

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANABİLİM DALI

BERTALI KUL MEHMET
(Monografi-İnceleme-Metin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mustafa BİNİCİ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Sedat BAHADIR

ARTVİN-2019

ÖN SÖZ

Âşık tarzı edebiyat ve şiir geleneği, Türk edebiyatının geçmişten bugüne gelmesinde büyük rol oynamıştır. Orta Asya'nın geniş coğrafyasında ozan-baksılar ile başlayıp Karacaoğlan ile zirveye çıkan âşık edebiyatı; Sümâmî, Âşık Şenlik ve onları takip edenler ile yoluna devam etmektedir.

Artvin ilinde âşık tarzı şiir söyleyen ve âşık edebiyatını devam ettiren çok sayıda âşık vardır. Bu geleneğin önemli temsilcilerinde birisi de halk şairi Kul Mehmet'tir. Köklü bir geleneğin temsilcisi olan şair, Berta (Ortaköy) köyde yaşamaktadır ve bu sahada şiir yazmaya devam etmektedir.

Bu çalışmada âşık edebiyatı, âşık edebiyatının tarihi gelişimi ve Artvin ve çevresinde meydana gelen âşıklık geleneğine kısa bir göz attıktan sonra Kul Mehmet'in hayatını, sanatını ve şiirlerini inceleyerek âşık tarzı halk şiirine yaptığı katkıyı göstermek istedik.

Çalışmamız özet, önsöz, abstract, âşık edebiyatının kısa tarihi ve Artvin âşıklık geleneğinin anlatıldığı giriş bölümü ile başlıyor. Şair Kul Mehmet'in hayatı, şiirlerinin şekil, dil ve üslup özellikleri, muhteva bakımından incelenmesi ve metinler beş bölümde incelenmiştir. Sonuç, şiirlerde geçen yöresel kelimeler için sözlük ve eklerden ile tez tamamlanmaktadır.

Giriş bölümünde ozan, baksı ve halk şairi kavramları hakkında bilgiler verilmiş, İslamiyet'ten önceki âşık edebiyatına kısaca göz atılarak İslamiyet sonrası XI. ve XX. yüzyıl arasında âşık edebiyatının gelişimi genel olarak anlatılmış, Artvin'deki âşıklık geleneği incelenerek Artvin'de yaşamış ve yaşayan âşıklar ve halk şairleri il, ilçe ve köylerine göre tasnif edilerek tablo haline getirilmiştir.

Birinci bölümde Kul Mehmet'in doğum yeri ve tarihi, ailesi, çocukluğu, eğitim ve askerlik hayatı, şairliğe başlamasına etki eden unsurlar, şiir yazmaya başlaması, etkilendiği âşıklar, mahlas alması, kişiliği, dünya görüşü ve anıları incelenmiştir.

İkinci bölümde şair Kul Mehmet'in şiirleri şekil özelliklerine göre vezin, kafiye, redif, tekrarlamalar ve şiirlerde kullanılan ayaklar tek tek incelenmiş ve tablo haline getirilmiştir. Şiirler incelenerek edebi sanatlar bulunmuş ve gerekli yerlerde tablo haline getirilmiştir. Şiirler, nazım birimi ve nazım türleri açısından incelendikten sonra şiirlerin genel özellikleri tablosu oluşturulmuştur. Bu tabloda şiirler, yazılış tarihine göre

numaralandırılmış; dörtlük sayısı, hece sayısı, ayak türü, Şiirin konusu, nazım Şekli ve anlatım tutumu Şeklinde tasnif edilmiştir.

nc bölümde Şairin eserleri; dil ve üslup özelliklerine göre söz varlığı, konuşma dili unsurları, ikilemeler, deyimler, atasözleri ve dil sapmaları bakımından incelenmiştir. İkilemeler, ayrıntılı Şekilde incelenerek zıt anlamlı kelimeler ile yapılanlar, aynı anlamlı kelimeler ile yapılanlar, herhangi bir ses veya kelime ilavesi ile yapılanlar, eş/yakın anlamlı kelimeler ile yapılanlar tablo haline getirilmiştir. Deyimler de incelenmiş ve tablo haline getirilmiştir. Yine halk Şairi Mehmet Badur'un Şiirlerinde bulunan atasözleri, sırasıyla numaralandırılarak verilmiştir.

Dördüncü bölümde Şiirler, muhteva yönünden incelenmiştir. Şiirler içeriğine göre ağıt, güzelleme, kahramanlık, zlem, dini konular, dürüstlük, dilek/istek, yorgunluk, gurur, doğal afet, uyarı/nasihah, taşlama, üzüntü, sitem/intizar, sevda, kendini tanıtma, gurbet, sevgi ve soru sorma gibi alt baŐlıklarına ayrılarak incelenmiştir.

BeŐinci bölümünde Őairden derlenen Şiirler, muhtevasına göre tasnif edilmiş ve devamında Őairlerle yapmış olduğu atışmalar eklenmiŐtir.

Sonuç bölümünde çalışma genel hatlarıyla anlatılmış, sözlük bölümünde Şiirlerdeki mahalli kelimeler açıklanmıŐ ve ekler bölümünde Şairin resimleri ek olarak verilmiştir.

Bu çalışmada bana tüm kaynaklarını ve odasını aan, tecrübesiyle yolumu aydınlatan ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen hocam Dr. Öğr. Üyesi Sedat Bahadır'a, en büyük destekçim olan sevgili eŐim Dilek'e, biricik kızım Eylül Zeynep ve oğlum Kayra Han'a, abim Mücahit, kardeŐlerim Feyzullah ve A. Gani'ye, her zaman desteklerini gördüğüm eŐimin ailesine, özellikle Őeymanur'a, ve ailemin diğer fertlerine teŐekkürü bir borç bilirim.

Mustafa BİNİCİ

Artvin, 2019

ÖZET

BERTALI KUL MEHMET

(Monografi-İnceleme-Metin)

Âşık edebiyatı özellikle Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde büyük ilgi görmüştür ve görmeye devam etmektedir. Sümmanî, Âşık Şenlik Huzurî ve Murat Çobanoğlu gibi âşıklar, hem yaşadıkları dönemde hem de sonraki dönemlerde âşıkları etkilemişlerdir.

Doğu Karadeniz bölgesinde, özellikle Artvin ilinde âşık tarzı şiir geleneği ilk zamanlarda beklenen ilgiyi görmemiştir. Bunu sebebi, bölgenin zorlu bir coğrafyaya sahip olması ve âşıkların diğer illere açılmamasıdır. Bu zorlu coğrafyada âşıklar kendi içinde geleneğini sözlü ve yazılı olarak devam ettirmiştir. Artvin merkez ve ilçelerinde çok fazla âşık bulunmakla birlikte âşık tarzı şiir yazan halk şairleri de bulunmaktadır. Bu kişiler âşıklık geleneğini günümüze kadar taşımışlardır.

Yapmış olduğumuz yüksek lisans tez çalışmasında âşık tarzı şiir geleneğinin Artvin ilindeki önemli temsilcilerinden şair Kul Mehmet'in 166 şiiri derlenmiş; konu, tür, şekil, edebi sanatlar ve dil özellikleri yönünden detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Halk şairi Kul Mehmet, şiirlerini basit bir dille yazarak mahalli kelimelerin en güzel örneklerini kullanmıştır. Milliyetçi ve muhafazakâr bir dünya görüşüne sahip olan şair, sosyal hayatın tüm konularına ilgi duymuştur. Şiirleri ağırlıklı olarak güzelleme/övgü, taşlama, üzüntü, uyarı/nasihat üzerinedir. Ancak seveda, sevgi, özlem, ağıt, kahramanlık, gurur ve dini konularda da birçok şiir yazmıştır.

Şiirlerini tüm yönleriyle incelediğimiz halk şairi Kul Mehmet, Artvin halk şiirine ve halk kültürüne önemli katkı sağladığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Âşık, âşık tarzı şiir, âşıklık geleneği, Kul Mehmet, Artvin

ABSTRACT

BERTALI KUL MEHMET

(Monography-Review-Text)

Minstrel literature received great interest and continues to receive especially in Eastern Anatolia, Central Anatolia and Southeast Anatolia. Minstrels like Sümmânî, Minstrel Şenlik Huzr and Murat obanoğlu have influenced other minstrel in both their periods and during subsequent periods.

In the Eastern Black Sea region, especially in the province of Artvin, the tradition of minstrel poetry did not receive expected attention initially. This is because the region has a difficult geography and the minstrels could not open to other provinces. In this difficult geography, minstrels continued their tradition in oral and written form. There are many minstrels in the center and districts of Artvin, but there are also folk poets who write minstrel-style poetry. These people have carried the tradition of minstrelsy to the present day.

In this master's thesis study, the poet Kul Mehmet's 166 poem was compiled who was among the prominent representatives of the minstrel-style poetry tradition in Artvin province; his poems were examined in detail in terms of genre, shape, literary arts and language characteristics.

The folk poet Kul Mehmet used the most beautiful examples of local words by writing his poems in a simple language. The poet, who had a nationalist and conservative worldview, was interested in all subjects of social life. Their poems were mainly on beautification/praise, grinding, sadness, warning/advice. However, he wrote many poems about love, affection, longing, lament, heroism, pride and religious matters.

The folk poet Kul Mehmet, who we examined in all aspects of his poems, seemed to provide as a significant contribution to Artvin folk poetry and folk culture.

Keywords: Minstrel, minstrel-style poetry, minstrelsy tradition, Kul Mehmet, Artvin

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖN SÖZ	II
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER	VI
TABLOLAR DİZİNİ.....	XII
KISALTMALAR	XIII
GİRİŞ	1

I. BÖLÜM

1. ŞAİR KUL MEHMET BADUR'UN HAYATI VE KİŞİLİĞİ	25
1.1. DOĞUM YERİ VE TARİHİ	25
1.2. AİLESİ	26
1.3. ÇOCUKLUĞU	26
1.4. EĞİTİM HAYATI	27
1.5. ASKERLİK HAYATI	27
1.6. ŞAİRLİĞE BAŞLAMASINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER	27
1.7. ŞİİR YAZMAYA BAŞLAMASI	28
1.8. ETKİLENDİĞİ ÂŞIKLAR	28
1.9. MAHLAS ALMASI	28
1.10. KİŞİLİĞİ VE DÜNYA GÖRÜŞÜ	28
1.11. UNUTAMADIĞI ANILARI	29

II. BÖLÜM

2. ŞAİR KUL MEHMET'İN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	30
2.1. ŞİİRLERİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ	30
2.1.1. Vezin	30
2.1.2. Kafiye–Redif	31
2.1.3. Tekrarlamalar	34
2.1.4. Ayak	38

2.2. EDEBİ SANATLAR	39
2.2.1. Teşbih	39
2.2.2. Teşhis	45
2.2.3. İstiare	47
2.2.4. Tenasüp	50
2.2.5. Mecaz-ı Mürsel	51
2.2.6. Telmih	52
2.2.7. İstifham (Soru Sorma)	56
2.2.8. Nida	57
2.2.9. İktibas	58
2.2.10. Tariz	59
2.2.11. Mübalağa	60
2.2.12. Tezat	60
2.3. NAZİM ŞEKLİ	64
2.4. NAZİM TÜRÜ	64

III. BÖLÜM

3. ŞAİR KUL MEHMET BADUR'UN ŞİİRLERİNİN DİL VE ÜSLUP ÖZELLİKLERİ	71
3.1. SÖZ VARLIĞI	71
3.2. KONUŞMA DİLİ UNSURLARI	71
3.3. İKİLEMELER	72
3.4. DEYİMLER	75
3.5. ATASÖZLERİ	76
3.6. DİL SAPMALARI	81

IV. BÖLÜM

4. KUL MEHMET'İN ŞİİRLERİNİN MUHTEVA YÖNÜNDEN İNCELENMESİ	84
4.1. AĞIT	84
4.1.1. Şehitlere Ağıt	84
4.1.2. Vefat Edenlere Ağıt	85
4.2. GÜZELLEME/ÖVGÜ	86

4.2.1. Yaşadığı Yere Güzelleme	86
4.2.2. Başka İllere Güzelleme	90
4.2.3. Kendine Övgü	90
4.2.4. Meslek Sahiplerine Güzelleme	90
4.2.5. Festivale Güzelleme	91
4.2.6. Devlet Büyüklerine Övgü	91
4.2.7. Dönemin Hükümetine Övgü	92
4.2.8. Sevdiğine Güzelleme	93
4.2.9. Vergiye Övgü	93
4.2.10. Artvin Mutfağına Övgü	93
4.3. KAHRAMANLIK	94
4.4. ÖZLEM	96
4.4.1. Geçmişe Özlem	97
4.5. DİNİ KONULAR	97
4.6. DÜRÜSTLÜK	100
4.7. DİLEK/İSTEK	100
4.8. YORGUNLUK	101
4.9. GURUR	101
4.10. DOĞAL AFET	102
4.11. UYARI/NASİHAT	102
4.12. TAŞLAMA	105
4.12.1. Ülkedeki Sosyal ve Siyasi Meseleler	105
4.12.2. Dünyadaki Siyasi ve Sosyal Meseleler	108
4.12.3. Amerika'ya Taşlama	109
4.12.4. İslam Düşmanlarına Taşlama	109
4.12.5. İnsanlara Taşlama	110
4.12.6. Kediye Taşlama	111
4.13. TECRÜBE	111
4.14. ÜZÜNTÜ	112
4.14.1. Anlamsız Savaşa Üzüntü	112
4.14.2. Yaşanılan Hayata Üzülme	113
4.14.3. Hayatın Gelip Geçiciliğine Üzüntü	113

4.14.4. İnsanların Davranışlarına ve Duyarsızlığına Üzüntü	114
4.15. SİTEM/İNTİZAR	115
4.16. SEVDA	117
4.17. KENDİNİ TANITMA	118
4.18. GURBET	119
4.19. SEVGİ	119
4.20. MİZAH	119

V. BÖLÜM

5. METİNLER	121
5.1. AĞIT	121
5.1.1. Şehitlere Ağıt	121
5.2. DİNÎ KONULAR	125
5.3. DÜRÜSTLÜK	133
5.4. DOĞAL AFET	134
5.5. GURBET	135
5.6. GURUR	136
5.7. GÜZELLEME/ÖVGÜ	137
5.7.1. Yaşadığı Yere Güzelleme	137
5.7.2. Başka İllere Güzelleme	147
5.7.3. Kendine Güzelleme	148
5.7.4. Meslek Sahiplerine Güzelleme	150
5.7.5. Festivale Güzelleme	152
5.7.6. Devlet Büyüklerine Güzelleme	153
5.7.7. Dönemin Hükümetine Güzelleme	156
5.7.8. Sevdiğine Güzelleme	157
5.7.9. Vergiye Övgü	158
5.7.10. Artvin Mutfağına Güzelleme	159
5.8. İSTEK	161
5.9. KAHRAMANLIK	162
5.10. KENDİNİ TANITMA	170
5.11. MİZAHİ ŞİİRLERİ	170
5.12. ÖZLEM	173

5.12.1. Geçmişe Özlem	173
5.13. SEVGİ	178
5.14. SEVDA	179
5.15. SİTEM/İNTİZAR	180
5.16. TAŞLAMA	192
5.16.1. İnsanlara Taşlama	194
5.16.2. Ayıya Taşlama	196
5.16.3. Sosyal Konulara Taşlama	197
5.16.4. Avrupa Medeniyetine Taşlama	201
5.16.5. Amerika'ya Taşlama	204
5.16.6. Yahudilere Taşlama	205
5.16.7. İnsanlık Âlemine	207
5.16.8. İnsanlara Taşlama	216
5.16.9. Vatan Hainlerine Taşlama	230
5.16.10. İslam Düşmanlarına Taşlama	231
5.16.11. Evdeki Kediye Taşlama	232
5.16.12. Devlet Yönetimine Taşlama	234
5.16.13. Kendine Taşlama	235
5.16.14. Millete Taşlama	236
5.16.15. Siyasilere Taşlama	243
5.16.16. Dolara Taşlama	244
5.17. TECRÜBE	245
5.18. UYARI/ NASİHAT	246
5.19. UMUT	263
5.20. ÜZÜNTÜ/ESEFLENME	264
5.20.1. Anlamsız Savaşa Üzüntü	264
5.20.2. Yaşanılan Hayata Üzülme	266
5.20.3. Hayatın Gelip Geçiciliğine Üzülme	268
5.20.4. İnsanların Duyarsızlığına Üzüntü	277
5.21. YORGUNLUK	282
ATIŞMALAR	283
SONUÇ	307

KAYNAKÇA	309
ŞİİRLERDE GEÇEN YÖRESEL KELİMELEER İÇİN SÖZLÜK	313
EKLER	319
RESİMLER	319
ÖZGEÇMİŞ	321

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1 Artvinli Âşıkların Bâde İçme Şekli.....	18
Tablo 2 Artvinli Âşıklarda Usta ve Çıraklar	19
Tablo 3 Artvinli Âşık ve Halk Şairlerinin Coğrafi Olarak Dağılımı	21
Tablo 4 Hece Kalıplarına Göre Şiirlerin Dağılımı	30
Tablo 5 Şiirlerde Kullanılan Tekrarlar.....	35
Tablo 6 Tek Ayaklı Şiirlerdeki Ayak Tekrarı	36
Tablo 7 Döner Ayaklı Şiirlerdeki Ayak Tekrarı	37
Tablo 8 Kullanılan Ayak Türüne Göre Şiirlerin Dağılımı	38
Tablo 9 Teşbih Sanatının Kullanıldığı Şiirler.....	44
Tablo 10 Teşhis Sanatının Kullanıldığı Şiirler	47
Tablo 11 İstiare Sanatının Kullanıldığı Şiirler	49
Tablo 12 Tenasüp Sanatının Kullanıldığı Şiirler	51
Tablo 13 Mecaz-ı Mürsel Sanatının Kullanıldığı Şiirler	52
Tablo 14 Telmih Sanatının Kullanıldığı Şiirler	55
Tablo 15 İstifham (Soru Sorma) Sanatının Kullanıldığı Şiirler.....	57
Tablo 16 Nida Sanatının Yapıldığı Şiirler.....	58
Tablo 17 Tezat Sanatının Yapıldığı Şiirler	62
Tablo 18 Şiirlerin Dörtlüklere Göre Dağılımı	64
Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri.....	65
Tablo 20 Zıt Anlamli Kelimelerle Yapılan İkillemeler	72
Tablo 21 Aynı Anlamli Kelimelerle Yapılan İkillemeler	73
Tablo 22 Herhangi Bir Ses veya Kelime İlavesi ile Oluşturulan İkillemeler	73
Tablo 23 Eş/Yakın Anlamli Kelimeler ile Oluşturulan İkillemeler	74
Tablo 24 Deyimler ve Deyimlerin Geçtiği Şiirler	75

KISALTMALAR

C	:Cilt
S	:sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
vd.	:ve diğeri
vb.	:ve benzeri

GİRİŞ

Konu Seçimi

Türk edebiyatının ilk örneklerini veren âşık tarzı edebiyat, tarih boyunca toplumdaki gelişmelere paralel olarak değişikliğe uğramıştır ve günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir. Anadolu sahasında yaşayan âşıklar, halk tarafından büyük bir dikkatle takip edilmiş; halkın duygu, düşünce ve kültürünü şiirleriyle nesilden nesile aktarmışlardır.

Artvin ili, son zamanlarda yapılan halk edebiyatı araştırmaları sayesinde Türkiye'nin yüzölçümüne göre en fazla âşık yetiştiren illerinden biri olduğu görülmüştür. Çoruh vadisinde yetişen âşıklar ve halk şairleri, arazinin zorlu olması dolayısıyla kendilerini halk edebiyatı sahasında yeterince tanıtamamışlardır. “*Bertalı Kul Mehmet (Monografi-İnceleme-Metin)*” adlı konu seçilirken Artvin halk şairliği geleneğini kısıtlı imkânlarıyla devam ettirmeye çalışan Kul Mehmet, halk şairi ve şiiri bağlamında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Konunun Amacı

Artvin ili, ilçeleri ve köylerinde halk şairliği ve âşıklık geleneği günümüzde canlı şekilde devam etmektedir. Yaylalarda yapılan şenliklerde, boğa güreşlerinde ve kurtuluş bayramlarında âşıklar ve halk şairleri kendilerini ifade edecek icra ortamı bulmaktadırlar. Yörenin yaşayan halk şairi ve söz ustalarından biri olan halk şairi Kul Mehmet, hayatı ve şiirleri tüm yönleriyle incelenip değerlendirilerek bu alandaki bir boşluk doldurilmaya çalışılmış ve halk edebiyatı sahasında çalışma yapanların dikkatine sunulmuştur.

Araştırma Metodu

Çalışmamıza ilk olarak alan araştırması, âşık edebiyatı sahası ve Artvin âşıklık geleneği ile ilgili kütüphane-internet taraması yapılmıştır. Daha sonra şairin yaşadığı yer olan Berta (Ortaköy) köyüne giderek şairin kendisiyle görüşmeler yapılmıştır. Çalışma metodu olarak röportaj ve derleme tekniği kullanılmıştır.

Ozan, Baksı ve Âşıklık Kavramı

Ozan kelimesi, İslamiyet'ten önceki Türk toplumlularında birçok anlamda kullanılmıştır. İrticalen şiir söyleyen, halk şairi ve musikişinas gibi anlamları Oğuz Türkleri arasında uzun zaman kullanılarak asıl manasını bulmuştur. Göçebe Oğuz toplumunda ozanlar, bir halk sanatçısı olarak ellerinde kopuz ile diyar diyar gezip düğün

ve toplantılara katılarak, destan ve hikâye anlatarak insanları coşturmuştur. Oğuz toplumunun yerleşik hayata geçmesi ile birlikte ozanların eski önemi kalmamıştır. Ozanlık geleneği, Anadolu’da âşıklığa dönüşmüştür (Albayrak 2007: 18; Köprülü 2012: 131-139). Ozan kelimesi Anadolu’da zamanla yeniden popüler hale gelerek birçok âşık ve şairin “*ozan*” mahlasını kullandığı görülmüştür.

Baksı kelimesi, Müslüman olmayan Uygur, Moğol ve Mançular arasında genelde falcı, cerrah yerine kullanıldığı gibi Budist rahip anlamına da gelmektedir. Müslüman Moğol, Uygur ve diğer sahalarda genelde kâtip anlamında da kullanılmıştır. Türkler arasında İslam’ın iyice yayılmasıyla birlikte baksıların üzerindeki ruhani unsurlar kaldırılarak halk şairi anlamında kullanılmıştır. Bazı yerlerde baksıların şamanlar gibi kopuz çalarak ayinler yaptığı görülmüştür (Kaya 2007: 147-148; Köprülü 2012: 141-151). Ozan ve baksı kelimeleri, Türklerin yerleşik hayata geçmesi ve İslamiyet’in etkisiyle kendi anlamını ve hareket tarzını değiştirerek âşık kelimesi ile aynı anlama gelmiştir.

Âşık sözcüğünün günümüzde pek çok anlamı vardır. Halk edebiyatında ise özel bir anlama ve alana işaret etmektedir.

Âşık, Türkçe Sözlük’te “*Halk içinde yetişen, deyişlerini sazla söyleyen, sözlü şiir geleneğine bağlı, halk şairi*” (Parlatır vd. 1998: 151), TDV İslâm Ansiklopedisi’nde “*Kendisinin veya başkalarının şiirlerini saz eşliğinde çalıp söyleyen ve halk hikâyeleri anlatan saz şairi,*” (Albayrak 1991: 547-549) Türk Halk Edebiyatı Kavramlar ve Terimler Sözlüğünde “*daha çok kırsal kesimde yetişen, şiirlerini saz eşliğinde ve hece vezni ile vücuda getiren, halk hikâyesi tasnif edebilen ve anlatabilen sanatçıya verilen ad*” olarak tanımlanmaktadır (Kaya 2007: 82). Feyzi Halıcı ise “*halkımız arasında âşık deyimi, genellikle saz şairleri için kullanılır. Bir uyku ve düş anında, pir elinden dolu yani aşk bâdesi içen, madde dünyasından sıyrılıp mana âlemine gönül zenginliğine kavuşan bir kimsenin dili çözümlür, dursuz, duraksız, kendiliğinden şiir söylemeğe, saz çalmağa başlar*” biçiminde tanımlar (Halıcı 1992: 1).

İslamiyet öncesi Türk boyları ve topluluklarında *âşık* kelimesi farklı isimlerle anılmıştır. Bunlar “*Şaman, bo veya bugue, oyun, kam, tadibei, bakıcı, baksı-bakşı, ozan, akın, bahşı, cırav, şeşen*” gibi isimlerle anılmıştır (Köprülü 2012: 71-72; Oğuz 2006). Sonraki yıllarda âşıklara ozan, âşık, saz şairi, halk şairi, halk ozanı, meydan şairi, çöğür şairi gibi çeşitli adlar verilmiştir. Bu durum kavram kargaşasına yol açmıştır (Kaya 2007:

83). Türklerin çok geniş coğrafyaya yayılıp yaşamaları ve farklı kültürlerle etkileşim halinde olmaları âşık edebiyatı sahasında eser veren kişileri farklı isimlerle anılmasında etkili olmuştur.

Âşıklar, diğer sanatçıların aksine halkla içi içe olup, halkın örf, adet ve anelerine bağlı olarak yaşar. Duygu ve düşünüş biçimlerini halktan alarak halk için çalıp söyler. Kendisini kısıtlamadan özgürce seyahat eder, görmediği yerlere, gitmediği şehirlere gidip farklı durumlara ve konulara vakıf olarak kendilerini geliştirirler. Tüm besin kaynakları halk ve halk kültürüdür. Sazında ve sözünde iyiyi övüp, toplumda gördüğü olumsuz durumları yererek halkın yanında durur. Onlar, aşk acısı çekenlerin sesi, gurbettekilerin özlemi, seyyahların gözleri, mazlumların gür sesi, annenin evladına şefkati, savaş meydanında cenk süvarisi, halkı aydınlatan öğretmen, âşık kültürünü yüzyıllar boyunca taşıyan kağıt, dilimizi ilmek ilmek işleyen saz ve söz ustalarıdır.

İslamiyet Öncesi Türklerde Âşıklık Geleneği

Türkler, İslamiyet’i kazanmadan önceki edebiyatı sözlü edebiyat karakteri taşımaktadır. Bunun sebebi de konargöçer hayat tarzının yazılı edebiyatın gelişmesine elverişli olmamasıdır (Güzel ve Torun 2003: 37). Bu da edebi eserlerin ozan/baksı denilen halk şairleri tarafından dilden dile söylenerek yaşamını devam ettirmesi demektir. Eski Türk topluluklarında önemli kişilerden sayılan ve toplum üzerinde belli bir etkinliğe sahip olan ozanlar; kahramanlıklar, savaşta zaferler ve toplumun ortak duygularını kopuz eşliğinde şiirleri ile dile getirmişlerdir (Dizdaroğlu 1969: 11-12). Âşık tipinin ilk örneği olan *Kam ve Şamanlar* toplumda birçok işle meşgul olmuştur. Hekimlik, dini ayin yönetme ve bilirkişilik yapma bunlardan bazılarıdır. Zamanla toplumsal statülerinin gelişmesi onları daha fazla dini konular yönlendirmiştir. Şairliğin geri planda kalması ozan tipinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Ozanlar, elinde kopuzlarıyla özgür bir şekilde gezen, dini görevi olmayan bir tiptir. Ozanların Türk toplumunda özel ve saygın bir yeri vardır ve tarih boyunca bunu devam ettirmiştir. Türk şiirinin günümüze ulaşmasında ozanlar önemli rol oynamıştır (https://www.turkedebiyati.org/turk-siirinin-dogusu-ve-gelisim-evreleri/20.01.2019 tarihinde erişildi). Bu durum, Türk kültürünün nesilden nesile aktarılmasına büyük katkı sağlamıştır.

Türkler, göçebe hayatı yaşadığı için çok farklı coğrafyalarda yaşayıp, farklı kültürlerle kaynaşmıştır. Bu da onların birçok farklı dili kullandığı ve kullandıkları dilde

eserler verdiği anlamına gelmektedir. Kendilerine ait yazısı olduğunu bildiğimiz *Orhun Kitabeleri'ni* Goktirkler yazmıştır (Kafesoğlu 1977: 335). Turk adının ilk kez bu kitabelerde kullanıldığı bilinmektedir.

Tirkler, İslamiyet'e geçmeden önce edebiyatlarını sözlü olarak devam ettirmişleridir. Tirklerin yazıyı 5. ve 6. yüzyıllarda kullandığını kanıtlayan belgeler vardır. Ancak İslamiyet öncesi edebi ürünlerden olan destanlar, sav, sagu ve koşuklara ait metinler elimizde bulunmamaktadır. Ancak bunların özetlerini Arap ve Fars kaynaklarında bulabiliyoruz. Bu kaynaklardan bazıları Reşidüddin'in Camiü't Tevarih'i, Cüveyni'nin Tarih'i Cihangüşa'sı, Mes'udi'nin Mürücü'z-zeheb'i, Firdevsi'nin Şeh-name'sidir. Daha sonraki dönemlerde Yusuf Has Hacip'in yazdığı Divan-ı Lügati't-Türk'te eski Türk edebi ürünlerinin bazı parçaları bulunmaktadır (Mazıoğlu 1982: 32). Farklı kaynaklarda Türk sözlü edebiyatının özetleri ve kalıntılarının olması, kültürel etkileşimin yoğunluğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Tirklerin yazılı kaynaklarda bilinen ilk şiirine Çin yıllıklarında rastlanmaktadır. Bu şiir Asya Hunlarına ait 4. yüzyıldan kalma 2 mısralık Türkçe bir manzumedir (Kafesoğlu 1977: 335). Tirklerin kayıtlara geçen birçok şairi vardır. Adı bilinen en eski Türk şairi (M.Ö 419) Aprınçur Tigin'dir. Adı bilinen diğer şairler ise Kül Tarkan, Sunku Seli Tutung, Kiki, Pratyaya Şiri, Asıg Tutung, Çısuva Tutung, Kalım Keyşi, Çuçu'dur (Arat 1991: XX-XXIII).

İlk Türk saz şairlerine ait bilgilerin miladi V. yüzyılın ilk yarısında olduğunu batılı kaynaklarda vardır. Bu kaynaklar, Attila'nın ordusunda âşıkların özelliklerini gösteren şairlerin varlığından bahsetmektedir. Yemekte veya verilen ziyafetlerde bu âşıklar Attila'nın zaferlerini ve kahramanlıklarını anlatan şiirler söylemişlerdir. Attila'nın ölümünde de şairlerin Hun dilinde bir mersiye icra ettikleri kayıtlara geçmiştir.

Budist hacısı Hiuan-tsang, miladi 630'da Garb Tirkleri Yabgununun yabancı ülke sefirlerini karşılariken hoş musikiler söylediklerini belirtmiştir. Bu musikilerde Yabgunun kahramanlıkları ve zaferleri anlatılmıştır. Divan-ı Lügati't-Türk'te Gazneli ordularındaki Türk kabileler arasında şairler bulunduğu, Karahanlılar devrinde Türk şairlerinin olduğu ve Tirkler arasında kullanılan müzik aletlerinin isimleri belirtilmiştir. Ayrıca bu eserde "Cuci" adlı bir Türk şairinden bahsedilmiş ve döneminin zengin halk edebiyatı örnekleri kaydedilmiştir (Köprülü 2012: 154-156). İslamiyet'ten önceki dönemlerde Tirklerin pek

yazılı eseri olmamasına rağmen temas ettiği veya komşu olduğu kültürlerin kaynaklarında ozan, âşık, halk şairi, kopuz ve şiirlerin bazı bölümleri gibi halk edebiyatı unsurları yer almıştır.

İslamiyet Sonrası Türklerde Âşıklık Geleneği

Türkler İslamiyet’i kabul ettikleri sırada kullandıkları vezin milli vezin olan hece veznidir. Yazılan şiirler aynı tür ve belli duraklı hece sayılarına dayanmaktadır. Hece ölçüsü ve dördlük ile yazma bir kural olmuştur. Bunun başlıca sebebi şekillerin azlığı ve şairlerin yazdıkları eserlerde hece veznine ve dördlüğe sıkı sıkıya bağlı olmasıdır (Köprülü 1987: 25).

Türkler tarih boyunca birçok medeniyet ile etkileşime girmiştir. Bu etkileşimlerin hiç birisi İslam ve batı medeniyeti kadar derinden olmamıştır. Bu iki medeniyet Türklerin hayatını baştanbaşa değiştirmiştir. Değişikliğe uğrayan her şey gibi âşık edebiyatı da bu değişime ayak uydurmuştur.

Türklerin İslamiyet’i kabulü ve Ahmet Yesevî’nin etkisiyle Âşık şiiri, XV. yüzyıla kadar dini-tasavvufi bir çizgide ilerlemiştir. Tarikatların popülerliği âşıkları kendilerine yakınlaştırmıştır. XV. yüzyıl ve sonrasında âşık şiiri dini çizgiden ayrılarak daha çok halkın sorunları, duygu ve düşüncesi ile ilgili eserler icra etmişlerdir. Aşağıda İslamiyet’in kabulünden sonra âşık şiirinin yüzyıllara göre gelişimi kısaca incelenmiştir.

Yüzyıllara Göre Âşık Edebiyatının Gelişimi

XI ve XII. Yüzyıl

Âşık edebiyatı, tamamen Türklerin milli şiir ölçüsü hece ölçüsü ve dördlülle yazılıp kam, şaman ve baksı ile icra edilen ve hemen hemen sadece Türkçe kelimeler ile yoluna devam ederken XI. yüzyılın başlarında yeni bir şekle dönüşmeye başlamıştır. Bu devir İslamiyet’in etkisiyle gelişen ve İslami duygu ve düşünce yapısı etrafında devam eden bir dönem olmuştur (<https://www.turkedebiyati.org/turk-siirinin-dogusu-ve-gelisim-evreleri/> 20.01.2019 tarihinde erişildi). Özellikler Ahmet Yesevî’nin kurduğu Yesevîlik tarikatı geniş bir kitleyi etkilemiştir. Yesevî tarikatı müritleri, Allaha ulaşma yolunda şiirlerini saz eşliğinde söyleyip duyulan heyecanı raks ile ifade etmişlerdir. Ahmet Yesevî’nin “*hikmet*” adı verilen şiirlerinin dili, halkın duygu dünyasına yakın olduğu görülmektedir. Âşıklar da

bu Ahmet Yesevî'nin etkisiyle eserlerinde Allah'a ulaşma, Allah ve peygamber sevgisini işlemeye başlamışlardır.

İslamiyet'in kabulünden sonra Arapça ve Farsça kelimeler, edebiyatımıza renk katmıştır. Türkler Anadolu'ya gelmeye başladıktan sonra bu dil geçişlerinin etkisi artarak devam etmiştir. Bu durum kelime geçişleriyle sınırlı kalmayarak Arap ve Fars edebi türlerinin de benimsenip kullanıldığı bir dönem olmuştur. Bu durum, edebiyatı klasik edebiyat ve halk edebiyatı olarak ikiye ayırmıştır. Okumuş kesim klasik edebiyat türlerinde eserler verirken halkla iç içe olan ve kırsalda yaşayan âşıklar hece vezni ile yazmaya devam etmişlerdir.

XI. ve XII. yüzyıllar arasında yaşamış olan bazı âşık ve halk şairlerinin eserlerine yazılı kaynaklarda rastlanılamamıştır.

XIII. Yüzyıl

XIII. yüzyılda Moğollar, buldukları veya fethettikleri yerleri istila ederek insanlara zulüm etmeye başlamıştır. Bu istiladan canlarını kurtaran bazı din adamları ve şeyhler güvenli bir yer olarak gördükleri Anadolu'ya sığınmışlardır. O dönemde Anadolu genel durum çok da iyi değildi. Halkın yoksulluktan dolayı zor günler yaşıyor olması ve sosyal yaşamdaki genel bozukluk insanları olumsuz etkilemişti. Bu durum, Anadolu'ya gelen şeyhlerin de etkisiyle halkı tasavvufa yöneltmiştir. Halkın tasavvufa yönelmesinde dönemin şairlerinin de büyük etkisi vardır. Tasavvufa yönelen insan fazlalığı tarikatların da yaygınlaşmasını sağlamıştır (<https://www.turkedebiyati.org/turk-siirinin-dogusu-ve-gelisim-evreleri/> 20.01.2019 tarihinde erişildi). Böylece halk dünyevi dertlerinden arınarak ibadetlerini huzurlu bir şekilde yapma olanağı bulmuştur.

Arap ve Fars edebiyatı etkisinde gelişen ürünler bu yüzyılda ön plana çıkmaktadır. Bu ürünler üst zümreye hitap ettikleri için halka uzak olmuştur. Âşıklar bu dönemde de halkın duygularını, halkın anlayacağı şekilde dile getirmeye devam etmiştir. Bu nedenle âşıklar halk tarafından sevilip benimsenmiş ve halkın kültürünü aktarmaya devam etmişlerdir. Tasavvuf edebiyatının bu dönemdeki iki ünlü şairi vardır. Birisi Yunus Emre, diğeri Mevlana'dır. Mevlana, klasik İslam kültürüne bağlı olarak vermiş olduğu Farsça eserlerle, eğitimli kesimler üzerinde, büyük etki yaratmıştır. Özellikle Yunus Emre'nin dilinin duru, hece veznini rahat bir şekilde kullanması geniş halk kitlelerini ve âşıkları çok

etkilemiştir (Yıldırım 2014: 21-22). Yunus'un yaşadığı dönemde ve sonraki dönemlerde bu etkinin izleri açık bir şekilde görülmektedir.

XIII. yüzyıl âşıklarının eserlerinin günümüze kadar gelememesinin iki sebebi vardır. Birincisi edebiyatın sözlü olarak devam etmesi; ikincisi ise Moğolların, 1243 yılında Köseadağ savaşından sonra, Bağdat ve Anadolu'yu istilasıyla birçok kitap ve kütüphaneyi yakmasıdır (<https://www.turkedebiyati.org/turk-siirinin-dogusu-ve-gelisim-evreleri/> 20.01.2019 tarihinde erişildi). Moğol istilası, aynı zamanda sosyal hayat ve göç gibi birçok alanda yıkıcı etkisini göstermiştir.

Tasavvuf etkisiyle şiir yazar veya söyleyen, tanrıya âşık olmanın simgesi olan “âşık” terimi ilk defa bu yüzyılda halk şairleri için de kullanılmıştır (Yıldırım 2014: 21-22). Bu onlara halk arasında biraz daha saygınlık kazandırmıştır.

XIV. Yüzyıl

XIV. yüzyılda İslamiyet'in de etkisiyle klasik edebiyat ve tasavvuf edebiyatının âşık edebiyatına göre daha hızlı bir şekilde ilerlediğini görmekteyiz. Bu yüzyılda Yunus Emre'nin etkisi tasavvuf edebiyatında devam etmektedir. Bunu en güzel şekilde Alevi-Bektaşî edebiyatının kurucusu sayılan bir tekke şair ve aşığı olan Kaygusuz Abdal da görmekteyiz. Kaygusuz Abdal, şiirlerini hem aruz hem de hece ölçüsüyle yazmıştır. Yazılı kaynaklarda adı geçen şairler genelde tasavvuf edebiyatı şairleridir. Bazı âşıkların adları bilinmektedir ancak belgelerle ispat edilmediği için üzerinde çalışılmamıştır (Yardımcı 2008: 63; Yıldırım 2014: 21-22). Ancak bazı metinlerde Selçuklu ordusunda ozanların varlığından bahsedilmiştir. İslam öncesi şiirde yer alan pek çok unsur İslamiyet'e uyarlanarak şiirlerde yer almaya devam etmiştir. Yeni yurt, dünya görüşü, yeni inanç ve yaşam, insanların hayatını şekillendirmiştir. Bu şekillenme neticesinde yeni sanatçı ve âşık tipi ortaya çıkmıştır (Kaya 2007: 86-87).

XV. Yüzyıl

Bazı kaynaklarda âşık edebiyatının XV. yüzyılda Dini-tasavvufî edebiyattan ayrılmadığını söylese de (Karahan 1991: 550-552) birçok araştırmacı bu yüzyılda âşık edebiyatı ile tasavvuf edebiyatı ayrılmaya başladığını belirtmiştir.

Dinî-tasavvufî mahiyetteki edebiyat, Anadolu'da XV. yüzyıldan itibaren yerini âşık edebiyatına bırakmıştır. Bu yüzyılın ikinci yarısından itibaren âşık edebiyatı, sosyal ve siyasî sebeplerle yeni bir oluşum içine girerek şekillenmeye başlamıştır. Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslamlaşmasında önemli rol oynayan Kalenderî, Hurufî, Melamî, Haydarî, Cevlakî ve Bektaşî dervişleri toplum üzerinde etkili olmak için en etkili yol olan şiiri seçmiş ve şiirlerinin muhtevasında inançlarına ve düşüncelerine yer vermiştir. Senenin muhtelif zamanlarında yapılan ayin-i cemlerde sazlarıyla bu şiirleri terennüm etmişler; yaptıkları semahlarla bunu daha etkili kılma yoluna gitmişlerdir. Şekillenen bu yeni edebiyatla birlikte, “ozan”ın yerini “âşık”; “kopuz”un yerini de “karadüzen, bağlama, çöğür, tambura, cura” almıştır. “Ozan” sözüyle “geveze, saçma sapan sözler söyleyen kişi” kastedilir olmuştur. Âşıklar şiir olarak türkü, varsağı, deyiş, kayabaşı, üçleme, koşma, mani gibi şekilleri kullanmıştır. İlerleyen zaman içerisinde genel olarak âşık adı altında toplanan şairler, çeşitli özelliklerine göre; “âşık, hak aşığı, halk aşığı, bâdeli âşık, saz şairi, halk şairi, hak şairi, meydan şairi, kalem şairi, çöğür şairi, ozan, halk ozanı, sazlı ozan” gibi adlarla anılmıştır (http://dogankaya.com/fotograf/baslangictan_gunumuze_asik_edebiyati.pdf 16.10.2018 tarihinde erişildi). Anadolu'da âşık edebiyatı sahasındaki âşık isimlerin çeşitlilik göstermesinde coğrafya ve kültürel çevre etkili olmuştur.

XV. yüzyıl edebiyatı genelde İslami görüş çerçevesinde devam ederken âşık edebiyatı hem dini konular hem de din dışı konularda ürünler vererek tasavvuf edebiyatından ayrılmıştır (Oğuz vd. 2008: 237) Böylece kendi sahaları içerisinde özgün eserler vermesinin önü açılmıştır.

Âşık ve ozan isimlerine nadir de olsa bu yüzyılda rastlanmaktadır. Bu yüzyılda “Ozan ve Bahşi” isimli âşıklar ismini duyurmuştur. (Heziyeva 2010: 88).

XVI. Yüzyıl

Kökenini ozan-baksı geleneğinden alan âşık şiiri XVI. yüzyıla kadar tam olarak netleşmeyen belirsiz bir dönem yaşamıştır. Bu yüzyılda âşık edebiyatı XV. yüzyıldaki geçiş ve hazırlık dönemini tamamlayarak tam anlamıyla olgunlaşmıştır. XVI. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu her alanda olduğu gibi edebiyat alanında da zirvededir. Özellikle klasik edebiyat altın çağını yaşamaktadır. Bunu müteakiben tasavvuf edebiyatında da birçok şair yetişmiş ve eserler meydana getirmiştir. Osmanlı İmparatorluğunun her

alanındaki gelişmişliği âşık edebiyatına tam olarak yansımamıştır (Yardımcı 2008: 68) Âşık edebiyatın sönük kalmasının sebepleri vardır. Bunlardan bazıları âşık edebiyatının sözlü geleneğe devam etmesi, divan şairleri âşık edebiyatını küçümseyip düşmanlık beslemesi ve şair tezkirelerinde onların biyografilerine neredeyse hiç yer vermemesidir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen yine de XVI. yüzyılda Karacaoğlan, Kul Mehmed, Kerem Dede, Kul Çulha, Koroğlu ve Köroğlu gibi bazı âşıkların bazı şiirleri tanıtılmıştır (Elçin 2004: 10) Bu âşıklardan ayrı olarak İslam ansiklopedisinde Bahşî, Öksüz Dede, Geda Muslu, Çırpanlı, Armutlu ve Oğuz Ali'den bahsedilmiştir (Karahan 1991: 550-552). Âşık edebiyatının en büyük şairlerinden Karacaoğlan'ın XVII. yüzyıl da yaşadığı düşünülmektedir. Ancak Gelibolulu Ali tarafından yazılan "*Mevaidü'n-Nefais fi Kavaidi'l-Mecalis*" adlı eserde âşığın adının anılması, *Surname-i Humayun* adlı eserde Karacaoğlan türkülerinden bahsedilmesi ve diğer bazı araştırmalardaki bulgular Karacaoğlan'ın bu yüzyılda yaşadığına kanıt gösterilmektedir (Oğuz vd. 2008: 239).

Anadolu'da toplum, XVI. yüzyılda tam olarak yerleşik hayata geçmiş ve devletin sınırları üç kıtaya yayılmıştır. Osmanlı ordusunda âşık askerlerin olduğu kayıtlarda vardır. Divan şairlerinden farklı olarak askerlik yapan ve köylerde yaşayan âşıklar Anadolu, Rumeli, Suriye, Mısır ve Kuzey Afrika gibi yerlere giderek şiirlerini icra etmişlerdir. Bu âşıklar, âşık şiirini destansı özelliğinden ayırarak günlük hayatın konularını işlemeye başlamıştır. Divan ve tasavvuf edebiyatının dini konuları işlemini karşın âşıklar, beşeri aşkı ve din dışı konuları halkın istediği ve hoşuna gider şekilde işlemiştir. XVI. yüzyıl âşıkları klasik ve divan şiirinin etkisinde kalarak Arapça ve Farsça tamlamalar kullanmış ancak başarılı olamamışlardır. Âşıklar şehre geldikleri zaman şehir halkı tarafından beğenilmemiştir. Bu yüzden kendilerini en huzurlu hissettikleri yerler genelde köy, dağ, dere olmuştur.

XVII. Yüzyıl

XVII. yüzyıl âşık edebiyatının altın çağı olmuştur. Bu yüzyılda âşık edebiyatı tam ve sağlam bir zemine oturarak gelişimini sürdürmüştür. Bu dönemin en önemli özelliği âşık edebiyatındaki eserlerin yazıya geçirilmesi sayesinde sonraki dönemlerde ulaşılabilmesidir. XVII. yüzyıla ait pek çok âşığın ismi Âşık Ömer'in Şairname'sinde ve Evliya Çelebi'ni Seyahatname' sinde yer almaktadır. Bu eserlerde isimleri zikredilen âşıkların çok azının eserleri kayda geçmiştir. Diğerlerinin sadece isimleri zikredilmektedir. İsimleri geçen âşıklar *Âşık*, *Âşık İbrahim*, *Âşık Mustafa*, *Âşık Ömer*, *Benli Ali*, *Bursalı Halil*, *Edhemî*,

Demircioğlu, Ercisli Emrah, Eroğlu, Gedayî, Gevherî, Hakî, Haliloğlu, Kamilî, Karacaoğlan, Katibî, Kâtip Ali, Keşfi, Kayıkçı Kul Mustafa, Koroğlu, Kul Deveci, Kul Süleyman, Koloğlu, Öksüz Âşık, Piroğlu, Sun'î, Şah Bende, Şahinoğlu, Şermî, Tamşivarlı Gazi Âşık Hasan, Tûrabî, Üsküdarî, Yazıcı, Zaiî vb (Kaya 2007: 87-89; Oğuz vd. 2008: 241).

XVII. yüzyılın iki türlü âşık şekli meydana getirmiştir. Birincisi şehirde yaşayan, divan ve tekke şairlerinin etkisinde kalan, kalem ehli olan, şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimeler kullanan, divan edebiyatı türünde de eserler verenlerdir. Bu türün en önemli âşıkları Gevherî ve Âşık Ömer'dir. Mehmet Yardımcı, Âşık Ömer'i âşıkların içerisinde gelmiş geçmiş en meşhuru olarak kabul etmektedir. Bunu da “*çağında ve kendinden sonraki yüzyıllarda pek çok şiirine nazireler yazılmıştır. Gevherî ve Âşık Hasan'dan Başlayarak Levnî, Ruhî, Siyahî, Aşkî gibi önemli âşıkların ona yazdıkları nazirelere tahmisler ve methiyeler yazmıştır*” teziyle desteklemektedir (Yardımcı 2008: 70-71). İkinci tür ise genelde şehir dışında yaşayıp usta çırak ilişkisini devam ettiren, sade halk diliyle eserler veren, elinde sazı dere tepe dolaşan âşıklardır. Bunlardan en önemlileri Ercişli Emrah ve Karacaoğlan'dır.

XVII. yüzyılın âşıklarıyla ilgili bir diğer önemli konu ise Osmanlı ordusunda olup “*ocak şairi*” denilen kahramanlık ve destan tarzını sürdüren âşıkların olmasıdır. Bu âşıklar Kul Deveci, Tımışvarlı Âşık Hasan, Kâtipî ve en ünlüleri Kayıkçı Kul Mustafa'dır (Karahana 1991: 550-552).

XVIII. Yüzyıl

Âşık edebiyatı gelişimini XVIII. yüzyılda sürdürse de bir önceki yüzyılın gerisinde kalmıştır. Âşıklar XVII. yüzyılın devamı olarak aruzla şiirler yazmaya daha fazla meyletmişlerdir. Şairler hem hece ölçüsü hem de divan edebiyatı kalıplarında eser vermeye çalışmışlar fakat hiçbirinde de başarılı olamamışlardır. Ancak âşık edebiyatı şairlerini bu devirde klasik ve tasavvufî edebiyatı etkilemeye devam etmiştir. Hatta bu devrin ünlü şairi Nedim hece ölçüsüyle bir şiir bile yazmıştır. (Oğuz vd. 2008: 240-242; Yıldırım 2014: 87-91).

Devletin bu yüzyılda zayıflaması, uzak bölgelerde toprak kaybetmeye başlaması ve insanların yoksullaşmaya başlamaları âşık şiirinde yer bulmuştur. Orduda bulunan Bektaşî geleneğine bağlı şairler bu duruma paralel olarak şiirlerinde savaş, fetih, yenilgi,

yoksulluk, öldürülen kumandanları ve kahramanlıkları işleyen destan türünü işlemişlerdir (Oğuz 2006: 167). Bu dönemin önemli âşıkları şunlardır: *Abdi, Agâhı, Âşık Ahmed, Âşık Ali, Âşık Bağdadi, Âşık Derunî, Âşık Halil, Âşık Nigâri, Âşık Ravzi, Âşık Sadık, Hocaoğlu, Hükmi, Kabasakal Mehmed, Kıymetî, Küşadi, Levnî, Mağriblioğlu, Nakdi, Seferlioğlu, Sirri, Şermi, Talibi, Derviş Musa, Mahtumi, Neşati, Mecnuni, Vartan, Civan, Nuri, Kâmil ve Âşık Süleyman*'dır. Garb Ocaklarından *Nakdi, Seferoğlu, Mağribli Oğlu ve Kara Hamza* da savaşçı şairlerdendir. Ayrıca bu dönemin şairleri, Osmanlı topraklarında yaşayan ancak Müslüman olmayan şairleri de etkilemiştir. Kendilerine “aşug” denilen Civan, Vartan ve Mecnûnî adlı Ermeni âşıkları bunlardan bazılarıdır (Kaya 2007: 89; Yıldırım 2014: 88-89).

XIX. Yüzyıl

XIX. yüzyıl âşık edebiyatı açısından diğer dönemlerden daha farklı bir dönem olmuştur. Bu dönemin en önemli özelliklerinin başında âşık şiirlerinin yazıya geçirilmesi yatmaktadır. Âşık edebiyatının dili divan edebiyatının diline çok yaklaştığı için bazı âşıklar kendilerine divan hazırlarken bazılarıysa eserlerini cönk adı verilen defterlere kaydetmişlerdir. Günümüzde folklor çalışmalarının artması, eserlere ve kaynak kişiye ulaşmanın kolay olması, bu devrin âşıklarını ve âşık edebiyatını incelemesini kolaylaştırmıştır. Öcal Oğuz; XIX. yüzyıl için “*incelenen örneklerden yola çıkarak bu yüzyılın âşık edebiyatını doruğu ve aynı zamanda kendini tekrar ve gerilemeye başlama gibi üç ayrı periyodu birlikte yaşadığı söylenebilir*” demiştir (Oğuz 2006: 161-162).

XIX. yüzyılda sayıca çoğalan âşıklara halkın da ilgisi artmıştır. Köydekiler genellikle kışın “*köy odalarında*” sanatlarını icra ederken şehirdekiler düzenli teşkilatlar kurarak kahvelerde fasıllar yapmıştır. Şehirdekiler özellikle İstanbul'da olan âşıklar devletin ileri gelenlerinin desteğini almıştır. Âşıklar, âşık fasıllarında, düğünlerde, sünnetlerde kendi eserlerinin yanında ustalarının eserlerini de icra etmişlerdir ve geleneksel olarak yanlarında çirak gezdirmişlerdir (Kaya 2007: 90-91). Bu yüzyıl âşık edebiyatı kendi mecrasında devam ederken İkinci Mahmut Yeniçeri Ocağını kapatmasıyla ordudaki âşıklar azalmış ve âşık muhitleri kapanmaya başlamıştır. Fakat padişahın âşıkları koruyarak saraya alması, âşık edebiyatını yeniden canlandırmış ve devamını sağlamıştır (Yardımcı 2008: 73).

XIX. yüzyılın sonlarında başta İstanbul olmak üzere büyük yerleşim yerlerinde âşık geleneği yerini “*semai kahveleri*” almıştır. Buradaki âşıklar öncekiler gibi gezgin

değildiler. “*meydan şairleri*” denilen bu âşıklar semai kahvelerinde mani, destan, semai, koşma gibi şiirler söyleyerek fasıllar yapmıştır. Matbaanın yaygınlaşması, gittikçe gelişen basın ve tiyatro kumpanyaları semavi kahvelerini olumsuz etkilemiş ve bu kahveler zamanla kapanmıştır (Karahan 1991: 550-552; Yıldırım 2014: 103-107) Âşıklar da toplumdaki gelişmelere göre kendilerine yeni icra alanları ve şekilleri bulmuştur.

Bu yüzyılda bazı âşıklar kendi makamları ve söyleyiş tarzlarıyla kendi makamlarını oluşturmuşlardır. Çıldırılı Şenlik, Erzurumlu Emrah, Sümmânî, Bolulu Dertli, Konyalı Şem’î gibi âşıklar kendi *okul/kol* ları olan âşıklardır (Oğuz 2006: 163). Günümüz âşıkları halen daha bu kollara bağlı olarak eserler vermeye devam etmektedirler.

Önceki yüzyıllarda hikâye tasnif eden âşıklar çok az iken XIX. yüzyılda bu sayı artmıştır. Döneminin âşık sanatına yön veren âşıklar aynı zamanda güçlü birer hikâye anlatıcısıdır. Hikâye anlatma doğuda daha güçlü iken batıya doğru gittikçe zayıflamaktadır. Deli Boran, Necip, Sümmânî, Şenlik gibi âşıklar anlattıkları hikâyelerle öne çıkmaktadırlar (Oğuz 2006: 165). Özellikle Sümmânî ve Âşık Şenlik’in hikâyeleri ve atışmaları ile devrinin ve sonraki devirdeki âşıkları etkilemiştir.

XIX. yüzyılın önemli âşıkları şunlardır: Agâhî, Arifî, Âşık Ali, Âşık Ömerî, Bahrî, Beyoğlu, Bedrî, Bezlî, Bezmî, Celalî, Ceyhunî, Dadaloğlu, Deliboran, Dertli, Devamî, Erzurumlu Emrah, Ferdî, Figanî, Gedaî, Hengamî, Hızrî, Kemalî, Kamilî, Kemterî, Kusurî, Lutfî, Mehmed, Mehmed Ali, Merdanî, Meydanî, Micmerî, Minhacî, Muhibbî, Nazî, Nigarî, Nuri, Pesendî, Remzî, Ruhsatî, Develili Seyranî, İspartalı Seyranî, Seyyid Osman, Sabri, Sururî, Sümmânî, Şermî, Şenlik, Tahirî, Tanburî Mustafa, Tıflî, Zehrî, Zihnî.vb. dir (Kaya 2007: 90-91; Oğuz vd. 2008: 246).

XX. Yüzyıl

XX. yüzyıl âşık edebiyatı farklı iki dönem denk gelmektedir. Birisi Osmanlı devletinin yıkılması ikincisi Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasıdır. İşte bu iki büyük olay âşık edebiyatını da derinden etkilemiştir. XX. yüzyılın ilk yarısında 1. Dünya savaşının başlaması, işgaller, yoksulluk ve devlet otoritesini sağlamakta zorluk çekmesi Osmanlı topraklarında yaşayan tüm halkı olumsuz etkilemiştir. Bu durumun âşık edebiyatına sirayeti beklenenden çok daha fazla olmuştur. Savaşın kaybedilmesiyle Osmanlı başkentinin ve önemli kentlerinin işgal edilmesi büyük şehirlerdeki âşıkların ihtişamını bitirmiştir. Âşık edebiyatı ancak taşrada güç bela ayakta kalabilmiştir. Hatta Fuat Köprülü,

1914 ten sonraki yıllarda yaptığı araştırmada artık âşık tarzının sona ermekte olduğundan bahsetmektedir (Oğuz vd. 2008: 248-252). Sonrasında ise bu durumun savaşta ve savaş sonrası siyasi karışıklığın insanlar ve âşıklar üzerindeki geçici durum olduğunu da ifade etmiştir.

XX yüzyılın ilk çeyreğindeki buhranlı dönem ve ikinci çeyreğindeki âşıklardaki canlanmanın sonuçları 1950'den sonra görülmeye başlanmıştır. Genç cumhuriyetteki milliyetçilik ve halka yönelme, âşık edebiyatına ve hece veznine karşı bir sempati oluşturmuştur. Atatürk'ün isteği ve Ziya Gökalp'in öncülüğündeki bu hareket Türkiye'de folklor ve âşık edebiyatı araştırmalarının olumlu yönde etkilemiştir. Bu olumlu etki hece veznini kullanan "*Beş Hececiler*" gibi edebi ekoller de meydana getirmiştir (Yıldırım 2014: 119-124). Bu durum halk ve âşık edebiyatına olan rağbeti göstermesi bakımında önem arz etmektedir

Âşık edebiyatı araştırmalarında kaynak bulma ve birinci el kaynağa ulaşabilme durumu bu yüzyılda artık sorunsuz bir biçimde ilerlemiştir ve hatta kaynaklar ve ürünler hiç olmadığı kadar artmıştır.

Türk Halk Bilgisi Derneği'nin yaptığı yayınlarda âşıkları aydın sınıfında sayması ve halkevlerinin yaptığı derleme çalışmaları halkın değerlerinin tanınmasında çok etkili olmuştur. Bunun yanında Ahmet Kutsi Tecer'in keşfettiği Âşık veysel'in Sivas Halk Şiirleri Bayramı'nda geniş kesimlere tanıtılması ve 1966 yılında başlayan Konya Âşıklar Bayramı'nın sürekli hale gelmesi âşıkların tanınmasını ve popülaritesini artırmıştır.

Cumhuriyet dönemine kadar âşıklar genelde Kadiri, Bektaşî, Alevî, Halvetî gibi tarikatlara kendilerini ait hissederken Cumhuriyet döneminden sonra takke ve zaviyelerin kapanması sonucunda şiirler tarikat temelli olmaktan ziyade Cumhuriyet değerleri bağlı olmuşlardır (Oğuz 2006: 169). Eserlerinde cumhuriyet ve cumhuriyetin değerlerini övmüşlerdir.

XX. yüzyılda büyük değişim geçiren âşık edebiyatı artık söz ve yazıdan ayrı olarak elektronik olarak kayıt altına alınmıştır. Âşıklar eserleri plaklara ve kasetlere çekilmiş, radyo programlarına ve hatta televizyon yayınlarına çıkararak geniş çevrelerde tanınmaya başlamışlardır. Sosyal güvenlik kurumlarının âşıklığı bir meslek olarak tanımlaması, yurt dışına konser vermek için çıkacak âşıklara Kültür Bakanlığı'nın vize kolaylığı sağlaması gibi avantajlar âşık sayısını bir hayli artırmıştır. Âşıklar üzerine üniversitelerde lisans,

yüksek lisans, doktora tezi ve kitaplar hazırlanmıştır ve hazırlanmaya devam etmektedir (Bahadır 2015; Oğuz 2006: 167-169; Oğuz vd. 2008: 248-252) Bütün bu çalışmalara rağmen âşık edebiyatı giderek önemini yitirmeye başlamıştır. Buna sebep olarak hızlı batılılaşma eğilimi sonrası kültürel değişim, hayat şartlarındaki farklılaşma, teknolojik gelişmeler, halkın çoğunun şehre taşınması gösterilmektedir (Yardımcı 2008: 74-75).

XX. yüzyılın tanınmış âşıklarından bazıları şunlardır: *Posoflu Müdamî, Kağızmanlı Hıfzı, Ardanuçlu Efkari, Bayburtlu Celali, Şarkışlalı Âşık Veysel, Yusufelili Huzuri, Ali izzet, Davut Sularî, Adanalı Abdulvahab Kocaman, Erzurumlu Ali Rahmanî, Sivashlı Ali İzzet, Karanlı Azerî, Bardızlı Nihanî, Bünyanlı Âşık Mustafa, Kağızmanlı Cemal Hoca, Teranlı Daimî, Elbistanlı Derdiçok, Âşık Deryamî, Kangallı Emsalî, Ceyhanlı Ferahî, Kadırlılı Feymanî, Fekeli Hacı Karakılçık, Kadırlılı Halil Karabulut, Karanlı Hasretî, Çorumlu Hüseyin Çırakman, Arpaçaylı İlhami, Âşık Mahzunî Şerif, Konyalı Mehmet Yakıcı, Şenkayalı Mevlüt İhsanî, Murat Çobanoğlu, Sarıkamışlı Nuri Çırağı, Posoflu Zülalî, Karanlı Rüstem Alyansoğlu, Şarkışlalı Sefil Selimî, Şeref Taşlıova, Şarkışlalı Talibî Coşkun, Âşık Talibî Kılıç, Âşık Veysel Şahbazoğlu, Âşık Hicranî, Mustafa Ruhani, Yaşar Reyhanî, Yozgatlı Hüznî, Zileli Ceyhunî, Tekirdağlı Zülfikar Divanî* (Kaya 2007: 91-92; Oğuz 2006: 173; Oğuz vd. 2008: 248-252).

Âşık Edebiyatında Halk Şairinin Yeri

Âşık edebiyatı araştırmalarına bakıldığı zaman bir kişinin âşık sayılabilmesi için farklı tanım ve tasnifler yapıldığı görülmektedir. Âşık denince akla genelde aşığın ayrılmaz bir parçası olan saz, irticalen söyleme, atışma yapma ve bâde içme gibi kavramlar gelmektedir. Âşık edebiyatı hakkında önemli araştırmalar yapan Fuat Köprülü, aşığın saz çalmamasını düşünemediğini belirtirken, Pertev Naili Boratav, saz çalmayan aşığın hece vezniyle şiir yazan, âşıkları taklit eden birisi olarak görmüş, Saim Sakaoğlu ise âşıklığın ölçütünün saz çalmak olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Fuat Köprülü XVIII. ve XIX. yüzyıllarda saz çalmayan ve irticali olmayan âşıklardan bahsetmiş ancak bu durumu istisna olarak görmüştür (Köprülü 2012: 166; Tutu 2008). Bu durum âşık edebiyatında saz çalmanın ve irticalen söylemenin önemini gözler önüne sermektedir.

Teknolojik aygıtların olmadığı zamanlarda âşıklar kendilerini diyar diyar gezerek, meydanlarda, köy odalarında ve âşık kahvelerinde saz çalarak tanıtmışlardır. Âşıkların içerisinde saz çalan, irticalen şiir söyleyen ve bâde içtiğini söyleyenler rağbet görmüştür.

Ancak bazı âşıklar saz çalmamış veya çalamamışlardır. Buna maddi imkânsızlıklar, yaşanan yerin saz çalmayı öğrenmek için uygun olmaması, özel yaşamdaki olumsuzluklar veya dini olarak uygun görülmemesi etkili olmuştur (<http://marastahaber.com/yazarlar/kalem-halk-sairi-mehmet-gozukara-ve-cark-i-devran-uzerine-10808h.html>, 06.02.2019 erişildi; Bahadır 2015: 29; Tutu 2008: 104). Günümüze yaklaştıkça teknolojinin gelişmesiyle ve yapılan araştırmalarda âşık tarzı şiir yazar ancak klasik âşık algısından farklı olan birçok şairin olduğu görülmüştür. Bu şairlerin bazıları saz çalmayı biliyor fakat irticali yok, bazıları irticali var ama saz çalamıyor, bazıları da ne saz çalabiliyor ne de irticali var fakat âşık tarzı yazıyor. Bu karmaşık durumu düzeltmek için âşık edebiyatı araştırmacılarını yeni tasnif yapmaya zorlamıştır. Saim Sakaoğlu bu konuda önemli tespit ve tasniflerde bulunmuştur. Şükrü Elçin ve Hikmet Dizdaroğlu'nun da bu konudaki fikirlerini bir araya getirerek âşık edebiyatı tarzında şiir yazarları tek çatı altında toplamak istemektedir. Âşık edebiyatı sahasında eser veren herkesi âşık çatisı altında toplarken saz çalanlar saz şairi, saz çalamayan ve irticali olmayanlara da kalem şairi denilmesini istemiştir (Sakaoğlu 1986). Böylece bir şekilde saz çalmayan ya da çalamayan fakat bu sahada eser veren kişiler de kendilerini âşık kabul ederek eserler vermeye teşvik etmek istenmiştir.

Artvin Âşıklık Geleneği ve Artvinli Âşıklar

Artvin Âşıklık Tarihine Genel Bir Bakış

Tarihi milattan önce yaklaşık 5000-6000'lere kadar uzanan Artvin, zaman içerisinde sürekli el değiştirerek birçok medeniyete de beşiklik etmiştir. Hristiyan ve Müslüman devletler tarafında sürekli el değiştiren il, en son ve kesin olarak 1921 yılında Türkiye Cumhuriyeti Devletine katılmış ve 1924 yılında il olmuştur (Karadeniz 2002: 12-13).

Anadolu'da âşıklık geleneğini devam ettiren en önemli yerlerin başında Artvin gelmektedir. Kuzeydoğu Anadolu' da Çoruh Vadisi'nde bulunan Artvin, tarım alanlarının yetersiz olması, sürekli yağışlar, heyelan gibi coğrafi zorluklardan dolayı göç vermektedir (Kaya Karasüleymanoğlu 2015: 221-222). Artvinli âşıklarla ilgili ilk derleme çalışmalarını aynı zamanda kendisi de âşık olan ve Erkinisli Azmî mahlasını kullanan Adil Özder yapmıştır. Çok zor şartlarda, at sırtında köy köy gezerek hem âşıklarla karşılaşmalar yapmış hem de yörede bulunan âşıkların şiirlerinin derlemiştir. Adil Özder'in yaptığı bu çalışmalar Artvinli âşıkların gün yüzüne çıkmasına ve âşık edebiyatı sahasında

tanınmalarına vesile olmuştur. Bu çalışmalarını takiben Bekir Karadeniz, Mehmet Gökalg, Sevgi Şenol, Taner Artvinli, Aydın ve Şahver Karasüleymanoğlu ve Artvin Çoruh Üniversitesinde öğretim üyesi olan Sedat Bahadır Artvin âşıkları ile ilgili çok değerli çalışmalar yapmıştır ve yapmaya devam etmektedirler.

Artvin’ de âşık edebiyatı geleneği çok eski olmasına rağmen ancak XVIII. yüzyılda yaşayan birkaç âşık hakkında sınırlı bilgiye sahibiz. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Bunlar, yörenin zorlu coğrafyası, sözlü kültür geleneğinin devam etmesi, okum-yazma oranının azlığı, göç, sınır bölgesi olduğu için savaşlarda sürekli el değiştirmesi gösterilebilir. XVIII. yüzyılda eserlerinin çok azı kayıtlara geçen âşıkların ilki Serverî’dir. Diğerleri ise Âşık Sıdkî, Asferî, Gülzaroğlu, Kaynarî, Yarımî, Şirinî ve Dildârî’ dir.

Artvin’de adı bilinen âşıklar XIX. yüzyılda nicelik olarak daha fazladır. Bu yüzyılda daha fazla âşık ismi biliyoruz. Bunun başlıca sebepleri; günümüze yakın olması, klasik edebiyatçıların halk edebiyatına ilgi duyup hece ölçüsüyle şiirler yazması ve âşıkların şiirlerini cönlere yazma başlamasıdır. Ancak yine de âşık edebiyatı Őifahi edebiyat olduğu için Artvinli âşıklar geleneği sözlü olarak devam ettirmiştir. Bunun neticesinde kayıtlara geçen eser sayısı âşık sayısına göre çok azdır. XIX. yüzyılda Artvin’de adı bilinen âşıklardan bazıları; Âşık Muhibbî, İkrârî, İznî ve Mâhirî, Şöhretî, Mehmet, Derviş, Hayranî, Yesârî, Şâmilî, Saidî, Rıfaî, Nidâî, İğzarî, Şahistanoğlu Bahrî, Muhibbî, Esmahan, Muhammet, Hakkî, Didârî, Mehmet Ali, Nutkî, Recai, Abdulî, Hayâlî, Cesimî, Dur Abdal, Nihânî, Güldârî, Emrah, Esrârî, Ervâhî, Efvâhî, Dildârî, Figânî, Kahrî, Osman, Keşfi. İkrârî, Mihmânî, Hıfzî, Mâhirî, Ali Rıza, Rahmanî, Ali, Sadıkî, Perdahî, Kurudereli Rıfat, ıktalı Őakir, Pınarlılı Hüseyin, Ummânî, Firâkî, Mehmet Ali, Destûrî, Hicrânî, Suzânî, Nidasız, Hasan Tevfik Efendi, İznî, Bilâl, Ârifî, .İrşâdî, Delikara, Mahcubî, Meftûnî, Devrânî, Sefilî, İbrahim Pehlivan, Vehbî, Nebî, Efkârî, Eyüp, Adişe, Süleyman, Niyazî, Lisanî ve Elfâzî’ dir (Bahadır 2016b: 25-38; Şimşekoğlu Terzi 2000: 104-108).

XX. yüzyıl Anadolu sahasında olduğu gibi Artvin’de de çok sayıda âşık tanınmaya başlamıştır. Teknolojideki gelişmeler, halk edebiyatı araştırma ve derleme çalışmaları, gazete, dergi, radyo, televizyon hayatımıza girmesi bunda önemli bir etken olmuştur. Özellikle kurtuluş savaşı sırasında ve sonrasında milliyetçilik duygularının öne çıkaran şiirler halkı coştururken âşıkları da geniş kitlelere tanıtmıştır. XX. yüzyılda Artvin’de adı bilinen âşıklardan bazıları Esmâ sultan, Ate Sultan, Aziz, Gilmânî, Hâbilî, İzârî, Nidâî,

Fevrânî, Hulûsî, Destancı Kazım Ağa, Şahistan Osman, Fârikî, Ârifî, Dildârî, Derya, Devrânî, Şalcılı Cengiz, Gümrahî, Cevzîlî Harun, Sedâî, Fikrî, Dehânî, Huzurî, Zuhûrî, Bilâl, Gümânî, Tekmilî, İlhamî, Zâkirî Berna, Zihnî, Tokdemir, Efkârî, Mehmet Ergin, Fahrî, Hatipoğlu, Zâhirî, Kanber Algan, Hacı, Azmî, Sefilî, Mustafa Tekin, Küçük Şâmilî, Ali - Geylânî, Hüdâmî, Ummânî, Gılmânî, Yanarî, Yangunî, İzhârî, Yıldırım, Gümrahî, Bülâlî, Deryamî, Zarrafî, Merâkî, Devâmî, Sebâ, Kara, Gülpaşa, Seyfî, Hayrettin, Özerî, Pervânî, Âlimî, Bulâmî, .Kalemî, Zaferoğlu, .Behzad Tokdemir ve Gülhanî' dir (Bahadır 2016b: 25-38; Şimşekoğlu Terzi 2000: 108-111).

Artvin yüzölçümüne göre âşık sayısı ve niteliği bakımından Anadolu'nun en yoğun yerlerinin başında gelmektedir (Kaya Karasüleymanoğlu 2015: 221-222). Bulunduğu zorlu coğrafya, kışların uzun sürmesi, köylülerin radyo, televizyon, tiyatroya uzak olması âşıklık geleneğinin devam etmesinde önemli etken olmuştur. Uzun kış gecelerinde köy odalarında toplanan köylüler, âşıkların atışmalarını, şiir söylemelerini ve hikâye anlatmalarını dinleyerek hoşça vakit geçirmişlerdir. Yeni âşıklığa başlayanlar veya başlayacaklar ise usta olarak gördükleri âşıkları yakından tanıyarak hem kültürel birikimini artırmış hem de âşıklık geleneğinin adap ve erkânını öğrenmiştir.

Erzurum ile kültürel geçiş konumundaki Yusufeli ilçesi, Artvin merkez ve merkez köyleri, özellikle Şavşat'ın çoğu yeri ve Ardanuç ilçesinin hemen hemen bütün köyleri âşıklık geleneğinin devam ettiği yerler olarak bilinir. Bu geleneğin devam etmesi sözlü kültürün devamında önemli bir yeri olmuştur.

Artvin âşıklık geleneğinde Yusufeli'nin Zor ismiyle bilinen Esenkaya Köyü, Artvin merkezde Aşağı ve Yukarı Hod olarak bilinen Aşağı ve Yukarı Maden Köyü ve Ardanuç'un Sagora olarak bilinen Soğanlı köyünün Cuğo mahallesi öne çıkmaktadır. Zor köyünde 1' i saz şairi olmak üzere 14 âşık yetişmiştir. Bu âşıkların en ünlüsü Âşık Huzurî' dir. Hod'da yaşayan Şâmilî, Sümmanî gibi birçok aşığı etkilemiştir. Cuğolu âşıklar olarak bilinen yedi âşık Serverî, Devîmî ve Efkârî gibi birçok aşığı etkilemiştir (Karadeniz 2002: 15).

Âşık edebiyatında âşıklar âşıklığa farklı şekillerde başlamaktadırlar. Bazılarında cinsiyet rol oynarken bazılarında içinde bulunduğu ortam buna imkân sağlamaktadır. Bunlar çiraklık, usta malı şiir söyleme, türkülü hikâye dinleyerek âşık olma, sazlı sözlü ortamlarda yetişme, rüya sonrası âşık olma, manevi etki ile âşık olma, dert sebebi ile âşık

olma, bir kıza duyulan sevdâ ile âşık olma, depresyon sebebi ile âşık olma, milli duygular sebebi ile âşık olma vb. şekilde kendini gösterir. (http://dogankaya.com/fotograf/asikliga_baslama.pdf 16.10.2018 tarihinde erişildi). Bu çeşitlilik farklı coğrafya ve zemine göre değişiklik göstermektedir.

Geleneklere bağlı olarak yetişen âşıklar belli kurallara uyarak kendilerini geliştirmişlerdir. Hak aşığı ve bâdeli âşıklar halk arasında rağbet görmüştür (Albayrak 1991: 547). Bâdeli âşıklar manevi üstünlüğe sahip oldukları için kendilerini diğer âşıklardan ayrı konumlandırmıştır. Çoğu âşık kendisinin bâde içtiğini sözlerinde ya da farklı şekillerde belirtmiştir. (http://dogankaya.com/fotograf/asikliga_baslama.pdf 16.10.2018 tarihinde erişildi). Bâde içme konusu subjektif olduğu ve kanıtlanması imkânsız olduğu için kişinin beyanı doğru kabul edilmektedir.

Âşıklar diyarı olan Artvin’de de âşıklık geleneği içinde âşıklığa başlayan çok sayıda âşıklar vardır. Bâde içen ve rüya görüp âşık olduğunu belirten pek çok âşık vardır (Şimşekoğlu Terzi 2000: 151-194). Bu âşıklar aşağıdaki tabloya çıkarılmıştır.

Tablo 1 Artvinli Âşıkların Bâde İçme Şekli

Bâde İçme Şekli	Âşıklar
Rüya görme	Serverî, Sıdkî, Kaynarî, Şâmilî, Didârî, Esrârî, İkrârî, Yangunî, Tekmilî, Yarımî, Sultan Dildârî, Esmahan, Recâî, Cesimî, Osman, Keşfi, Mâhirî
Rüyada pir elinden elma çekirdeği yeme	Âşık Kara
Rüyada pir elinden üç üzüm tanesi yeme	Âşık Pervânî
Rüyada pirin gösterdiği kızın elinden bâde içme	Muhibbî
Rüyada pirin gösterdiği kızın elinden üç kiraz yeme	Deryamî
Rüyada hem bâde içip hem de nar tanesi yeme	Âşık Efkârî
Rüyada yüksek rütbeli bir askerın elinden bâde içme	Âşık Şöhretî
Rüyada bâde içmedikleri halde bâdenin etkisinde kalma	Âşık Yarımî ve Âşık Gülhanî
Rüyada erenlerin elinden mektup alma	Merâkî
Rüyada kutsal ışığın ağzına akması	Deryamî

Usta-çırak ilişkisi âşıklık geleneği içerisinde çok önemli bir yere sahiptir. Bu geleneği devam ettiren âşıklar gelenek, görenek ve tecrübelerini çevrelerindeki âşıklara

öğretmek kültür aktarımı görevi yapmıştır. Bunun sonucunda da âşık kolları meydana gelmiştir (Aslan 2007).

Artvinli Âşıkların Usta-Çıracak İlişkileri

Artvin âşıklık geleneğinde âşıkların âşıklığa başlama şekilleri farklılık arz etmektedir. Rüya görüp bâde içerek âşık olma, bütün âşıklarda görüleceği üzere çevreden etkilenmeler hayli fazladır. Âşık edebiyatı gelenekçi bir edebiyat olduğu için bu yola baş koyan âşıklar ilk önce kendi çevrelerindeki âşık ortamlarını daha sonra da çevrelerindeki ünlü âşıkları dinleyerek ve onların şiirlerini ezberleyip söyleyerek âşıklığa devam etmişlerdir. Bu yörede âşıklığa başlayan âşıkların Huzurî, Efkârî, Deryamî, Keşfi, Cesimî ve Gülhanî'den vs. etkilenmemeleri olanaksızdır. Bunların dışında ustasının saz hediye etmesi ile âşık olma, âşıklık alameti gösteren birisinin usta âşık tarafından sınanması ile âşık olma, birinin duasını alarak âşık olma gibi âşıklığa başlama çeşitleri vardır. Artvin'de usta-çıracak geleneğinde yetişen âşıklar ve onların ustaları aşağıdaki tabloya çıkarılmıştır (Şimşekoğlu Terzi 2000: 151-194).

Tablo 2 Artvinli Âşıklarda Usta ve Çıracaklar

Usta Âşıklar	Çıracaklar
Muhibbî	Şâmilî, Mâhirî, Keşfi
Cesimî	Dur Abdal, Emrah, Mustafa İrşâdî
Âşık Esrârî	Âşık Hıfzî
Figânî	Kahrî
Keşfi	İznî, Zuhûrî, Huzurî, Mataracı Aziz Efendi
Huzurî	Âşık İzhârî, Âşık Fahrî, Zuhûrî,
İznî	Huzurî, Zuhûrî
Mataracızade Abdulaziz Ağa (saz çalma)	Huzurî
Abdullah Hoca (makam, usul)	Âşık Efkârî
Sabri Bey (saz çalma)	Âşık Efkârî

A
rtvin
li
Âşık
ve
Halk
Şair
lerini

n İlçe ve Köylere Göre Coğrafi Dağılımı

Artvin yöresi âşık ve halk şairlerinin ilçe ve köylere göre coğrafi dağılımına bakınca ilginç bir durum göze çarpmaktadır. Yaptığımız araştırmalarda Artvin'de 209 âşık ve halk şairi tespit edilmiştir (Artvinli 2001: 18-19; 2013: 762-950; Aytekin 2014: 9,19; Bahadır 2016b: 25-38; 2017: 42-58; Gökalp 1988; Gündoğdu 2016: 16; Karadeniz 2002; Kaya Karasüleymanoğlu 2015: 225-226; Yardımcı 2007: 180-181, 194-195, 198-199, 241-142, 249-150, 365-366, 430-431, 442-143,). Bunların büyük çoğunluğu Ardanuç, Şavşat, Yusufeli ve merkez Aşağı ve Yukarı Maden Köyü çevresinde toplandığı görülmektedir

Tablo 3 Artvinli Âşık ve Halk Şairlerinin Coğrafi Olarak Dağılımı

Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy	Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy
1	Nuri Aksakal	Ardanuç	Samshar (Aşağı Irmaklar)	31	Âşık Serverî	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)
2	Âşık Bestekâr	Ardanuç	Bica (Tütünlü)	32	Âşık Sıdkî	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)
3	Âşık Bulânî	Ardanuç	Bica (Tütünlü)	33	Âşık Şöhretî	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)
4	Âşık Cesimî	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)	34	Sadık Turan	Ardanuç	Hertus (Konaklı)
5	Necmettin Coşkun	Ardanuç	Anagert (Cevizli)	35	Avni Üsal	Ardanuç	Hamagöret (Hamurlu)
6	Âşık Coşkunî	Ardanuç	Unushev (Kızılcık)	36	Âşık Yaralı	Ardanuç	Sagara (Sakarya)
7	Enver Çelik	Ardanuç	Sagara (Sakarya)	37	Ardanuçlu Esrarî	Ardanuç	Ançkora (Anaçlı)
8	Âşık Dedenoğlu	Ardanuç	Kılarcet (Bereket)	38	Âşık Firâkî	Ardanuç	
9	Âşık Devamî	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)	39	Âşık Ate Sultan	Ardanuç	Kapuköy
10	Kul Dumanî	Ardanuç	Çidil (Bağlıca)	40	Avni Ünsal	Ardanuç	Hamagöret (Hamurlu)
11	Dur Abdal	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)	41	Firâkî	Ardanuç	
12	Âşık Efkârî	Ardanuç	Basa (Yolüstü)	42	Hıfzî	Ardanuç	
13	Nebi Efkârî	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)	43	Necat Bayraktar	Ardanuç	Karsniye (Kapıköy)
14	Âşık Emrah	Ardanuç	Basa (Yolüstü)	44	Yüksel Karahan	Ardanuç	Kutlu
15	Âşık Engünî	Ardanuç	Tanzot (Aydın)	45	Nusret Usta	Ardanuç	Kutlu
16	Hüsnu Ertürk	Ardanuç	Samshar (Aşağı Irmaklar)	46	Taştan Çıralar	Ardanuç	Sagara (Sakarya)
17	Âşık Ensarî	Ardanuç	Ançkora (Anaçlı)	47	Şahistanoğlu Bahri	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)
18	Âşık Eyüp	Ardanuç	Sogara (Soğanlı)	48	Âşık Bulalî	Merkez	Aşağı Hod (Aşağı Maden)
19	Âşık Feryadî	Ardanuç	Ahıza (Ferhatlı)	49	Âşık Dervişan	Merkez	Sakalar
20	Fikri Genç	Ardanuç	Müker (Tepedüzü)	50	Âşık Dildârî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)
21	Reşat Genç	Ardanuç	İşkinar (Ekşinar)	51	Âşık Elfazî	Merkez	Berta (Ortaköy)
22	Zeki Genç	Ardanuç	Müker (Tepedüzü)	52	Âşık Ervahî	Merkez	Aşağı Hod (Aşağı Maden)
23	Âşık Hicrânî	Ardanuç	Ançkora (Anaçlı)	53	Âşık Figânî	Merkez	Hezor (Hızarlı)
24	Âşık İrfânî	Ardanuç	Ançkora (Anaçlı)	54	Âşık Geyranî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)
25	Âşık Kalemî	Ardanuç	Haft (Boyalı)	55	Âşık Gülhanî	Merkez	Berta (Ortaköy)
26	Osman Kaya	Ardanuç	Göraşet (Kutlu)	56	Âşık Halil	Merkez	Aşağı Hod (Aşağı Maden)
27	Âşık Kaynarî	Ardanuç	Gümüşhane	57	Sefil Seyranî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)
28	Âşık Nevzat	Ardanuç	Müker (Tepedüzü)	58	Âşık Hıfzî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)
29	Âşık Niyazi	Ardanuç	Opiçala (Gökçe)	59	Âşık İğzârî	Merkez	Aşağı Hod (Aşağı Maden)
30	Âşık Özgürî	Ardanuç	Sagara (Sakarya)	60	Sefil İrşâdî	Merkez	Vazriya (Veziyköy)

Tablo 3 Artvinli Âşık ve Halk Şairlerinin Coğrafi Olarak Dağılımı

Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy	Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy
61	Âşık Kahri	Merkez	Hezor (Hızarlı)	91	Bekir Karadeniz	Merkez	
62	Âşık Mahcûbî	Merkez	Aşağı Hod (Aşağı Maden)	92	Devranî	Merkez	
63	Âşık Merakî	Merkez	Tolgum (Salkımlı)	93	Dilâver Dede	Merkez	
64	Âşık Nidasız	Merkez	Berta (Ortaköy)	94	Efvâhî	Merkez	
65	Hodlu Noksanî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	95	Engin Uzuntaş	Merkez	
66	Âşık Perişan	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	96	Esmâ Sultan	Merkez	
67	Hodlu Rahmanî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	97	Fevrânî	Merkez	
68	Âşık Rufai	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	98	Fuat Altun	Merkez	
69	Âşık Sadıkî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	99	Gedikoğlu	Merkez	
70	Âşık Saidî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	100	Gururî	Merkez	
71	Sefil Seyyahî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	101	Habilî	Merkez	
72	Âşık Suzanî	Merkez		102	Halis Yazıcı	Merkez	
73	Âşık Şâmilî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	103	Hasan Tefvik	Merkez	
74	Âşık Şirinî	Merkez	Aşağı Hod (Aşağı Maden)	104	Hayrettin Bilgin	Merkez	
75	Âşık Tekmilî	Merkez	Orcuk (Oruçlu)	105	Hüseyin Gürel	Merkez	
76	Osman	Merkez		106	Hüseyi Samî Oral	Merkez	
77	Ziver Ocak	Merkez	Hod (Maden)	107	Kamber Algan	Merkez	
78	Sefil Heyrânî	Merkez	Yukarı Hod (Yukarı Maden)	108	Ertürkî	Merkez	
79	Meftunî	Merkez		109	Mahrubî	Merkez	
80	Âşık Gilmanî	Merkez	-	110	Mehmed Ali	Merkez	
81	Farikî	Merkez	-	111	Mithat Tahtalı	Merkez	
82	Esmâ Sultan	Merkez	-	112	Necdet Eminağaoğlu	Merkez	
83	Destûrî	Merkez	Berta (Ortaköy)	113	Nezir Karahan	Merkez	
84	Kul Mehmet	Merkez	Berta (Ortaköy)	114	Nurettin Aydemir	Merkez	
85	Abdulî	Merkez		115	Oktay Şenol	Merkez	
86	Ahmet Aksu	Merkez		116	Tekin Kılıç	Merkez	
87	Ali Şahin	Merkez		117	Zâhirî	Merkez	
88	Arifî	Merkez		118	İbrahim Pehlivan	Merkez	Hezor (Hızarlı)
89	Âşık Nedim	Merkez		119	Nidâî	Merkez	Zeytinlik
90	Behçet Dede	Merkez		120	Süleyman Özdemir	Merkez	Aşağı Şehitlik

Tablo 3 Artvinli Âşık ve Halk Şairlerinin Coğrafi Olarak Dağılımı

Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy	Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy
121	Sefil Siyahî/Siyahî	Merkez	Yukarı Hod (Maden)	152	Âşık Yoramoglu	Şavşat	Tibet (Cevizli)
122	Zihnî	Merkez		153	Âşık Gümranî	Şavşat	Sorsel (Çavdarlı)
123	Murat Muratoğlu	Murgul	-	154	Çarbaşoğlu Kazım Karahan	Şavşat	Şavket (Karaköy)
124	Âşık Osman	Murgul	Zansul (Damar)	155	Ummânî	Şavşat	Soporo (Düzenli)
125	Yesârî	Murgul		156	Derûnî	Şavşat	Mamanelis (Yavuzköy)
126	Faruk Albay	Şavşat	Soporo (Düzenli)	157	Hayrettin Tokdemir	Şavşat	
127	Salih Altun	Şavşat	Carat (Köprükaya)	158	Şair Ercan Uzun	Şavşat	
128	Âşık Cerrahî	Şavşat	Kuçen (Kocabey)	159	Ozan Bülbülan	Şavşat	
129	Hatif Cihan	Şavşat	Sirasinkot (Çayağzı)	160	Zülal Tokdemir	Şavşat	
130	Âşık Civanî	Şavşat	Kuçen (Kocabey)	161	Âşık Tiryaki	Şavşat	
131	Âşık Deryamî	Şavşat	Armutlu	162	Şavşatlı Ummânî	Şavşat	
132	Âşık Didârî	Şavşat	Merya (Veliköy)	163	Hazık Yıldırım	Şavşat	
133	Cemal Durmuş	Şavşat	Mamanelis (Yavuzköy)	164	Âşık Bilâl	Şavşat	
134	Seyfettin Ermişoğlu	Şavşat	Mamanelis (Yavuzköy)	165	Ahmet Biber	Şavşat	
135	Âşık Firâkî	Şavşat	Cvarep (Şalcı)	166	Koçali Altun	Şavşat	
136	Âşık Gülpaşa	Şavşat	Merya (Veliköy)	167	Âşık Alimî	Şavşat	
137	Âşık İsmail (Hakkî)	Şavşat	Garkilop (Çoraklı)	168	Ali Naci Yıldız	Şavşat	
138	Ali Kara	Şavşat	Dabatzrul (Meşeli)	169	Ertürk Demirci	Şavşat	
139	Âşık Kara	Şavşat	Dabatzrul (Meşeli)	170	Fatma Biber	Şavşat	
140	Âşık Kemterî	Şavşat	Cvarep (Şalcı)	171	Kemal Keskin	Şavşat	
141	Âşık Mahrumî	Şavşat	Mamanelis (Yavuzköy)	172	Muhammet Recai	Şavşat	Kuçen (Kocabey)
142	Kuçenli Rahmanî	Şavşat	Kuçen (Kocabey)	173	Şahver Karasüleymanoğlu	Şavşat	
143	Kuçenli Recâî	Şavşat	Kuçen (Kocabey)	174	Gümanî İmsak Kılıç	Şavşat	Şalcı Köyü
144	Âşık Sefil	Şavşat	Çarçulet (Çamlıca)	175	Kaçkarî	Şavşat	Ağaldaba (Tepeköy)
145	Âşık Sefilî	Şavşat	Tibet (Cevizli)	176	Hayrettin Tokdemir	Şavşat	Kocabey
146	Âşık Şahanî	Şavşat	Tsihiya (Yoncalı)	177	Âşık Obalı	Şavşat	Obalı
147	Mecit Tokdemir	Şavşat	Kuçen (Kocabey)	178	Ekinisli Azmî	Yusufeli	Erkinis (Demirkent)
148	Vezir Ummanî	Şavşat	Soporo (Düzenli)	179	Âşık Derya	Yusufeli	Zor (Esenkaya)
149	Âşık Yangunî	Şavşat	Kuçen (Kocabey)	180	Âşık Fahri	Yusufeli	Zor (Esenkaya)
150	Ali Rıza Yıldırım	Şavşat	Mokta (Savaş)	181	Mehmet Gökalp	Yusufeli	Okar (Havuzlu)
151	Hazık Yıldırım	Şavşat	Gurnatel (Susuz)	182	Âşık Huzurî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)

Tablo 3 Artvinli Âşık ve Halk Şairlerinin Coğrafi Olarak Dağılımı

Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy	Sıra No	Âşık veya Şair Adı	İl veya İlçe	Köy
183	Âşık İkrârî	Yusufeli	Okar (Havuzlu)	197	Dehanî	Yusufeli	-
184	Âşık İzhârî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	198	Delikara	Yusufeli	
185	Âşık İznî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	199	Mihmânî	Yusufeli	Uşhum (Yağcıla)
186	Âşık Keşfi	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	200	Âşık Yetimî	Yusufeli	-
187	Âşık Kütahî	Yusufeli	Lök (Morkaya)	201	İlhâmî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)
188	Âşık Mahirî	Yusufeli	İphan (İnanlı)	202	İbrahim Vehbi	Yusufeli	Barhal (Altıparmak)
189	Âşık Muhibbî	Yusufeli	Erkinis (Demirkent)	203	Hulûsî	Yusufeli	Kiskim (Alanbaşı)
190	Âşık Perdâhî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	204	Hayalî	Yusufeli	Hers (Erenköy)
191	Âşık Pervanî	Yusufeli	Okar (Havuzlu)	205	Esmehan	Yusufeli	
192	Yusufelili Şerifi	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	206	Nihânî	Yusufeli	
193	Âşık Yarımî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	207	Nutkî	Yusufeli	
194	Âşık Zuhûrî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)	208	Sedat Ayar	Yusufeli	Günyayla
195	Aydın Karasüleymanoğlu	Yusufeli		209	Ozan Deli Çoruh	Yusufeli	Ersis (Kılıçkaya)
196	Özerî	Yusufeli	Zor (Esenkaya)				

I. BÖLÜM

1. ŞAİR KUL MEHMET BADUR'UN HAYATI VE KİŞİLİĞİ

1.1. DOĞUM YERİ VE TARİHİ

Şair Kul Mehmet, Karadeniz ikliminin hâkim olduğu, geleneksel tarım ve hayvancılığın yapıldığı, Karçal Dağları eteklerinde kurulu olan Artvin ili merkez köyü olan Ortaköy (Berta)'da 1955 yılında şuan da yaşadığı evde dünyaya gelmiştir. “Adres (46)” şiirinde kendisini şöyle tanıtmaktadır:

İki kapılı bir handır ben birinden gelmişim,
Diğerine biraz mühlet dur hanede bul beni.
Anam hasta ben ağlardım bu faniye gelende,
Kundak üstü bez çaputa sar hanede bul beni.

Fani dünya git gel kurmuş bulunur iki kapı,
İki kapı arasındır bir hayat keder küpü,
Dert alır elem satarım kervanım hicran yükü,
Bana kalan cevr-i cefa kar hanede bul beni.

Kul Mehmet'im tenim tutar cismim yanar dardayım,
Göçmen kuşa döndüm kardeş işte şurda burdayım,
İlim Artvin köyüm Berta ben ise Kaçkar'dayım,
Mahallemiz çalışanlar sor hanede bul beni.

“*Kırkyayla Festivaline (30)*” şiirinde de kendisini şu şekilde tanıtmaktadır:

İlim Artvin kendim Berta elinden,
Biraz bahsedelim yayla halinden,
Yiyelim içelim dostlar elinden,
Kaymak, kuymak, yoğurt, ayran var bugün.

1.2. AİLESİ

Şair Kul Mehmet’in Baba Hasan Badur 1920 ve anne Zeliha Badur 1927 yılında doğmuştur. Dört çocuklu ailenin ikinci çocuğu olan şairin Rabia, Sultan, İsmail adında üç kardeşi vardır. 1971 yılında daha gençken 16 yaşında evlendi. Eşi Servi Badur, kendi köylüsüdür ve ilk görüp sevdiği kızdır. Eşi ile akrabalık bağı bulunmayan şairin bu evliliğinden üç kız, üç erkek olmak üzere hepsi hayatta altı çocuğu vardır. Çocuklarının ismi büyükten küçüğe Gülşen, Sultan, Gülsüm, Enis, Serdar, Hasan’dır. “*Altı çocuğumdan beşi istediği kişi ile evli ve mutlu olduğunu duyuyorum ve ben de bundan mutlu oluyorum. Allah onlara iyi gün göstersiz. Sadece en küçük oğlum Hasan bekârdır. Yeni askerden geldi. Onu da evlendirdim mi bende mutlusu yok bu dünyada*” diyen şair Kul Mehmet’in evli olan iki kızı Artvin merkezde, üçüncüsü ise Ankara’da; erkek çocuklarından birisi Özbekistan’da diğeri ise Bursa’da yaşamaktadır. Sadece evin en küçük çocuğu ve bekâr olan Hasan, anne ve babası ile birlikte köyde ikamet etmektedir.

1.3. ÇOCUKLUĞU

Babası tarım ve hayvancılıkla uğraşmıştır. Küçük yaştan beri ailesiyle birlikte çalışan Kul Mehmet, çocukluğunda hayvanları otlatmaya başlamıştır. Yoksulluktan ve imkânsızlıktan dolayı çocukluk hayatını hiç yaşayamadığını “*o gün bu gündür hep çalışmaya devam ediyorum*” diyerek belirtmiştir. Gençliğinde çeşitli işlerle uğraşan şair, dokuz yıl inek, bir yıl da öküz çobanlığının yanı sıra devletin izni ile ormanlarda kereste kesip satarak geçimini sağlamıştır. Bütün köylülerin yaptığı gibi Haziran ayında Karçal Dağlarında kendi köyüne ait üç adet yayladan en yakın olana gidip kışa doğru (Ağustos ayının sonu) köye inmiştir. Yaylada koyun ve keçileri otlatmış, yayladan inince de kesilecek koyunları kesip kalan damızlıkları saklamaya devam etmiştir. Kendisi de halen çiftçilikle uğraşmaktadır.

Hayatta hep ezildiğini ve ezile ezile bu günlere geldiğini belirterek çok çalıştığını ve bu çalışmasına rağmen sigortasının olmadığını üzülerek ifade etmektedir. Çiftçilikten eskisi gibi para kazanamadığını, kendisini ancak geçindirdiğini üzüntüyle belirtmiştir.

1.4. EĞİTİM HAYATI

Kul Mehmet, İlkokulu Ortaköy(Berta)'da bitirmiştir. İlkokul ikinci sınıfa kadar öğretmenlerden (ilkokulu bitirmiş okuryazar olan kişiler) daha sonra ise sınıf öğretmenlerinden ders almıştır. İlkokulu bitirdikten sonra maddi sorunlardan dolayı eğitimine devam edememiştir. Kitap okumayı çok seven şair, kitap ayrımı yapmada tüm kitapları okumaya çalışmaktadır. Okuduğunu hatırladığı kitaplardan bazıları Minyeli Abdullah, peygamberler tarihi, sahabeler tarihi, Osmanlı Tarihi, Atatürk, büyük liderler ve din adamlarını anlatan kitaplardır. Ayrıca takvim yapraklarını en ince ayrıntısına kadar okumadan bırakmadığını da belirtmektedir.

Kendi kendisini yetiştiren Kul Mehmet, çevresindeki âşıkların kitaplarını okuyarak ve teyp kasetlerde âşıkların deyişlerini, hikâyelerini ve atışmalarını dinleyerek kendini yetiştirmiştir.

1.5. ASKERLİK HAYATI

Askere normal zamanda giden Kul Mehmet, acemi birliğini Sivas, Çorum ve İzmir'de; usta birliğini ise Ankara'da Kara Harp Okulu'nda yapmıştır. Daha önceleri genelde Artvin ve çevresini dolaşan şair, askerlik sayesinde birçok büyük şehri görme imkânına kavuşmuştur. Askerliğin kendisini daha da olgunlaştırdığını ve dünyaya bakış açısının değiştiğini konuşmasında ifade etmiştir.

1.6. ŞAİRLİĞE BAŞLAMASINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER

Kul Mehmet'in şairliğe başlamasına biraz da yaşadığı hayat ortam hazırlamıştır. Yaşamı boyunca kimseye muhtaç olmadan hep kendi yağıyla kavrulmuştur. Çocuk yaşta başlayan çalışma hayatı halen durmaksızın devam etmektedir. Çok çalışıp parasını alamaması, parasını verip yolunu yaptırmak istemesi ve parasını alanın hem yolunu yapmaması hem de kendisini suçlu çıkarması şairi oldukça etkileyen olaylardan bazılarıdır. Bu ve bunun gibi olaylar onu doldurmuştur ve şiirlerinin altyapısını oluşturmuştur. Şair Kul Mehmet'in şiirleri biraz da tepkisel şiirler dersek yanlış olmaz. Aşağıda göreceğimiz

üzere şiirlerinin büyük çoğunluğu taşlama üzerinedir. O, insanlara, zalimlere, çıkarıcılara, yalan konuşanlara, haksızlık yapanlara şiirlerinde büyük tepki göstermiştir.

1.7. ŞİİR YAZMAYA BAŞLAMASI

Şair Kul Mehmet, şiir söylemeye yaklaşık olarak kırk beş yaşında başlamıştır. Bu yaşta şiir söylemeye başlamasını *“hayat karşısında çok ezilmesinin sonucu”* olarak belirtmiştir. İlk şiirini gidemediği yayla şenliğine söylemiştir. Bu şiir beğenildikten sonra kendisi halkın arasına girerek onların hikâyelerini dinleyip öyle yazmıştır. Kendi deyimiyle *“halktan aldım halka verdim”* demiştir. İlk zamanlardaki şiirleri kaybolduğu için bugün elimizde bulunmamaktadır.

1.8. ETKİLENDİĞİ ÂŞIKLAR

Şair Kul Mehmet, şiirlerinin şekillenmesinde türkülerin ve beğendiği âşıkların önemli bir yeri vardır. Türküleri yaylada ve köyde teyp kasetler, radyo ve plaklarda dinlerken; âşıkların atışma, deyiş, türkü ve hikâyelerini teyp kasetler, âşıkların kitapları ve çevresindeki âşıklardan dinlemiştir. Beğendiği ve etkilendiği şairler ve âşıklardan bazıları Artvinli Huzurî Baba, Efkârî Baba, Yukarı Madenli Âşık Şâmilî, Narmanlı Âşık Sümmânî, Âşık Şenlik, Muhibbî, İdrakî, Mevlüt İhsanî, Âşık Reyhanî ve Çobanoğlu'dur. Kendisini en çok etkileyen ise Murat Çobanoğlu, Âşık Reyhani ve Artvinli Huzurî Baba'dır.

1.9. MAHLAS ALMASI

Şair Kul Mehmet'in mahlas almasını şu şekilde ifade etmektedir: *“insanları Allah yaratmış onlar Allah'ın kulları. Dolayısıyla ben de O'nun kulu olduğum için benim mahlasım da Kul Mehmet olsun”*.

1.10. KİŞİLİĞİ VE DÜNYA GÖRÜŞÜ

Şair Kul Mehmet, paylaşmayı seven, cömert ve mert bir insandır. Dünya nimetlerinde gözü olmadığını söylemektedir. Paylaşıcılığı bireysellikten ziyade toplumsal olarak görmektedir. Şahsından ziyade toplumun her kesiminin gelişmesini ve refaha kavuşmasını istemektedir. En büyük isteklerinden birisi köyün ve köylünün isteklerinin yerine getirilmesi ve gereken değer verilmesidir. Kendi köyünün ve çevre köylerinin kalkınması için köyelerine ve köyelerinin yakınlarına süt fabrikasının açılması ve Berta deresine alabalık tesislerinin yapılmasını istemektedir. Böylece köylü mahsulünü daha iyi değerlendirecektir ve Berta Deresi tesislere kavuşup tanınma oranı artacaktır.

Şair Kul Mehmet, milliyetçi ve muhafazakâr bir dünya görüşüne sahiptir. Siyaset olarak kendisini Milliyetçi Hareket Partisi'ne yakın hisseden şair, her türlü siyasi görüşe açık olduğunu belirtmektedir. Hemen hemen zamanının partilerine ve liderlerine şiir yazan Kul Mehmet, kendisini yakın gördüğü partiye ise hiç şiir yazmamıştır.

Şair Kul Mehmet, dünyadaki siyasal ve sosyal olaylara duyarlıdır. Özellikle Filistin davası, Ortadoğu'da yaşanan olaylar önem verdiği konuların başında gelmektedir. Filistin ile ilgili "*Filistin 1 (86) ve Filistin 2 (87)*" isimli şiirlerini yazmıştır.

1.11. UNUTAMADIĞI ANILARI

Kul Mehmet'in hayatında unutmadığı birkaç tane anısı vardır. Belki de bunların en önemlisi Kırkyayla Yaylasın'da düzenlenen festivalde eşi ile ilk defa karşılaşması, âşık olmaları ve akabinde evliliğe karar vermeleridir.

İkincisi, ilk defa gittiği Şanlı Urfa'da Kapalı Çarşı içerisinde kaybolmasıdır. Bu durumu âşık şöyle anlatıyor. "*İlk defa gitmişim Urfa'ya. Çarşığı gezeyim dedim. Gezerken kapalı çarşıya girdim çıkmaya çalışıyorum çıkamıyorum. Yabancı yer, hangi yana gittimse çıkamadım. Zorla bir çıkış yolu buldum da ferahladım. Kaybolmak ne kadar da zor imiş.*"

Unutmadığı son anısı ise Kars'a odun satmaya gitmesidir. Para konusunda anlaşıp hamam sahibine odunları satıyor. Odunları hamamın deposuna indirdikten sonra hamam sahibi anlaştıkları parayı vermiyor. Buna çok üzülen şair, çare ararken tesadüfen Artvinli bir polisle karşılaşılıyor. Durumu polise anlattıktan sonra polis hamam sahibiyile konuşup parayı alıyor. Uzak bir ilde böyle bir durumla karşılaşmak Kul Mehmet'e unutulmaz bir anı olmaya devam etmektedir.

II. BÖLÜM

2. ŞAİR KUL MEHMET'İN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

2.1. ŞİİRLERİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

Şiiri düz yazıdan ayıran unsurlar vardır. Bu unsurlar, metnin özüne ve şekline bakarak ayırt edebilmektedir. Şiir genelde muhteva olarak insanlarda yoğun duygular oluşturan, ani ve çarpıcı etki gösteren, belli bir düzeni olan yazı biçimidir. Düz yazı ise (roman ve hikâye dışında) genellikle bilgi vermek, yorum yapmak veya bir konu hakkında değerlendirme yapmak amacıyla yazılan eserlerdir. Şiiri düz yazıdan ayıran en önemli özelliklerin başında şiirin yapısı gelmektedir. Şiirin ana omurgasını oluşturan yapı, şiirdeki harflerin ve kelimelerin uyumuna, kullanılacak sanatlara ve şiirdeki bütün özelliklerine kadar birçok unsur barındırmaktadır (Boyraz 2010: 109; Samsakçı 2012). Şair Kul Mehmet'in şiirleri bu özellikler göz önüne alınarak incelenmiştir.

2.1.1. Vezin

“Sözlükte “bir şeyi ölçmek, tartmak; ölçü, tartı, ölçek” anlamlarındaki vezin (vezn) terim olarak şark kültüründe şiir, müzik, lügat ve sarf alanlarında kullanılmaktadır. Şiirde vezin, hecelerın ya da uzun ve kısa hecelerın belirli miktarlarda tekrarına dayanan, müzikal ve fonetik ahengi sağlayan kalıplar dizisidir. Şiiri nesirden ayıran en önemli unsur vezindir” (<https://islamansiklopedisi.org.tr/vezin--edebiyat>, 20.01.2019 erişildi).

Milli veznimiz olan hece vezninin beş ile on altı arasında değişen şekilleri vardır. Şair Kul Mehmet'in şiirlerine baktığımızda 166 adet şiirden 16'sı 8'li, 10'u 15'li ve 140'ı 11'li hece ölçüsüyle yazmıştır. Âşık edebiyatındaki şiirlere baktığımızda 11'li hece ölçüsünün kullanım oranı yaklaşık olarak % 70 ile 80 arasında olduğun tahmin edildiğine göre şairin 11'li hece ölçüsünü ağırlıklı olarak kullanılması tesadüf değildir (Boyraz 2010: 110). Bunun sebebi 11'li hece ölçüsünün halk edebiyatı şairlerinin duygu ve düşüncelerini anlatırken rahat bir kullanım olanağı sağlamasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 4 Hece Kalıplarına Göre Şiirlerin Dağılımı

Hece Kalıbı	Şiir Sayısı	%'lik Oranı
8	16	9,64
11	140	84,34
15	10	6,02

2.1.2. Kafiye–Redif

Kafiye: “*Şiirde dizelerin sonunda tekrarlanan ve aynı sesi veren hecelerin benzeşmesi*”.(Parlatır vd. 1998: 1155). Kafiye, ses benzeşmesinden öte şiirin içeriğindeki anlamsal ilişkiyi ortaya koyan yapı taşıdır.

Redif: “*şiirde uyaktan sonra tekrarlanan aynı anlamdaki kelime veya ek, yedek* (Parlatır vd. 1998: 1850).

Klasik Türk Edebiyatı, Arap ve Fars şiirinin etkisinde gelişimini sürdürdüğü için onun kurallarına bağlı kalmıştır. Şiirlerde kafiye ve redifin kullanılması belli bir kurala göre olmuştur (Bekki 2008: 55-67). Halk edebiyatında da belli bir kural olmasına karşın kuralları biraz daha esneklerdir. Kafiye için şiirde en küçük bir ses benzerliği veya seslerin çıkış noktasının aynı olmasını yeterli sayan halkiyatçılar vardır.

Şair Kul Mehmet, tüm şiirlerinin dörtlük birimiyle yazmıştır. Kafiye örgüsü bakımından incelediğimiz 166 şiirden 82’sinin (1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 32, 33, 37, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 58, 59, 60, 61, 63, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 75, 78, 80, 82, 86, 88, 91, 93, 96, 97, 98, 101, 103, 104, 106, 108, 110, 112, 113, 114, 116, 120, 121, 123, 125, 129, 130, 131, 133, 134, 136, 137, 138, 140, 141, 144, 147, 150, 154, 155, 159, 161, 162, 163, 164) “*xaxa*” ile başladığı görülmektedir. Bu kafiye örgüsünde birinci ve ikinci mısraın serbest, ikinci ve dördüncü mısraın kendi arasında kafiyeli olması, âşıkların ve şairlerin şiirlerini oluştururken kafiye bulmada geniş hareket alanı sağlamaktadır. Diğer kıtalar düz koşmanın kafiye düzeni gibi “bbba, ccca” şeklinde devam etmektedir. Şairin “*xaxa*” gibi serbest kafiye örgüsü kullandığı şiirlerin tüm şiirlere oranı yaklaşık olarak % 49,39’dur. Bu da şiirlerinin yarısına tekabül etmektedir.

İşi verin erbabına derdine tabip ara,	x
Sahte doktor reçetesi dermana kan kusturur.	a
Düşmanına taviz verme dosttan sakın kendini,	x
Sapı ağaç olan balta ormana kan kusturur.	a

Etme bulma dünyasıdır arayan illa bulur,	b
Yeter ki ayranın olsun sinek Bağdat'tan gelir,	b
İnsanları hakir görme içinde aslan olur,	b
Yahşi çıkar arenaya yamana kan kusturur.	a

Kafiye örgüsü ilk dörtlükte “*abab*” şeklinde başlayıp “*cccb, dddb...*” ile devan eden şiirleri 77 adettir. Bu da tüm şiirlerin yaklaşık % 46,38'ine tekabül etmektedir.

Dünya bir arena var meydanında,	a
Rakipler güçlüdür tuş olmayasın.	b
Yediden yetmişe kâr meydanında,	a
Kuzgunlar parçalar kuş olmayasın.	b
Hükmetesen cihana doğru al tavrı,	c
Kendi yağın ile kendini kavur,	c
Kin nefret duygusun bir yana savur,	c
Kalbi nasırlaşmış taş olmayasın.	B

Şair Kul Mehmet âşıkların çok fazla kullanmadıkları” aaaa, bbba,ccca...” kafiye örgüsüyle 5, “aaba, ccca, ddda...” ile 1 ve “aaaa, bbba, ccca...” ile 1 şiir yazmıştır.

Kafiye Çeşitleri: Şair, şiirlerini oluştururken ahengi sağlamak için kafiyenin tüm çeşitlerini kullandığı görülmektedir. Döner ayaklı tüm şiirlerinde kafiye ile birlikte redifi de başarıyla kullanmıştır. Ağırlıklı olarak yarım kafiye (90 şiirde) sonrasında sırasıyla tam kafiye (26 şiirde) çeyrek kafiye(13 şiirde) zengin kafiye (12 şiirde), tunç kafiye (1 şiirde) kullandığı görülmektedir.

Aşağıdaki “*Fukara (93)*” şiirinde “*l ve r*” harflerini kullanarak çeyrek kafiye yaptığı görülmektedir.

Hayat okulunda imtihan vardır,
Sen sınıfta **ka**lacaksın fukara.
Hizmette ileri, payında geri,
Hangi günü **gö**receksin fukara.

İncelemeye aldığımız “*Yeter (130)*” adlı şiirinde “*k*” harfini kullanarak çeyrek kafiye yaptığı görülmektedir.

Doğruyu söyleme suçlu sayarlar,
Her ağıza uygun **kâ**şık ol yeter.
Boş ver be dünyayı umruna alma, -
Kuru softalara **be**şik ol yeter.
Beşik ol softaya rahat soysunlar,
Geçinip sırtından adam saysınlar,
Sesini çıkarma gözün oysunlar,
Akıldan fikirden **dü**şük ol yeter.

Aşağıdaki “*Yanaştım (8)*” adlı şiirinde “*-an*” harflerini kullanarak tam kafiye yaptığı görülmektedir.

Ruhlar âleminde elest bezminde,
İkramlarla ben **im**ana yanaştım.
İman ile damar kanda dolaştım,
Zuhur ettim bu **ci**hana yanaştım.

Cihanda iki yol kalktım yürüdüm,
Dünya **ambarından** rızkımı buldum,
Bağ aldım, bar verdim, hayat sürdürdüm,
Yedim içtim dem **devrana** yanaşım.

Aşağıdaki “*Utan (103)*” adlı şiirinde “*atan*” harflerini kullanarak, şiirin ayağını oluşturan “*-tan*” sesleriyle zengin kafiye başarılı bir şekilde kullandığı görülmektedir. Ayrıca bu şiirin ilk kıtasında “*atandan, yatandan*” kelimeleriyle de tunç kafiye yaptığını görmekteyiz:

Kimden ne bölecan, kim hesabına,
Aslın, neslin, ecdat, **atandan** utan.
Ey Allah’tan korkmaz kuldan utanmaz,
Bari bu toprakta **yatandan** utan.

Kimsin belli değil, kimden olduğun,
Dış mihrak sözüyle oyuna geldin,
Ekmeğin yediğin, suyun içtiğin,
Hava soluduğun **vatandan** utan.

2.1.3. Tekrarlamalar

Aynı kelime veya kelime gruplarını belli aralıklarla tekrarlamak, şiirde genelde ahengi sağlamak, belli bir durumu vurgulamak ve anlatıma güç katmak için yapılır. Tekrarlamalar şiirde ikilemeden farklı olarak kalıplaşmış kelimeler değildir. Kişinin kendi inisiyatifiyle kullandığı sözcüktür. Şair, şiirlerinin 81’inde tekrarlama kullanmıştır. Kullandığı tekrarlamalar aynı dizelerde sözcük tekrarı, aynı kıtada sözcük veya söz öbeği tekrarı ve tüm kıtalarda yayılmış tekrarlama şeklindedir.

Tablo 5 Şiirlerde Kullanılan Tekrarlar

Şiir No	Şiirde Kullanılan Tekrarlamalar ve Kıta No	Şiir No	Şiirde Kullanılan Tekrarlamalar ve Kıta No	Şiir No	Şiirde Kullanılan Tekrarlamalar ve Kıta No
2	şehitler, içinde 5	50	n'oldu...n'oldu 2	108	kesildi 3
3	var idi 3	52	sorma...sorma 1	113	teknoloji 1
4	idi 3, ağlar 4	53	derken 3	114	ne...ne 2
5	biri 1	55	hocaya 3	116	kez...kez 1, günde...güne 1
6	yedi 4/5/6/7	59	olmazsa 2	118	o 3
8	iman 1	65	ne...ne 4	120	bizdendir...bizden 1
9	yüce...yüce 1, dedi 6	67	biri...biri 2, kızız...kızız 4, ne 5	124	aynı 4, ye...ye 4
10	nerye-1,	68	on altıysa on altı 1, arsız arsız, hırsız hırsız 5	128	meydanında 1, kendi...kendini 2 kaybetme...kaybetme 5
11	her şeye...her şeye 5	69	ne...ne 5	129	zerrenin...zerreyi 1
12	demez 3	70	tarla...tarla 3	130	ol 3, bir...bir 4
13	kimler...kim 1	71	bayan...bayan 1, millet 4	134	bomba...bomba 1, kuşlar 4
15	sendedir...sendedir 1	72	kendi...kendi 5	135	neyi...neyini 4
16	bir yanı... bir yan 1	74	yıllar...yıllara 2	136	peşinde 2
19	altı ay ... altı ay 2, kopar...kopar 3	75	ne...netcen 2	137	sağlam...sağlam 2
23	her taşı...her taşı, bir...bir 1	76	biraz...biraz 1,	138	bugün...bugün 1
25	içinde 3	80	bir yanda...bir yanda 5	139	bazen...bazen 4
26	kovana 1	85	adam var 1/5, adam 6	141	ne oldu...ne oldu 2, başka...başka 3
29	istersen 2, tukanmaz 3	88	namına 6	143	ne...ne 1
31	hem ...hem 1	89	n'ider...n'ider 6	147	ne...ne 3, kim...kim 4
33	yara yara, göre göre 1, vura vura 2, kıra kıra 3, metre metre, süre süre 4, nakış nakış, öre öre-5, sere sere 6, vara vara, yanımda 7, vira vira 8, vera vera 9	91	gibi 4	148	olur 4
37	tatlı...tatlı 1, batsın...batsın 2	95	sana 1	149	ne...ne 4, her...her 5
38	neyiniz ...neye 2, ne ...ne 3	96	oldu 2	150	vurdu...vurdu 3,
40	ne ...ne 5	97	sonra 7	152	eski...eski 2
41	başka mıdır 3	98	kime ne...kime ne 1, ne...ne 2	153	kestim 4, istersaz 7
42	içinde 4	100	bir gün...birgün 4, ye...ye 7	154	çeke çeke, döke döke, bir...bir 1, damla damla aka aka, ne 2, taka taka 3, baka baka, çıkar diye 4, çaka çaka, bir...bir 5, çıka çıka 6,
44	devleti 2, demiş...demiş 4, olmuş 5,	105	yemez...yemez 1/2	160	ne 6
46	iki kapı 2	107	geldi 4	166	için 6

Tablo 6 Tek Ayaklı Şiirlerdeki Ayak Tekrarı

Şiir No	Tek Ayaklı Şiirlerdeki Ayak Tekrarı
5	Biri İnsan Biri Kur'an.
29	İşte Sana Okul Bir De Öğretmen.
39	Parola Ay Yıldız Vatan Diyordu.
44	Nice Meçhul Kahramanlar Burada
48	Meğer Ben Neymişim Haberim Yokmuş
49	Köyümde Bir Yeşil Saha Olsaydı.
51	Bir Bayan Gördünse O Benim Anam
55	Helal Midir, Haram Mıdır?
56	Hava Ne Zaman Duracan?
62	Demesem Olmuyor Desem Olmuyor
89	Bu Zamane Kadınları
90	Bizim Köyün İhbarcısı
92	Onlar Suçlu Değil Ben Mi Suçluyum
94	Paradan Başkası Nedir Ki Yani?
95	Ensen Kalın Cebin Şişman Olursa.
99	Desem Öldürürler Demesem Öldüm.
105	Bizim Siyah Beyaz Alaca Kedi
107	Neyin Noksan Mehmet Badur?
118	Kesme Ormanı Ormanı.
145	Sıfıra Sıfır Elimde Bir Şey Yok
153	Niçin Gücenmeyem, Niçin Küsmeyem?

Tablo 7 Döner Ayaklı Şiirlerdeki Ayak Tekrarı

Şiir No	Döner Ayak Şiirlerdeki Ayak Tekrarı	Şiir No	Döner Ayak Şiirlerdeki Ayak Tekrarı	Şiir No	Döner Ayak Şiirlerdeki Ayak Tekrarı	Şiir No	Döner Ayak Şiirlerdeki Ayak Tekrarı
1	ağladım	40	vardır	83	bulanlar binde bir	128	olmayasın
2	şehitler	41	bizimdir	84	beyler	129	yalvar
3	zaman mı	42	gündür	85	bilir	130	ol yeter
4	döndü	43	ben	86	kabul et	131	kan kusturur
6	üstüne	45	yazar okursan	87	kalmadı	132	üstündedir
7	bilir misin	46	hane de bul beni	88	kalmamış	133	giderim
8	yanıştım	47	benim olsun ...senin gayri	91	mecbur kalırsın	134	ağlıyor ah yazık
9	şükür	50	idik bir zaman	93	fukara	135	her halde
10	getir bana	52	tutuldu	96	oldu gel de ağlama	136	da faydasız
11	olmazsa	53	yok işte	97	kaç para eder	137	imkan yok
12	bu deprem	54	şikayetim var	98	gücendim	138	perişan
13	tutar gurbet el	57	da kalmadı	100	seyredin	139	gitt
14	da muhtaç değilim	58	de sende gör	101	yuh olsun	140	kaybettim....kaybettim
15	olmuşsun Akpınar	59	rülmedikçe	102	zanneder	141	giderim
16	güzel	60	görünmüyor	103	utan	142	vurdu bana
17	Berta'nın	61	bile ne yazar	104	kurşun attı kefere	143	istemem
18	vermiştir bu dağlar	63	yaylanın	106	gerek yok	144	var imiş bana ne
19	dağlar	64	çoruh	108	yöneldi millet	146	bu kader
20	da gör	65	be dağlar	109	baksana	147	olduk vatanda
21	zaman gel	66	kaldı	110	belli deyil....belli deyil	148	sorarsan işte ben
22	nerdesiz	67	arkadaş	111	çoğaldı	149	vereni anan yok
23	köprüm	68	demeye ne hace	112	korkarım	150	köylüler
24	var sende	69	ne olur	113	yarıyor	151	ne yapam
25	istanbulun	70	gerek	114	gördün mü?	152	kayboldu
26	güzel uymuş	71	olmaz mı?	115	dolar var	154	usandım
27	var benim	72	unuttuk	116	bu dünya	155	isterim
28	bir gazeteci	73	faydası ne?	117	olsaydı	156	ben...diyorum sen ne diyorsun
30	var bugün	74	benzetme beni	119	gidersin	157	dünyanın
31	ecevit	75	bana yeter	120	aman ha	158	mı dersin
32	başbakan	76	Avrupanın medeniyeti	121	incinmasın	159	ne...ne...ne...işler
33	geliyor	77	oldu	122	değilim	160	biz bilmez miyiz
34	misin....misin nesin sen	78	devretti	123	benim yavrum	161	perişan
35	vergiler	79	yok ki biz onları durdurak	124	değildir	162	da değişmemiz farz oldu
36	gel gel	80	ne diyem	125	getirir	163	Üstünî
37	ihtiyacım var	81	başka diyor...başka diyor	126	kalırsın	164	nedendir
38	bizim	82	ne....ne...kalır	127	ki seni yer	165	Üstünî
						166	meydanı

2.1.4. Ayak

“Âşık şiirinde genellikle ilk dörtlüğün ikinci mısraında başlatılan bütün dörtlüklerin son mısralarında mısraının tamamında aynen tekrarlanan sözlerle yahut yarım, tam, zengin hatta cinaslı kafiyelerle vücuda getirilen ve dörtlüklerin mihengi durumunda olan kafiyeeye denir”

(http://dogankaya.com/fotograf/fehmi_gurle_ruhsatinin_ortak_ayakli_siirleri.pdf

22.01.2019 tarihinde erişildi). Âşık şiirlerinde ayaklar, ahengi sağlamanın yanında anlam bütünlüğünün oluşmasına da çok önemli katkı sağlamaktadır. Kıtaların son mısralarının nakarat olarak tekrarlanmasına tek ayak, diğerlerine ise döner ayak denmektedir (Günay 1990: 32-34; Kaya 2007: 127-129).

Tek ayaklı şiirler söylemek ve yazmak şair/âşıklar için daha kolaydır. Bu durum şairi anlama uygun kelime bulma külfetine sokmadan rahat bir şekilde hareket etmesini sağlar. Tek ayaklı şiir yazmanın avantajlı olmasına rağmen sürekli veya çoğunlukla tek ayaklı şiir yazan şair/aşığın tekniği zayıf olarak algılanmaktadır. Bu bilgiler ışığında Şair Kul Mehmet'in incelediğimiz 166 şiirinden yalnızca 21 (5, 29, 39, 44, 48, 49, 51, 55, 56, 62, 89, 90, 92, 94, 95, 99, 105, 107, 118, 145, 153)'inde tek ayak kullandığı görülmektedir. Bu durum onun şairlik kudretinin yüksek olduğunu ve şiirlerinde farklı kelime bulmak ve onları kullanmaktaki maharetini göstermektedir. Tek ayaklı şiirler, toplam şiirlerin yaklaşık % 12.65'ine, döner ayaklı şiirler ise % 87.35'ine denk gelmektedir.

Tablo 8 Kullanılan Ayak Türüne Göre Şiirlerin Dağılımı

Tek Ayak Kullanılan Şiirler	Döner Ayak Kullanılan Şiirler
5, 29, 39, 44, 48, 49, 51, 55, 56, 62, 89, 90, 92, 94, 95, 99, 105, 107, 118, 145, 153	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 91, 93, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166

Döner ayak kullanılan şiirlerdeki kafiye çeşitlerine baktığımız zaman 13 şiirde (6, 15, 28, 31, 40, 61, 67, 80, 93, 106, 143, 150, 164) çeyrek kafiye kullanılmıştır. Çeyrek kafiye “**l, n, r**” harflerinin kullanıldığı görülmektedir.

Ayaklarda kullanılan yarım kafiyeler için 14 ses kullanılmıştır. Bunlar “**a, ç, e, ğ, ı, k, l, m, n, r, ş, t, y, z**” sesleridir. Bu seslerle 90 şiirde yarım kafiye yapılmıştır. Yarım kafiye kullanılarak yazılan şiirler, toplam şiirlerin % 54,21’ine denk gelmektedir. Bunlardan “**l**” sesi 28 kez (7, 20, 21, 22, 35, 50, 54, 58, 63, 64, 65, 66, 69, 74, 76, 81, 84, 91, 98, 112, 113, 116, 121, 123, 138, 141, 142, 148) ile en çok kullanılan ses olmuştur. Bunu “**t**” sesi 14 kez (2. 42, 73, 75, 85, 86, 108, 114, 115, 137, 139, 146, 151, 165), “**r**” sesi 13 kez (1, 3, 4, 32, 36, 46, 59, 70, 129, 136, 152, 160, 166), “**ş**” sesi 9 kez (17, 47, 52, 53, 60, 71, 110, 117, 128), “**z**” sesi 8 kez (24, 38, 92, 77, 83, 87, 109, 140) “**n**” sesi 7 kez (18, 34, 57, 78, 127, 134, 149) ile takip etmiştir. Döner ayaklı şiirlerde “**k**” sesi 3 kez (120, 130, 161) ve “**y**” sesi 3 kez (77, 68, 162) ile eşit sayıda kullanılmıştır. Geriye kalanlardan “**a**” sesi 2 kez (33, 82), “**ç**” sesi, 1 kez (133), “**e**” sesi, 1 kez (154), “**ğ**” sesi 1 kez (163), “**ı**” sesi, 1 kez (72), “**m**” sesi 1 kez (126), kullanıldığı görülmüştür.

Ayaklarda kullanılan tam kafiyeleri kelimeler şunlardır: **ağ** (23), **ak** (124), **an** (8, 9, 14, 26, 45, 100, 102, 104, 131), **ar** (144), **aş** (132), **en** (88), **et** (11, 12), **le** (125), **nı** (157), **ra** (16), **rt** (41, 96), **sa** (79), **zı** (25, 27). Zengin kafiyeleri ise **kım** (37), **lan** (10, 43, 111, 122), **ner** (155), **ral** (19), **tan** (103), **tar** (156), **tir** (135), **zan** (159), **zen** (97)’dir.

2.2. EDEBİ SANATLAR

2.2.1. Teşbih

“Benzetme. Aralananda gerçek veya mecaz bakımından benzerlik bulunan iki varlıktan zayıf olanı güçlü olana benzeterek söze güç katma, etkili kılma sanatıdır”.(Karataş 2014: 427).

Şair Kul Mehmet, “*Akpınar (14)*” adlı şiirinde Karçal Dağları’ndan kaynağını alan Akpınar suyunu Ortaköy (Berta)’ya hayat veren cana ve damardaki kana benzetmiştir:

Yeşil dağ başından çağlayıp akan,

Ortaköy'e can olmuşsun Akpınar.

Ekmeğim sendedir, aşım sendedir,

Damarımda kan olmuşsun Akpınar.

“Benim Köyüm Böyle İdi (50)” adlı şiirinde kadınların geçmişte giymiş olduğu “zubun” adı verilen elbisenin güzel görüldüğünü ve bu nedenle cennetteki hurilere benzediğini söylemektedir.

Zubun paça giyar idi kadınlar,

Sanırsın ki, cennetteki huriler,

Karakovan bal yapardı arılar,

Tekne tekne böler idik bir zaman.

Aksakallı, sarıklıydı dedeler,

Şal şohalı, kabalaklı seyitler,

İriyarı aslan gibi yiğitler,

Dağlar bile deler idik bir zaman.

“Berta'nın (17)” adlı şiirinde Ortaköy(Berta)'ün yerleşim yeri olarak doğal güzellikler, zengin ve verimli toprakların içinde olduğunu belirterek taşını toprağını altına benzetmiştir:

Üç yaylası var, Kaçkar'dır dağı,

Ormanlar yemyeşil, bülbül otağı,

Üstü cennet, altı maden yatağı,

Altındır, toprağı-taşı Berta'nın.

“Davos (32)” adlı şiirinde dönemin başbakanının İsviçre'nin Davos kasabasındaki Dünya Ekonomik Forumunda “Gazze” konulu oturumda moderatör David Ignatius'un

yakışıksız davranışlarına verdiği tepki ve sonrasında yaptığı konuşma Türk insanını gururlandırmıştır. Bu olaydaki cesur tavırları nedeniyle başbakanı dağa ve aslana benzetmiştir:

İsviçre devleti Davos kentinde,

Dünyaya mesajı verdi Başbakan.

Zulmün karşısında bir dağ misali,

Aslan gibi çıktı durdu Başbakan.

“*Kalırsın Üstüne (6)*” adlı şiirinde insanların topraktan gelip, yine toprağa döneceğini belirtmektedir. Yaşam ve ölüm arasındaki zamanı ağacın kendisine, yapraklarını ise ömre benzetmiştir:

Her insan ölecek şüphe yok mutlak,

Hayat ağacında ömür bir yaprak,

Yedi aza vücut aslımız toprak,

Rezzâki bol vermiş yerin üstüne.

“*Vergiler(35)*” adlı şiirinde vergilerin öneminde bahsetmektedir. Devletin halkı için yapacağı hizmetlerin en önemli kaynağı olan vergiler, yapılacak yatırımlar sayesinde insanların hayatlarını kolaylaştıracaktır. Bunun çok iyi idrak eden Şair Kul Mehmet, halkın ödediği vergileri akan sele, göle, bükülmeyen bileğe, yola, eve ve meyveli ağaca benzetmektedir:

Devletin düzenli gelir kaynağı,

Vatandaşın gelen seldir vergiler.

Her ferdin vatana milli görevi,

Damla damla dolan göldür vergiler.

Vergiyle dik durmuş ejdadın atan,

Vermezsen vatana ihanet hatan,

Uluslararası belirler rotan,

Bükülmez bilektir koldur vergiler.

Dünya sözün dinler kasanda varsa,

Teknoloji satar uzayda arsa,

Ne ile gidersin Jüpiter Mars'a,

Ufuklara aşan yoldur vergiler.

Mağrip'ten maşrıkın yolunu açan,

Karada denizde havada uçan,

Her türlü sektöre güç kuvvet saçan,

Nice maharetli eldir vergiler.

Kul Mehmet vergiden kaçmak mı olur?

Tüm kamu ne ile huzuru bulur,

Hizmet ile sana geriye gelir,

Her an yemiş veren daldır vergiler.

“Ecevit (31)” adlı şiirinde eski başbakanlarda merhum Bülent Ecevit'in hayatını anlatmaktadır. Siyasetteki yükselmesi, Kıbrıs konusu, bölücü örgüt elebaşının yakalanıp ülkemize getirilmesi gibi birçok olayda önemli roller oynayan Ecevit'in gazetecilik ve şairlik yönünü de unutmadan onu taze fidana benzetmektedir:

Bin dokuz yüz yirmi beşli yıllarda,

Bu fani dünyaya geldi Ecevit.

Hem bir milli şair hem gazeteci,

Taze bir fidandı güldü Ecevit.

“Gurbet (13)” adlı şiirinde şairlerin şiirlerinde çokça bahsettiği gurbet konusunu işlemiştir. Gurbet her zaman acı ve hüznün demektir. İnsanları eşlerinden ve sevdiğinden ayıran gurbeti şair fakir ocağının tütmesine ve kara buluta benzetmektedir:

Kimler icat etti kim nerden buldu,

Fakir ocağında tüter gurbet el.

Yoksulun evine mekânı kurdu,

Karabulut gibi tutar gurbet el.

“*Sorarsan İşte Ben (148)*” adlı şiirinde dünyadaki bahtsızlığından dert yanmaktadır. Talihinin kendisine gülmediğini ve sürekli dertlerin kendisini bulduğundan şikâyetçi olan Şair Kul Mehmet, kendisini bulan dertleri dağlara, keder küpüne ve açılmayan kapıya benzetmektedir:

Dağlar gibi derdim vardır gün be günde artıyor,

Bu dünyada gün görmemiş hal sorarsan işte ben.

Eflatunu bent eylemiş elem keder yırtıyor,

Kurumadan yeşermemiş dal sorarsan işte ben.

Peyandaza ikrarım var değişmeyen yapıyım,

Kör talihim kilit vurmuş açılmayan kapıyım,

Hicr-i gama gark olmuşum derd u keder küpüyüm,

Kader mezarına girmiş kul sorarsan işte ben.

“*Yedi Mart (42)*” adlı şiirinde Artvin’in kurtuluşu anlatmaktadır. Yedi Mart tarihinin Artvinliler için anlamı çok büyüktür. Bu tarihte vatanlarını düşman işgalinden kurtararak bağımsızlıklarını kazanmışlardır. İnsanların özgürlüklerini kazandıktan sonra yaptıkları sevinç gösterilerini Şair Kul Mehmet şeyda bülbülün ötmesine benzetmektedir:

Yedi Mart sabahı yeşil Artvin’de,

Şeyda bülbül gibi öttüğü gündür.

Hürriyet aşkıyla, vatan derdiyle,

O kahpe düşmana çattığı gündür.

“Berta Köprüm (23)” adlı şiirinde, Şair Kul Mehmet tarihi bir köprü olan Berta Köprüsü’nün tarihinden ve Kurtuluş Savaşı’ndaki öneminden bahsetmektedir. Bunu da köprü’nün taşlarını yakuta ve mercan benzeterek göstermektedir:

Her taşı bir yakut, her taşı mercan,

Tarih akışında çağlayan köprüm.

Bir dönem bir devrin çağın aynası,

Doğu’yu Batı’ya bağlayan köprüm.

Tablo 9 Teşbih Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Benzeyen	Benzetilen
6	Kalırsın Üstüne	Ömür	Ağaçtaki yaprak
13	Gurbet	Gurbet	Fakir ocağının tütmesine ve kara bulut
15	Akpınar	Akpınar ırmağı	Can, kan
17	Berta’nın	Köyün taşı toprağı	Altın
23	Berta Köprüm	Berta Köprüsü’nün taşları	Yakut ve Mercan
31	Ecevit	Bülent Ecevit	Taze fidan
32	Davos	Başbakan	Dağ, aslan
35	Vergiler	Vergiler	Sel, göl, bilek, yol, ev ve meyveli ağaca
42	Yedi Mart	Artvinlilerin kutlamaları	Bülbülün ötmesi
50	Benim Köyüm Böyle İdi	Kadınlar ve gençler	Huri ve aslan
71	Başörtüsü Türbana	Kul Mehmet	Şeyda bülbülün ötmesi
76	Batı medeniyet	Batı Medeniyet	Bal, gül
148	Sorarsan İşte Ben	Şairin dertleri	Dağlar

2.2.2. Teşhis

“İnsan dışındaki canlı ve cansız varlıkları, düşünen, duyan ve hareket eden bir insan kişiliğinde göstermek, kişileştirmektir” (Dilçin 1992: 419). Şair, şiirlerinde genellikle dağ, yağmur, köprü, yayla gibi doğa ile alakalı yerleri kişileştirmiştir. Buna sebep olarak da bulunduğu çevrenin köy, yayla, orman ve dağlar olmasını gösterebiliriz. Aşağıda teşhis sanatının kullandığı birkaç örnek verilmiştir.

“Dağlar (19)” adlı şiirinde şair, dağların heybetinden bahsederek sahraya hükmeden krala benzetmiştir ve mevsimlere göre değişimini şu şekilde ifade etmiştir:

**Kökü derededir başı ufukta,
Sahranın çöllerin kralı dağlar.
Baharda kız olur yazın gelindir,
Kışında ağlatır maralı dağlar.**

**Altı ay ağladı altı ay güldü,
Nice koç yiğidi sırt üstü vurdu,
Dadaloğlu sizde çadırı kurdu,
Koroğlu diyarı sıralı dağlar.**

“Gör Köyümün Yaylasını (20)” adlı şiirinde Kaçkar dağlarının eteklerindeki yaylalara bahar gelip tabiatın canlanmasını tasvir etmiştir. Kırılarda farklı farklı renkte çiçek açmasını insana ait özellik olan elbise giymeye benzetmektedir:

**Bakma Kaçkarların karlı halına,
Giysin yeşilleri allansın da gör,
Essin serin serin yeli, rüzgârı,
Çiçekler dört yana sallansın da gör.**

Şiirin devamında dağları, saygı gösterilen bir kişi karşısında duran insana benzetmiştir:

Ulu dağlar durmuş sanki divana

Her sırtta rastlarız, garip çobana,
Arılar çalışır şimdi kovana,
Tutyalar, çiçekler ballansın da gör.

“Yağmur (56)” adlı şiirinde sürekli yağan yağmura sitem ederek yağmayı durdurmasını istemektedir. Bunu da insana ait özellik olan “doyma” ile teşhis etmiştir:

Bir acayip yağıyorsun,
Hava ne zaman duracan?
Yağma ile doymuyorsun,
Hava ne zaman duracan?

Şiirin devamında bu tür yağışların devam edeceğini tahmin ederek kış aylarına girdiklerini ve kara kışın daha yeni başladığını insana ait özellik olan “uyanmak” ile teşhis etmiştir:

Kara kış yeni uyandı,
Bir adam boya dayandı,
Çığlar geldi yol kapandı,
Hava ne zaman duracan?

“Gurbet (13)” adlı şiirinde gurbetin yoksul insanların hayatlarını nasıl olumsuz etkilediğini anlatmaktadır. Fakir insanların para kazanmak için sürekli gurbete çıkmaları, evlerinde bir burukluk oluşturur. Bu durumu insana ait özellik olan “oturmaya ve yerleşmeye” benzetmiştir:

Kimler icat etti kim nerden buldu,
Fakir ocağında tutar gurbet el.
Yoksulun evine **mekânı kurdu,**

Karabulut gibi tutar gurbet el.

Tablo 10 Teşhis Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Şiir No	Şiirin Adı
6	Kalırsın Üstüne	56	Yağmur
13	Gurbet	59	Yeter
16	Artvin'in Destanı	60	Kara Kış
17	Berta'nın	63	Bikinala Yaylası
18	Bu Dağlar	64	Çoruh
21	Görmek İsterisan Benim Köyümü	65	Dağlar
22	Nerdesiz	73	Faydası Ne?
23	Berta Köprüm	87	Günümüz Olayları
33	Yol Geliyor	109	Baksana
35	Vergiler	151	Ne Yapam?

2.2.3. İstiare

“Edebiyatta bir kelimenin anlamını geçici olarak başka bir hakkında kullanma sanatıdır. İstiarede herhangi bir varlığa benzerlik dolayısıyla asıl adın yerine benzediği başka bir varlığın adı kullanılır” (Pala 1995: 252).

Şair, istiare sanatının örneklerini şiirlerinin birçoğunda başarılı bir şekilde kullanmıştır. Aşağıdaki birkaç örnekte bunu daha iyi bir şekilde görmekteyiz.

“Adres (46)” adlı şiirinde dünyayı iki kapılı bir hana benzetmiştir fakat dünyayı kullanmamıştır.

İki kapılı bir handır ben birinden gelmişim,

Diğerine biraz mühlet dur hanede bul beni.

Anam hasta ben ağlardım bu faniye gelende,

Kundak üstü bez çaputa sar hanede bul beni.

“Adamlar (85)” adlı şiirinde yeryüzünde bulunan çeşitli insan tiplerinin davranış şekillerini anlatmaktadır. Bu şiirde bazı insanların kırıcı davranışlarını köpeklerin ısırmasına benzetmiştir fakat kendine benzeyeni kullanmamıştır.

Adam var yönetir cümle cihanı

Adam var dört yana yetişir şanı

Adam deve yutmuş semeri hanı

Adam var durmadan kapmayı bilir

“*Zaman mı (3)*” adlı şiirinde köyündeki gençlerin bir trafik kazasında vefat etmelerini anlatırken zamansız ayrılıklarına sitem etmektedir. Şiirde gençleri koca dağlara benzetirken benzeyeni söylememiştir:

Yaşanacak uzun yıllar var idi,

Gezip dolanacak yollar var idi,

Seksenlik doksanlık kullar var idi,

Koca dağlar devrilecek zaman mı?

Tablo 11 İstiare Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Benzeyen	Kendine Benzetilen
3	Ağıt	Köydeki kaza geçiren gençler	Dağ
14	Değilim	Gençler	Taze fidan
19	Dağlar	Dağlar	Güreşçi
40	Vardır	Vatan koruyan askerler	Şahin, anka
42	Yedi Mart	İnsanlar	Bülbül
43	Osmanlı Tarihi	Atalarımız, Samsundan doğan güneş	Kükreyen aslan ve Atatürk
46	Adres	Dünya	İki kapılı han
50	Benim Köyüm Böyle İdi	Ortaköy (Berta) sakinler	Sazın teli
53	Yok İşte	Maşuk	Ceylan
55	Nedir?	Rakı	Aslan sütü
62	Olmuyor	Rus kadınlar	Bomba
67	Arkadaş	Amerikan askerleri	Çuvalcı
74	Benzetme Beni	Saçlarının beyazlanması	Kar
78	Devretti	Yardımsever insanlar	Yavrusunu korumak için kanatlarının altına alan hayvanlar
85	Adamlar	Bazı insanların kırıcı davranması	Köpeklerin ısırması
86	Kabul Et	Yaşlı insan	Çınar
87	Günümüz Olayları		
98	Minnet	İnsanların kırıcı sözleri	Yılanın sokması
103	Utan	Türk halkının cesareti	Aslan
114	Gördün Mü?	Milletvekilleri	Kuş
124	Değildir	Uyanık geçinen insanlar	Yılan, çakal
126	Kalırsın	İnsanlar	Kuş, balık
138	Perişan	Kul Mehmet	Karadeniz, yanardağ
151	Ne Yapam?	Kul Mehmet'in boğası	Cengâver
154	Usandım	Kul Mehmet	Su damlası
157	Perişan İle -ni Dünyanın Ayaklı Atışma	Cenaze	Kervan
158	Âşık Perişan ile y+elim mi dersin ve y+sek de olur Ayaklı Atışma	İçki	Aslan sütü

2.2.4. Tenasüp

“Aralarında anlam bakımında ilgi bulunana iki veya daha fazla kelime, terim veya deyimi tezat olmaksızın rastgele bir araya getirme sanatıdır” (Pala 1995: 641).

Şair Kul Mehmet, şiirlerinde tenasüp sanatını kullanmıştır. Aşağıda örnekleri verilen birkaç şiirde bunu başarıyla uyguladığı görülmektedir.

“Gör Köyümün Yaylasın (20)” adlı şiirinde yaylaya baharın gelmesiyle birlikte doğanın değişmesini “yel, esmek, rüzgâr, çiçek, yeşil, al, sallanmak” gibi dağa ile ilgili kelimelerini kullanarak tenasüp yapmıştır.

Bakma Kaçkarların karlı halına,
Giysin **yeşilleri allansın** da gör,
Essin serin **serin yeli, rüzgârı,**
Çiçekler dört yana **sallansın** da gör.

“Nerdesiz (22)” adlı şiirinde köylerinden uzak olanların tekrar geriye gelmelerini arzularken “Kur’an, tespîh, kıyam ve yaratana el açmak” gibi İslam dini ile ilgili kelimelerle tenasüp yapmıştır.

Mehmet Badur der ki, çıktı turfanda,
Sıla-i rahim var yüce **Kur’an’da**
Annen **tespîh** çeker baban **kıyamda,**
Yaradan’a el açıldı, nerdesiz?

“Köyümde Bir Yeşil Saha Olsaydı (49)” adlı şiirinde köyünde futbol sahası olmamasına mizahi bir dille yaklaşmaktadır. Bu şiirin aşağıdaki kıtasında “forvet, gol, kaleci, şut ve saha” gibi futbol terimlerini kullanarak tenasüp yapmıştır.

Avrupa’ya birçok **forvet** satardım,
Tam elli metreden **goller** atardım,
Belki **kaleci** olur, **şutlar** tutardım,
Köyümde bir **yeşil saha** olsaydı.

“Nesin Sen (34)” adlı şiirinde sevgilinin fiziki özelliklerinden bahsetmektedir. Aşağıdaki kıtada “hızma, lâl, yanakları al al, gül ve incecik bel” gibi sevgiliyi anlatırken kullanılan kelimeleri bir arada kullanırken tenasüp yapmıştır.

Siyah fistan giymiş **hızmalı** gelin

Leyl ü nehar olmuş **gülle** bi **lâlm**,

Yanakları al al incecik belin,

İnli misin cinli misin nesin sen?

Tablo 12 Tenasüp Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Konu	Tenasüp Yapılan Kelimeler
1	Şehitlere Ağıt	Şehit	Şehit, dize vurup ağlamak, tabut, selama durmak
2	Şehitler	Ahiret	Cennet, Kevser, bülbül
5	Kur'an ve İnsan	İslam Dini	Habib, farz, cennet, Kur'an
6	Kalırsın Üstüne	Astronomi	Ay, mevsim, hafta, Pazar, dakika, gezegen, evren, gök,
8	Yanaştım	İslam Kültürü	Hoca, cemaat, helallik, kabristan, Münker, Nekir,
16	Artvin'in Destanı	Doğa	Hahar, çayır, çimen, dağ, duman, tipi, boran
20	Gör Köyümün Yaylasını	Doğa	Yel, rüzgâr, çiçek
22	Nerdesiz	İslam Dini	Kur'an, tespih, kıyam ve yaratana el açmak
27	Var Benim	Kur'an, İslam Dini	Elest bezmi, bismillah, ruhlar alemi,
31	Ecevit	Siyaset	Meclis, vekil, delege, kongre,
34	Nesin Sen	Sevgili	Hızma, lâl, yanakları al al, gül ve incecik bel
42	Yedi Mart	Savaş	Seferber olmak, mevzi kazmak, kazma kürek, düşman,
49	Köyümde Bir Yeşil Saha Olsaydı	Futbol	Forvet, gol, kaleci, şut ve saha
79	Filistin 1	Ortadoğu, Din	Nemrut, Firavun, Musa, İsa, Mescid-i Aksa, Yahudi, asa
122	Değilim	Din	Dünya, mezarlık, kefen
126	Kalırsın	Tasavvuf	Medrese, âlim ebcet, menzil,
164	Üstünü ile Filistin Konusunda Atışma	Din	Kur'an, İncil, Tevrat, Yahudi

2.2.5. Mecaz-ı Mürsel

“Edebiyatta bir sözü, benzetme amacı gütmeyen, gerçek anlamı dışında bir anlamda kullanma sanatıdır. Kelimeleri arasında benzerlik ilgisi bulunmayan bir çeşit mecazdır. Asıl ilgili yapan-yapılan, sebep-sonuç, kaplayan-kaplanan, parça-bütün, özel-genel vs. olabilir” (Pala 1995: 311).

Şair, şiirlerinde Mecaz-ı Mürsel sanatının başarılı bir şekilde kullanmıştır. Şiirlerde mecaz-ı mürsel sanatının en çok yer, yön, bölge –insan ilgisi bağlamını kullanmıştır. Aşağıda incelediğimiz şiirlerde bunun örneklerini görülmektedir.

“Benim Köyüm Böyle İdi (50)” adlı şiirinde eskinin iyi ve güzelikleri hatırlanırken “saf ve temiz köyler idik bir zaman” sözüyle köydeki insanları kastederek yer insan ilişkisi bağlamında mecaz-ı mürsel sanatını kullanmıştır.

**Yola revan olup heybeyi aldık,
Eski mazilere pek derin daldık,
Hormon icat oldu belayı bulduk,
Saf ve temiz iller idik bir zaman.**

“Faydası Ne (73)” adlı şiirinde türban meselesine atıfta bulunarak olayın yanlışlığını dile getirmektedir. Şiirin aşağıdaki kıtasında geçen “yasama organı” ifadesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi kastedilerek mecaz-ı mürsel yapmıştır.

**Egemenlik bu millete kayıtsız verilmezse,
Gece gündüz parlamenter çalışıp yorulmazsa,
Yasamanın organında hiçbir iş görülmezse,
Hazır vardan maaş verip yatmanın faydası ne?**

Tablo 13 Mecaz-ı Mürsel Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Söylenen	Kastedilen	İlgi
18	Bu Dağlar	Bizans	Bizans’ın yöneticileri	Yer-insan
38	Bizim	Avrupa ve Amerika	Avrupa ve Amerika’nın yöneticiler	Yer-insan
50	Benim Köyüm Böyle İdi	Köy	Köydeki insanlar	Yer-insan
66	Kaldı	İlin ağlaması	İldeki ağlayan insanlar	Yer-isim
73	Faydası Ne?	Yasama organı	TBMM	Parça-bütün
75	Bitmeyen İstek	Batı	Batı’lı ülke yöneticileri	Yer-insan
79	Filistin 1	Avrupa, NATO	Avrupa ve NATO yöneticileri	Yer-insan
153	Niçin Küsmeyem?	Avrupa	Avrupa ülkeleri	Parça-bütün

2.2.6. Telmih

“İnsanların çoğu tarafından bilinen ünlü bir olay, kıssa, fıkra, nükte, ilim konuları, atasözleri veya inanca işaret etme ve hatırlatma sanatıdır” (Pala 1995: 460).

Şair Kul Mehmet, şiirlerinde en çok telmih sanatını kullanmıştır. İşaret ettiği olayların büyük çoğunluğu dini-tarihi olaylar ve siyasi kişilikler olduğu görülmektedir. Bunu

durumun oluşmasında okuduğu kitapların büyük etkisi olduğu görülmektedir. Aşağıdaki şiirlerde telmih sanatıyla ilgili örnekler verilmiştir.

“*Bu Kader (146)*” adlı şiirinde içinde peygamber isimleri geçen çok fazla telmih kullanmıştır. Bu isimler “Hz. Âdem, İdris, İsa, Nuh, Musa, Süleyman, Yakup, Muhammet, Eyüp, İsmail, Yahya, Davut, Hud ve Yusuf peygamberler; Lokman Hekim, Yunus Emre tanınmış kişiler, Lût Kavmi olayı ve Nuh Tufan’ına” işaret vardır. Bu şiirde şairin İslam tarihine ve peygamber kıssalarına hâkim olduğu görülmektedir.

Âdem’de seceri buğdaydan yuttu

İdris’i sağ iken cennete attı

Harun semavatla göklere gitti

İbrahim’i oda attı bu kader

Lût kavmini deprem yere batırdı

Nuh’ a tufan verdi dağa oturdu

Musa’yı da nice tura götürdü

Yunusu deryada yuttu bu kader

Lokman’da her derde devayı buldu

Süleyman tahtında çok hüküm sürdü

Yakup evlat dedi gözünden oldu

Yusuf’u Mısır’a sattı bu kader

“*Ah Yazık (134)*” adlı şiirinde Ortadoğu’daki olaylardan zarar gören Filistin halkının çektiği eziyetleri daha önce zalimliğiyle ünlü hükümdarlar Nemrut ve Firavun’un yaptıklarına benzetirken bu duruma göz yuman büyük devletlere, Avrupa Birliği ve NATO’ya sitem etmektedir. Çare olarak da İsa peygamberin göklere çıkıp Mehdi olarak yeryüzüne gelmesi olayına işaret etmektedir.

Nemrut ile Firavun'un şerrinden,
İnim inim inliyorum kahrımdan,
Sabi sübyan mazlumların ahından,
Teknoloji fen ağlıyor ah yazık!

Kul Mehmet'im vahşet sona ermedi,
AB, NATO görevini bilmedi,
İsa geç kalmıştır, **Mehdi** gelmedi,
Nefret arttı kin ağlıyor ah yazık!

Tablo 14 Telmih Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Telmih Yapılan Olay ya da Kişi veya Kişiler
8	Yanaştım	Bezm-İ Elest Olayı, Azrail, Lokman Hekim
9	Şükür	Süleyman, Muhammet peygamber, nemrut, firavun, lut kavmi olayı
12	Deprem	Azrail, Lut Kavmi Olayı, Erzincan ve Sakarya Depremi
18	Bu Dağlar	Musa'nı Tur Dağına çıkması, Nuh Tufanı, Hıra Mağarası,
23	Berta Köprüm	Kurtuluş Savaşı komutanı Halit Paşa
27	Var Benim	Peygamberler, Bezm-İ Elest Olayı
30	Kırkyayla Festivaline	Nuh Tufanı
32	Davos	Halife Ali
33	Yol Geliyor	Musa peygamberin asası ve İsa peygamber
38	Bizim	İznik Ovası'ndaki Haçlı Savaşı, İstanbul'un Fethi, Battal Gazi, Şeyh Şamil, Kara Fatma
43	Osmanlı Tarihi	Türklerin Ergenekon'dan Çıkışı, Malazgirt Savaşı, Yavuz Sultan Selim, Barbaros Hayrettin Paşa, Atatürk,
44	Meçhul Kahramanlar	Atatürk, Kurtuluş Savaşı
45	Okursan	Kurtuluş Savaşı cepheleri ve kahramanları
49	Köyümde Bir Yeşil Saha Olsaydı	Futbolcu Ronaldinho
65	Dağlar	İlkel Arap tanrıları Lat, Uzza ve Hubel
74	Benzetme Beni	Köroğlu
77	Avrupa	Atatürk, Fatih Sultan Mehmet
79	Filistin 1	Firavun, Nemrut, Mescid-i Aksa
80	Filistin 2	İsa, Mehdi
82	Kalır	İsa, Musa peygamber, Karun hazinesi
88	Kalmamış	Leyle ile Mecnun
92	Ben mi Suçluyum?	İsa Peygamberin Çarmıha Gerilmesi, Firavun
94	Para	Padişah Sultan Süleyman
99	Öldüm	Köroğlu
102	Zan Eder	Halife Osman
103	Utan	Kurtuluş savaşı kahramanı Yahya Çavuş ve Çanakkale Savaşı kahramanı Seyit onbaşı
104	Kefere	Amerikan askerilerinin Irak'ta Kur'an'ı yırtması
106	Gerek Yok	Orhan Pamuk'a Oscar verilmesi, Saddam Hüseyin'in idamı, Hrant Dink'in öldürülmesi
113	Teknoloji	Fatih Sultan Mehmet
116	Dünya	İlkel Arap tanrıları Menat, Lat, Uzza, İbrahim peygamberin ateşe atılması, İsa'nın çarmıha gerilmesi, Yusuf peygamberin kuyuya atılması, Lût Kavmi olayı, Halife Ömer
117	Olsaydı	Saddam Hüseyin ve G. W. Bush
123	Benim Yavrum	Mina'da şeytan taşlama
129	Yalvar	Taif'te peygamberin taşlanması olay
134	Ah Yazık	Nemrut, Firavun, İsa, Mehdi
139	Gitti	Karun Hazinesi, Nemrut, Zaloğlu Rüstem
146	Bu Kader	Peygamberler, Lut Kavmi olayı, Nuh Tufanı
149	Anan Yok	Padişahlar Yavuz Selim ve Fatih Sultan Mehmet, Atatürk
155	Perişan İle n+er isterim Ayaklı Atışma	Âdem, Cebrail, Ferhat'ın Dağı Delmesi, Leyla ile Mecnun
157	Perişan İle -ni dünyanın Ayaklı Atışma	Sur düdüğünün üflenmesi
159	Perişan İle -an işler Ayaklı Atışma	Firavun
164	Üstünî İle Filistin Konusunda Atışma	Kuveyt Savaşı, Hayber Kapısı olayı, Mehdi, Kur'an, Tevrat, İncil

2.2.7. İstifham (Soru Sorma)

“Dikkati daha fazla çekmek için anlatılmak istenen şeyi soru şeklinde ortaya koyma sanattır. Çeşitli duyguları soru şeklinde ortaya koymak söze çekicilik verir” (Pala 1995: 253).

Şair Kul Mehmet şiirlerinde istifham sanatını başarıyla kullanmıştır. Bu sanatı kullandığı şiirlerinde bazen eleştiri bazen de mizahi unsurları kullanmıştır.

“Niçin Küsmeyem? (153)” adlı şiirinde ülkedeki siyasilerin vurdumduymazlığını, insanlara değer verilmemesini, adam kayırmayı, çıkarıcılığı vs. anlatırken aslında her şeyin farkındadır ve cevabını bilmektedir fakat yine de soru sormaktadır.

Yönetenler insan sanmadı beni,

Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

Gelenler gideni arattırmadı,

Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

Çalıp çırpıp haksız cep **mi doldurdum?**

Suçlu muyum acep **kime saldırdım?**

Kanlı katır **mıyım kimi öldürdüm?**

Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

“Yağmur (56)” adlı şiirinde uzun süre yağan yağmurun evdeki hayatını, komşularla ilişkisini, işlerinin nasıl aksadığını anlatmaktadır. Bunu yaparken de “hava ne zaman duracan?” sorusunu sormaktadır.

Bir acayip yağıyorsun,

Hava ne zaman duracan?

Yağma ile doymuyorsun,

Hava ne zaman duracan?

Tipi esti karı attı,
Herbir şeyi berbat etti,
Ocak tütmez odun bitti,
Hava ne zaman duracan?

Komşulara varılmıyor,
Gün güneşin görülmüyor,
Vallah evde durulmuyor,
Hava ne zaman duracan?

Tablo 15 İstifham (Soru Sorma) Sanatının Kullanıldığı Şiirler

Şiir No	Şiir Adı
22	Nerdesiz
34	Nesin Sen
55	Nedir?
56	Yağmur
67	Arkadaş
73	Faydası Ne?
89	Zamane Kadınları
92	Ben mi Suçluyum?
97	Kaç Para Eder
107	Mehmet Badur
151	Ne Yapam?
153	Niçin Küsmeyem?
156	Âşık Perişan ile -t+er diyorum sen ne diyorsun ayaklı atışma
158	Âşık Perişan ile -y+elim mi dersin ve -y+sek de olur ayaklı atışma

2.2.8. Nida

“Haykırı, ünlem. Aşırı duygu ve heyecan anında birine veya bir varlığa seslenmek, onunla konuşup dertleşmek amacıyla "ey, yâ, eyâ, hey, behey, vay" gibi ünlemler kullanılarak yapılan bir edebî sanattır” (Karataş 2014: 318).

Şair Kul Mehmet, şiirlerinde nida sanatını başarıyla kullanmıştır. Genelde seslenmeleri nasihat, heyecan, aşırı duygu, seslenme üzerinedir.

“Bizim (38)” adlı şiirinde Avrupa ve Amerika’rı bizimler oynamalarına kızan şair, Türk milletin şanlı tarihini anlatmaya başlarken onlara “hey” diye seslenerek dikkatlerini çekmek istemiştir.

Akla gel Avrupa **hey** Amerika,
Kahramanlık dolu mazimiz bizim.
Türk ile uğraşmak değildir şaka,
Dört kıtada vardır izimiz bizim.

Tablo 16 Nida Sanatının Yapıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı
10	Ne Hacet
33	Ah Yazık
38	Bizim
61	Değilim
63	Yedi Mart
66	Aman Ha!
75	Faydası Ne?
111	Başka Diyor
142	Âşık Ustüni ile HES’ler konusunda atışma
147	Âşık Perişan ile -an işler ayaklı atışma

2.2.9. İktibas

“Bir kelimeyi, bir cümleyi tam veya yarım manası ile alıp aktarma. Özellikle ayet, hadis, kelim-i kibar ve diğer şairlerin sözleri, iktibasın asıl malzemesini oluşturur” (Pala 1995: 242).

Şair, şiirlerinde az da olsa iktibas sanatını kullanmıştır. Tespit edebildiğimiz iki şiirinden birisinde ayet, diğerinde hadis iktibas etmiştir.

“Anam (51)” adlı şiirinde annesinin fedakârlığı, çalışkanlığı, hayat karşısında ezilmesine rağmen evine ve çocuklarına kol kanat germesini “cennet anaların ayağı altındadır” hadisi-i şerifi ile onurlandırmaktadır.

Çeker cevr i cefa olmaz mihneti,

Farzı eda eder kılar sünneti,

Ayağı altında Firdevs Cenneti,

Bir bayan gördünse o benim anam.

“*Aman Ha! (120)*” adlı şiirinde gençlere nasihat verirken işlerinin sadece okumak ve ilerlemek olmasını, oyuna gelmemelerini, memleket için faydalı birer birey olmalarını söylemektedir. Bunun yaparken Kur’an-ı Kerimin ilk ayeti olan “*ikra*” ayetini iktibas etmiştir.

İşte “*ikra*”, “*oku*” demiş Yaradan,

Silah bıçak sopa aldın neredan,

Var mı yavrum bu işlerden kâr eden?

Sağa sola bükülmeyin aman ha!

2.2.10. Tariz

“*Taş atma. Edebiyatta birini küçük düşürmek ve onunla alay etmek amacıyla, söylenecek sözü tam tersi olan bir söz ile nükte yaparak anlatma sanatı, insinuation*” (Pala 1995: 453).

Şair, tespit edebildiğimiz iki şiirinde tariz yapmıştır. “*İncinmasın (121)*” adlı şiirinde gençlere bütün kötü ve çirkin huyların yapmaları tavsiyesinde bulunmaktadır. Aslında şair, bu şiirinde söylediklerinin tersini kastetmektedir.

Nerde mazlum varsa vur kır dişini,

Fakir fukaranın eğdir başını,

Allah’ın kulunun görme işini,

Başa bela olur hal incinmasın.

“*Zamanın Paylaşımı (47)*” adlı şiirinde arkadaşıyla ellerinde olan şeyleri paylaşmak istemektedir. Bu paylaşımında genelde iyi ve güzel şeyleri kendisine pay ederken

karşısındakine genelde az ve gereksiz şeyleri vermektedir. Bu durumda alında diğer anlamı kastedilmektedir.

Adalet yapalım haram olmasın,
Boğazdan aşağı zerre girmesin,
Hiç kimse bizlere hesap sormasın,
Dolu benim olsun boş senin gayri.

2.2.11. Mübalağa

“Abartma. Edebiyatta sözün etkisini arttırmak için bir şeyi olamayacağı biçimde yahut olduğundan çok veya az gösterme sanatıdır” (Pala 1995: 351).

Şair bu konuda tek şiir yazmıştır. *“Palavra Kesenlere Habersiz Adam (48)”* adlı şiirinde kendisini olduğundan farklı, yapamayacağı şeyleri yapan, hayal âleminde yaşayan, dünya siyasetine yön veren birisi olarak görmektedir ve biraz da alaya alarak abartmaktadır. Bu durumu şiirinde şöyle ifade edilmiştir:

Hayal pilavını yaktım kavurdum,
Bir yumrukta beş kişiyi devirdim,
Pehlivanı otuz metre savurdum,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

ABD’ye nota verdim durdurdum, 12
Boş yere Irak’ı kırdım öldürdüm,
Hız kesmedim Avrupa’ya saldırdım,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

2.2.12. Tezat

“Karşıtlama, çelişim. Edebiyatta iki düşünce, duygu ve hayal arasında birbirine karşıt olan nitelikleri ve benzerlikleri bir arada söyleme sanatı” (Pala 1995: 468).

Şair Kul Mehmet şiirlerinin büyük çoğunluğunda tezat sanatından faydalanmıştır. Bu durum şairin duygu ve düşüncelerini anlatırken tezatlardan yararlandığını göstermektedir.

“*Dağlar (65)*” adlı şiirinde dağlara artık eski değerinin verilmediği, onların yerini beton yapıların aldığı bahsederken öncesi ve sonrasını kıyaslamıştır. Bunu yaparken tezat sanatında yararlanmıştır.

Beton yığınları aldı yerini,
Kıyaslayın **bugün ile yarını**,
Berrak pınarlara ağaç kurunu,
Kimler koydu kimler yoldu be dağlar.

“*Binde Bir (83)*” adlı şiirinde dünyanın bozulduğunu, eski tatların olmadığını, insanların tatmin olmasının zor olduğundan bahsederken tezat sanatından faydalanmıştır.

Kul Mehmet'im dert başımdan aşılıyor
Kul beşerdir şaşırıldıkça şaşılıyor
Ağustosta palto giymiş üşüyor
Kara kışta yaz bulanlar binde bir.

Tablo 17 Tezat Sanatının Yapıldığı Şiirler

Şiir No	Şiirin Adı	Tezat Kelimeleri	Şiir No	Şiirin Adı	Tezat Kelimeleri	Şiir No	Şiirin Adı	Tezat Kelimeleri
3	Ağıt	Ağlamak-gülmek	73	Faydası Ne?	Gece-gündüz, iyi-kötü	122	Değilim	Varlık-darlık, gelmek-gitmek
6	Kalırsın Üstüne	Dolu-boş, yer-gök,	74	Benzetme Beni	Yanlış-doğru	123	Benim Yavrum	Haram-helal
8	Yanaştım	Almak-vermek	81	Başka Diyor	Zengin-fakir, sağ-sol, dost-düşman	127	Seni Yer	Aramak-bulmak, oturup-kalkmak
9	Şükür	Cennet-cehennem	82	Kalır	Uzun-kısa, yaz-kış	128	Olmayasın	Kâr-zarar
11	Olmazsa	Cennet-cehennem	83	Binde Bir	Yaz-kış	132	Üstüdedir	Alt-üst
12	Deprem	Zengin-fakir	87	Günümüz Olayları	Yerli-yabancı	136	Faydasız	Gül-diken
14	Değilim	Gelmek-gitmek	93	Fukara	İleri-geri	137	İmkân Yok	Alıp-satmak
19	Dağlar	Bugün-yarın	94	Para	Sağ-sol, akıllı-deli	140	Kaybettim	İyi-kötü
34	Nesin Sen	Leyl-nehar	95	Ensen Olursa Kalm	Haklı-haksız	142	Hayal Pılavı	Rüya-gerçek, sağ-sol, haram-helal, almak-satmak
46	Adres	Git-gel, almak-satmak	96	Gel de Ağlama	Saçlı-kel, haklı-haksız	147	Bu Vatanda	Dost-düşman
47	Zamanın Paylaşımı	Dolu-boş, alacak-borç	97	Kaç Para Eder	Eğri-doğru	148	Sorarsan İşte Ben	İç-dış, geniş-dar
52	Tutuldum	Aşağı-yukarı	98	Minnet	Yanmak-sönmek	150	Köylüler	Gelen-giden, gündüz-gece
55	Nedir?	Helal-haram, gündüz-gece	100	Seçim Var	Asmak-kesme, savaş-barış	153	Niçin Küsmeyem?	Gelen-giden, doğum-ölüm
56	Yağmur	Dere-tepe	102	Zan Eder	Yapmak-yıkamak	154	Usandım	Kar-zarar, ileri-geri
57	Kalmadı	Kar-zarar	105	Alaca Kedi	Siyah-beyaz	156	-t+er diyorum sen ne diyorsun ayaklı atışma	Gelen-giden
62	Olmuyor	Var-yok	110	Belli Deyil	Yaş-kuru, ayak-baş	157	ni dünyanın ayaklı atışma	Zengin-fakir, bugün-dün
65	Dağlar	Bugün-yarın, varlık-darlık	112	Korkarım	Olur-omaz	160	r olur bilmez miyiz ayaklı atışma	Var-yok, gül-diken
67	Arkadaş	Ağu-bal	116	Dünya	Dolu-boş	161	-k+tu perişan ve k+tu Mehmet'im ayaklı atışma	Gelen-giden
71	Başörtüsü Türebana	Savaş-barış	120	Aman Ha!	Sağ-sol			
72	Unuttuk	Eksi-artı	121	İncinmasın	Gece-gündüz			

2.3. NAZIM ŞEKLİ

Manzum eserlerin dış yapısına ait özellikler, nazım birimini oluşturmaktadır (Kaya 2007: 609). Şair Kul Mehmet, şiirlerinin hepsini halk edebiyatı âşık ve şairlerinin çoğunlukla kullandığı dörtlükle yazmıştır. Şiirleri 3 dörtlük ile 26 dörtlük arasında değişmektedir. Şiirleri genelde 4, 5, 6 ve 7 dörtlük arasında değişmektedir. İçerisinde 16, 26 dörtlük olan uzun şiirleri de bulunmaktadır.

Tablo 18 Şiirlerin Dörtlüklere Göre Dağılımı

Şiir Sayısı	Dörtlük Sayısı
44 tanesi	5 dörtlük
37 tanesi	6 dörtlük
31 tanesi	4 dörtlük
21 tanesi	7 dörtlük
7 tanesi	9 dörtlük
7 tanesi	10 dörtlük
5 tanesi	14 dörtlük
4 tanesi	3 dörtlük
3 tanesi	8 dörtlük
3 tanesi	12 dörtlük
2 tanesi	16 dörtlük
1 tanesi	11 dörtlük
1 tanesi	26 dörtlük

2.4. NAZIM TÜRÜ

Nazım türü: “içeriğine ve konusuna göre şiirin kendi içinde ayrılması ve adlandırılmasıdır” (Parlatır vd. 1998: 1636). Türk halk şiirinde, şiirlerin türleri belirlenirken sadece konusuna ve ezgisine bakmak bazen yeterli gelmemektedir. Şiirlerin türlerini daha sağlıklı bir şekilde ayırmak için şairin kullandığı üsluba, şiire yaklaşım tarzına ve konuyu nasıl işlediğine bakmamızda fayda olacaktır. Bu bilgiler ışığında Şair Kul Mehmet’in şiirlerini incelediğimizde, şiirlerinin büyük çoğunluğu koşma şeklindedir. Bununla beraber ağıt, destan ve semai şekliyle yazdığı da görülmektedir.

Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri

Şiir No	Dörtlük Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Şiirin Nazım Şekli	Şiirin Anlatım Tutumu	Şiirin Yazılış Tarihi
1	4	11	Döner	12 şehit verilmesine duyulan üzüntü ve keder	Koşma	Ağıt	11.12.2007
2	6	11	Döner	Şehitlerin özellikleri	Koşma	Ağıt	20.10.2007
3	7	11	Döner	Köyde trafik kazasında ölen gençlere ağıt	Koşma	Ağıt	25.08.2009
4	4	15	Döner	Muhsin Yazıcıoğlu'na ağıt	Koşma	Ağıt	2.04.2009
5	6	8	Tek	Kur'an'a uyanın faziletleri	Koşma	Semai/Bilgilendirme	7.03.2010
6	7	11	Döner	Dünyanın yaratılışı	Koşma	Bilgileme	30.07.2012
7	7	11	Döner	İnsanlığa sorular	Koşma	Soru sorma	26.11.2018
8	16	11	Döner	Yolun sonuna gelinmesi	Koşma	Destan	20.01.2012
9	6	15	Döner	Yaratana Şükretme	Koşma	Divan/Şükretme	18.01.2008
10	4	15	Döner	Dünyanın geçiciliği	Koşma	Divan/Bilgilendirme	17.05.2005
11	6	11	Döner	İnsan olma vasfının gereklilikleri	Koşma	Öğüt verme	24.11.2009
12	4	11	Döner	Depremi yaptıkları	Koşma	Bilgilendirme	12.03.2009
13	5	11	Döner	Gurbetin düşündürdükleri	Koşma	Dertlenme	11.11.2011
14	5	8	Döner	Kendi kendine yetme	Koşma	Semai/Övme	1.11.2011
15	6	11	Döner	Akpınar Irmağı'nın önemi	Koşma	Övme	25.05.2009
16	8	11	Döner	Artvin'in güzellikleri	Koşma	Destan/Övme	21.07.2013
17	8	11	Döner	Berta köyünün güzellikleri	Koşma	Güzelleme	25.08.2008
18	4	11	Döner	Dağların önemi ve peygamberler için yaptıkları	Koşma	Güzelleme	3.09.2015
19	4	11	Döner	Dağların düşündürdükleri	Koşma	Güzelleme	1.01.1999
20	7	11	Döner	Köyünün yaylası ve özellikleri	Koşma	Güzelleme	7.08.2006
21	11	11	Döner	Köyünün güzelliği	Koşma	Güzelleme	22.12.2007
22	4	11	Döner	Memleket hasreti çekenlere sesleniş	Koşma	Yakınma	9.07.2009
23	6	11	Döner	Berta Köprüsünün tanıtımı, tarihteki yeri	Koşma	Güzelleme	1.01.2011
24	5	11	Döner	Berta köprüsünün tarihi ve köprünün geleceğinden kaygılanma	Koşma	Yakınma	28.01.2009
25	4	15	Döner	Fetihten sonra İstanbul'daki hoşgörülü ve zengin hayat	Koşma	Divan/Güzelleme	16.05.2009
26	6	8	Döner	Kendini övme	Koşma	Semai/Övme	2.05.2007
27	4	11	Döner	Manevi olarak kendini şanslı görmesi	Koşma	Övme	11.10.2010
28	6	11	Döner	Iraklı gazetecinin ABD başkanını protesto için ayakkabı fırlatması	Koşma	Övme	20.12.2008
29	4	11	Tek	Okul ve öğretmenin önemi	Koşma	Övme	15.08.2009
30	5	11	Döner	Kırkyayla Festivali'nde yaşananlar	Koşma	Bilgileme/Güzelleme	15.09.2005

Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri

Şiir No	Dörtlük Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Şiirin Nazım Şekli	Şiirin Anlatım Türü	Şiirin Yazılış Tarihi
31	9	11	Döner	Bülent Ecevit'e övgü	Koşma	Övme	6.05.2008
32	6	11	Döner	Meşhur Davos olayı	Koşma	Övme	31.01.2009
33	9	11	Döner	Köyüne yol yapan hükümete şükran duyma	Koşma	Övme	5.07.2007
34	5	11	Döner	Sevdiğinin güzelliğini övmesi	Koşma	Güzelleme	1.01.2012
35	5	11	Döner	Verginin vermenin önemi	Koşma	Övme	4.03.2009
36	7	11	Döner	Artvin mutfağı	Koşma	Güzelleme	1.02.2012
37	5	8	Döner	Konuşma isteği	Koşma	Semai/Dertlenme	4.07.2007
38	6	11	Döner	Tarihimizle gururlanma	Koşma	Övme	13.12.2015
39	6	11	Tek	Kuva-yi milliye ve ordunun ülkeyi kurtarmasına övgü	Koşma	Övme	15.11.2014
40	5	11	Döner	Vatan hainlerine karşı dikkatli olma	Koşma	Öğüt verme	2.01.2016
41	4	11	Döner	Ülkenin bütünlüğü	Koşma	Övme	17.02.2016
42	7	11	Döner	7 Mart Artvin'in kurtuluşu	Koşma	Destan	3.03.2008
43	7	11	Döner	Türklerin şanlı tarihi	Koşma	Destan	6.09.2006
44	6	11	Tek	Anadolu'nun isimsiz kahramanları	Koşma	Destan	20.09.2007
45	7	11	Döner	Kurtuluş savaşındaki kahramanlıklar	Koşma	Destan	9.11.2008
46	3	15	Döner	Hayata dair düşünceler ve kendini tanıtmayı	Koşma	Divan/Dertlenme	10.02.2010
47	4	11	Döner	Çıkarıcılık üzerine mizah	Koşma	Mizah	2.02.2001
48	6	11	Tek	Kendisi ile dalga geçme	Koşma	Taşlama	6.06.2004
49	5	11	Tek	Köyde futbol sahası olmaması	Koşma	Yerme	3.04.2006
50	26	11	Döner	Köyünün eski güzel günlerine özlem	Koşma	Güzelleme/Dertlenme	9.03.2008
51	5	11	Tek	Anne sevgisi	Koşma	Güzelleme	21.11.2011
52	4	11	Döner	Karşılıksız sevdaya yakalanmak	Koşma	Şikâyet/Acındırma	8.05.2009
53	5	11	Döner	Kayıp sevdiğini çeşitli yerlerde araması	Koşma	Güzelleme/Dertlenme	10.08.2008
54	6	8	Döner	Hayattan memnun olamama	Koşma	Semai/Taşlama	2.08.2002
55	6	8	Tek	Hocaya sorular	Koşma	Semai/Taşlama	6.02.2011
56	10	8	Tek	Hayatı olumsuz etkileyen yağmura sitem	Koşma	Semai/Taşlama	22.04.2009
57	5	11	Döner	Yaşantısında kararsızlığı ve çıkarıcılara sitemi	Koşma	Taşlama	2.01.1998
58	4	11	Döner	Köye ve köylüye kadir kıymet verilmemesi	Koşma	Taşlama	25.06.1999
59	4	11	Döner	İşin ehline verilmesi gerektiği	Koşma	Nasihah	3.12.2007
60	5	11	Döner	Kış aylarının hayatı olumsuz etkilemesi	Koşma	Destan/Yakınma	18.01.2011

Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri

Şiir No	Dörtlük Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Şiirin Nazım Şekli	Şiirin Anlatım Türü	Şiirin Yazılış Tarihi
61	4	11	Döner	İnsanların ilgisizliği ve boş vermişliği	Koşma	Sitem	19.03.2001
62	6	11	Tek	Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Artvin'e gelen fahişelerin insanların hayatlarının değiştirmesi	Koşma	Sitem	11.10.2003
63	5	11	Döner	Bikinala yaylasını beklediği gibi bulamaması	Koşma	Dertlenme	13.05.2008
64	7	11	Döner	Çoruh nehrine baraj yapılması ve bu durumun nehri etkilemesi	Koşma	Sitem	18.10.2008
65	9	11	Döner	Tabiatın sönük görünmesi	Koşma	Dertlenme	2.06.2012
66	7	8	Döner	Ülkede artan karışıklıklar ve güvensizlik	Koşma	Semai/Şikâyet etme	28.01.2010
67	5	11	Döner	Devleti yönetenlerin pasifliğine yerinme	Koşma	Yerme	7.07.2007
68	5	11	Döner	İnsanların birbirine güvensizliği, çıkarıcılığı	Koşma	Taşlama	24.02.2001
69	5	11	Döner	İnsanların modaya uyup değişmesi	Koşma	Taşlama	18.09.2012
70	4	11	Döner	Tarlasına musallat olan ayı	Koşma	Taşlama	6.07.2008
71	7	11	Döner	Türban konusundaki gereksiz tartışmalar	Koşma	Taşlama	11.02.2008
72	7	11	Döner	İleri gidelim derken benliğimizi unutmamız	Koşma	Taşlama	15.05.2008
73	5	15	Döner	Türbanı okullarda yasaklamaya sitem	Koşma	Divan/Taşlama	7.08.2008
74	4	15	Döner	Eğitimde şekilcilik gereksizliği	Koşma	DivanTaşlama	14.01.2014
75	5	11	Döner	Batının ülkemize karşı ikiyüzlülüğü	Koşma	Taşlama	10.05.2008
76	5	11	Döner	Avrupa medeniyetin gerçek yüzü	Koşma	Taşlama	18.08.2007
77	4	11	Döner	Avrupa hayranlığına sitem	Koşma	Taşlama	19.11.2001
78	5	11	Döner	Amerika'nın dünyayı yaşanmaz hale getirmesi	Koşma	Yerme	31.12.2006
79	5	11	Döner	Filistin davasını kimsenin umursamaması	Koşma	Taşlama	4.01.2009
80	7	11	Döner	Filistin davasını kimsenin umursamaması	Koşma	Taşlama	13.01.2009
81	9	11	Döner	Herkesin çıkarına göre konuşması	Koşma	Taşlama	27.12.2009
82	6	11	Döner	İnsanlara sitem	Koşma	Dertlenme	17.07.2007
83	5	11	Döner	Hemen hemen her şeyin aslının bozulması	Koşma	Taşlama	7.07.2009
84	5	11	Döner	Menfaatperestlerin yaptıkları	Koşma	Taşlama	14.09.2011
85	6	11	Döner	İnsan çeşitleri	Koşma	Bilgilendirme	11.08.1999
86	7	11	Döner	Dünyanın ve ülkemizin değişmesini kabullenememe	Koşma	Taşlama	24.03.2012
87	9	11	Döner	2009 yılının önemli olaylarına eleştiri	Koşma	Taşlama	15.11.2009
88	7	11	Döner	Herkesin kendini düşünmesi ve umursamazlığı	Koşma	Taşlama	29.05.2009
89	6	8	Tek	Kadınların çağa uyarak değişmesi	Koşma	Semai/Taşlama	17.09.2008
90	6	8	Tek	Köyündeki ihbarcının yaptıkları	Koşma	Semai/Yerme	6.12.2006

Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri

Şiir No	Dörtlük Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Şiirin Nazım Şekli	Şiirin Anlatım Türü	Şiirin Yazılış Tarihi
91	5	8	Döner	Bir şeyleri istemeden yapmaya mecbur kalmak	Koşma	Semai/Taşlama	3.09.2001
92	6	11	Tek	Şehitleri övme ve onlara ağıt	Koşma	Ağıt	20.10.2007
93	4	11	Döner	Fakirlerin bahtsızlığı	Koşma	Taşlama	7.10.1999
94	5	11	Tek	Para ve paranın düşündürdükleri	Koşma	Taşlama	12.10.2003
95	4	11	Tek	Zengin olanın haline bakmadan her kapının açılması	Koşma	Taşlama	1.08.2008
96	3	11	Döner	Doğruyla yanlışın yer değiştirmesi	Koşma	Taşlama	15.02.2004
97	7	11	Döner	Öz değerlerimize saygı gösterilmemesi	Koşma	Taşlama	3.12.2008
98	6	11	Döner	İnsanların vefasızlığı ve güven vermemesi	Koşma	Taşlama	13.05.2008
99	9	11	Tek	Toplumdaki çarpıklığa eleştiri	Koşma	Taşlama	2.05.2010
100	14	11	Döner	Seçim zamanı verilen boş vaatler	Koşma	Taşlama	28.02.2008
101	5	11	Döner	Çıkarıcılara ve değişen insanlara kızgınlık	Koşma	Yakınma	11.12.2007
102	5	11	Döner	Kişinin kendini olduğundan yüksek görmesi	Koşma	Taşlama	14.01.2014
103	4	11	Döner	Vatana kem gözle bakanlara	Koşma	Taşlama	28.03.2008
104	6	11	Döner	İslam düşmanlarının yaptıkları	Koşma	Taşlama	20.08.2008
105	7	11	Tek	Evdeki kedisinin mizahi durumu	Koşma	Yerme	9.06.2007
106	7	11	Döner	Devlet yöneticilerini bazı konularda eleştirme	Koşma	Yerme	24.08.2006
107	6	8	Tek	Hayatın geçiciliği	Koşma	Semai/Dertlenme	8.05.2003
108	6	8	Döner	Halkın değişimi	Koşma	Semai/Taşlama	21.09.2009
109	6	11	Döner	İnsanlardaki fenalıklar	Koşma	Taşlama	11.12.2008
110	5	11	Döner	Ortadoğu'daki karışık durum	Koşma	Taşlama	1.01.2003
111	12	11	Döner	Dünyadaki olaylara eleştiri	Koşma	Taşlama	3.09.2015
112	4	11	Döner	İnsanlara güven olmaması	Koşma	Yakınma	1.10.2007
113	6	11	Döner	Teknolojinin kötüye kullanılması	Koşma	Taşlama	22.01.2009
114	6	11	Döner	Siyasilerin millettten çok kendilerini düşünmeleri	Koşma	Yerme	16.12.2006
115	6	11	Döner	Ülkemizde doların yükselmesinin nedenleri	Koşma	Taşlama	12.10.2018
116	5	11	Döner	Dünya hayatına dair tecrübeler	Koşma	Öğüt verme	21.01.2009
117	7	8	Döner	Dünya, nasıl olsa daha iyi bir yer olurdu	Koşma	Semai/Öğüt verme	2.02.2011
118	5	8	Tek	Ormanın önemi	Semai	Semai/Öğüt verme	1.12.2011
119	5	11	Döner	Dünyanın geçiciliği ve doğruluk	Koşma	Öğüt verme	20.08.2004
120	5	11	Döner	Gençliğin oyuna gelmemesi	Koşma	Öğüt verme	9.04.2008

Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri

Şiir No	Dörtlük Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Şiirin Nazım Şekli	Şiirin Anlatım Türü	Şiirin Yazılış Tarihi
121	9	11	Döner	Halin vaktin yerindeyken yanlışa bulaşmadan işini halletmek	Koşma	Destan/Öğüt verme	3.11.2014
122	6	11	Döner	Kendisine karşı uyarılara cevap	Koşma	Öğüt verme	1.02.2015
123	14	11	Döner	Gençlere hayata dair nasihatler	Koşma	Öğüt verme	22.05.2009
124	6	11	Döner	Hayattan ders alınması	Koşma	Öğüt verme	10.01.2013
125	5	11	Döner	Hayat tecrübesi	Koşma	Öğüt verme	25.12.2013
126	6	11	Döner	Doğru olunmazsa başa gelecekler	Koşma	Öğüt verme	27.11.2012
127	4	11	Döner	Rahat hayat yaşamının sırları	Koşma	Öğüt verme	5.08.2009
128	6	11	Döner	Dünyada kimseye muhtaç olmadan yaşamak	Koşma	Öğüt verme	10.12.2014
129	4	11	Döner	İsteklerin yalnızca yaratandan istenmesi	Koşma	Öğüt verme	27.11.2001
130	5	11	Döner	Emek vermeden köşeyi dönmek	Koşma	Taşlama	15.01.2016
131	6	15	Döner	Doğruluk ve liyakatin önemi	Koşma	Divan/Öğüt verme	4.02.2010
132	3	15	Döner	Kişinin kendini tanıması	Koşma	Divan/Öğüt verme	8.10.2010
133	5	11	Döner	Avrupa'ya özlem	Koşma	Güzelleme	28.12.2004
134	5	11	Döner	Savaşın gereksizliği ve dünyanın buna gözü kapalı olması	Koşma	Şikâyet Etme	2.05.2006
135	5	11	Döner	Ortadoğu'da ileriki dönemde olacaklara üzülmeye	Koşma	Taşlama	12.08.2008
136	4	11	Döner	Çabalarının beyhude olması üzerine	Koşma	Dertlenme	8.05.2001
137	5	11	Döner	Ülkemizi kullanmak isteyenlere aldanmamak	Koşma	Öğüt verme	3.04.2001
138	4	11	Döner	Hayatın yüzüne hiç gülmemesi	Koşma	Yakınma	22.03.2015
139	6	11	Döner	Hesaplarının bir türlü tutmaması	Koşma	Yakınma	5.02.2016
140	5	11	Döner	Şairin yaşlanmasının etkileri	Koşma	Dertlenme	15.10.2007
141	4	11	Döner	Hayatın geçiciliği	Koşma	Dertlenme	28.07.2008
142	7	11	Döner	Hayattaki şanssızlığı	Koşma	Dertlenme	8.12.2000
143	4	11	Döner	Hayatın geçiciliği	Koşma	Dertlenme	21.10.2004
144	4	11	Döner	Dünyanın gelip geçiciliği	Koşma	Acındırma	12.06.2006
145	5	11	Tek	Hayatta başarılı olamama	Koşma	Dertlenme	11.05.2005
146	6	11	Döner	Kaderden şikâyet	Koşma	Dertlenme	5.01.2001
147	6	11	Döner	Ülke insanının vurdumduymazlığı	Koşma	Yakınma	20.02.2007
148	3	15	Döner	Kendi talihsizliğine sitem	Koşma	Divan/Yakınma	5.07.2016
149	5	11	Döner	İnsanlarımızın her şeye karşı duyarsız olması	Koşma	Taşlama	18.02.2010
150	6	11	Döner	Köylülerin çektikleri sıkıntılar	Koşma	Dertlenme	21.02.2001

Tablo 19 Şiirlerin Genel Özellikleri

Şiir No	Dörtlük Sayısı	Hece Sayısı	Ayak Türü	Şiirin Konusu	Şiirin Nazım Şekli	Şiirin Anlatım Türü	Şiirin Yazılış Tarihi
151	4	11	Döner	Boğa güreşlerinde güreşten kaçan boğası üzerine	Koşma	Taşlama	20.05.2010
152	5	11	Döner	İnsanların ve hayatın olumsuz yönde değişmesi	Koşma	Dertlenme	10.10.2007
153	8	11	Tek	Haksızlığa uğraması	Koşma	Acındırma	7.09.2005
154	6	11	Döner	Beklentilerin gerçekleşmemesi veya çok zor gerçekleşmesi	Koşma	Acındırma	20.05.2005
155	12	11	Döner	Âşık Perişan ile kendi isteklerine dair atışma	Atışma	Bilgileme	12.01.2015
156	16	11	Döner	Âşık Perişan ile yandaşların el üstünde tutulmasına dair atışma	Atışma	Taşlama	4.02.2015
157	14	11	Döner	Âşık Perişan ile dünyanın geçiciliği üzerine atışma	Atışma	Bilgilendirme	15.03.2009
158	10	11	Döner	Âşık Perişan ile değişen düzene dair atışma	Atışma	Taşlama	11.02.2010
159	10	11	Döner	Âşık Perişan ile hayata tecrübelerine dair atışma	Atışma	Bilgileme	14.02.2014
160	12	11	Döner	Âşık Perişan ile hayat tecrübeleri üzerine atışma	Atışma	Öğüt verme	7.03.2010
161	10	11	Döner	Âşık Perişan ile hayatın gelip geçiciliği üzerine atışma	Atışma	Yakıma	1.04.2016
162	10	11	Döner	Âşık Perişan ile destek verdiklerinden fayda görmedikleri için değişime gitmeleri gerektiği üzerine atışma	Atışma	Taşlama	3.04.2016
163	10	11	Döner	Âşık Üstünî ile hayat üzerine atışması	Atışma	Dertlenme	4.03.2007
164	14	11	Döner	Âşık Üstünî ile İsrail'in zulmü üzerine atışması	Atışma	Dertlenme	15.01.2009
165	10	11	Döner	Âşık Üstünî ile Akpınar Çayına HES yapılması üzerine atışması	Atışma	Taşlama	22.02.2013
166	14	8	Döner	Vatan sevgisi	Atışma	Övme	2.02.2012

III. BÖLÜM

3. ŞAIR KUL MEHMET BADUR'UN ŞİİRLERİNİN DİL VE ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

3.1. SÖZ VARLIĞI

Halk edebiyatı sahasında âşıklar ve halk ozanları bilindiği gibi aldığı eğitimin ve bulunduğu çevrenin dil özelliklerini alarak şiirlerinde kullandığı görülmektedir. Kul Mehmet, ilkokul mezunu bir şairdir. İlkokulu bitirdikten sonra hayatı köy ile yayla arasında geçmiştir. Şiirlerinde her ne kadar köy ve yöreye ait sözcükler fazlaca bulunsa da okuduğu kitaplar ve teknolojiyi takip ederek dilini zenginleştirmiştir. Özellikle dini kitaplar okuyarak zenginleşen dil dağarcığını din, Ortadoğu, Filistin, Allah, Kur'an ve peygamberler ile ilgili yazdığı şiirlerde açıkça görülmektedir. Şairin yaptığı okumalar sayesinde dil dağarcığı zenginleşmesine rağmen şiir dili oldukça sadedir.

Şiirlerinde en çok *Allah, Âdem, Arap, Azrail, çile, derviş, batı, cennet, cehennem, fani dünya, çark, hak, haram, helal, kul, Kur'an, hoca, hukuk, kul, İbrahim, insan, İsa, irfan, İslam, millet, Musa, Nemrut, şehit, şeytan, şükür, Orta Doğu, teknoloji, vatan, yaradan* gibi kelimeleri kullanmıştır. Şair, *şaşortluk, kulek, sasvel, punğar, lanker, becan, helle, keşkak, kahap, şohal, kabalak, gol, lobyoy, teşt, pilek, kuci, bedevra, lazut, peyandaz, hoşul, zağlamak, piskivet, teğam, şira cibra, yarıdağ, zağ, pahraç, güda* gibi yöresel kelimeleri de şiirlerde kullanmıştır.

Şair yaşadığı çağa ve onun getirisi olan kelimelere kayıtsız kalmamıştır. Şiirlerinde yüzümüzü batıya çevirmemizle birlikte hayatımıza giren *hello, kredi, kriz, teknoloji, grip, gol, forvet, depar, skandal, alafranga, Siyonizm, modern, fötr, traktör, dolar, motor, vites, Jüpiter, Mars gibi* kelimeler de bulunmaktadır.

3.2. KONUŞMA DİLİ UNSURLARI

Şairler, şiirlerini oluştururken kendi kelime hazinesindeki sözcükleri kullanmasının yanı sıra toplumda dilden dile işlenerek anlam kazanan, ortak duygu, düşünce ve tecrübeleri yansıtan kalıplaşmış cümleleri de kullanmaktan geri durmamışlardır. Bunlar atasözü, deyim, ikileme, vecize vb. gibi geniş bir yelpazeyi oluşturmaktadır. Şairlerin konuşma dilindeki bu unsurları yazı dilinde kullanması onun dili kullanmadaki maharetini

göstermektedir. Şairlerin konuşma dili unsurlarını şiirlerinde çok fazla kullanmaları kusur sayılmaktadır. Buna sebep olarak da şairin kelime dağarcığının kısıtlı olmasının özgün şiir oluşturmada engel teşkil edeceği düşüncesidir. Şair Kul Mehmet şiirlerinde konuşma dili unsurlarını aşırıya kaçmadan yeteri kadar kullanmıştır.

3.3. İKİLEMELER

“Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması” (Parlatır vd. 1998: 1060).

Şair Kul Mehmet, şiirlerini oluştururken ikilemeleri oldukça fazla kullanmıştır. İkilemeleri kullanırken gündelik hayatta, yöresel olarak ve divan şiirinden kullanılan ikilemelerden faydalanmıştır. Kullandığı ikilemeler, karşıt anlam, yakın anlam, herhangi bir ses veya ek ilave edilerek oluşturulan sözcüklerdir. İkilemeleri kullanırken kafiyeye uydurmak için bazen yerlerini değiştirmiş bazen de ikilemenin aslını bozmadan kelime ilave etmiştir.

Tablo 20 Zıt Anlamlı Kelimelerle Yapılan İkilemeler

Şiir No	Kelimeler	Şiir No	Kelimeler
6	gelip giden	87	yabancı yerli
9	cennet cehennem	88	helal haram
11	geçmişini geleceği	94	sağa sola,
12	zengin fakir	96	saçlı kel,
20	serin serin	97	eğri doğru
23	doğuyu batıya	105	siyah beyaz, akşam sabah
24	savaş barış	108	güçlü güçsüz,
25	zengin fakir	111	haklı haksız, gelen giden
28	gel git	137	aldığımı sattığımı
35	karada denizde	140	iyi kötü
46	git gel	141	gelip gitmek
47	bana sana,	142	rüya gerçek, haram helal
52	aşıktan yukarı	148	iyi kötü
56	dere tepe	153	gelen giden
57	zararsız kârsız,	154	ileri geri
64	sol sağ	156	gelen giden
65	bugün ile yarın,	157	zengin fakir, bugün dün
69	eğri doğru	160	diken gül
71	savaş barış	161	yakın ırak, gelip gitmek,
73	gece gündüz, iyi kötü	162	baştan ayağa
81	zengin fakir, ayakta başta	164	gök yer
82	inik çıkık		

Tablo 21 Aynı Anlamalı Kelimelerle Yapılan İkilemeler

Şiir No	Kelimeler	Şiir No	Kelimeler
1	damla damla	77	avrupa avrupa
5	ayet ayet	87	hazmede hazmede
6	gün günü	88	kıran kırana, vuran vurana, yiyen yiyene,
9	ayet ayet, gani gani	99	kat kat
15	nöbet nöbet, yudum yudum,	113	dalga dalga
16	bir bir, buram buram	118	ormanı ormanı
22	buram buram	127	geri geri
33	yara yara, göre göre, vura vura, kıra kıra, süre süre, metre metre, nakış nakış, öre öre, sere sere, vara vara, vira vira, vera vera,	131	ince ince
34	gider gider	133	allah allah
36	gel gel	138	yâr yâr
48	kendi kendimi,	142	parşel parşel
50	komşu komşusunu, tekne tekne, harfi harfi, kaynar kaynar, dalga dalga,	145	sıfıra sıfır
58	bayramdan bayrama,	152	diye diye
61	dargınım dargın,	153	diyardan diyara,
62	göre göre,	154	çeke çeke, döke döke, damla damla, aka aka, taka taka, baka baka, çaka çaka, çıka çıka,
71	türban türban	166	için için

Tablo 22 Herhangi Bir Ses veya Kelime İlavesi ile Oluşturulan İkilemeler

Şiir No	Kelimeler	Şiir No	Kelimeler
10	dem devran	100	çar çur, öteberi
24	inim inim	105	masmavi
38	haç maç	114	birbirine, çarçur
39	yepyeni	128	dosdoğru
53	karma kar	133	çar çabuk
57	dur durak	134	inim inim inlemek
60	kon komşu	141	kalmakal
82	kim kime dum дума	148	gün be gün
87	kalmakal	156	devran dem,
88	kim kime dum дума,	162	büsbütün
98	kalma kal		

Tablo 23 Eş/Yakın Anımlı Kelimeler ile Oluşturulan İkillemeler

Şiir No	Kelimeler	Şiir No	Kelimeler
2	şerefine şeref, al yeşil,	88	edep erkan, kol kola,
8	yedim içtim, dem devran, şems i kamer,	91	evlenip eşlenmek, ara sıra, ister istemez,
13	eritir ufatur, düğün bayram,	92	yakıp yıkmak, haklı haksız,
14	dem devran	93	nefret kin,
15	ekmek aş	97	filan ile filan, güçlü güçüz
16	çayır çimen, pare pare, tipi boran, sırt sırta	98	para sevet, libas çul
17	yağ bal, taş toğrak, üç beş	99	kör topal
23	yerli yerince,	100	asıp kesmek, tencere tava,
25	ilim irfan	103	kazma kürek
26	toz duman	104	param parça, aşip kesmek,
30	davul zurna, yiyip içmek, yediden yetmiş	106	ona buna, hal hatır,
32	sabi sübyan	109	örf adet, peri cin, sap saman,
34	senli benli, anlı şanlı, inci cinli, huri melek,	110	bir birinden, aklıselim, göçmen mülteci, şan şeref, ar namus,
35	güç kuvvet	111	doğru dürüst, hakim savcı,
39	ay yıldız, taş toprak	112	olur olmaz, çalıp çırpma,
40	birlik beraberlik, güç kuvvet, yediden yetmiş,	114	karı koca, kardeş bacı,
42	al yeşil, kılıç kalkan,	115	demir çelik, saygı sevgi, nefret kin, akıl fikir
43	türkoğlu türk, al kızıl, yerden yere,	118	evin barkın
45	taş toprak, yazıp okumak,	121	vur kır, fakir fukara, el alem, dağru dürüst
46	cevr-i cefa	124	filan ile filan,
50	iriyarı	125	sapla samanı, heva vü heves
51	cevr-i cefa	126	gün be gün,
52	cevr-i cefa, tipi boran	127	şuna buna,
53	battıkça batmak, el alem, yad yaban	128	yediden yetmiş, kapı kapı, el alem, bugünden yarına
55	gezip tozmak	132	yeme içme, ekmek aş,
60	el ayak, şems u kamer	134	sabi sübyan
63	hal ahval, yaz bahar, al yeşil,	136	ona buna,
66	allak bullak, atı iti,	142	arsız hırsız, akıl fikir
67	akıl fikir	144	el alem
68	kenar köşe, ona buna	147	biz bize, kim kimin, bir birle
69	örf adet	149	el alem
70	ar edep,	153	çalıp çırpma
72	akıl mantık	154	kurt kuş,
73	ilim irfan, hac mac, toz duman	155	an be an, örf adet, akıl mantık
78	nefret kin,	156	ar namus, keder gam, hak hukuk
80	feryat figan, akıl fikir, akıl mantık, sabi sübyan,	157	yan yana
81	ana bacı	158	ar edep, baldır bacak
83	hayal umut	160	yalan dolan
84	yan yana, yarını dünü,	163	dert meşekkat,
87	basın yayın, kim kime, çözüme mözüme,	164	ferya figan, sabi sübyan

3.4. DEYİMLER

“Genellikler gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış anlatım” (Parlatır vd. 1998: 576). Şiirlerde söze canlılık katar ve sözü daha işlevsel hale getirir. Şair Kul Mehmet, tespit edebildiğimiz 65 şiirde 95 deyim şöyle sıralanmıştır:

Tablo 24 Deyimler ve Deyimlerin Geçtiği Şiirler

Şiir No	Deyim	Şiir No	Deyim	Şiir No	Deyim
13	tundan tuna vurmak(atmak)	81	öcünü almak	133	uçup gitmek
14	ececi(m) gel(mek)sin	82	göze almak	134	kan ağlamak
33	bir taşla iki kuş vurmak	88	ölçüp biçmek	137	kara para aklamak
42	seferber olmak	91	mecbur kalmak,	141	misafir kalmak
48	(hal) hatır sormak,	93	kara baht(lı olmak)	142	gülüp geçmek
48	icat etmek	94	peşinden koşmak	142	hatır sormak
52	nara yanmak	96	içine dert olmak,	142	mesken tutmak
55	gezip tozmak	97	çomak sokmak	142	sağ gösterip sol vurmak
55	yalan yere yemin etmek	97	darbe vurmak	145	sıfıra sıfır elimde bir şey yok (elde var sıfır)
60	birbirinin yüzüne hasret(kalmak)	98	yılan gibi sokmak	148	dağlar gibi,
60	esir düşmek	99	vurgun vurmak	148	kilit vurmak
60	felekten şamar(sille) yemek	100	arada kalmak	149	gözünde büyütme
60	kendini göstermek	100	hava basmak	150	imdadına yetişmek
62	baştan çıkarmak	100	nutuk çekmek	152	abayı yakmak
62	iş işten geçmek	101	kuyusunu kazmak	153	bindiği dalı kesmek
63	dile gelmek	105	gözünü yummak	153	cebini doldurmak
63	eli ayağı(n) bağlı olmak	106	hal hatır sormak	153	çalıp çırpamak
64	belayı(sını) bulmak	108	kol gezmek	153	kurşun atmak
64	yaraya merhem (olmak)sürmek	109	velfecri okumak	153	saman altından su yürütmek
65	içine atmak	112	kaşlarını çatmak	153	yol kesmek
66	hapı yutmak	114	adam kayırmak	154	alın teri dökmek,
66	ye kürküm ye	114	har vurup harman savurmak	155	el üstünde tutmak
67	şerbet içmek	118	akla gelmek	157	şeytana uymak
68	sırtüstü yatmak	121	ders almak	162	gedik açmak
70	başına çorap örmek	121	sırtını sıvalamak	166	kem gözle bakmak
70	musallat olmak	123	haram lokma yemek	100, 101	ye kürküm ye
72	haya perdesini kaldırmak	123	hayır hasenat işlemek	100, 105	yan gelip yatmak
72	kapıya kilidi vurmak	123	kıssadan hisseyi almak	100, 113	ahkam kesmek
73	ortalığı toz dumana katmak	125	sapla samanı ayırmak	24, 71, 105	cirit atmak
78	kol kanat germek	125	yola getirmek	47, 99	hesap sormak
80	kına yakmak	128	kendi yağı ile kavrulmak	92, 99	gaflet uykusunda uyumak
80	şehit düşmek	133	(bir şeyin üstüne) soğuk su içmek		

3.5. ATASÖZLERİ

Atasözleri uzun yıllar boyunca halkın gözlem ve tecrübelerine dayanarak içerisinde belli bir hüküm bulunan, kendisi kısa fakat anlamı çok derin olan özlü sözlerdir. Az sözle çok şey anlatıldığı için şairler şiirlerinde atasözlerinden yeri geldikçe faydalanmaktadırlar. Şair Kul Mehmet'te nasihat içeren şiirlerinde atasözlerinde faydalanmıştır. En çok atasözü, tüm insanlığa öğütler verdiği “Benim Yavrum (123)ve Kalırsın (126)” adlı şiirleridir.

Ateş düşse yeri yakar, 54/5

Her koyunu bacağından asanlar, 68/3

Minareyi çalan uydurur kılık, 81/4

Köprüünün altından çok sular geçti, 96/3

Köpek baklavadan umuyor payı, 97/5

Arayan bulursa edenler çeker, 127/2

Kendi ektiğimi kendim biçerim, 143/4

Yazılan alnına gelecek başa, 157/14

Güneşe yağ koyma kurumaz erir,

İnsanı mahveder kibirle gurur, 11/2

Nasihatim vardır sözüm tufana,

Kıssadan hisseyi al benim yavrum.

Ördek gibi her gün vakvak edene,

Lafla pilav pişmez bil benim yavrum. 123/1

*Temeli çürükler olur mu imar,
Derler ki cennetten çıkmadır şamar,
İnsan olmayana tertemiz tımar,
Eğriyi düzeltir yola getirir. 125/4*

*Besmele bereket her işin başı,
Hasmına göre de kuvvetin taşı,
Tatlı söz güler yüz sevdiren kişi,
Şekerli şerbetli dil benim yavrurum. 123/2*

*Haram lokma yeme helalle beslen,
Kula değil yalnız Allaha yaslan,
Varın yoksa düşman kesilir aslan,
Tavşan bile olur fil benim yavrurum. 123/3*

*Uzak ol yalancı utanmaz yüzden,
Cilveli endamlı gelinden kızıdan,
Kışın tedariki bahardan yazdan,
Sonra fırsat vermez el benim yavrurum. 123/4*

*Muradını iste ol gani haktan,
İsterse yaradır her şeyi yoktan,
Şerliye yaklaşma gözle uzaktan,
Başına gelmesin hal benim yavrurum. 123/5*

Yemeğini yeyip kırarsan çanak,
Kürkün kumaş ise astarına bak,
Haydan gelen huya gider muhakkak,
Saman gibi afar gel benim yavrum. **123/6**

Lisanı kelama vermezsen ayar,
Kötü söz dolandır kendine değer,
Kul rızkını Allah vermişse eğer,
Taştan da yeşerir dal benim yavrum. 123/7

Tarlayı ekmeden bekleme hasat,
Hesapsız kasabın elinde masat,
Ayağın yorgana denk gelsin uzat,
Sanma ki tükenmez bol benim yavrum. **123/8**

Zan ıla yürütme şöhreti şanı,
Fesadın bellidir akıbet sonu,
İçinde taşıma nefreti kini,
Zerresi kalmasın sil benim yavrum. **123/9**

Gökten gümüş yağmaz yerdedir hüner,
Eni sonu her şey aslına döner,
El atına binen elbet tez iner,
Gitmekle tükenir yol benim yavrum. **123/10**

*İnsan olan haram lokma yutamaz,
Elek dibi delik suyu tutamaz,
Dört kişide bir yatakta yatamaz,
Asla hayır vermez dul benim yavrum. 123/11*

*Ağır taş taşıma bedeni zorlar,
Sahipsiz eşeği aç kurtlar yerler,
Sert sirke küpüne zararlı derler,
Ağır ol yerinde kal benim yavrum. 123/12*

*Bin dostun az gelir bir düşman çoktur,
Cengâvere kılıç sanma ki yoktur,
Saçıp savurmanın hiç sonu yoktur,
Damla damla olur göl benim yavrum. 123/13*

*Kul Mehmet hayır yap hasenat işle,
Her yer bir Mina'dır şeytanı taşla,
Ele derman sorma gözünde yaşla,
Bulsa başa sürer kel benim yavrum. 123/14*

*Fazla havalanma yüksekten uçma,
Merdiven kayarsa damda kalırsın.
Güvenip dostuna sırrını açma,
On misli eklerse zamda kalırsın.126/1*

*Gün be gün kurarsan hanende dava,
Tüter mi o ocak yaşar mı yuva?
Gecenin üçünde dönersen eve,
Kapılar açılmaz camda kalırsın.126/2*

*Elin şerefine kem gözle bakma,
İyilik yaptınsa başına kakma,
Toplumun içinde kenara çıkma,
Ölü balık gibi kumda kalırsın.126/3*

*Bir tatlı kelam ki dünyaya değer,
Ateş dumanından yağmur mu yağar,
Zalim kapısında olursan zağar,
Ahırda yatarsın komda kalırsın.126/4*

*Bilmediğin yolda menzile gitme,
Boynunu vururlar vakitsiz ötme,
Medrese görmeden âlimlik etme,
Ebceti okurken cimde kalırsın.126/5*

*Kul Mehmet sözlerin gitmesin güce,
Çürüdü tabanı su sızan baca,
Vurgun parasıyla gidersen hacca,
Kâbe'ye varamaz Şam'da kalırsın. 126/6*

*Etme bulma dünyasıdır arayan illa bulur,
Yeter ki ayranın olsun sinek Bağdat'tan gelir,
İnsanları hakir görme içinde aslan olur, 131/2
Yahşi çıkar arenaya yamana kan kusturur.*

*Boğazına düğüm atar kul hakkını yutarsan,
Fitne fesat ocağında ince ince tutarsan,
Hiç üzülme rüzgâr ekip fırtınayı biçersen,
Alır gider samanını harmana kan kusturur. 131/4*

3.6. DİL SAPMALARI

Dil sapmalarını Erdoğan Kul makalesinde şöyle tanımlamaktadır: “Sözcükleri ses, biçim ya da yazımları bakımından değiştirme; dilde bulunmayan yeni sözcükler türetme; sözdizimini bozma; sözcükleri anlam açısından yeni ve farklı bağdaştırmalarla kullanma gibi, ölçünlü (standart) dilin dışına çıkan kullanım biçimlerini “sapma” olarak değerlendirebiliriz” (Kul 2008: 373-389).

Dildeki sapmalar sözcüksel, yazımsal, biçimsel, söz dizimsel ve anlamsal sapmalar olarak geniş bir yelpazede ele alınmaktadır. Şair Kul Mehmet’in şiirlerindeki dil sapmaları, sözcüğü kafiyeye uydurma zorunluluğu veya sözcüğün yöresel kullanımında kaynaklanan sapmalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Şair, şiirdeki dil sapmalarını sözcüğü kafiyeye uydururken bilinçli olarak, yöresel sözcükleri kullanırken bazılarını kafiyeye uydurmak için müdahale edilmiş diğerlerine ise hiç dokunulmadan bulunduğu ortamda nasıl kullanılmışsa o şekilde kullanmıştır.

Şair Kul Mehmet şiirlerinde ses yutumu, ses türemesi, ek düşmesi ve mahalli söyleyiş gibi dil sapmaları örnekleri bulunmaktadır. Bu konudaki örnekler aşağıdadır:

Ses yutumu örnekleri: **bora**((4/3), **boralı** (19/3, 61/6), **yan gel yatıyor** (105/7), **burda** (112/2, 53/4, 113/6, 133/2, 8/16), **burdan** (24/2, 58/2), **burya** (58/1) **şurda** (46/3), **yyceksiz** (58/1), **cevlan** (99/5), **pantol** (99/6), **cumhuryete** (149/4), **dakka(lar/sı)** (49/2,

140/2, 6/3), **darağaç** (153/7), **dörtal** (165/5), geçircen (81/8), **mahlesi** (17/8), **malesef** (40/2), **na'sı** (8/6, 86/6, 111/11), **bir yan** (111/12), **nerde** (77/2, 10/4, 30/5, 147/4, 105/2, 59/2, 64/4, 116/2, 14/4, 165/9, 102/2, 121/5, 111/8), **nerye** (10/1, 160/2), **nerdedir** (82/2, 64/3, 4/6, 56/5), **n'etti(k/z)** (38/5, 9/2, 146/1, 65/9), **neyledi** (104/3), **nerden** (50/1, 10/1, 88/2, 13/1), **n'oldu** (50/2, 116/1, 65/1), **n'olur** (155/4), **boynduruk** (50/17), **n'ider** (89/6), **okuyacaksa** (73/2), **orayda** (84/3), **oynuna** (62/1), **paytahtına** (135/2), **şurda** (46/3), **vallah** (90/2, 56/3-6), **yumşak** (100/2).

Ses yutumu örneklerini incelediğimiz zaman genelde sözcüğü kafiye uydurmak için kullanıldığı görülmektedir.

Ek düşürülmesi örnekleri: **anasın** (145/4, 76/2), **âlemin** (76/4), **ateşin** (19/3, 163/9), **arın** (128/5) **tabiat** (19/4), **ayağın** (106/5, 105/4, 123/8, 7/3), **balmum** (48/6), **bezim** (140/3), **Bikinalay** (63/1), **birbirin** (87/5, 60/3), borazanın (137/3), **boy** (45/3), **cebin** (62/2), **aşım** (43/1), **değerin** (125/3, 65/5, 59/3), **duygusun** (128/2), **etin** (107/3), **gülşen** (159/8), **şerefın** (128/5), **kârın** (128/5), **keyfin** (57/3), **ekmeğın** (103/2), **suyun** (103/2), **elin** (69/3), **emmarey** (27/4), **hayatın** (89/6), **hazinesin** (139/1), **hesabın** (32/4, 28/5), **ismin** (148/3, 127/1), **kapısın** (116/4), **kendın** (102/5), **kısın** (68/4), **kırmız** (38/4), **kiriniz** (84/1), **koltuğın** (147/4), **köyüm** (23/4), **kucak** (76/5) **kumaşın** (140/3), **kuruk** (159/2), **ödüm** (33/8), **öylelerin** (112/4), **rengın** (64/2), **sahibin** (70/1), **sofrasın** (70/2), **sürüsün** (57/2), **savaşın** (66/8), **sazımız** (38/4), **sesin** (147/3, 64/2), **şifresin** (31/6), **tadın** (107/3), **tarlasın** (57/2), **yakasın** (146/1), **zincirin** (42/5), **vatanın** (42/7).

Tespit edebildiğimiz ek düşürülmesi örneklerini incelediğimizde genelde sözcüğü kafiye uydurmak için iyelik ekinin ve belirtme ekinin düşürüldüğü görülmektedir. Diğer bir durum ise kırmızı sözcüğünü heceye uydurmak için son harfini düşürerek **kırmız** (157/4), şeklinde kullanılmasıdır.

Ses türemesi örnekleri: **alafıranga** (83/2), **Fıransız** (133/4), **filimleri** (120/4), **gırıp** (87/3), **sıkandal** (87/4), **hepisi** (164/5, 9/4), **iyine** (111/3), **kıredi** (150/2, 97/2), **tıraktör** (150/2), **kritik** (165/1), **kırız** (67/4), **kıralı** (19/1), **maana** (5/5), **moderin** (26/2), **foter** (26/4), **nekire** (8/9), **ol** (92/6, 123/5, 5/2, 8/12-14-16, 155/12, 18/3), **piroje** (75/3), **pılanı(a)** (124/1-2, 122/2), **koklanmam** (122/3), **pirens** (148/3), **sıponsoru** (89/4), **sıpor** (49/1), **siyonizm** (113/4), **sıtandardı** (65/6), **pilajlar** (43/8).

Ses türemesi tespit edebildiğimiz kadarıyla yabancı sözcüklerde yapılmıştır. Bunun sebebi sözcüğü kafiyeye uydurmak amacı taşıdığı görülmektedir.

Mahalli söyleyiş biçimleri: anlatem (138/1), aşaktan (52/1), dayre (90/1, 81/2), delersiz (84/1-3), silersiz (84/1), dalarsız (84/2), çalarsız (84/4), kılırsız (84/5), taşincak (84/3), etsez (84/4), dellendir (72/3), diycek (37/4, 87/2), sorak (87/4), diyem (98/1, 80/1-7), döktüz (3/4), duracan (56/1-10), durdurak (79/1-5), suçluycak (79/3), saplıycak (79/3), topluycak (79/3), edem (2/1, 76/1), götürecen (135/4), güvenem (157/12), istersaz (153/7), kıpırdıycak (66/1), kuracan (81/8), geçircen (81/8), lallanıp (68/3), nerdesiz (22/1-4), ötcen (144/4), tutcan (144/4), gitcen (144/4), pişirem (142/1), yaşayam (142/1), sorarsaz (16/8), söyleyim (98/1), şaşarsız (38/2), taşarsız (38/2), aşarsız (38/2), tutmıycam (33/6), uyak (5/2, 158/1-3), boyak (158/3), tüyek (158/1), koyak (158/3), doyak (158/7), yiyek (158/5), giyek (158/9), danışam (158/1), alışam (158/1), verem (165/7), yapam (151/1-4, 102/2), yapcan (75/2, 121/4), netcen (75/2), yaptız (67/4), aşmadız (67/4), içmediz (67/4), seçmediz (67/4).

IV. BÖLÜM

4. KUL MEHMET'İN ŞİİRLERİNİN MUHTEVA YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

4.1. AĞIT

Ağıt, ağlamak demektir. Bundan dolayı yas törenlerinde ölünün arkasından ağlanarak söylenen sözlere ve bu esnada yapılan hareketlere ağıt denmektedir. Eski kültürlerde yaygın olan ağıt yakmak günümüzde de çeşitli şekillerde devam etmektedir. Ağıt, Türklerde çok eski bir gelenektir. Orhun Kitabelerinde ve Divan-ü Lugati't-Türk'te ilk örnekleri verilmiştir. Türklerin İslamiyet öncesi dönemlerinde *yuğ ve sığırt, sagu*, İslam olduktan sonraki Anadolu ağızlarında ise *ağıt, ağut, deme, mersiye vb.* gibi isimlerle anılır. Ağıt yakılan kişinin toplumsa statüsüne göre yas töreni düzenlenmektedir. Bu törenler bir merasim töreni olduğu gibi sade de olabilir Ağıtları genellikle ölenin yakın akrabaları yakmaktadır. Ancak toplumlar tarafından sevilen kişiler öldükleri zaman şairler ve âşıklar da ağıtlar yazmaktadırlar. Ağıtlar hece vezniyle, mani, koşma, türkü ve destan şeklinde yazılmaktadır (Şenel 1988: 472-473; Uludağ 1988: 470-472). Kul Mehmet 1, 3, 2, 4, numaralı şiirlerini ağıt şeklinde yazmıştır.

4.1.1. Şehitlere Ağıt

Şehitlik mertebesi İslam âleminde en yüce makamdır. Bu makam Kur'an'da Bakara Suresi 154. Ayette “*Allah yolunda katlolunanlara ölümler demeyin hayır diridirler ve lâkin siz sezmezsiniz*” ayetinde övülmüştür (Yazır 2008: 26). Ordumuz da ülkemizin birlik ve beraberliğini korumak için kutsal bir görev yapmaktadır. Bu kutsal görevde canını veren şehitleri Kul Mehmet “*Şehitler (2)*” şöyle anlatmıştır:

Nasıl tarif edem senin vasfını,

Düşmana kurşunu atar şehitlar.

Vermez makamını dünya varına,

Elinin tersiyle iter şehitlar.

2007 yılında Hakkâri'de üs bölgesine yapılan terör saldırısında 12 şehit verilmesi ülkemizi derin bir hüzne boğmuştu. Ülkedeki herkesin evinden bir şehit çıkmış gibi

günlerce yas tutuldu. Bu duruma çok içlerlenen Kul Mehmet “*Şehitlara Ağıt (1)*” adlı şiirde duygularını şöyle dile getirmiştir:

On iki askeri şehit vermişim,
Elimi dizima vurdum ağladım.
Geçtim tabutların yanı başına,
Askeri selama durdum ağladım.

4.1.2. Vefat Edenlere Ağıt

2006 yılında Berta(Ortaköy)’ün yaylasında yapılan festival bittikten sonra gençler köye dönerken kaza geçirmiş ve iki genç ölmüştür. Kul Mehmet’in de yakından tanıdığı olan bu gençlere “*Zaman mı (3)*” şiirinde şöyle ağıt yakmıştır:

İki bin altının ağustos ayı,
Hüngür hüngür ağlattınız Berta’yı,
Hayat dolu yaşıyorken dünyayı,
Mezarlara girilecek zaman mı?

Merhum Muhsin Yazıcıoğlu’nun helikopter kazası sonucu hayatını kaybetmesi ülkemizden her kesimi derin üzüntüye boğmuştu. Kul Mehmet de çok değer verdiği, örnek alınması gereken kişi olarak gördüğü Muhsin Yazıcıoğlu için yazmış olduğu “*Karagün (4)*” adlı şiiriyle üzüntüsünü dile getirmektedir. Kaza yerini bulmak için yapılan aramaların kış şartlarında zorlu geçtiğini ve kişilere ulaşmada teknolojinin de yetersiz kaldığını şu dörtlükte dile getirmiştir:

Sinyal vermez yer bilinmez iki metre karlı dağ,
Hiç tespiti yapılmadı teknoloji nasıl çağ,
Beşi ölmüş bir muhabir İsmail’di kalan sağ,
Kırık ayak dört ceketle yaşamı zora döndü.

4.2. GÜZELLEME/ÖVGÜ

Güzelleme âşık edebiyatında en çok yer verilen şiir türüdür. Âşıklar hemen hemen her konuda güzelleme yazabilir. Coşkulu bir şekilde yazılan güzellemelerde yalnızca bir konu işlenebildiği gibi birden fazla konu da aynı şiirde işlenebilir. Güzellemeler genelde aşk, tabiat, sevilen bir hayvan veya her hangi bir nesneye yazılabilir (Kaya 2007: 373). Kul Mehmet, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 numaralı şiirlerinde güzelleme ve övgü konularını işlemiştir. Bu konular genellikle yaşadığı yer, köyünün yaylası, köyünde yapılan festival, Artvin ilinin mutfağı, dönemin hükümeti, siyasi şahsiyetler, meslek sahipleri, vergi verme, bulunduğu yerin köprüsü gibi birçok konuda güzelleme yazmıştır.

4.2.1. Yaşadığı Yere Güzelleme

Kul Mehmet, yöresindeki doğal güzelliklere bir yandan hayran kalırken diğer yandan onların yöresindeki işlevinin de farkındadır. Yayladaki dağlardan çıkan Akpınar Irmağı aşğın köyü olan Berta (Ortaköy) için hayati önemdedir. Tarlaların su ihtiyacını, hayvanların susuzluğunu, köydeki bireylerin su ile ilgili tüm ihtiyaçlarını karşılayan Akpınar, tabiri caizse köy için can suyudur. Şair bu durumu “*Akpınar (15)*” adlı şiirinde şöyle ifade etmektedir:

Yeşil dağ başından çağlayıp akan,
Ortaköy’e can olmuşsun Akpınar.
Ekmeğim sendedir aşım sendedir,
Damarımda kan olmuşsun Akpınar.

Artvin’in doğal güzellikleri dillere destandır. Kul Mehmet, “*Artvin’in Destanı(16)*” şiirinde memleketinin tarihini, yaylalarını, dağlarını, ormanlarını, sularını, derelerini destansı bir dille şöyle anlatmıştır:

Cennete benziyor Artvin ilimiz,
Bir bir anlatayım neresi güzel.
Bir yanı Gürcistan bir yan Erzurum,
Ardahan Rize’nin arası güzel

Yayla şenlikleri eğlence bazı,
Boğa güreşleri Artvin'in tezi,
İnsanı okşuyor doğanın yüzü,
Kırların nakışı şivesi güzel.

Kul Mehmet doğduğu köy olan Berta (Ortaköy) onun için çok önemlidir. Köyünün doğal güzellikleri ve köyde yetişen doğan ürünler ile gurur duyar. Yeşilin bin bir tonunu barındıran Berta (Ortaköy), huzurlu yaşamı, tarihi ahşap evleri, muhteşem dağları ve yaylaları ile aşığın ilham kaynağıdır. Kul Mehmet “*Berta'nın (17)*” adlı şiirde köyünü şöyle anlatmaktadır:

Ben tarif edeyim, sizde dinleyin,
Var mıdır Dünya'da eşi Berta'nın
Dağların gözyaşı, Akpınar suyu,
Dibdibo tepesi başı Berta'nın.

Berta Köprüsü, Kul Mehmet'in köyü olan Berta (Ortaköy)'yü Artvin ve diğer ilçelere bağlayan tarihi bir köprüdür. Berta Köprüsü'nün Kurtuluş Savaşı'nda çok önemli işleve sahipti. Köprü'nün önemini ve tarihini bilen âşık, “*Berta Köprüm (23)*” ve “*Berta Köprüsü (24)*” adlı şiirlerde bu duruma atıf yapmıştır.

“*Berta Köprüm (23)*” şiirinde genelde köprü'nün tarihini, kurtuluş savaşındaki rolünü şöyle dile getirmiştir:

Her taşı bir yakut, her taşı mercan,
Tarih akışında çağlayan köprüm.
Bir dönem bir devrin çağın aynası,
Doğu'yu Batı'ya bağlayan köprüm.

Ata'nın dedenin hayat öyküsü,
Dumanlı Martin'in barut kokusu,
Çoruh Nehri çekmiş gelmiş uykusu,
Düşmana kılıcı zağlayan köprüm.

“*Berta Köprüsü (24)*” şiirinde hem tarihini anlatır hem de Çoruh Nehri'nin üzerine baraj yapıldığı için barajın sularının altında kalmasına içerlenir. Bu durumu şöyle ifade etmektedir:

Dede hatırası ata mirası,
Çok eski tarihin özü var sende.
Nice kavim göçler üstünden geçmiş,
Çarıklı ayağın izi var sende.
Öyle bir köprü ki şöhreti şanlı,
Çok savaşlar görmüş kılıç kalkanlı,
Düşmanı atmıştır burdan Osmanlı,
Savaşın barışın tozu var sende.

Artvin ili Doğu Karadeniz bölgesinin en dağlık bölgesidir fakat doğal güzellik olarak da en zengin bölgelerinin başında gelmektedir. Artvin'deki doğal güzelliklerinden en dikkat çeken yerler dağlar, vadiler, kanyonlar, göller, sadece buraya ait endemik türleri barındıran Kaçkar Dağları Milli Parkı'dır(H. Yılmaz 2010: 1595-1605). Şair Kul Mehmet, kışın köyünde yazın yaylada yaşamaktadır. Etrafında bulunan dağ, orman ve akarsular onun ilham kaynağıdır. “*Bu Dağlar (18)*” şiirinde dağların heybetinden ve güzelliğinden şu şekilde bahseder:

Semaya set çekmiş heybetle durur,
Ufuklara yön vermiştir bu dağlar.
Akar pınarları çağlar dereler,
Ovalara can vermiştir bu dağlar.

“*Dağlar (19)*” şirinde ise dağların tarihi misyonundan ve insanoğluna için yaptığı fedakârlığı şöyle anlatmaktadır:

Altı ay ağladı altı ay güldü,
Nice koç yiğidi sırt üstü vurdu,
Dadaloğlu sizde çadırı kurdu,
Koroğlu diyarı sıralı dağlar.

Kul Mehmet, köyünün doğasına âşıktır. Her fırsatta memleketinin doğal güzelliklerini dile getiren şair, köyünde üç adet olan yayla olduğunu belirtmiştir. “*Gör Köyümün Yaylasını (20)*” adlı şiirinde köyündeki yaylaları yağlı boya tablosu gibi tasvir etmiştir. Yaylanın güzelliği yanı sıra yaylada yaşayanların oluşturduğu kültür ve bu çerçevede insanların yaşamlarını coşkulu bir şekilde şöyle dile getirmiştir:

Halkımız koparmaz yayladan bağı,
Haziran, Temmuzdur mevsimi, çağı,
Kaymağı, sütü var, külekte yağı,
Şaşortlar sasvele kullansın da gör

Kul Mehmet, “*Görmek İsterisan Benim Köyümü (21)*” adlı şiirinde köyünü övmeye devam etmektedir. Bu şiirde köyünün hangi zamanlarda daha güzel olduğunu, yaylaya çıkış zamanlarını, yayla hayatını, meyve hasat zamanlarını, yayla festivallerindeki coşkuyu, insanların güler yüzlü ve mutlu olmasını destansı bir dille şöyle dile getirmiştir:

Görmek ister isen benim köyümü,
Meyvelerin oluştuğu zaman gel,
Yeşili, sarısı, beyaz mavisi,
Dört mevsimin buluştuğu zaman gel.

Yaylaların en güzel zamanları ilkbahar aylarıdır. Bin bir türlü çiçekler ve yeşilin sayısız tonu o zaman yaylaları kaplar ve insanları kendine çeker. Kul Mehmet yaylaya çıkıp kimseyi göremeyince “*Nerdesiz? (22)*” şiirinde yaylalarının güzelliklerini şu şekilde dile getirmiştir:

Bizim yaylaların tam da zamanı,
Kaçarlara yol açıldı nerdesiz?
Boram boram oldu şimdi yaylalar,
Tütüya çiçek, gül açıldı nerdesiz?

4.2.2. Başka İllere Güzelleme

“*İstanbul (25)*” şiirinde İstanbul’un tarihinden, medeniyetinden ve güzelliklerinden bahsederken hayranlığını şu şekilde dile getirmiştir:

Denizlere gölge ermiş hisarların şilvesi,
Ta ezelin ervahıdan geliyor tarih sesi,
Medeniyetin beşiği mimarlar abidesi,
Fay hattının üzerinde sızısı İstanbul’un.

4.2.3. Kendine Övgü

Kul Mehmet inanmış, ihlaslı, kanaatkâr ve dünya malında gözü olmayan bir şairdir. “*Var Benim (27)*” adlı şiirde bu durumdan şöyle bahsetmektedir:

Dünya tegamının turunda tattım,
O bana yetmezse ben ona yettim,
Şükrümü getirdim kanaat ettim,
Tükenmez hazine azım var benim.

4.2.4. Meslek Sahiplerine Güzelleme

2001 yılında Dünya Ticaret Merkezi saldırılarından sonra Amerika, bu saldırılar ile bağlantılı olduğu gerekçeyle Afganistan ve Irak’ı işgal etmiştir. Bu işgalde yüzbinlerce kişi canını kaybetmiştir ve milyonlarca kişi ise evsiz kalmıştır. İslam dünyasını derinden sarsan bu işgallere tepkiler çok cılız kalmıştır. Bir toplantıda Arap gazeteci Muntasar El Zeydi, dönemin Amerikan Başkanı G. W. Bush’ a ayakkabı fırlatması dünyada bir anda tüm

dünyanın dikkatini çekti ve gündem oldu. Bu işgallerden dolayı Amerika'ya kızgın olan şair, tepkisini “*Bağdatlı Gazeteci (28)*” adlı şiirinde şu şekilde dile getirmiştir:

Sevenin mi vardı gelirsin nazla
Şu Orta Doğu'ya sen hangi yüzle,
Ayakkab şiddeti atomdan fazla,
Dünyayı sallattı bir gazeteci

Cehaletin en büyük düşmanı bilimdir. Kul Mehmet, cehalet önündeki en büyük engelin eğitim yuvaları ve öğretmenler olduğunun farkındadır. Bu bilinçler okul ve öğretmenler için “*Okul ve Öğretmen (29)*” şiirinde şunları yazmıştır:

Cehalet zincirin kırmak istersen,
İlmin cevherinden almak istersen,
Tükenmez hazine bulmak istersen,
İşte sana okul bir de öğretmen.

4.2.5. Festivale Güzelleme

Artvin ilinin en güzel yaylalarından birisi Berta(Ortaköy)'da bulunan Kırkyayla'dır. Köydekiler yaylaya çıktıktan yaklaşık bir ay sonra kutlama olarak festival düzenlerler. Bu festivale yaylada bulunanlarda hariç çevre köyler, ilçeler ve hatta Artvinli olup başka ilde yaşayanlar da katılırlar. Festival coşkusunu Kul Mehmet “*Kırkyayla Festivaline (30)*” adlı şiirinde şöyle dile getirir:

Kırkyayla Dağı'nın festivaline,
Göç etti bu millet kervan var bugün.
Davul zurna eşliğinde yayla da,
Yenip içilecek kervan var bugün.

4.2.6. Devlet Büyüklerine Övgü

Eski başbakanlardan merhum Bülent Ecevit, Kıbrıs Barış Harekâtı'nda verdiği kararlarla, maden işçilerine verdiği destekle, bölücü örgüt lideri Öcalan'ın yakalanıp ülkemize getirilmesiyle bilinir. Şair Kul Mehmet, çok saygı duyduğu merhum Ecevit'i “*Ecevit (31)*” adlı şiirinde şöyle anlatmıştır:

Taptaze bir lider yeni başbakan,
Makaryos başına kopardı tufan,
Kıbrıs için büyük milli kahraman,
Düşmanlara büyük sırdı Ecevit.

29 Ocak 2009 tarihinde Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nda Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı R. Tayyip Erdoğan ve İsrail Cumhurbaşkanı Peres “*Gazze: Ortadoğu'da Barış Modeli*” paneline katılmıştı. Bu panelde İsrail Cumhurbaşkanı'nın yanlış söylemleri ve panel yöneticisinin saygısız hareketleri sonucu Başbakan onlara meşhur “*One Minutes*” olayı olarak da bilinen gerekli cevabı vermesi sonucu ülkede bir coşku oluştu. Kul Mehmet bu olayı “*Davos (32)*” adlı şiirinde şu şekilde dile getirmiştir:

İsviçre devleti Davos kentinde,
Dünyaya mesajı verdi Başbakan.
Zulmün karşısında bir dağ misali,
Aslan gibi çıktı durdu Başbakan.

4.2.7. Dönemin Hükümetine Övgü

Berta(Ortaköy), Artvin-Şavşat karayolu 30. km'den sonra sola doğru 10 km içeride Karçal Dağlarının eteğindedir. Derin vadi içerisinde olan Berta(Ortaköy), zor bir coğrafyada kurulmuştur. Gerek vadideki dağların dik oluşu, gerekse yoğun yağın yağmurdan dolayı heyelan olması köy yaşamını olumsuz etkiliyor. Karadeniz bölgesinin karakteristik özelliği olarak dağınık yerleşim olmasından dolayı köydeki evlerin çoğu uzak mahallelerdedir. Daha önce köyde doğru dürüst bir yol yok iken dönemin hükümeti köye yol yapmıştır. Kul Mehmet, “*Yol Geliyor (33)*” adlı şiirinde bu durumu şu şekilde anlatıyor:

Ortalık toz duman yolum başladı,
Bayırları yara yara geliyor.
Sağ olsun iktidar bir de yönetim,
Her müşkülü göre göre geliyor.

4.2.8. Sevdiğine Güzelleme

Kul Mehmet, sevdiğinin güzel olduğu kadar çözülmeyen bir bilmeceye benzetiyor. Sevgilinin her hali aşığı kendinden geçirir. Şair bu durumu “*Nesin Sen (34)*” adlı şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Çözülmeyen bir muamma sevdiğim,
Senli misin benli misin nesin sen?
Yazık abes ateşlere yandığım,
Anlı mısın şanlı mısın nesin sen?

4.2.9. Vergiye Övgü

Ülkesinin kalkınmasını isteyen Kul Mehmet, bunun olabilmesi için vergi vermeyi çok önemsemektedir. “*Vergiler (35)*” adlı şiirinde vergi vermenin milli bir görev olduğunu belirtmiştir. Devletin düzenli vergi toplaması, ülkenin zenginleşmesi, teknoloji olarak dünyayı yakalaması ve milletinin refahını artırması için farklı atılımlar yapması demektir. Aşağıda vergi verme ile ilgili şunları yazmıştır:

Devletin düzenli gelir kaynağı,
Vatandaştan gelen seldir vergiler.
Her ferdin vatana milli görevi,
Damla damla dolan göldür vergiler.

4.2.10. Artvin Mutfağına Övgü

Kul Mehmet, doğduğu yerin kültürüne hâkim bir âşıktır. “*Artvin Mutfağı (36)*” adlı şiirinde yöresel yemekleri, yöresel isimleriyle birlikte sanki ilkbaharda dağ esintisi eşliğinde yazmış izlenimi vermektedir. Şiiri okurken Artvin mutfağı açık büfe halinde göz önüne gelmektedir.

Hiç duydun mu helle aşın adını?
Sürlü kabak palazanın tadını,
Lenger için koyun keçi budunu,
Puçuko aşını kurmaya gel gel.

4.3. KAHRAMANLIK

Halk edebiyatı sahası şairleri, şiirlerinde halkı ilgilendiren birçok dini, sosyal ve hayata dair konuları işleyerek halkın duygu, düşünce ve inançlarını dile getirmiştir (http://dogankaya.com/fotograf/veyselde_milli_birlik_fikri.pdf 22.01.2019 tarihinde erişildi). Pek çok şair gibi Kul Mehmet' de tarihimizde, ülkemizde ve çevresinde yaşanan ve milli hassasiyet gösteren konulara kayıtsız kalmamıştır. 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45 numaralı şiirlerde tarihimiz, Artvin halkının Kurtuluş Savaşı'nda yaptıkları kahramanlıklar, ülkemiz içi zor ve hayati günlerde birlik ve beraberlik olarak zorlukları nasıl aştığımızı anlatmaktadır.

Avrupa ve Amerika'nın ülkemize karşı hasmane tutumunu görüp "*Bizim (38)*" adlı şiirinde şunları yazmıştır:

Akla gel Avrupa hey Amerika,
Kahramanlık dolu mazimiz bizim.
Türk ile uğraşmak değildir şaka,
Dört kıtada vardır izimiz bizim.

Her insan kahraman olamaz. Onlar, hayallerinden, sevdiklerinden, gençliklerinden gerekirse ülkesi için canlarından geçen kişilerdir (Tural 2000: 36-37). Kul Mehmet'in "*Diyordu (39)*" adlı şiirinde 1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nda kahramanlık gösteren kumandan ve askerler için şunları yazmıştır:

Cihan savaşında büyük kumandan,
Parola ay yıldız vatan diyordu.
Edirne Ardahan büsbütün vatan,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Hürriyet uğruna kongreler yapan,
Şu Anadolu'nun bağrından kopan,
Kazmayı küreği eline kapan,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Kul Mehmet, yakın dönemdeki 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili yazdığı şiirde ülkemiz üzerinde oynanan oyunlara da kayıtsız kalmamıştır. “*Vardır (40)*” isimli şiirde şunları yazmıştır:

Koynunda haç vardır, dilinde Allah,
Kemirir ülkeyi paralel küllah,
Örgütle kurulmuş ellerde silah,
Malesef buz tutmuş beyinler vardır.

Ülkemizdeki milli birlik ve beraberliği vurguladığı “*Bizimdir(41)*” adlı şiirde emperyalist süper güçlere şunları hatırlatmaktadır:

Size ne oluyor ey süper güçler,
Vatan da millet de yurt da bizimdir.
Karınları doygun ruhları açlar,
Koyun da kuzu da kurt da bizimdir.

Bir vücut içinde can başka mıdır?
Ilıkta damarda kan başka mıdır?
Edirne Ardahan Van başka mıdır?
Türk’ü Laz’ı Çerkez Kürt de bizimdir.

7 Martta Artvin’ in düşman işgalinden kurtuluşunun yıldönümü vesilesiyle yazdığı “*Yedi Mart(42)*” adlı şiirinde Artvin’ in düşman işgalinden kurtuluşu, halkın vatanı için yaptığı kahramanlıklar ve verilen şehitleri şöyle yazmıştır:

Yedi Mart sabahı yeşil Artvin’de,
Şeyda bülbül gibi öttüğü gündür.
Hürriyet aşkıyla, vatan derdiyle,
O kahpe düşmana çattığı gündür.

Artvinli top yekûn seferber olduk,
Kaçkar Dağları'nda mevziler kazdık,
Kazma kürek ile düşmana vurduk,
Çar'ı Moskova'ya attığı gündür.

“*Osmanlı Tarihi (43)*” adlı şiirde şanlı Türk tarihinin köklü geçmişini, daha sonra ülkenin işgale uğraması ve Atatürk'ün yeni Türkiye Cumhuriyeti Devletini kurmasını çok güzel ve coşkulu bir şekilde anlatmıştır.

Türk'ün temelini aslım yokladım,

Dağlarda kükreyen aslanmışım ben.

Asırlardan gelen Türkoğlu Türk'üm,

Bozkurtlar sütüyle beslenmişim ben.

Orta Asya'dan fırlamış çıkmışım,

Yıldırımdım Malazgirt'ten çakmışım,

Osmanlıydım dört kıtaya akmışım,

Her tarafta şanımlı hızlanmışım ben.

Samsun'dan bir güneş üstüme doğdu,

Topyekûn bu millet bir ordu kurdu,

Devlet Türkiye Cumhuriyet oldu,

Çiçekler açmıştı yazlanmışım ben

4.4. ÖZLEM

TDK Sözlükte “*Bir kimseyi veya bir şeyi görme, kavuşma isteği, hasret, tahassür*” anlamına gelen özlem âşık edebiyatında kullanılan muhteva unsurlarından biridir (Parlatır vd. 1998: 1748). Kul Mehmet bu konuda 1 şiir yazmıştır.

4.4.1. Geçmişe Özlem

Günümüzde herkeste eskiye bir özlem var. Kul Mehmet'in hayatı sürekli köy ve yaylada geçtiği için buralardaki değişimleri daha fazla gözlemlemektedir. İnsanların şehirlere göçüp beton binalarda yaşaması, yaşam tarzlarının değiştirmesi, doğal olmayan ürünler tüketmesi ve köylerini unutması aşığı üzmektedir. Geçmişte köylerinde ne kadar güzel günler geçirdiklerini “*Benim Köyüm Böyle İdi (50)*” adlı şiirinde şöyle özlemle anmaktadır:

N'oldu be kardeşim, köylere n'oldu?
Kırsallar boşaldı şehirler, doldu,
Bağımız, bahçemiz tarumar oldu,
Tarlaları beller idik her zaman.
Şıra, cibra sakapura konurdu,
Teştilerde kaynar kaynar gelirdi,
Dut tatlısı baldan iyi olurdu,
Ağızları ballar idik bir zaman.

4.5. DİNİ KONULAR

İslam dinine inananlar için Kur'an'ı Kerim ve peygamber dünyada ve ahirette insanları iyiliğe ve güzele ulaştıran yegâne rehberdir. Kul Mehmet, 5, 6, 7, 8, 9, 10 numaralı şiirlerinde dini konulardan bahseder. Kur'an yolunda giden ve peygamber sözü dinleyen insan her zaman doğru yolda olduğunu “*Kur'an ve İnsan (5)*” şiirinde şöyle anlatmaktadır:

Ol habibin hürmetine,
Uyak farzı sünnetine,
Giren Firdevs cennetine,
Biri insan biri Kur'an.

Arapça bir kelime olan şükür, yapılan iyiliği övme anlamındadır. Bize verilen nimetlerin bizi yaratan Allahtan olduğunu bilip bunun çeşitli vesilelerle

gösterilmesidir(Cebecioğlu 2009: 615). Kul Mehmet, kendini yaratan Allaha her daim minnet duyup şükür etmiştir. Bunu “*Şükür (9)*” şiirinde de şöyle dile getirmiştir:

Büyüklüğü kaplamıştır cümle çark-ı cihanı,
Kadri yüce, şanı yüce o Subhan’a çok şükür.
Türaptan yarattı insanı öz ruhundan can verdi,
Her bir şeyim ona ayan o Sultan’a çok şükür.

Kur’an-ı Kerimde ve tasavvufta dünya ve dünyaya hayatından yüz çevirip Allah’a yönelmek esastır. Dünya hayatı masivadır, kötülüklerin merkezidir, tuzaklarla doludur. Buna karşı tedbir alınmalıdır ve asıl hayat olan ahirete hazırlık yapılmalıdır(Ö. Yılmaz 2007: 191-2003). Kul Mehmet’te dünya hayatının geçiciliği üzerinde durarak “*Getir Bana (10)*” şiirinde şunları söylemektedir:

Fani dünyanın yüzünde devr-i âdemden beri,
Öyle bir zat var mı acep güleni getir bana,
Nerden gelir, nerye gider hayat denen bu yolda,
Nerye gitti devr olunan bilanı getir bana.

Milletlerin meydana gelmesinde kültür ile birlikte dil de önemli bir unsurdur. Toplumların farklı kültürle kaynaşması sonucu sözcükler ve sayılar farklı anlamlar kazanabilir. Bu durumda sözcükler ve sayılar gerçek anlamlarının yanı sıra inanç dünyasında farklı sembolere dönüşebilir. Sayı sembolleri edebi eserlerde kullanılmıştır (Bozkurt ve Bozkurt 2012: 717-728). İslam dininde de bir, üç, beş, yedi, dokuz, on iki, kırk gibi sayılar kutsal kabul edilmiştir. Âşık edebiyatında kullanılan sayı sembolleri İslam’a ve Orta Asya kültürü olan Şamanizm’e dayanmaktadır (<http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/18.php> 20.01.2019 tarihinde erişildi). Kul Mehmet “*Kalırsın Üstüne (6)*” yedi sayısını özellikle kullanmıştır. Yedi sayısının kökeni muhtemelen Kur’an-ı Kerim’e dayanmaktadır. Ayetlerde geçen yedi sema, yedi yol, yedi başak, yedi çift, yedi gün, yedi gece yedi sen gibi sayı sembolleri çok önemlidir (Cebecioğlu 2009: 711). Şiirde sayılar şu şekilde geçmektedir:

Yedi gezegenli evrendir beyler,
Tutmazsa dengeyi onu ne eyler,

Yedi kat göklerdir yedide yerler,
Hikmeti gizlidir sırrın üstüne.

Yediler üstüne birçok rivayet,
Yedi mubilindir Yasin'de ayet,
Yüz on dört surede on dört tilavet,
Hatmu'l Kur'an'ı da nurun üstüne

Kul Mehmet, dünyayı düzgün bir şekilde yaşayıp ahiret hayatına huzurlu bir şekilde gitmek istemektedir. Dünyada rızkını kendine yetecek kadar bulduğunu söyleyen şair, ibadetlerini eksik yapsa da yaratanın ve peygamberin şefaatinin umarak “*Yanaştım (8)*” adlı şiirinde isteklerini şu şekilde yardım istemektedir:

İmtihan yerinde dediler ne hal,
Oruç zekât hac yok namazdan ihmal,
Kendi yaptığıma kendimden hamal,
Affa mazhar bir subhana yanaştım.

Divanda terazi hesap yerinde,
Her ne yapmış isen durur önünde,
Mahşeri kübrada en dar günümde,
İki cihan bir sultana yanaştım.

Bir konuda ya da durumda bilgi edinmek için yapılan eylem soru sormadır. Kul Mehmet, “*Bilir misin? (7)*” adlı şiirinde bilgiçlik taslayan cahillere bazı dini konuları yanıtlamaları için şu soruları sormuştur:

Bilmişlik taslama ey gafil bari
Cennette ağlayan kul bilir misin?
Amacın bir koltuk gitmek ileri

Ayak basılmamış yol bilir misin?
Kimin sürüsüne kurt çoban durdu
O kimdir mühür ile devranlar sürdü
Bir çocuk ayağın kuşlara vurdu
Suyunu fişkırtan çöl bilir misin?

4.6. DÜRÜSTLÜK

İnsanları ve devletleri ayakta tutmanın yegâne şartlarından birisi adalet, diğeri dürüstlüktür. Kul Mehmet dürüstlük konusunda “*Olmazsa (11)*” adlı bir şiirini yazmıştır. Bu şiirde dünyanın kurulmasından insanlar arasındaki ilişkilere kadar birçok konuda dürüstlüğün getirdiği çeşitli erdemlerden şöyle bahseder:

Gönülden gönüle yol mu olurdu,
Ehli dostun ziyareti olmazsa.
Zalimin zulmüne kim karşı durur,
Yiğitlerin dirayeti olmazsa.

Dünya kurulmazdı Âdem gelmezdi,
Beni insanlığa kitap inmezdi,
Cennetinde hiç değeri olmazdı,
Cehennemnin harareti olmazsa.

4.7. DİLEK/İSTEK

TDK Sözlükte “*bir şeye duyulan özlem, hasret, eğilim*” olarak adlandırılan istek, âşık edebiyatında aşığın yaratıcıdan, devrin büyüklerinden, sevgiliden, talihten vb. istek ve arzularını ifade eden şiirler yazmıştır (Parlatır vd. 1998: 1104). Kul Mehmet istek konusunda 37 numaralı şiiri yazmıştır.

Bazen hayat, çevrenizdekiler veya başka sebepler insanları yorar. Böyle durumlarda bunalan insanlar kendilerini ya tek başlarına ya da kendisini dinleyecek birisine ihtiyaç

duyar. Kul Mehmet'te "*İhtiyacım Var (37)*" şiirinde bunalmasında çıkmanın çaresini şöyle anlatmaktadır:

Tahrip oldu deli gönlüm,
Bakıma ihtiyacım var.
Tatlı ye de tatlı konuş,
Lokuma ihtiyacım var

Hatun ile açtık savaş,
Laf ile vurdu ağır taş,
Derdim diycek can arkadaş,
Hekime ihtiyacım var.

4.8. YORGUNLUK

Bu konuda bir şiir yazan Kul Mehmet, hayatın meşakkatleriyle sürekli uğraşan, birçok konuda verdiği emeğin karşılığını çok zor şekilde aldığını belirtmektedir. Saf ve iyi niyeti sayesinde başının hep derde girdiğini belirten şair, bu durumu artık kaldıramadığını "*Usandım (154)*" şiirinde şöyle anlatmıştır:

Ufak bir oyunla geldim tuşlara,
Başımı çalmışım yerli taşlara,
Kahpece kurulan kalleş işlere,
Ben kafamı taka taka usandım.

4.9. GURUR

Bu konuda bir şiir yazan Kul Mehmet, hayatta kimseye muhtaç olmadan yaşadığını, kimseye verecek borcu olmadığını, dünya yaşantısında gözü olmadığını "*Değilim (14)*" adlı şiirinde şöyle ifade etmektedir:

İstemiyom dem devranı,
İçerim eski ayrıanı,

Gelen gitmiş nerde hani,
Şana da muhtaç değilim.

4.10. DOĞAL AFET

Bu konuda bir şiir yazmıştır. Ülkemizde bilinen en önemli ve herkesi korkutan doğal afet depremlerdir. Ülkemizin Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın üzerinde olması bizi sürekli deprem tehdidi ile karşı karşıya bırakmaktadır. Çok sayıda insanımızın yaşamını kaybettiği depremleri Kul Mehmet, yaratanın bir alameti olarak görmektedir. Önüne geleni yakıp yıkan deprem, çoluk çocuk dinlemeden her şeyi silip yok ettiğini “*Deprem (12)*” şöyle dile getirmektedir:

Şehir demez kaza demez köy demez,
Sabi demez sübyan demez toy demez,
Ağa demez paşa demez bey demez,
Tanımaz ki asaleti bu deprem.

4.11. UYARI/NASİHAT

Âşık Edebiyatı'ndaki öğretici şiirlere “nasihat” adı verilir. Bir konuyu öğretmek, bir fikri yaymak, ders vermek, doğru yolu göstermek için yazılan şiirlerdir (Artun 1999: 177-192). Bu konuda 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 numaralı şiirleri yazmıştır.

Kul Mehmet birçok şiirinde insanları iyiye ve doğruya sevk etmek için nasihat verme yoluna gitmiştir. “*Olsaydı (117)*” adlı şiirde dünyadaki savaş ve gözyaşının sebebinin akılsız yöneticilerin başta olması, barış için kullanılması gereken paraların silahlara verilmesi, devletlerarasındaki güç dengesinin eşit olmaması, zengin ve teknolojik gücü olan ülkelerin Ortadoğu'yu kan gölüne çevirmesi olarak görmektedir. Bu durumun sona ermesi için yapılması gerekenleri şöyle ifade etmiştir:

Dünya kana bulanmazdı,
Akliselim baş olsaydı.
Silahlara yatan para,

Sofralarda aş olsaydı.

O ininden çıkarmazdı,

Ortadoğu yıkamazdı,

Hiç birini yapamazdı,

Şu dengeler eş olsaydı.

Kul Mehmet eleştiriye açık olması dolayısıyla kendisine yapılan eleştirilere olumlu bakmıştır. Eleştiri yapanlar eleştirinin dozu artırarak hakarete veya dalga geçmeye başladıklarında “*Değilim(122)*” şiirinde şöyle karşılık vermiştir:

Eleştiri yap da dozunda bırak,

Ben senin rahmetli halan değilim.

Kim ne derse desin eylemem merak,

Cami kapısında ilan değilim.

Doğayla iç içe yaşayan Kul Mehmet, ormanlara, ağaçlara ve doğaya karşı ayrı bir hassasiyeti vardır. Köyde ve yaylada ağaç kesenlere karşı çıkararak onlara “*Kesme Ormanı (118)*” şiirinde şu şekilde seslenmiştir:

Fidan dik hatıran olsun,

Gelecek nesile kalsın,

Yaban hayat huzur bulsun,

Kesme ormanı ormanı.

Doğal afet savandır o,

Bol oksijen havandır o,

Evin barkın yuvandır o,

Kesme ormanı ormanı

Altı çocuğu olan Kul Mehmet, çocuklarına nasihat vermeyi ihmal etmemiştir. “Benim Yavrum (123)” adlı uzun şiirinde olaylardan ders çıkarmayı, doğru olmayı, doğru konuşmayı, çok çalışmayı, kimseye ihtiyaç duymadan kendi çabalarıyla bir yerlere gelmeyi dini ve dünya görüşü çerçevesinde şöyle ifade etmiştir:

Besmele bereket her işin başı,
Hasmına göre de kuvvetin taşı,
Tatlı söz güler yüz sevdiren kişi,
Şekerli şerbetli dil benim yavrum.

Tarlayı ekmeden bekleme hasat,
Hesapsız kasabın elinde masat,
Ayağın yorgana denk gelsin uzat,
Sanma ki tükenmez bol benim yavrum.

“Değildir (124)” adlı şiirinde Kul Mehmet, ülkenin kalkınması için belli bir planda dâhilinde hareket etmenin öneminden bahsederken yalan, dolan, hak yeme, sahtekârlık yapma, ülkeyi yakıp yıkmanın fayda vermediğini şöyle dile getirmiştir:

Hiç güvenme falan ila filana,
Dostum deme zehir saçan yılana,
Perde arkasında sinsî pilana,
Kahpe tuzağına düşmek değildir.

Fırsat elde diye haydi yallahla,
Sırtında cübbeyle başta külahla,
Elde molotofla dağda silahla,
Bombayla sokağına taşmak değildir.

4.12. TAŞLAMA

Halk edebiyatından kişilerin, toplumun ve kurumların kusurlarını, aksayan yönlerini, gülünçlüklerini eleştirel ve alaycı bir dille ele alan şiir türüne taşlama denir. Taşlamalar bireysel ve toplumsal olmak üzere ikiye ayrılır. Toplumsal sorunları ve genel ahlak kurallarına ters düşen durumları anlatırken yaptığı eleştirinin dozu şairin karakterine göre değişiklik gösterir. Şair, taşlama şiirlerinde mizahi unsurlarından da faydalanmaktadır. (Albayrak 2005: 452; Kaya 2007: 754).

Toplumunu ilgilendiren konular Kul Mehmet'in ilgisini çekmektedir. Gündemi sürekli takip eden âşık, güncel olayları kendi bakış açısına göre yorumlayıp şiirlerine yansıtmıştır. Taşlama konusunda 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115 numaralı şiirleri yazmıştır. En fazla şiirini taşlama konusunda yazması tesadüf değildir. Taşlama içerikli şiirlerinde başörtüsünden Filistin olaylarına, seçim zamanındaki siyasilerin halka yaklaşmaya çalışmalarından evdeki kedisine kadar birçok konuyu işlemiştir.

4.12.1. Ülkedeki Sosyal ve Siyasi Meseleler

Âşıklar her zaman halkın içinde olup, halkın dertleriyle dertlenen kişilerdir. Toplumunu ilgilendiren sosyal ve siyasi meselelerde kalemlerini hep toplumun faydasına kullanmışlardır. Kul Mehmet' de ülkemizde meydana gelen ve halkımızı etkileyen önemli olayların hemen hepsine dair bir fikri vardır. Nerde bir haksızlık, huzursuzluk, kanayan yara varsa o konu ile ilgili görüş beyan ederek çıkış yolu göstermiştir.

Ülkemizde gündemi meşgul eden önemli konuların başında türban meselesi gelmektedir. Kul Mehmet "*Başörtüsü Türbana (71)*" adlı şiirinde bu konuda çok önemli tespitlerde bulunarak insanların yaşam şekline karışarak enerjimizi boşa harcadığımızı söylemektedir. Türban takana da takmayana da saygı gösterilmesi gerektiğini şöyle dile getirmiştir:

Türban türban dedik, yer gök inledi,

Boş bedava konuşmasak olmaz mı?

Takmayan bayansa, takan da bayan,

Hiç birine karışmasak olmaz mı?

İlim için ciğerini dağlayıp,
Okulların kapısında ağlayıp,
Laikliği bir türaba bağlayıp,
Dar kalıba sıkışmasak olmaz mı?

Yine türban konusundaki gereksiz tartışmaların yapıldığını gören Kul Mehmet; “*Faydası Ne (73)*” adlı şiirinde türbanlı öğrencilerin okullara alınmamasının halkı cahilliğe iteceğini ve dini konulara dil uzatmanın hiçbir faydası olmadığını haklı bir insanın hesap sorması gibi şu şekilde ifade etmiştir:

Ey kardeşim türbanlıyı okullara almayıp,
Bu toplumu cahilliğe itmenin faydası ne?
Okumadan tüm gençliği görür gezer kör yapıp,?
Sonra dönüp cehalete çatmanın faydası ne?

İlim irfan öğrenmeye dolaşırız yollarda,
Dünyaya bi haber olduk konuşulduk dillerde,
Yüzde onu okuyacaksa gençliğin okullarda,
Gerisini bir kenara itmenin faydası ne?

Zamanın değişmesiyle insanların hayat tarzının ve davranışlarının değiştiği belirten Kul Mehmet “*Unuttuk (72)*” adlı şiirde insanlarda önceden değerli olan şeylerin artık değerini bulmadığından yakınarak şöyle yazmaktadır:

Şükür olsun bulut gitti gün geldi,
Elem keder bütün derdi unuttuk.

Her günümüz zemheriyle karakış,
Mayıs, Nisan zaten Mart'ı unuttuk.

Hayâ perdesini kaldırdık yüzden,
Fuhuş serbest oldu bu nasıl vijdan,
Sükseli gelinden boyalı kızıdan,
Fısat gömlek başa örtü unuttuk

Herkesin vurdumduymaz olması Kul Mehmet'i rahatsız etmiştir. Bu durumu "*Günümüz Olayları (87)*" adlı şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Her şey laçkalaştı temelden oynak
Tutmuyor ayaklar dizim kalmadı
Ahlaken bozulduk batıdır kaynak
Çürüdü tükendi özüm kalmadı

Basın yayınlarda hep yanlı haber
Yabancı yerliden oldu muteber
Memura tekme yi köylüye semer
Vuranlara diycek sözüm kalmadı

Kul Mehmet ülkemizdeki her seçim zamanı milletvekili adaylarının davranışlarını ve onların yanında yancılık yapanları eleştirmiştir. Adayların ülke menfaatlerinden çok kendi çıkarlarını düşünmelerini "*Seçim Var (100)*" şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Önümüzün baharında seçim var,
Siyasette olanları seyredin.
Dikkat edin avantadan geçim var,
Yağlı kete yiyenleri seyredin.

Meydanlarda kuracaklar davayı,
Ahkâm kesip basacaklar havayı,
Mutfaklarda tencereyi tavayı,
Zamlar ila yakanları seyredin.

4.12.2. Dünyadaki Siyasi ve Sosyal Meseleler

Şair Kul Mehmet dünyada olup bitenlere karşı kayıtsız kalmamıştır. Özellikle Ortadoğu'daki gelişmeler ve dünyadaki egemen güçlerin İslam coğrafyasını kan gölüne çevirmesi onu çok üzmektedir. Ortadoğu'nun kanayan yarası Filistin, Kul Mehmet için ayrı bir yere sahiptir. Bu konuda “*Filistin 1 (79)*” ve “*Filistin 2 (80)*” iki şiir yazmıştır. Birinci şiirde İsrail'in zulüm yapmadaki pervasızlığını ve Osmanlıdan sonraki Filistin'in durumunu şöyle dile getirmiştir:

Eski Nemrut, Firavunlar hortladı,
Musa yok ki biz onları durdurak.
Yahudiler zıvanadan atladı,
Asa yok ki biz onları durdurak.

Filistin'le ilgili ikinci şiirinde Ortadoğu'ya genel bir perspektiften bakmaktadır. Gelişen teknolojinin yanlış insanların elinde yanlış şekilde kullanılmasını, savaştan etkilenen mazlumların çığlıklarını kimsenin duymamasını ve son çare olarak kurtarıcı İsa Mehdi' nin bile gelmediğini şöyle ifade etmektedir:

Sabi, sübyan mazlumların ahına,
Şu Ortadoğu'nun can pazarına,
Böyle bir vahşetin tam üzerine,
İsa Mehdi gelmiyor ki ne diyem.

4.12.3. Amerika'ya Taşlama

Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyadaki kanlı savaşlarda başı çekmesi ve buna devam etmesi Kul Mehmet' i fazlaca üzmektedir. İki bin altı yılında olanları anlatan Kul Mehmet, “*Devretti (78)*” adlı şiirinde Amerika'nın sonraki seneye babasız kalan çocuklar, kan, gözyaşı ve katliamı devrettiğini şöyle dile getirmektedir:

İki bin altının bu son günleri,
İki bin yediye kanı devretti.
Bush denilen azgın o kanlı katil,
Dünyaya nefreti, kini devretti.

Taştan kavi olan hırçın vicdanlar,
Boş yere akıtır su gibi kanlar,
Kör, yetim, dul, topal kalan insanlar,
Milyonlarca ölü canı devretti.

4.12.4. İslam Düşmanlarına Taşlama

Kul Mehmet, İslam âlemine ve İslam medeniyetine saygı duymaktadır. Onlara gelen herhangi bir saygısızlık aşığı derinde üzmektedir. İslam düşmanları özellikler Ortadoğu'da Müslümanlara zulmederken onların kutsallarına da saygısızlık etmektedirler. Irak'ın işgalinde Amerikan askerlerinin camilere ayakkabıyla girmesi tüm Müslümanları derinden etkilemiştir. Bunun gibi bir sürü olaydan etkilenen Kul Mehmet “*Kefere (104)*” şiirinde şöyle seslenmektedir:

On dört yerden yaram vardır, kanıyor,
Dermanıma kurşun attı kefere.
Kul yazısı değil Allah kelamı,
Fermanıma kurşun attı kefere.

Güçlü geldi mazlumlara saldırdı,

Astı kesti, kasasını doldurdu,
Silah yaptı askerimi öldürdü,
Kur'an'ıma kurşun attı kefere.

4.12.5. İnsanlara Taşlama

Ülkemizde zenginlere iltimas geçilmesi Kul Mehmet'i çok üzmektedir. Zenginlerin haksız davalarda bile haklı olması, paraları sayesinde hürmet görmesi, parasının her kapıyı açmaya çalışmasını “*Ensen Kalın Olursa (95)*” şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Mecliste en başta yerin bulursun,
Haksız davalarda haklı olursun,
Kel olsan, dul olsan kızı alırsın,
Ensen kalın cebin şişman olursa.

Dalkavuk yağcılar arayıp bulur,
Bakandan vekilden hediye gelir,
Banka müdürleri hizmetçin olur,
Ensen kalın cebin şişman olursa.

21. yüzyıl bilimin çok geliştiği bir çağ olmuştur. Teknolojinin gelişmesiyle insan hayatında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Dünyanın küçük bir köy haline gelmesi sayesinde çok uzaklardaki insanlarla anlık iletişim kurabiliyoruz veya hey şeyden anında haberdar olabilmekteyiz. Bütün bu olumlu gelişmelere rağmen teknolojinin bir de olumsuz yanı vardır. Teknoloji, silah sanayisini de geliştirmiştir. Yeni model silahların insansız da kullanılması, tahrip gücü yüksek olması ve kötü insanların elinde bulunması insanlık için bir sorun teşkil etmektedir. Kul Mehmet bu duruma “*Teknoloji (113)*” şiirinde şöyle dikkat çekmektedir:

Teknoloji teknoloji diyorlar
İnsanları öldürmeye yarıyor
Kullanmayı bilmeyenin elinde,

Mazlumlara saldırmaya yarıyor.

Bir miskete felaketi sığdırır,

Devlet yıkar başkanını öldürür.

Belaları tepesine yığdırır,

Güneşleri soldurmaya yarıyor

4.12.6. Kediye Taşlama

Kul Mehmet'in köydeki evinde çok sevdiği bir kedisi vardır. Sadece yiyip içip gününü gün etmektedir. Evde fare olmasına rağmen hiç kılını bile kıpırdatmamaktadır. Bu durumu "*Alaca Kedi (105)*" adlı şiirinde mizahi bir dille şu şekilde dile getirmiştir:

Akşamda sabahtan rızkını umar,

Ev içinde pisler, üstünü gömer,

Fareyi görürse gözünü yumar,

Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Dört ayağın germiş güzel yayıyor,

Fareler üstünde cirit atıyor,

Bir kahabi tek seferde yutuyor,

Bizim siyah beyaz alaca kedi.

4.13. TECRÜBE

Bu konuda bir şiir yazmıştır. Dünyaya aldanmanın gereksizliğinde bahseden Kul Mehmet, nice sultanlar, zalim yöneticilerin gelip geçtiğini ancak bu dünyanın hiç kimseye yar olmadığını belirtmiştir. Geçmişte dünyanın nice peygamber ve iyi insana zorluklar yaşattığını "*Dünya (116)*" şöyle söylemiştir:

Menat Lat Uzzalar sözde tanrılar,

Nemrut, Firavunlar, zalim şahlılar,
Nerde Asurlular, nerde Hunlular?
Kalmadı eseri sildi bu dünya.
İbrahim Nebi'yi attı ateşe,
İsa'yı çarmıha, Davud'u başa,
Yusuf'u kuyuya Yakup'u yaşa,
Yunus'u ummana saldı bu dünya.

4.14. ÜZÜNTÜ

Üzüntü, insanların istenmeyen bir olay karşısında insanın hüzünlenmesidir. Hassas bir ruh haline sahip olan Kul Mehmet, çevresinde olumsuz olarak gördüğü ya da olmasını istemediği olaylar üzerine üzüntüsünü dile getiren 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153 numaralı şiirlerini yazmıştır. Üzüntü ve eseflenme içeren şiirlerinde hayatın gelip geçiciliğine, insanların duyarsızlığına dair duygularını dile getirmiştir.

4.14.1. Anlamsız Savaşa Üzüntü

Kul Mehmet, savaş çıkaranları kan emici vampirlere benzetmiştir. Bunlar yüzünden dünyada huzur kalmamış, Orta Doğu'daki halk kan ağlamaktadır. Dünyadaki barışı sağlamakla görevli kurumların görevini yapmadıklarını belirterek “*Ah Yazık (134)*” şiirinde üzüntüsünü şöyle dile getirmektedir:

Kan emici vampirlerin yüzünden,
Ortadoğu kan ağlıyor ah yazık!
Canlı bomba, cansız bomba patlıyor,
Cesetlerde can ağlıyor ah yazık!

Nemrut ile Firavun'un şerrinden,
İnim inim inliyorum kahrımdan,

Sabi sübyan mazlumların ahından,
Teknoloji fen ağlıyor ah yazık!

4.14.2. Yaşanılan Hayata Üzülme

Yapılan işte başarılı olmak, sevdiği tarafından seilmek insanı mutlu eder. Kul Mehmet, “*Perişan (138)*” şiirinde yaptığı işlerin boşa gittiğinden ve sevdiğinin kendisini kırıldığından şu şekilde bahsetmektedir:

Zalım felek ile kurmuşum dava,
Her ne iş yaptım sa almışım hava,
Vücut volkan gibi gönlümüz lava,
Yanar dağlar gibi oldum perişan.

O yardan almıştır gönlümüz hasar,
Melamet rüzgârı başımda eser,
Revrakım bozmuştur bende sinuzer,
Kader tarlasında kaldım perişan.

4.14.3. Hayatın Gelip Geçiciliğine Üzüntü

Kul Mehmet’in dünya malında gözü yoktur. Sadece kendisine yetecek kadar rızkının peşindedir. Dünyada nam salan nicelerini şu an ismi bile okunmadığını “*Giderim (141)*” şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Mademki gelmişim dünya yüzüne,
Bir müddet misafir kalıp giderim.
Bağlar altın olsa umrumda değil,
Çalışır rızkımı alıp giderim.

Gülmedi dünyaya basanlar kadem,
Misali meydanda Hazret-i Âdem,

Ne oldu atalar ne oldu dedem?

Ben de onlar gibi gelip giderim.

4.14.4. İnsanların Davranışlarına ve Duyarsızlığına Üzüntü

Ülkemizdeki vurdumduymazlık ve saygısızlıktan yakınan Kul Mehmet; “*Bu Vatanda (147)*” adlı şiirinde bu acılı durumu şöyle belirtmektedir:

Astını seven yok üstünü sayan,
Var mıdır bir tane yasaya uyan?
Ne millete soran ne sesin duyan,
Büyük çaplı hasar olduk vatanda.

Liderler açmışlar bir birle ara,
Bu mudur ülkenin derdine çare?
Neşter ulaşmıyor derine yara,
Dert gölünde yüzar olduk vatanda.

Tarih bilincimizin gitgide kaybolduğunu ve milli değerlerimizin unutulduğunu belirten Kul Mehmet, ülkemizi kuran, koruyan, bu uğurda can veren insanları artık hatırlamadığımızı belirterek bu duruma üzülmemektedir. “*Anan Yok (149)*” şiirinde duygularını şöyle dile getirmiştir:

Ne yapmış eskiler diye sorulur,
Al bayrağa kan vereni anan yok.
Karlı dağdan kar getiren öğünür,
Vatan için can vereni anan yok.

El âlemi gözümüzde büyüttük,
Ninni çektik kendimizi uyuttuk,
Yavuzları, Fatihleri unuttuk,

Dört kıtaya şan vereni unuttuk.

4.15. SİTEM/İNTİZAR

Birisine yaptığı hareketin veya davranışın kırılmalık ya da üzüntü meydana getirdiğini kızgınlık belirtmeden ifade etme durumu olan sitem/intizar, âşık edebiyatında sıkça kullanılan konulardan biridir. Sitem, sevgiliye, doğaya, insanlara ve kendine olabilir (Bahadır 2016a: 39; Parlatır vd. 1998: 1994). Kul Mehmet bu konuda 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65 numaralı şiirleri yazmıştır.

Köy insanların çektiği sıkıntıları iyi bilen Kul Mehmet, sorumluluk makamındaki birisine “*Sen de Gör (58)*” adlı şiirinde sitemli bir şekilde şöyle dile getirmiştir:

Beyefendi bizim köyün halini,
Orda sorma buraya gel de sen de gör.
Lirasız kuruşsuz yemsiz yiyeceksiz
Sekiz aylık kışa gir de sen de gör.

Gariban köylünün budur hayatı,
Bayramdan bayrama yiyorlar eti,
Karın ağrısına şeker şerbeti,
Zehirden şifayı um da sen de gör.

Kul Mehmet’i dünyadaki olumsuzluklar, fitne ve bozgunculuk, çıkar çatışmaları üzmektedir. Bu konuyu “*Şikâyetim Var (54)*” şiirinde şöyle işlemiştir:

Sormayın benim derdimi,
Halimden şikâyetim var.
Doktorlar derman bulmadı,
Ölümden şikâyetim var.

Ortaklık gayet bozuldu,
Sağlara mezar kazıldı,
Garibanlar hep ezildi,
Zalimden şikâyetim var.

1991 yılında Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra fakir olan halk ülkemize gelip çalışmaya başladı. Artvin'in Gürcistan'a sınır olması ve Rusya'dan gelenlerin çoğunun Gürcistan üzerinde Artvin ve çevre illere geçmesi buralarda Rus ve Gürcü nüfusunu artırdı. Çalışmaya gelen kadınların bazıları fuhuş yapmaya başladı. Artvin'de erkeklerin bazıları bu ahlaksız duruma uyararak evini ve çocuğunu terk etti ya da kazancının büyük çoğunluğunu bu yolda harcadı. Bu durumu Kul Mehmet "*Olmuyor (62)*" şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Sarışın bombalar ili kuşattı,
Çirkef işlerini aşk diye satı,
Erkeği tavladı cebin boşalttı,
Demesem olmuyor desem olmuyor.

Bankadan aldırdı faizli para,
Soydular milleti göz göre göre,
Seksenlik dedeler oldu zampara,
Demesem olmuyor desem olmuyor

Kul Mehmet, çocukluğundan beri köy ve yayla hayatını iyi bilmektedir. Yaylaların coşkulu hayatı, festivalleri, hayvan sesleri onu mest etmiştir. Yaylaya giden insanların azalması yaylayı yabancı hayvanların yeri yapmıştır. Bu duruma eseflenen âşık, "*Bikinala Yaylası (63)*" şiirinde duygularını şöyle dile getirmiştir:

Düzüne yabancı hayvanlar dolmuş,
Tütyası, pancarı, çiçeği solmuş,
Tütmüyor bacalar ocaklar sönmüş,

Vallahi buz keser yeli yaylanın.
Ağlar gibi idi dağın dört yanı,
Yayla çatıları kuşların ini,
Havlamaz köpeği ötmüyor zili,
Göç etmiş kervanı malı yaylanın.

“*Dağlar(65)*” şiirinde dağların eski heyecanının kalmadığından, insanların betonları doğaya tercih etmelerine eseflenmesini ise şöyle dile getirmektedir:

Çobanlar diyarı sürü otağı,
Neden yüzün gülmez n’oldu be dağlar.
Oksijen deposu doğa yatağı,
Baktı baktı hazin güldü be dağlar.
Beton yığınları aldı yerini,
Kıyaslayın bugün ile yarını,
Berrak pınarlara ağaç kurunu,
Kimler koydu kimler yoldu be dağlar.

4.16. SEVDA

“*Aşırı ve güçlü duygu*” olarak tanımlanan sevda, âşık edebiyatının kullandığı konulardan biridir (Parlatır vd. 1998: 1953). Bu konuda 52, 53 numaralı şiirler yazılmıştır.

Kul Mehmet, bir kızın aşkına tutulduğunu, ona kendini anlatamadığını, aşkın kanununun böyle olduğunu “*Tutuldum (52)*” şiirinde şu şekilde dile getirmektedir:

Sorma dilber sorma benim halimi,
Aşaktan yukarı taşa tutuldum.
Karşılıksız sevgi kırdı belimi,
Hiç haybeye yandım boşa tutuldum.

Bin cevr-i cefaya kırmam hatrını,
Meğerse doluymuş gönül vitrini,
Çevirdi bedenini kuzey kutbunu,
Tipiye borana kışa tutuldum.

Kul Mehmet, sevdaya düştüğü sevgilisini ceylana benzeterek onu aradığını, her tarafa baktığını, aşkının uğruna dünyanın birçok yerine gittiğini hatta bu uğurda ellerin kendisine güldüğünü “*Yok İşte (53)*” adlı şiirinde şöyle anlatmaktadır:

Bir ceylanı yitirmişim ararım,
Çar köşeyi araştırdım yok işte.
Bu cismimi oda attım yanarım,
Sevdasıyla tutuşturdum yok işte.

Derdime bir çare bulayım derken,
Kanayan yarayı sarayım derken,
Birde bu Rusya’ya sorayım derken,
El âlemi gülüştürdüm yok işte.

4.17. KENDİNİ TANITMA

Bu konuda bir şiir yazan Kul Mehmet, nereden gelip nereye gittiğini, fani dünyadaki görevini ve yaşadığı yerin adresini “*Adres (46)*” şiirinde şöyle söylemiştir:

Kul Mehmet’im benim tutar cismim yanar dardayım,
Göçmen kuşa döndüm kardeş işte şurda burdayım,
İlim Artvin köyüm Berta ben ise Kaçkar’dayım,
Mahallemiz çalışkanlar sor hanede bul beni.

4.18. GURBET

Gurbet, insanın doğduğu ve yaşadığı yerden uzak yerdir (Parlatır vd. 1998: 897). Bu konuda sadece “*Gurbet (13)*” numaralı şiiri yazan Kul Mehmet, duygularını şöyle ifade etmektedir:

Yoksulluk kemendi geçmiş başına,
Acımaz sürükler çeker peşine,
Nice koç yiğidi takar dişine,
Eritir ufatır yutar gurbet el.

4.19. SEVGİ

İnsanın herhangi bir nesne, kişi veya canlıya karşı bağlılık göstermesine sevgi denir (Parlatır vd. 1998: 1954). Kul Mehmet, annesini çok seven bir âşıktır. Annesinin hayat karşısındaki duruşu, yaptıkları işleri ve fedakârlıklarını “*Anam (51)*” şiirinde şöyle dile getirmiştir:

Hayat akışının suyu durulmuş,
Bir bayan gördünse o benim anam.
Yılları devirmiş beden yorulmuş,
Bir bayan gördünse o benim anam.

Çeker cevr i cefa olmaz mihneti,
Farzı eda eder kılar sünneti,
Ayağı altında Firdevs cenneti,
Bir bayan gördünse o benim anam.

4.20. MİZAH

Şiirde veya düz yazıda kişileri veya toplumdaki aksayan yönleri aşırıya kaçmadan anlatma türüne mizah denir. Mizahta güldürmek nihai amaç olmakla beraber esas mesele eleştiri yaparak durumu insanlara göstermektir (Durmuş 2005: 205).

Şair Kul Mehmet bu konuda 47, 48, 49 numaralı şiirleri yazmıştır. “*Köyümde Bir Yeşil Saha Olsaydı (49)*” adlı şiirinde köyünde spor yapacak futbol sahası olmamasını dünya futbolunun yıldızlarından örnekler vererek ve birçok futbol terimi kullanarak mizahi bir dille şu şekilde anlatmıştır:

Güzelim futbolu bizde oynardık,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.
Berta Sipor diye takım kurardık
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.

Kim yapar ki bize, onca dil döksen?
Oynanan her maçın dakkası doksan,
Ronaldinyodan da neyimiz noksan,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.

V. BÖLÜM

5. METİNLER

5.1. AĞIT

5.1.1. Şehitlere Ağıt

-11'li Heceyle Yazılanlar

1. ŞEHİTLARA AĞIT

On iki askeri şehit vermişim,
Elimi dizima vurdum ağladım.
Geçtim tabutların yanı başına,
Askeri selama durdum ağladım.

Damla damla yaşlar aktı gözümden,
Sandım ki bir şeyler koptu özümden,
Otuz bin şehidi terör yüzünden,
Şu kara toprağa verdim ağladım.

Ne kadın tanıdı ne sabi sübyan,
Toplumsal vahşeti yaptı katliam,
Kedere hüzüne boğuldu her yan,
O kara günleri gördüm ağladım.

Yaradan Kul Mehmet Badur'u güldür,
Bu nasıl vahşettir bu nasıl haldir,
Yavrular yetimdir bacımda duldur,
Anamın yanına vardım ağladım. (11.12.2007)

2. ŞEHİTLAR

Nasıl tarif edem senin vafını,
Düşmana kurşunu atar şehitlar.
Vermez makamını dünya varına,
Elinin tersiyle iter şehitlar.

Şehit yazılmıştır mezar taşında,
En civan çağında yirmi yaşında,
Cennet bahçesinde Kevser başında,
Şeyda bülbül gibi öter şehitlar.

Savaş alanında can pazarında,
Çürümeden yatar hep mezarında,
Yaradan katında kul nazarında,
Şerefine şeref katar şehitlar.

Kahpelik kalleşlik onların işi,
Köklarin kurusun senin anarşi,
Bütün sınırlarda düşmana karşı,
Manevi nöbeti tutar şehitlar.

Solmayan çiçektir canlar içinde,
Göğsündan vurulmuş kanlar içinde,
Al yeşil giyinmiş donlar içinde,
Savaş alanında bitar şehitlar.

Kul Mehmet neylasın dünya varını,
Melek hazırlamış özel yerini,
Bitirmiş dünyanın dert kederini,
Cenneti âlâda yatar şehitlar. (20.10.2007)

Ölenlere Ağıt

-11'li Heceyle Yazılanlar

3. ZAMAN M?

Kara haber çöktü köyün üstüne,
Ağla gözler durulacak zaman mı?
Bu nasıl tecelli bu nasıl kader,
Kefenlere sarılacak zaman mı?

Daha siz hayatın başındaydınız,
On altı on sekiz yaşındaydınız,
Gelinlik kızların düşüneydiniz,
Bu hayattan darılacak zaman mı?

Yaşanacak uzun yıllar var idi,
Gezip dolanacak yollar var idi,
Seksenlik doksanlık kullar var idi,
Koca dallar kırılacak zaman mı?

Zalim gurbet elde döktüz kanları,
Tırafik kazası aldı canları,
Dünkü festivalin pehlivanları,
Musallada görülecek zaman mı?

Bilmem ki feleğin size kastı ne,
Ecel rüzgârları eser tersine,
Siyah saçlar teneşurun üstüne,
Dağılıp da örülecek zaman mı?

İki bin altının Ağustos ayı,
Hüngür hüngür ağlattınız Berta'yı,
Hayat dolu yaşıyorken dünyayı,
Mezarlara girilecek zaman mı?

Kul Mehmet acıyı içine attı
Sebep bir bahane vadeniz yetti
Velhasıl iki genç dünyadan gitti
Nasıl oldu sorulacak zaman mı? (25.08.2009)

-15'li Heceyle Yazılanlar

4. KARA GÜN

Helikopter kazasında altı şehit vermişiz,
Keş Dağları geçit vermez yolumuz kara döndü.
İki bin dokuz mart ayı yirmi beşi kara gün,
Bütün vatan kan ağladı içimiz nara döndü.

Sinyal vermez yer bilinmez iki metre karlı dağ,
Hiç tespiti yapılmadı teknoloji nasıl çağ,
Beşi ölmüş bir muhabir İsmail'di kalan sağ,
Kırık ayak dört ceketle yaşamı zora döndü.

Siyasetin meydanında varidi büyük yarış,
Asker millet Keş Dağı'nı aradı karış karış,
Tipi, boran, sis dumanı yok idi geri dönüş,
Cesetlerde kan ağladı içimiz zara döndü.

Keş Dağı'nın zirvesinde zaman durur an ağlar,
Ta Tuna'dan Çin seddine işiten her can ağlar,
İçim sızlar sızlar, damar donar, kan ağlar,
Her eve bir ateş düştü ülkemiz kora döndü. (02.04.2009)

5.2. DİNÎ KONULAR

-Semai Şekliyle Yazılanlar

5. KUR'AN VE İNSAN

Biri emri biri kulu,
Biri insan biri Kur'an.
İnananın nurlu yolu,
Biri insan biri Kur'an.

Ol habibin hürmetine,
Uyak farzı sünnetine,
Giren Firdevs cennetine,
Biri insan biri Kur'an.

Hak lisanı güzel kelim,
Arşın rahmanından gelen,
Miracını kutsi kılan,
Biri insan biri Kur'an.

Mis kokulu güler yüzü,
Bir idi hep özü sözü,
Terazinin iki gözü,
Biri insan biri Kur'an.

Uyaran geldi cihana,
Her sözü yüz bin maana,
Ayet ayet indi ona,
Biri insan biri Kur'an.

Kul Mehmet canlı ölecek,
Hesap yerine gelecek,
Orda şefaet kılacak,
Biri insan biri Kur'an. (07.03.2010)

-11'li Heceyle Yazılanlar

6. KALIRSIN ÜSTÜNE

Altı kez boşaldı yedi kez doldu,
Her gelip gideni varın üstüne.
Yetmiş iki buçuk millet türemiş,
Âdem baba gibi erin üstüne.

Her insan ölecek şüphe yok mutlak,
Hayat ağacında ömür bir yaprak,
Yedi aza vücut aslımız toprak,
Rezzâki bol vermiş yerin üstüne.

Ay ile mevsimler bir yılı gezer,
Elli iki hafta kırk sekiz Pazar,
Dakkalar saatler zamanı yazar,
Gün günü kovalar yarın üstüne.

Yedi gezegenli evrendir beyler,
Tutmazsa dengeyi onu ne eyler,
Yedi kat göklerdir yedi de yerler,
Hikmeti gizlidir sırrın üstüne.

Yediler üstüne birçok rivayet,
Yedi mubilindir Yasin'de ayet,
Yüz on dört surede on dört tilavet,
Hatmu'l Kur'an'ı da nurun üstüne.

Mimar altı günde dünyayı kurdu,
Yedi ayet, Elham kul kıyam durdu,
İsmail şeytana yedi taş vurdu,
Tavafı da yedi turun üstüne.

Yedi süre hamım mana kodu var,
Sekiz cennet yedi tane odu var,
Kul Mehmet Allah'ın ben bir adı var,
Başka şey tanıma bunun üstüne. (30.07.2012)

7. BİLİR MİSİN?

Bilmişlik taslama ey gafil bari
Cennette ağlayan kul bilir misin?
Amacın bir koltuk gitmek ileri
Ayak basılmamış yol bilir misin?

Melek bayram etti ismini andı
O gece ağaçlar secdeye indi
Fitnenin fesadın ateşi söndü
O hangi tarihi yıl bilir misin?

Kimin sürüsüne kurt çoban durdu
O kimdir mühür ile devranlar sürdü
Bir çocuk ayağın kumlara vurdu
Suyunu fişkirtan çöl bilir misin?

Yusuf köle idi Mısır yolunda
Yakup gözden oldu Kenan elinde
Fidanları dikti Yesrib ilinde
Anda yemiş veren dal bilir misin?

Cebrail ruhundan muradın aldı
O hangi kız idi hamile kaldı
O kızıdan bir nebi dünyaya geldi
Hiç erkek değmemiş dul bilir misin?

Kim idi gönderdi habere kuşu
Nebi mi değil mi hekimler başı
Kim koydu yerine Esvat'ul taşı
Arı görmediği bal bilir misin?

Kul Mehmet hesaplaş kendi özüyle
Huzura çıkılmaz kara yüzüyle
Yukarı akmişti kimin sözüyle
Tersine çağlayan sel bilir misin? 26.12.2018

8. YANAŞTIM

Ruhlar âleminde elest bezminde,
İkramlarla ben imana yanaştim.
İman ile damar kanda dolaştim,
Zuhur ettim bu cihana yanaştim.

Cihanda iki yol kalktım yürüdüm,
Dünya ambarından rızkıımı buldum,
Bağ aldım, bar verdim, hayat sürdürdüm,
Yedim içtim dem devrana yanaştim.

Devran başa döndü yıllar üzüldü,
Felek vurdu gençlik çağım çözüldü,
İslim ayarsızdır diyot bozuldu,
Tamir için çok lokmana yanaştim.

Lokman imkânından olmadım kail,
Göz görmez diz tutmaz olmuşum zelil,
Göğsümün üstüne konmuş Azrail,
Vermek için can kurbana yanaştım.

Kurban için melek beni fişledi,
Kanat vurdu ters köşeye tuşladı,
Bu dünyadan tahliyemiz başladı,
Yenilmeyen pehlivana yanaştım.

Pehlivana yenik düşerse kişi,
Hoca sala verir yuyarlar na'sı,
Ölçüp de biçerler kefen kumaşı,
Tabut denen bir kervana yanaştım.

Kervan yol alırken biraz yoruldu,
Yedi yerde komşu hakkı soruldu,
Vardı musallaya kondu kuruldu,
Son rıhtıma son limana yanaştım.

Liman taşlarında az mühlet kaldım,
Hoca kefil oldu helallik aldım,
Cemaat arkamda son namaz kıldım,
Ebet mekân kabristana yanaştım.

Kabristan ahretin evvelki babi,
Diktiler iki taş döküp turabi,
Münkiri Nekire olan cevabi,
İkrar için imtihana yanaştım.

İmtihan yerinde dediler ne hal,
Oruç zekât hac yok namazdan ihmal,
Kendi yaptığıma kendimden hamal,
Affa mazhar bir subhana yanaştım.

Şems i kamer geçer arşın altına,
İsrafil sur çalar kopar fırtına,
Kırk yıl kimse konmaz dünya tahtına,
Haşr olacak bir zamana yanaştım.

Zamanı gelecek emri kebirden,
Zemin ki titreşir dağlar kuburdan,
Ol anda mevtalar kalkar yerinden,
Adalette bir divana yanaştım.

Divanda terazi hesap yerinde,
Her ne yapmış isen durur önünde,
Mahşeri kübrada en dar günümde,
İki cihan bir sultana yanaştım.

Sultan şefaati ümmeti seçe,
Sürdüler sırata hal oldu nice,
İnşallah affeder ol kadri yüce,
Yüz bin derde tek dermana yanaştım.

Dermandan yetişti affıma himmet,
Farzı eda edip kim kıldı sünnet,
Ne güzel makamdır makamı cennet,
Hak katında çok ihsana yanaştım.

İhsana yakın ol şeytandan kaçın,
İyi kötüyü siz burda seçin,
Kul Mehmet kendini uyarmak için,
Yazdım çizdim bu destana yanaştım. (20.01.2012)

-15'li Heceyle Yazılanlar

9. ŞÜKÜR

Büüklüğü kaplamıştır cümle çark-ı cihanı,
Kadri yüce, şanı yüce o Subhan'a çok şükür.
Türaptan yarattı insanı öz ruhundan can verdi,
Her bir şeyim ona ayan o Sultan'a çok şükür.

Benlik etti o şeytanı Hak dergâhtan sürünce,
Dağ altını deldi n'etti Süleyman'a karınca,
Yer tanrısı Nemrut idi, sinek beyne girince,
Firavun'u helak eden o ummana çok şükür.

Nuh tufanı sular indi gemi dağa oturdu,
Lût kavmini deprem ile helak etti bitirdi,
İnsanlardan seçti sızdı Resul'ünü getirdi,
Ayet ayet indi ona o Kur'an'a çok şükür.

Kalu bela ruh âlemi ben sözümü vermişim,
Allah'ı bir Resul'ünü hak peygamber seçmişim,
Emir verdi Yaradan'ım ben de secde etmişim,
Öyle vara sahip oldum din imana çok şükür.

Kullarına pek şefkatli veriyor gani gani,
Doğmamış doğurmamıştır pek büyük yüce şanı,
Kalbe sığar büyüklüğü doldurmuştur cihanı,
Mekândan münezzeh ama asumana çok şükür.

“Cennet cehennem yarattım sana iki yol” dedi,
Kul Mehmet’im sıhhat verdim değerini bil, dedi,
“Teşekkür et günde beş kez huzuruma gel” dedi,
Hemen vardım el bağladım o divana çok şükür. (18.01.2008)

10. GETİR BANA

Fani dünyanın yüzünde devr-i âdemden beri,
Öyle bir zat var mı acep güleni getir bana,
Nerden gelir, nerye gider hayat denen bu yolda,
Nerye gitti devr olunan bilanı getir bana.

Bozulacak bu dem devran dağlar oynar yerinden,
Yazılanlar gelir başa kurtulmaz kaderinden,
İçmem diyeni duydun mu ecelin şerbetinden,
İçmeyecek bir nesneyi filanı getir bana.

On beş milyon sene olmuş aynı çarkı dönüyor,
Menziline yeten iner, revan olan biniyor,
Yüz on dört suredir Kur’an oku anla ne diyor,
Manasından zerre miktar yalanı getir bana.

Bilinmez ki vakit hitam nerde sonu bulacak,
Sen gidersen sanma dünya gelene mi kalacak?
Mehmet Badur tabi bir gün elbet fani olacak,
Herkes gider bu dünyadan kalanı getir bana. (17.05.2005)

5.3. DÜRÜSTLÜK

-11'li Heceyle Yazılanlar

11. OLMAZSA

Gönülden gönüle yol mu olurdu,
Ehli dostun ziyareti olmazsa.
Zalimin zulmüne kim karşı durur,
Yiğitlerin dirayeti olmazsa.

Güneşe yağ koyma kurumaz erir,
İnsanı mahveder kibirle gurur,
Zalimleri korur mazluma vurur,
Padişahın adaleti olmazsa.

Kar üstünde bile güller açardı,
Canlılar toplumlar huzur saçardı,
Âdem evladından şeytan kaçardı,
Cehaletin dalaleti olmazsa.

Dünya kurulmazdı Âdem gelmezdi,
Beni insanlığa kitap inmezdi,
Cennetinde hiç değeri olmazdı,
Cehennemnin harareti olmazsa.

Şeytanla kurardı ortaklı Pazar,
Her şeye konuşur her şeye kızar,
Toplumda kokuşur huzuru bozar,
Bir insanın asaleti olmazsa.

Kul Mehmet dünyadan lezzet almazdın,
İrfan meclisinden geri kalmazdın,
Geçmişini geleceği bilmezdin,
Âlimlerin rivayeti olmazsa. (24.11.2009)

5.4. DOĞAL AFET

-11'li Heceyle Yazılanlar

12. DEPREM

Yeryüzünü sallar dağlar devirir,
Bu dünyanın kıyameti bu deprem.
Ne yanı sallarsa siler götürür,
Yaradan'ın alameti bu deprem.

Fay hattının kırıldığı illeti,
Üç saniye yeter bütün şiddeti,
Zengin fakir demez yutar milleti,
Azrail'in ziyareti bu deprem.

Şehir demez kaza demez köy demez,
Sabi demez sübyan demez toy demez,
Ağa demez paşa demez bey demez,
Tanımaz ki asaleti bu deprem.

Kul Mehmet'im Lût kavmini götürdü,
Nice toplum şehirleri batırdı,
Erzincan'ı Sakarya'yı bitirdi,
Cehennem'in harareti bu deprem. (12.03.2009)

5.5. GURBET

-11'li Heceyle Yazılanlar

13. GURBET

Kimler icat etti kim nerden buldu,
Fakir ocağında tutar gurbet el.
Yoksulun evine mekânı kurdu,
Karabulut gibi tutar gurbet el.

Yoksulluk kemendi geçmiş başına,
Acımaz sürükler çeker peşine,
Nice koç yiğidi takar dişine,
Eritir ufatır yutar gurbet el.

Durmadan sızlatır bağrının başı,
Gözlerin nem tutmaz akıtır yaşı,
Fakirin ekmeği gurbet savaşı,
Vurur tundan tuna akar gurbet el.

Zehirdir gurbetin havası tozu,
Düğünde bayramda kim sorar sizi,
Kör olsun paranın her iki gözü,
Aslanı kediye satar gurbet el.

Kul Mehmet destanın duygulu hisli,
Fakirin çocuğu doğuştan suçlu,
Bir canım var alda kalmasın borcu,
O da senin olsun yeter gurbet el. (11.11.2011)

5.6. GURUR

-Semai Şekliyle Yazılanlar

14. DEĞİLİM

Ne şaşarsın bire beyim,
Sana da muhtaç değilim.
Ko ecelim gelsin ölem,
Cana da muhtaç değilim.

Tek muhtacım Yaradan'a,
Tenezzül yok ona buna,
Padişaha ne sultana,
Hana da muhtaç değilim.

Çekmezem dünya darlığı,
Görüyorum mezarlığı,
Kefen kulun tüm varlığı,
Dona da muhtaç değilim.

İstemiyom dem devranı,
İçerim eski ayrıanı,
Gelen gitmiş nerde hani,
Şana da muhtaç değilim.

Taze fidanlar bitiyor,
Geleni dünya yutuyor,
Kul Mehmet'e bir yetiyor,
Binada muhtaç değilim. . (01.11.2011)

5.7. GÜZELLEME/ÖVGÜ

5.7.1. Yaşadığı Yere Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

15. AKPINAR

Yeşil dağ başından çağlayıp akan,
Ortaköy'e can olmuşsun Akpınar.
Ekmeğim sendedir aşım sendedir,
Damarımda kan olmuşsun Akpınar.

Su kanalı harklar ile alınır,
Tüm bağları bahçeleri dolanır,
Gelir mısır tarlaları sulanır,
Çuvalımda un olmuşsun Akpınar.

Senin ile hayat bulduk geliştik,
Tarlamızda bahçemizde çalıştık.
Suyunu da nöbet nöbet bölüştük,
Bugün, yarın, dün olmuşsun Akpınar.

Nede güzel sulamışsın bu dağı,
Sığırların eti, sütü, kaymağı,
Bütün pınarların ana kaynağı,
Beş yüz değil bin olmuşsun Akpınar.

Senin ile bülbül oldum öterim,
Susar isem yudum yudum yutarım,
Sen olmazsan neyi alır satarım,
Bacağımda don olmuşsun Akpınar.

Kul Mehmet'im rızkım senden alacam,
Kalanını barajlara salacam,
Geri döner evlerimde yanacam,
Bir bakarsın sel olmuşsun Akpınar. (25.05.2009)

16. ARTVIN'İN DESTANI

Cennete benziyor Artvin ilimiz,
Bir bir anlatayım neresi güzel.
Bir yanı Gürcistan bir yan Erzurum,
Ardahan Rize'nin arası güzel.

Her derde devadır yağı, balımız,
Yarı Gürcüceyi söyler dilimiz,
Barajlar şehridir Artvin ilimiz,
Milli gelirine parası güzel.

Buram buram olur bahar zamanı,
Yüz çeşit bitkili çayır, çimeni,
Bazen pare pare dağlar dumanı,
Tipisi fırtına borası güzel.

Yedi Mart'ta atmış Rus'un çarını,
Ağustos eritmez dağda karını,
Ata'ya armağan etmiş barını,
Kültürü, sanatı, töresi güzel.

Sırt sırta dayamış ne güzel dağlar,
Eteği ormanlar alt yanı bağlar,
Geniş vadilerde berrak pınarlar,
Çağlayan suların deresi güzel.

Rakım üç bin çeker zirve doruğu.
Göllerinde boldur alabalığı.
Derin derelere teleferiği.
Kısalan yolların süresi güzel.

Yayla şenlikleri eğlence bazı,
Boğa güreşleri Artvin'in tezi,
İnsanı okşuyor doğanın yüzü,
Kırların nakışı şivesi güzel.

Bağında kiraz var dağları karda,
Bir günde dört mevsim yaşanır burda,
Sorarsaz Kul Mehmet yaşıyor orda,
Velhasıl Artvin'in yöresi güzel. (21.07.2013)

17. BERTA'NIN

Ben tarif edeyim, siz de dinleyin,
Var mıdır Dünya'da eşi Berta'nın
Dağların gözyaşı, Akpınar suyu,
Dibdibo tepesi başı Berta'nın.

Üzümü, elması, ayvası, narı,
Patates, fasulye, mısır diyarı.
Tonlarca hurması, meyvesi varı,
Hormonsuz, doğaldır aşısı Berta'nın.

Kansere dermandır, yağ ile balı,
Adnan Menderes'ten hatıra yolu,
Hastane, okulu var karakolu,
Hep de boş değil içi dışı Berta'nın.

Üç yaylası var, Kaçkar'dır dağı,
Ormanlar yemyeşil, bülbül otağı,
Üstü cennet, altı maden yatağı,
Altındır, toprağı taşı Berta'nın.

Hiçbir olay çıkmaz, yoktur kötüsü.
Akınar deresi Berta vadisi,
Puçuko yemeği, mısır cadısı,
Tükenmez ekmeği, aşı Berta'nın.

Yeşil Artvin'imın merkezi köyü,
Soğuktur kar yağar Zemheri ayı,
Formada patates, üstünde çayı,
Bambaşka zevk verir kışı Berta'nın.

Kırk kere maşallah değmez nazarlar,
Büyük manastırlar, eski mezarlar,
Kilise, köprüler tarih yazarlar,
Milattan öncedir yaşı Berta'nın.

Dört bin nüfusu yirmi beş mahlesi,
Ahşap binaları beş yüz hanesi,
Kul Mehmet Badur'un köye namesi,
Hiç biter mi üçü beşi Berta'nın? (25.08.2008)

18. BU DAĞLAR

Semaya set çekmiş heybetle durur,
Ufuklara yön vermiştir bu dağlar.
Akar pınarları çağlar dereler,
Ovalara can vermiştir bu dağlar.

Bağrında barınır koyunu kurdu,
Dedem bu dağlarda devranlar sürdü,
Bizans'ı titreten Şamil'in yurdu,
Tarihe de şan vermiştir bu dağlar.

Nuh'un gemisini başında tuttu,
Tur Dağı'na Musa kelama gitti,
Ol Hıra Resul'ü misafir etti,
Nebilere han vermiştir bu dağlar.

Kul Mehmet dağların garip halleri,
Çarığın izi var atın nalları,
Üzerinden geçmiş ipek yolları,
Ticarete yön vermiştir bu dağlar. (03.09.2015)

19. DAĞLAR

Kökü derededir başı ufukta,
Sahranın çöllerin kıralı dağlar.
Baharda kız olur yazın gelindir,
Kışında ağlatır maralı dağlar.

Altı ay ağladı altı ay güldü,
Nice koç yiğidi sırt üstü vurdu,
Dadaloğlu sizde çadırı kurdu,
Koroğlu diyarı sıralı dağlar.

Bazen lavlanır da ateşin yakar,
Bazen çağlar kopar etrafın kopar,
Bazen heybetinde Azrail korkar,
Eser tipi, rüzgâr, boralı dağlar.

Korkma haziranda yine ordayım,
Yazın üstündeyim kışın köydeyim,
Mehmet Badur özler seni her daim,
Tabiat kanunu kuralı dağlar. (01.01.1999)

20. GÖR KÖYÜMÜN YAYLASINI

Bakma Kaçkarların karlı halına,
Giysin yeşilleri allansın da gör,
Essin serin serin yeli, rüzgârı,
Çiçekler dört yana sallansın da gör.

Zaman gelsin hazırlıklar görülsün,
Yaylacılar yaylasına yürüsün,
Nisan ayı gelsin karlar erisin,
Dereler çağlasın, sellansın da gör.

Yetmişlik nineler şaşortluk yapar,
Kavurur peyniri külega tepar,
Nahirci nal sürer, kıyamet kopar,
O ıssız yaylalar dillansın da gör.

Halkımız koparmaz yayladan bağı,
Haziran, Temmuzdur mevsimi, çağı,
Kaymağı, sütü var, külekte yağı,
Şaşortlar sasvele kullansın da gör

Ulu dağlar durmuş sanki divana,
Her sırtta rastlarız, garip çobana,
Arılar çalışır şimdi kovana,
Tutyalar, çiçekler ballansın da gör.

Yaridağdan sonra festival yapar,
Seven sevdiğine, çok hazin bakar,
Delikanlı düzde horonu teper,
Oynar atabarı, dellansın da gr.

Eylül olur ip bağlarız danaya,
El sallarız yayladaki binaya,
Nasip kısmet gelecek yıl seneye
Kul Mehmet Badur'um yollansın da gr. (07.08.2006)

21. GÖRMEK İSTERİSAN BENİM KÖYÜMÜ

Görmek ister isen benim köyümü,
Meyvelerin oluğuğu zaman gel,
Yeğili, sarısı, beyaz mavisi,
Dört mevsimin buluğuğu zaman gel.

Ne buldun ki, sanki Şehir içinde,
Gel piknik yapalım, yayla düzünde
Kulek peynir ila, punđar bağında,
Lokmaların blđtđđ zaman gel.

Meyveler dolmuğuğur, bahçe bağına,
Hiç doyum olur mi, kaymak yağına?
Yaylacılar ıksın, Kaçkar Dağı'na,
Ocakların alığuğı zaman gel.

Gelmek ister isen Berta eline,
Beraber gidelim yayla yoluna,
Civil civil kuğlar, çamın dalına,
Kukullarun oluğuğu zaman gel.

Bin bir çiçek ila kırlar dolarken,
Ak koyunlar kuzusuna melerken,
Göçmen kuşlar sılasına dönerken,
Turnaların geliştiği zaman gel.

Nahirci kaval çalsın, türkü söylesin,
Pancar toplar iken, şaşort dinlesin,
Davullar vurulsun, yayla inlesin,
Horonlara dalıştığı zaman gel.

Öyle bir doğa ki, mihneti cana,
Her nefes alışın hayat insana,
Lankerun suyundan iç kana kana,
Beyinlerin çalıştığı zaman gel.

Tarıma vermiştir bunca emeği,
Haşar fasulyeden yapsan yemeği,
Pilegunda pişar çadi ekmeği,
Tereyağın oluştuğu zaman gel.

Yayla düzleridir, arena yeri,
Peşrev yapar iken meydanda eri,
Çengel buynuzliyla, becani, bozi,
Boğaların güleştığı zaman gel.

Nenem yaylasında şaşort olmuştu,
Ağaç yayık ayranını yaymıştı,
Murli tava ila kuymak yapmıştı,
Midelerin doluştuğu zaman gel.

Gül yüzlü insani, tertemiz huyu,
Kul Mehmet Badur'un böyledir köyü,
Yeşil Kaçkarların Akpınar suyu,
Derelerle buluştuğu zaman gel. (22.12.2007)

22. NERDESİZ?

Bizim yaylaların tam da zamanı,
Kaçkarlara yol açıldı nerdesiz?
Boram boram oldu şimdi yaylalar,
Tütya çiçek, gül açıldı nerdesiz?

Memleketin hayalini kuranlar,
Özlem dolu hasretiyle yananlar,
Sılasını rüyasında görenler,
Koyun kuzu döl açıldı nerdesiz?

Her derede akar, suları çağlar,
Sanki kucak açmış bekler o dağlar,
Çiçeklendi bütün bahçeler bağlar,
Yemiş verdi dal açıldı nerdesiz?

Mehmet Badur der ki, çıktı turfanda,
Sıla-i rahim var yüce Kur'an'da
Annen tespih çeker baban kıyamda,
Yaradan'a el açıldı, nerdesiz? (09.07.2009)

23. BERTA KÖPRÜM

Her taşı bir yakut, her taşı mercan,
Tarih akışında çağlayan köprüm.
Bir dönem bir devrin çağın aynası,
Doğu'yu Batı'ya bağlayan köprüm.

Taşınmaz bir eser tarih yapısı,
Dedenin toruna miras tapusu,
Adıyla şarıyla Beta köprüsü,
Canı ciğerimi dağlayan köprüm.

Ata'nın dedenin hayat öyküsü,
Dumanlı Martin'in barut kokusu,
Çoruh Nehri çekmiş gelmiş uykusu,
Düşmana kılıcı zağlayan köprüm.

Kaldırıp havaya yerli yerince,
Hemen yanı başı müze olunca,
Sergi serilince turist gelince,
Köyüm ekmeğini yağlayan köprüm.

Halit Paşa sende karargâh kurdu,
Polat koçyiğitler düşmana vurdu,
Artvin'i savundu vatan kurtuldu.
Şimdi kaderine ağlayan köprüm.

Kul Mehmet kulak ver burda sızıya,
Her yontma taşında olan maziya,
Zıbın parçalıya şal çuhalıya,
Çoruh'tan geçişi sağlayan köprüm. (01.01.2011)

24. BERTA KÖPRÜSÜ

Dede hatırası ata mirası,
Çok eski tarihin özü var sende.
Nice kavim göçler üstünden geçmiş,
Çarıklı ayağın izi var sende.

Öyle bir köprü ki şöhreti şanlı,
Çok savaşlar görmüş kılıç kalkanlı,
Düşmanı atmıştır burdan Osmanlı,
Savaşın barışın tozu var sende.

Çoruh nehri üzerinde yürürüm,
Bir hal olsa inim inim eririm,
Şöyle baksam ataları görürüm,
Aynen Osmanlının pozu var sende.

Kahpe dünya mazilere katacak,
Balıklar üstünde cirit atacak,
Deriner barajı seni yutacak,
Bu kanlı Çoruh'un gözü var sende.

Kul Mehmet Badur'un korku kaygısı,
Çoruh vadisinin tarihi süsü,
Adından bellidir Berta köprüsü,
Yok olup gidecek sızı var bende. (28.01.2009)

5.7.2. Başka İllere Güzelleme

-15'li Heceyle Yazılanlar

25. İSTANBUL

Bizanslıdan Osmanlıya devr olduğu yıllarda,
Bin dört yüz elli üçtedir yazısı İstanbul'un.
Hadislere mazhar olmuş Fatih'le şöhret bulmuş,
Padişahlar payitahtı mazisi İstanbul'un.

Denizlere gölge ermiş hisarların şilvesi,
Ta ezelin ervahından geliyor tarih sesi,
Medeniyetin beşiği mimarlar abidesi,
Fay hattının üzerinde sızısı İstanbul'un.

Para kuru darp hanesi zengin fakir içinde,
Beyaz bina mavi deniz her bir rengin içinde,
Ne ararsan orda vardır çok ahengin içinde,
Tüm şehirlerden üstün kırmızısı İstanbul'un.

Kul Mehmet'im böyle bildim böyle yazdım divanı,
İlim irfan sanat kültür mozayıklar kervanı,
Avrupa tarafın gezen büyülüyor insanı,
Anadolu yakasıdır mevzisi İstanbul'un. (16.05.2009)

5.7.3. Kendine Güzelleme

-Semai Şekliyle Yazılanlar

26. GÜZEL UYMUŞ

Arılar çiçek taşıyor,
Bal kovana güzel uymuş.
Saat zamanı gösterir,
Yel kovana güzel uymuş.

Moderin çağa uyarak,
Gözde gözlükle görerek,
Ayna elde şimşir tarak,
Kel kafana güzel uymuş.

Dolanır yüz bin şeheri,
Asla bulunma eheri,
Çöldeki develer piri,
O kervana güzel uymuş.

Çok uzağa gitti sesi,
Asla kesilmez nefesi,
Siyasi foter şapkası,
Bu babana güzel uymuş

Sabahtan canlı uyanır,
Türlü renklere boyanır,
Harmana giren dayanır,
Toz dumana güzel uymuş.

Mehmet Badur'da kabahat,
Oldu diye asma surat,
Diğer ismimiz avukat,
O da bana güzel uymuş. (02.05.2007)

-11'li Heceyle Yazılanlar

27. VAR BENİM

Ezeli ervahta levhi kalemde,
Okunur görünmez yazım var benim.
Ruhlar âleminde elest bezminde,
Bismillaha verdim sözüm var benim.

Dünya tegamının turunda tattım,
O bana yetmezse ben ona yettim,
Şükrümü getirdim kanaat ettim,
Tükenmez hazine azım var benim.

İbrahim Nebi'yle atladım kora,
Yusuf'la kuyuya Musa'yla Tur'a,
Yunus'la deryaya İsa'yla dara,
Âdem'le taşrada izim var benim.

Kul Mehmet şükür ki yüzümüz aktır.
Hıfz ettim emmarey kalbimiz paktır.
Çör çöp dünyasında bir yonkam yoktur.
Bir mezar bir kefen bezim var benim. (11.10.2010)

5.7.4. Meslek Sahiplerine Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

28. BAĞDATLI GAZETECİ

Bağdat'ın TV'si canlı yayında,
Ekranı ballattı bir gazeteci.
Her türlü pislğin elebaşına,
Mekâkı darlattı bir gazeteci.

Sevenin mi vardı gelirsın nazla?
Şu Orta Doğu'ya sen hangi yüzle,
Ayakkab şiddeti atomdan fazla,
Dünyayı sallattı bir gazeteci.

Her şey sana ayan, ne vahşet Ya Rab?
Iraklı perişan, halleri harap,
Seyit el Murtaza en yahşi Arap,
Ayakkabı fırlattı bir gazeteci.

Yıktın şehirini yok ettin köyü,
Gelip götüracan daha sen neyi,
Şu vahşi Batı'nın zorba kovboyu,
Ringoyu zorlattı bir gazeteci.

Mihengi mevkiya çok güzel vurdu,
Bunca akan kanın hesabın sordu,
Arap müziğiyle git geli kurdu,
Corç Buş'u terletti bir gazeteci.

Kul Mehmet olana başka ne diye?
Deveyi çıkardı çölde çatıya,
Bu son günlerinde Bush'a hediye,
Ayakkab yollattı bir gazeteci. (20.12.2008)

29. OKUL VE ÖĞRETMEN

İlmin mücevheri ana kaynağı,
İşte sana okul bir de öğretmen.
İkisi ne güzel kurmuşlar bağı,
İşte sana okul bir de öğretmen.

Cehalet zincirin kırmak istersen,
İlmin cevherinden almak istersen,
Tükenmez hazine bulmak istersen,
İşte sana okul bir de öğretmen.

Kevser ırmağından içsen tukanmaz,
Bütün kitapları yutsan tukanmaz,
Her dala bir yol var gitsen tukanmaz,
İşte sana okul bir de öğretmen.

Kul Mehmet dilenci öğrenmek ister,
Başka yer yok hocam var ise göster,
Beşikten mezara insana mastar,
İşte sana okul bir de öğretmen. (15.08.2009)

5.7.5. Festivale Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

30. KIRKYAYLA FESTİVALİNE

Kırkyayla Dağı'nın festivaline,
Göç etti bu millet kervan var bugün.
Davul zurna eşliğinde yayla da,
Yenip içilecek kervan var bugün.

Gençler oynuyorlar düzde horonu,
Nağara sesleri sardı dört yanı,
Sanki aldı dağı Nuh'un tufanı,
Gidelim görelim seyran var bugün.

İlim Artvin kendim Berta elinden,
Biraz bahsedelim yayla halinden,
Yiyelim içelim dostlar elinden,
Kaymak, kuymak, yoğurt, ayran var bugün.

Yenildi kebaplar yatıldı yana,
İnternetle duyuruldu cihana,
Festivali sorarsanız siz bana,
Kırk kere maşallah hayran var bugün.

Gora düzü festivalin tam yeri,
Nerde vardır bu mekânın ayarı,
Sorarsanız Mehmet Badur diyarı.
Yediden yetmişe her yan var bugün. (15.09.2005)

5.7.6. Devlet Büyüklerine Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

31. ECEVİT

Bin dokuz yüz yirmi beşli yıllarda,
Bu fani dünyaya geldi Ecevit.
Hem bir milli şair hem gazeteci,
Taze bir fidandı güldü Ecevit.

Zonguldak vekili meclise girdi,
Bir hamlede delegeyi çevirdi,
Kongre yaptı İnönü'yü devirdi,
Ortanın solunda kaldı Ecevit.

Birçok kez kanayan yarayı sardı,
Laik demokrasi özünde vardı,
İşçilere güzel hakları verdi,
Özgürlük yolunda erdi Ecevit.

Bir müddet siyaset gölünde yüzdü,
Demirel fendini çok rahat çözdü,
Galipti seçimde başbakan oldu,
Sonra koalisyon oldu Ecevit.

Taptaze bir lider yeni başbakan,
Makaryos başına kopardı tufan,
Kıbrıs için büyük milli kahraman,
Düşmanlara büyük sırdı Ecevit.

İzinlidir Ayşe şifresin aldı,
Karaoğlan sesin dünyayı sardı,
Girne limanına asker çıkardı,
Beşparmak Dağı'nda vurdu Ecevit.

İktidar yapmıştı DSP'sini,
Birkaç kez duymuştu dünya sesini,
Kenya'da kaçarken baş belasını,
Yakaladı hesap sordu Ecevit.

Su sızdırmaz ülkemize bir baca,
Değer vermez idi servete taca,
Amerika gibi bir süper güce,
Bastı resti karşı durdu Ecevit.

Şehir kasabada kent ile köyde,
Konya'da tarlada Rize'de çayda,
Kul Mehmet Badur'u verdiği oyda,
Her alana girmiş vardı Ecevit. (06.05.2008)

32. DAVOS

İsviçre devleti Davos kentinde,
Dünyaya mesajı verdi Başbakan.
Zulmün karşısında bir dağ misali,
Aslan gibi çıktı durdu Başbakan.

Affetmedi zerre kadar hatayı,
Anımsattı Fatihleri, Atayı,
Bastı resti değiştirdi rotayı,
Kanayan yarayı sardı Başbakan.

şu Ortadoğu ki perişan halde,
Arap mı sandınız Türk' sen lde?
Korkusuz cengver Zülfikar elde,
Ali haydar misali vurdu Başbakan.

Merhamet vicdanı yok mu bunların?
Tekbir sedasıyla çıkan canların.
Sabi sübyan bunca masum kanların,
Hesabın şerefle sordu Başbakan.

Fırsatılar yapar türlü oyunlar,
Akılsız olanlar bunu ne anlar.
İçerde dışarda bitmez sorunlar,
Ama püf noktasın grd Başbakan.

Hele şükür ülke başbakan grd,
Dinamik alışkan kadrolar kurdu.
Kul Mehmet burada on puan verdi,
Kanayan yarayı sardı başbakan. (31.01.2009)

5.7.7. Dönemin Hükümetine Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

33. YOL GELİYOR

Ortalık toz duman yolum başladı,
Bayırları yara yara geliyor.
Sağ olsun iktidar bir de yönetim,
Her müşkülü göre göre geliyor.

İki kuş vurmuşum bir tane taşla,
Emir verilmiş ki varıp da başla,
Beş tonluk balyozla yetmiş ton güçle,
Kayalara vura vura geliyor.

Bitmiştir bu kadar dert ile çile,
Devamda yolumuz bitmedi hala,
En son teknoloji geçirdik ele,
Kapanları kıra kıra geliyor.

Yağmurda güneşte tozda dumanda,
Moralim yerinde halim kıvamda,
Durmadan yılmadan her gün devamda,
Metre metre süre süre geliyor.

Dağlar dayanamaz çok güçlü hali,
Vuruyor toprağa ejder misali,
Eder bir fabrika bayırlar halı,
Nakış nakış öre öre geliyor.

Tutmıycam elime baston asayı,
Ne yapayım ben İsa'yı Musa'yı,
Devletim açmıştır bize kasayı,
Mangırları sere sere geliyor.

Vatandaşla devlet millet yanımda,
Vali mühendisi heyet yanımda,
Sağ olsun Ederci Murat yanımda,
Menziline vara vara geliyor.

Murat usta bugün beni aldattı,
Gidiyorum diye ödüm çatlattı,
Şaka yaptı ama beni ağlattı,
Gözyaşlarım vira vira geliyor.

Mehmet Badur yazdı böyle destanı,
İnşallah ulaşır bizlere sonu,
Tarlayı çayırı bağı bostanı,
Komşularım vera vera geliyor. (05.07.2007)

5.7.8. Sevdiğine Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

34. NESİN SEN?

Çözülmeyen bir muamma sevdiğim,
Senli misin benli misin nesin sen?
Yazık abes ateşlere yandığım,
Anlı mısın şanlı mısın nesin sen?

Siyah fistan giymiş hızmalı gelin,
Leyl ü nehar olmuş gülle bi lâlin,
Yanakları al al incecik belin,
İnli misin cinli misin nesin sen?

Bu sinem ki senin aşkını tattı,
Vücudum şehrini odlara yaktı,
Yedi nokta üçlük deprem yarattı,
Kınlı mısın kanlı mısın nesin sen?

Hatm-ı cihan güzelliğın konuşur,
Şivesine göz kamaşır karışır,
Gider gider geri döner gülüşür,
Yönlü müsün yanlı mısın nesin sen?

Bir güzel ki methi şöhret şanında,
Huri melek hafif kalır yanında,
Kul Mehmet'i âşık etti sonunda,
Tenli misin canlı mısın nesin sen? (01.01.1012)

5.7.9. Vergiye Övgü

-11'li Heceyle Yazılanlar

35. VERGİLER

Devletin düzenli gelir kaynağı,
Vatandaştan gelen seldir vergiler.
Her ferdin vatana milli görevi,
Damla damla dolan göldür vergiler.

Vergiyle dik durmuş ejdadın atan,
Vermezsen vatana ihanet hatan,
Uluslararası belirler rotan,
Bükülmez bilektir koldur vergiler.

Dünya sözün dinler kasanda varsa,
Teknoloji satar uzayda arsa,
Ne ile gidersen Jüpiter Mars'a,
Ufuklara aşan yoldur vergiler.

Mağrip 'ten maşrığın yolunu açan,
Karada denizde havada uçan,
Her türlü sektöre güç kuvvet saçan,
Nice maharetli eldir vergiler.

Kul Mehmet vergiden kaçmak mı olur?
Tüm kamu ne ile huzuru bulur,
Hizmet ile sana geriye gelir,
Her an yemiş veren daldır vergiler. (04.03.2009)

5.7.10. Artvin Mutfağına Güzelleme

-11'li Heceyle Yazılanlar

36. ARTVİN MUTFAĞI

Organik tarımdan Artvin mutfağı,
Hormonsuz ambarı görmeye gel gel.
Güzelim doğadan sofraya bağı,
Her nevi sebzedden ormaya gel gel.

Hiç duydun mu helle aşın adını?
Sürlü kabak palazanın tadını,
Lenger için koyun keçi budunu,
Puçuko aşını kurmaya gel gel.

Ne tutar ki hasutanın yerini,
Pekmez varken hiç olur mu sorunu,
Sütün kaymağını sızma lorunu,
Cafi kerecına sürmeye gel gel.

Dogmaçla yoğurdun biziz beşiği,
Yahni harşo puska sofa ışığı,
Keşkak göllü kah hoşafi aşığı,
Karalahanadan sarmaya gel gel.

Döğ dibekte ceviz dutun kurusu,
Elma armut kiraz bizde serisi,
Üzümün papası kesme varisi,
Kumaya pestile hurmaya gel gel.

Yedirin bişiyi seyredin işi,
Yağlı kurut kuymak çekiyor başı,
Gendımadır düğün derneğin aşısı,
Loblolu korkotu sormaya gel gel.

Kul Mehmet mutfağın layıktır methe,
Bazlama şot kahap cevizli kete,
Yağ külek peynirden var mıdır öte?
Dostlara hediye vermeye gel gel (01.02.2012)

5.8. İSTEK

-Semai Şekliyle Yazılanlar

37. İHTİYACIM VAR

Tahrip oldu deli gönlüm,
Bakıma ihtiyacım var.
Tatlı ye de tatlı konuş,
Lokuma ihtiyacım var.

Batsın dünya kökten batsın,
Derdi elem keder bitsin,
Sevmiyorsan ölem gitsin,
Zıkkıma ihtiyacım var.

Çıkamam ben başka yaza,
Dikkat et ağızda söze,
Dokuz tahta birde beze,
Takıma ihtiyacım var.

Hatun ile açtık savaş,
Laf ile vurdu ağır taş,
Derdim diycek can arkadaş,
Hekime ihtiyacım var.

Mehmet Badur'um kanıtsız,
Dava görülmez şahitsiz,
Bakalım kim haklı haksız,
Hâkime ihtiyacım var. (04.07.2007)

5.9. KAHRAMANLIK

-11'li Heceyle Yazılanlar

38. BİZİM

Akla gel Avrupa hey Amerika,
Kahramanlık dolu özümüz bizim.
Türk ile uğraşmak değildir şaka,
Dört kıtada vardır izimiz bizim.

Sudan sebeplerle azıp taşarsız,
Hak hukuk tanımaz haddi aşarsız,
Neyiniz vardı da neye şaşarsız,
Atomlar eritmez buzumuz bizim.

Şu Ortadoğu'da bak akan kana.
Haksız yere Türkler kıyamaz cana,
Ne Lui'ye güven ne de Leon'a,
Haç maç durduramaz hızımız bizim.

Gelin de görelim gücünüz varsa,
Şaşırmayın Çoruh kırmızı akarsa,
Kurt başlı kılıçlar kından çıkarsa,
Genç Osman'ı çalar sazımız bizim.

İznik Ovası'nda Haçlı'ya n'ettik,
Fatih'le Bizans'ı surları yıktık,
Atladık Tuna'yı Roma'ya çıktık,
Vatikan'dan kalktı tozumuz bizim.

Kul Mehmet Badur'um işte ben buyum,
Mızrağım elimde gergindir yayım,
Battal amcam olur Şeyh Şamil dayım,
Kara Fatma gelin kızımız bizim. (13.12.2015)

39. DİYORDU

Cihan savaşında büyük kumandan,
Parola ay yıldız vatan diyordu.
Edirne Ardahan büsbütün vatan,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Hürriyet uğruna kongreler yapan,
Şu Anadolu'nun bağrından kopan,
Kazmayı küreği eline kapan,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Allahuekber'de tutarız yası,
Dağları inletti fırtına sesi,
Şehitler verirken en son nefesi,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Vatan taş toprağı çekerken elem,
Tek vücut olmuştu bir cümle âlem,
İstiklal marşını yazan o kalem,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Kuvayı milliyle yapıldı sefer,
Ordular ileri alındı haber,
Şafak söker iken mevzide nefer,
Parola ay yıldız vatan diyordu.

Sizleri saygıyla anar Kul Mehmet,
Esaret altında kalmamış millet,
Yepyeni bir devlet yön Cumhuriyet,
Parola ay yıldız vatan diyordu. (15.11.2014)

40. VARDIR

Şehit kanlarıyla sulanan vatan,
İçinde hainler kalleşler vardır.
Sinsi planlar ile pusuda yatan,
Kan ile beslenen kâhinler vardır.

Koynunda haç vardır, dilinde Allah,
Kemirir ülkeyi paralel küllah,
Örgütle kurulmuş ellerde silah,
Malesef buz tutmuş beyinler vardır.

Birlik beraberlik, güç kuvvet yolu,
Yediden yetmiş kahraman dolu,
Aslanlar yurdudur şu Anadolu,
Sanmayın kurbanlık koyunlar vardır.

Garibe masuma pusu kurmayan,
Hain karşısında geri durmayan,
Kuzguna kargaya geçit vermeyen,
Nöbette ankalar şahinler vardır.

Kul Mehmet birliktir bendeki karar,
Bir anlık tereddüt gözünü oyar,
Ne muhalif kalır ne de iktidar,
Vatanın üstünde oyunlar vardır. (02.01.2016)

41. BİZİMDİR

Size ne oluyor ey süper güçler,
Vatan da millet de yurt da bizimdir.
Karınları doygun ruhları açlar,
Koyun da kuzu da kurt da bizimdir.

Cihan savaşında ders aldı çarın,
Türk vatan dedi mi orada durun,
Var ise bölgede eğer bir sorun,
Ülfet de külfet de dert de bizimdir.

Bir vücut içinde can başka mıdır?
İlikte damarda kan başka mıdır?
Edirne Ardahan Van başka mıdır?
Türk'ü Laz'ı Çerkez Kürt de bizimdir.

Kul Mehmet sızıyor bağrının başı,
Tuzaklar kahpenin kalleşin işi,
Bölünmez ülkenin bir çakıl taşı,
Şehitler gaziler mert de bizimdir. 17.02.2016

42. YEDİ MART

Yedi Mart sabahı yeşil Artvin'de,
Şeyda bülbül gibi öttüğü gündür.
Hürriyet aşkıyla, vatan derdiyle,
O kahpe düşmana çattığı gündür.

Artvinli top yekûn seferber olduk,
Kaçkar Dağları'nda mevziler kazdık,
Kazma kürek ile düşmana vurduk,
Çar'ı Moskova'ya attığı gündür.

Atmıştık Artvin'den Rus'un Çar'ını,
Ne doldurur hürriyetin yerini?
Oynadık meydanda Artvin barını,
Ata'ya armağan ettiği gündür.

Birçok şehit verdik günler içinde,
Göğsünden vurulup kanlar içinde,
Al yeşil giyinmiş donlar içinde,
Al bayrak altında yattığı gündür.

Esaret zincirin kökünden kırdık,
Kılıçlı kalkanlı çeteler kurduk,
Kuva-yı milliye emrine girdik,
Ebedi hürriyet tattığı gündür.

Başımız dimdikti dostlar yanında,
Hürriyetin aşkı kaynar kanımda,
Esir düşmüş idim öz vatanımda,
Düşmana kurşunu attığı gündür.

Hey yavrum sahip çık, vatanın tanı,
Unutma dedene kurşun sıkını,
Kul Mehmet vatanın dertli insanı,
Kurtuluş bayramı ettiği gündür. (03.03.2008)

43. OSMANLI TARİHİ

Türk'ün temelini aslım yokladım,
Dağlarda kükreyen aslanmışım ben.
Asırlardan gelen Türkoğlu Türk'üm,
Bozkurtlar sütüyle beslenmişim ben.

Orta Asya'dan fırlamış çıkmışım,
Yıldırımdım Malazgirt'ten çakmışım,
Osmanlıydım dört kıtaya akmışım,
Her tarafta şanım hızlanmışım ben.

Yavuzlar Fatihler dönem açmıştı,
Barbaros da denizleri biçmişti,
Asırlar geçmişti, yıllar geçmişti,
Artık ihtiyardım bozlanmışım ben,

Düşman kastetmişti güzel vatana,
Topraklar boyandı al kızıl kana,
Yüz milyonlar düşmüş on üç milyona,
Kırılmış dökülmüş azlanmışım ben.

Dalkavuklar işgalcinin yanında,
Aslanlar sinmişti kendi ininde,
Yıkılmışım altı yüz yılsonunda,
Yerden yere düşmüş tozlanmışım ben.

Samsun'dan bir güneş üstüme doğdu,
Topyekûn bu millet bir ordu kurdu,
Devlet Türkiye Cumhuriyet oldu,
Çiçekler açmıştı yazlanmışım ben.

Mehmet Badur der ki, Kaçkar'dan baktım,
Hiç de zorlanmadan Bizans'ı yıktım,
Atladım Tuna'yı Roma'ya çıktım,
Bütün Avrupa'ya yüklenmişim ben. (06.09.2006)

44. MEÇHUL KAHRAMANLAR

Anadolu deyip geçme arkadaş,
Nice meçhul kahramanlar burada.
Toprağa kan vermiş bayrağa rengi,
Nice meçhul kahramanlar burada.

Yabancılar bölüşmüşler devleti,
Hasta diye nitelemiş devleti,
Tarihlere yazılmamış şöhreti,
Nice meçhul kahramanlar burada.

Süngüsüyle mevzileri kazanlar,
Sayesinde okunuyor ezanlar,
Kanlarıyla şanlı tarih yazanlar,
Nice meçhul kahramanlar burada.

Mermi bitmiş süngü takmış fırlamış,
Vatan demiş, millet demiş, gürlemiş,
Bir cepheden diğerine sıçramış,
Nice meçhul kahramanlar burada.

Şu Batı'nın ettikleri çok olmuş,
İşte böyle vatan yüzü ak olmuş,
Tahrip olmuş mezarları yok olmuş,
Nice meçhul kahramanlar burada.

Padişahsa hep Batı'yı tutarmış,
Ata'm gelmiş ülkemizi kurtarmış,
Bu vatanı Kul Mehmet'e bırakmış,
Nice meçhul kahramanlar burada. (20.09.2007)

45. OKURSAN

Anadolu Türk'tür Türkün kalacak,
Taş toprağı vatan yazar, okursan.
Bin iki yüz doksan dokuz tarihi,
Temelinde Osman yazar okursan.

Kara Fatma, Nene Hatun, Dadaşlar,
Türk'ü, Kürdü, Laz'ı, Çerkez kardaşlar,
Kınalı kuzular gencecik yaşlar,
Vatanına kurban yazar, okursan.

Yokluklar içinde değildi, varda,
Çanakkale Afyon, Dumlupınar'da,
Allahuekber'de adam boy karda,
Buz üstünde aslan yazar okursan.

Vatanında esir düşmek güç imiş,
Yedi devlet yedi cephe açılmış,
Nenelerim top mermisi taşımış,
Güllesinde Sultan yazar, okursan.

Türk milleti uykusundan uyanmış,
Atatürk'ün etrafında toplanmış,
Sütçü İmam, Yahya Çavuş şahlanmış,
Er seyitler destan yazar, okursan.

Yıkmak için gayri yola çıkanlar,
Bölünmeyi kafasına sokanlar,
Bu ülkeye kem göz ile bakanlar,
Eceline ferman yazar, okursan.

Kul Mehmet'im dostu satmaz bu millet,
Şerbet diye zehir satmaz bu millet,
İrki cinsi ayırır etmez bu millet,
Kütüğünde ihsan yazar, okursan. (09.11.2008)

5.10. KENDİNİ TANITMA

-15'li Heceyle Yazılanlar

46. ADRES

İki kapılı bir handır ben birinden gelmişim,
Diğerine biraz mühlet dur hanede bul beni.
Anam hasta ben ağlardım bu faniye gelende,
Kundak üstü bez çaputa sar hanede bul beni.

Fani dünya git gel kurmuş bulunur iki kapı,
İki kapı arasındır bir hayat keder küpü,
Dert alır elem satarım kervanım hicran yükü,
Bana kalan cevri-cefa kâr hanede bul beni.

Kul Mehmet'im benim tutar cismim yanar dardayım,
Göçmen kuşa döndüm kardeş işte şurda burdayım,
İlim Artvin köyüm Berta ben ise Kaçkar'dayım,
Mahallemiz çalışkanlar sor hanede bul beni. (10.02.2010)

5.11. MİZAHİ ŞİİRLERİ

-11'li Heceyle Yazılanlar

47. ZAMANIN PAYLAŞIMI

Gel seninle bölüşelim her şeyi,
Yazlar benim olsun kış senin gayri.
Hoşgörü ortamı hem centilmence,
Elli benim olsun beş senin gayri.

Adalet yapalım haram olmasın,
Boğazdan aşağı zerre girmesin,
Hiç kimse bizlere hesap sormasın,
Dolu benim olsun boş senin gayri.

Alacaklar bana sana da borçlar,
Topraklar hep bana sanaysa taşlar,
Böylece çok yahşi yamandır işler,
Akıl benim olsun baş senin gayri.

En lüks tarafından tertemiz oda,
İçinde kırk güzel ersen murada,
Kul Mehmet'im yazın serin gölgede
Yatmak benim olsun iş senin gayri. (02.02.2001)

48. PALAVRA KESENLERE HABERSİZ ADAM

Ben kendi kendimi tanımamışım,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.
Kafa büyük ama hiç çalışmamış,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

Hayal pilavını yaktım kavurdum,
Bir yumrukta beş kişiyi devirdim,
Pehlivanı otuz metre savurdum,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

ABD'ye nota verdim durdurdum,
Boş yere Irak'ı kırdım öldürdüm,
Hız kesmedim Avrupa'ya saldırdım,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

Bir de Şu Rusları görelim dedim,
Kafkasların hatrın soralım dedim,
Evdeki hanımdan dayağı yedim,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

Kafam çok bozuldu sinirim attı,
Yerimden oynadım devletler battı,
Az kalsın yollarda karınca yuttu,
Meğer ben neymişim haberim yokmuş.

İcat ettim, füze attım ben aya,
Taşıt aldım kendim gezdim hep yaya,
Mehmet Badur balmum oldu Berta'ya
Meğer ben neymişim haberim yokmuş. (06.06.2004)

49. KÖYÜMDE BİR YEŞİL SAHA OLSAYDI

Güzelim futbolu bizde oynardık,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.
Berta Sipor diye takım kurardık
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.

Kim yapar ki bize, onca dil döksen?
Oynanan her maçın dakkası doksan,
Ronaldinyodan da neyimiz noksan,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.

Avrupa'ya birçok forvet satardım,
Tam elli metreden goller atardım,
Belki kaleci olur, Şutlar tutardım,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.

Kanatlardan bindirmeler yapardım,
Asist yapıp, güzel orta atardım,
Kaleciye çok sert şutlar çekerdim,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı.

Kul Mehmet'im yazdım, neyi başardım,
Depar atar top peşinde koşardım,
Belki bende şampiyonluk yaşardım,
Köyümde bir yeşil saha olsaydı. (03.04.20062006)

5.12. ÖZLEM

5.12.1. Geçmişe Özlem

-11'li Heceyle Yazılanlar

50. BENİM KÖYÜM BÖYLE İDİ

Ta nerden nereye geldi bu dünya,
Ayrılmayan eller idik bir zaman.
Komşu komşusunu sevip sayardı,
Bulunmayan yıllar idik bir zaman.

N'oldu be kardeşim, köylere n'oldu?
Kırsallar boşaldı şehirler, doldu,
Bağımız, bahçemiz tarumar oldu,
Tarlaları beller idik her zaman.

Pilek, kazan ocağının başında,
Aşçı idi nenem, seksen yaşında,
Lezzet vardı, ekmeğinde aşında,
Hiç susmayan diller idik bir zaman.

Zubun paça giyar idi kadınlar,
Sanırsın ki, cennetteki huriler,
Karakovan bal yapardı arılar,
Tekne tekne ballar idik bir zaman.

Paralı kokola gelin başında,
Gözler kamaşırdı, her bakışında,
Peştamal, kuşakla, işlik üstünde,
Hiç solmayan güller idik bir zaman.

Aksakallı, sarıklıydı dedeler,
Şal şohalı, kabalaklı seyitler,
İriyarı aslan gibi yiğitler,
Yıkılmayan kollar idik bir zaman.

O sevda ki çay bağlasan sönmezdi,
Kot pantolon, saç boyama olmazdı,
Severdi de hiç kimseye demezdi,
Gizli mendil yollar idik bir zaman.

Düğün bayram neşe ile olurdu,
Tüm insanlar toplanırdı gelirdi,
Pehlivanlar er meydanı kurardı,
Güreş tutan eller idik bir zaman.

Üç inekle elli keçi sağını,
Kaymak, kuymak kutu dolu yağını,
Yoğurt yerdik, badyaların dibini,
Parmak ile hallar idik bir zaman.

Bereketli lazut, lobyu olurdu,
Ambarlarda gal yapardık dururdu,
Patatesin biri kilo gelirdi,
Toprak eşen kullar idik bir zaman.

Çarık giyer çeker idik sirimi,
Okka, batman tartar idi varımı,
Pangonotla, manat olan paramı,
Portmallarda salları idik bir zaman.

Cumaya gidenden haber sorardık,
Tebliğatı muhtarlardan alırdık,
İttifaka harfî harfî uyardık,
Ayrılmayan yollar idik bir zaman.

Kıdevana un koyardık, dururdu,
Sapnelin iki gözü olurdu,
Musandara yatakların yeri ydi,
Satmallarda çulları idik bir zaman.

Tereklere badya, sahan dizerdik,
Sakozaya kaşıkları koyardık,
Sasveleden guşa sütü süzerdik,
Koloppada eller idik bir zaman.

Gemi tahta ile harman döverdük,
Kertuhele has çubuğu bükerdik,
Şadralardık rüzgârlara verirdik,
Yaba ile salları idik bir zaman.

Şira, cibra sakapura konurdu,
Teştilerde kaynar kaynar gelirdi,
Dut tatlısı baldan iyi olurdu,
Ağızları ballar idik bir zaman.

Biçer-döver, traktörü bilmezdik, ?
Çift boynduruk, kara saban sürerdik,
Kohlar yapar yabaniyi beklerdik,
Tarlalarda güller idik bir zaman.

Öldürseler sözü müzden dönmezdik,
Haram diye hiçbir şeyi yemezdik,
Caz müziği, arabeski bilmezdik,
Divan sazda teller idik bir zaman.

Davul, zurna, yaridağlar yapardık,
Düze iner horonları teperdik,
Aşka gelir naraları atardık,
Dalga dalga seller idik bir zaman.

Tekstil fabrikası bizim kuyumuz,
Tarak, düfe seslerini duyunuz,
Ayahçayı kucilardan sorunuz,
Mançuklarda teller idik bir zaman.

Kapçan, pahraç, harşo yahni tadından,
Lenger yapar keçi eti budundan,
Tereyağı piç ineğin sütünden,
Yayıklarda sallar idik bir zaman.

Hile, yalan yoktu bizim insanda,
Peyke vardı, yatmak yoktu divanda,
Sac bilmezdik bedevrayı ormanda,
Harga eder eller bir zaman.

Değirmana güda ile giderdik,
Önce koda sifonuna bakardık,
Lazutları himiruna dökerdik,
Harolarda göller idik bir zaman.

Yola revan olup heybeyi aldık,
Eski mazilere pek derin daldık,
Hormon icat oldu belayı bulduk,
Saf ve temiz iller idik bir zaman.

Küçük sever, büyüklere var hürmet,
Anarşisiz, çetellersiz bir devlet,
Bir ağacın gövdesiydi bu millet,
Bölünmeyen dallar idik bir zaman.

Kahap ekmek, lor davarcık sırtında,
Çoban kaval çalar kuzu peşinde,
Yaşam tarzı Kul Mehmet'in köyünde,
İşte böyle haller idik bir zaman. (09.03.2008)

5.13. SEVGİ

-11'li Heceyle Yazılanlar

51. ANAM

Hayat akışının suyu durulmuş,
Bir bayan gördünse o benim anam.
Yılları devirmiş beden yorulmuş,
Bir bayan gördünse o benim anam.

Ağarmış saçları değişmiş şekli,
Hayata darılmış gam keder yüklü,
Çileli bağrında ne sırlar saklı,
Bir bayan gördünse o benim anam.

Çeker cevri cefa olmaz mihneti,
Farzı eda eder kılar sünneti,
Ayağı altında Firdevs cenneti,
Bir bayan gördünse o benim anam.

Yavru kucağında koyun peşinde,
Yaslanmış uyumuş sedir taşında,
Ekmek teknesiyle ocak başında,
Bir bayan gördünse o benim anam.

Kul Mehmet anadır evladın tacı,
Dünyada her derdin bir tek ilacı,
İnsan âleminin temeli harcı,
Bir bayan gördünse o benim anam. (21.11.2011)

5.14. SEVDA

-11'li Heceyle Yazılanlar

52. TUTULDUM

Sorma dilber sorma benim halimi,
Aşaktan yukarı taşa tutuldum.
Karşılıksız sevgi kırdı belimi,
Hiç haybeye yandım boşa tutuldum.

Bin cevr-i cefaya kırmam hatrını,
Meğerse doluymuş gönül vitrini,
Çevirdi bedenim kuzey kutbunu,
Tipi ye borana kışa tutuldum.

Sevdim ama soramadım halini,
Topuklar üstünde yaylar belini,
Hangi bağın gülü kimin gelini,
Yemeden içmeden işe tutuldum.

Bunca âşıklar ki yandılar nara,
Dediler kul Mehmet sendedir sıra,
Aşkın kanunuyla çekildim dara,
Getirdi oyuna tuşa tutuldum. (08.05.2009)

53. YOK İŞTE

Bir ceylanı yitirmişim ararım,
Çar köşeyi araştırdım yok işte.
Bu cismimi oda attım yanarım,
Sevdasıyla tutuşturdum yok işte.

Aşkın deryasına battıkça battım,
Tatar Kırım Beyrut yolunu tuttum,
Acem Gürcistan'ı karma kar ettim,
Ortalığı karıştırdım yok işte.

Derdime bir çare bulayım derken,
Kanayan yarayı sarayım derken,
Bir de bu Rusya'ya sorayım derken,
El âlemi gülüştürdüm yok işte.

Dediler düşmüşüm acayip dara,
Burda bulamazsan Yemen'de ara,
Sürdüm gittim bilinmeyen diyara,
Gözlerimi dolaştırdım yok işte.

Gündüz hayalimde gece düşümde,
Gönül aşk elinden hastadır hasta
Yâd yaban elinde cümlesi yasta
Kul Mehmet'i tanıştırdım yok işte. (10.08.2008)

5.15. SİTEM/İNTİZAR

-Semai Şekliyle Yazılanlar

54. ŞİKÂYETİM VAR

Sormayın benim derdimi,
Halimden şikâyetim var.
Doktorlar derman bulmadı,
Ölümden şikâyetim var.

Ceplerine akıtırılar,
Başa çorap dokuturlar,
Şeytanı ters okuturlar,
İlimden şikâyetim var.

Dünyamız üçe bölündü,
Çok güzel sonuç alındı,
Göklerin dibi delindi,
Bilimden şikâyetim var.

Ortaklık gayet bozuldu,
Sağlara mezar kazıldı,
Garibanlar hep ezildi,
Zalimden şikâyetim var.

Hep kafaya fitne takar,
Ateş düşse yeri yakar,
Bağlar da tüm soğan kokar,
Gülümnden şikâyetim var.

Mehmet Badur aramıyor,
Kördür gözü göremiyor,
Şimşir tarak taramıyor,
Kelimden şikâyetim var. (02.08.2002)

55. NEDİR?

Dinle beni be hey Hocam,
Helal midir, haram mıdır?
Net cevap ver senden ricam,
Helal midir, haram mıdır?

Hocam sana ben ne desem,
Yalan yere yemin kesem,
Zekât fitre sancı versem,
Helal midir, haram mıdır?

Baş hocaya dōş Hocaya,
Bilmiyorsan koş Hocaya,
Yedi hisse beş Hoca'ya,
Helal midir, haram mıdır?

Keferenin yağlı şotu,
Kahvaltıya domuz eti,
Üzerine aslan sütü,
Helal midir, haram mıdır?

Böylesi yapılmaz imar,
Gündüz içki gece kumar,
Vicdansıza temiz tımar,
Helal midir, haram mıdır?

Şeytan ila gezip tozmak,
Üfleyerek düğüm çözmek,
Kul Mehmet'e böyle yazmak,
Helal midir, haram mıdır? (06.02.2011)

56. YAĞMUR

Bir acayip yağıyorsun,
Hava ne zaman duracan?
Yağma ile doymuyorsun,
Hava ne zaman duracan?

Tipi esti karı attı,
Her bir şeyi berbat etti,
Ocak tütmez odun bitti,
Hava ne zaman duracan?

Komşulara varılmıyor,
Gün güneşin görülmüyor,
Vallah evde durulmuyor,
Hava ne zaman duracan?

Kar yağıyor hava bozuk,
Sıkılan bu cana yazık,
Tüp de bitti, ceyran kesik,
Hava ne zaman duracan?

Hava böyle hiç olmuyor,
Güneş nerededir gelmiyor,
Nekerada gidilmiyor,
Hava ne zaman duracan?

Vallah Balkanlardan geldi,
Dere tepe dümdüz oldu,
Yağacak Berta'yı buldu,
Hava ne zaman duracan?

Hava yaptı hareketi,
Darlaştırdı bu milleti,
Toprakların bereketi,
Hava ne zaman duracan?

Kara kış yeni uyandı,
Bir adam boya dayandı,
Çığlar geldi yol kapandı,
Hava ne zaman duracan?

Yeter artık tamam oldu,
Ortalık toz duman oldu,
Halımız pek yaman oldu,
Hava ne zaman duracan?

Kış mevsimi hali budur,
Darda kaldı Mehmet Badur,
Onu ancak Allah bilir,
Hava ne zaman duracan? (22.04.2009)

-11'li Heceyle Yazılanlar

57. KALMADI

Sağa mı gideyim yoksa sola mı?
Bir yana gitmeye yön de kalmadı.
Sivrisinek fili yedi bitirdi,
Ayakta kalmaya can da kalmadı.

Köylüler tarlasın neden ekmedi?
Çobanlar sürüsün niçin gütmedi?
Memurun maaşı on gün yetmedi,
Bitirdik bu günü dün de kalmadı.

Vurguncu ortada dümen atıyor,
Soyguncu masada keyfin çatıyor,
Ejderha deryayı çekti yutuyor,
İlikte damarda kan da kalmadı.

Başa çıkamadı ne yapsın devlet,
Hortumcu soyguncu başka bir illet,
Alım gücü bitti tükendi millet,
Pantolon içinde don da kalmadı.

Kul Mehmet Badur hep zarar kârsız,
Vururlar tabana alırsız dersiz,
Bulursanız yine yan gelir yersiz,
Ne onda ne bunda bende kalmadı. (02.01.1998)

58. SEN DE GÖR

Beyefendi bizim köyün halini,
Orda sorma burya gel de sen de gör.
Lirasız kurusuz yemsiz yiyeceksiz
Sekiz aylık kışı bil de sen de gör.

Kıraç yer olur mu burdan dünyada,
Çalışır çabalar ermez murada,
Çayır Erzurum'da tarla Konya'da,
Altı yüze otu al da sen de gör.

Gariban köylünün budur hayatı,
Bayramdan bayrama yiyorlar eti,
Karın ağrısına şeker şerbeti,
Zehirden şifayı bul da sen de gör.

Kul Mehmet gülücük mahzun yüzünde,
Dur durak bilmiyor bahar yazında,
Sabah namazını çayır düzünde,
Seccade sergisiz kıl da sen de gör. (25.06.1999)

59. YETER

Bunca teknoloji ne işe yarar,
Duman gidip ufuk görülmedikçe.
İnsan hakkı denen yasa kim için?
Katillerden hesap sorulmadıkça.

Gökten yağmur yağmaz duman olmazsa,
Duman nem almazdı pınar olmazsa,
Sular nerde durur deniz olmazsa,
Önüne bu dağlar kurulmadıkça.

Köşe taşı düşmez köşede kalır,
Erbabında işler çok güzel olur,
Sarrafında altın değerini bulur,
Zalimlere fırsat verilmedikçe.

Yeter be hey kanlı katiller yeter.
Üzülme Kul Mehmet kara gün biter.
Çiçekler hüznü gül boyun bükür,
Bülbüle özgürlük verilmedikçe. (03.12.2007)

60. KARA KIŞ

Kara kış kendini gösterdi beyler,
Kara esir düştük boş görünmüyor.
Yumurta dönmeyen düz oldu doğa,
Ne çeper, ne duvar, taş görünmüyor.

Kar tipi borandan değişti şartlar,
Dünyayla var olan tüm irtibatlar,
Ne yollar, ne ceyran kopmuştur hatlar,
Bağlandı el, ayak iş görünmüyor.

Dediler destan yaz haberi nuşret,
Yaradan inayet kuluna nusret,
Kon komşu birbirin yüzüne hasret,
Göç etti kargalar kuş görünmüyor.

Kırıldı ağaçlar mahvoldu bağlar,
Çığların sesinden yankılar dağlar,
Patates çay demli yan geldi sağlar,
Sobanın ardında kış görünmüyor.

Kul Mehmet felekten yedi şamarı,
Kaybetti dünyamız şems u kameri,
Kışın daniskası koca zemheri,
Seyrettim doğayı hoş görünmüyor. (18.01.2009)

61. NE YAZAR

Hiç elin erişmez gücün de yetmez,
Ta uzağı görsen bile ne yazar.
Değer vermez hal bilmezsin hatırın,
El sıkışıp sorsan bile ne yazar.

Koca bu dünyaya dargınım dargın,
Hep çileli yıllar bedense yorgun,
Ölüm döşeğinde dinsize telkin,
İnanmaz ki versen bile ne yazar.

Cebin sıcak ise değerini olur,
Ondan başka gayrı seni kim görür,
Kinden eksilirsin ne noksan olur,
Karçallarda ölsen bile ne yazar.

Hey gidi Kul Mehmet sende delisin,
Ararsın çöplükte neyi bulursun,
Beyler tartısında hafif gelirsin,
Kantarla ton gelsen bile ne yazar. (19.03.2001)

62. OLMUYOR

Turist talanına düştü bu Artvin,
Demesem olmuyor desem olmuyor.
Nataşa oynuna geldi bu Artvin,
Demesem olmuyor desem olmuyor.

Sarışın bombalar ili kuşattı,
Çirkef işlerini aşk diye satı,
Erkeği tavladı cebin boşalttı,
Demesem olmuyor desem olmuyor.

Bankadan aldırđı faizli para,
Soydular milleti göz göre göre,
Seksenlik dedeler oldu zampara,
Demesem olmuyor desem olmuyor.

Memurun esnafın güldü yüzüne,
Göz koydu köylünün boz öküzüne,
İllallah Lenin'in sarı kızına,
Demesem olmuyor desem olmuyor.

İflas mumu yaktı varı yoğuna,
Fuhuş sektörünün düştün ağına,
Yolcudur Abbas borç batağına,
Demesem olmuyor desem olmuyor.

Hesabi kaybettik geçti iş işten,
Evliya da olsan çıkarır baştan,
Kul Mehmet Badurdan al size destan,
Demesem olmuyor desem olmuyor. (11.10.2003)

63. BİKİNALA YAYLASI

Bugün Bikinala'y ziyaret ettim,
Bozuktu ahvali halı yaylanın.
Yaz bahar ayından eser kalmamış,
Solmuştu alı yeşili yaylanın.

Düzüne yabani hayvanlar dolmuş,
Tütyası, pancarı, çiçeği solmuş,
Tütmüyor bacalar ocaklar sönmüş,
Vallahi buz keser yeli yaylanın.

Ağlar gibi idi dağın dört yanı,
Yayla çatıları kuşların ini,
Havlamaz köpeği ötmüyor zili,
Göç etmiş kervanı malı yaylanın.

Öylesine melül, mahzun olmuştu,
Yabani hayvanlar mekân kurmuştu,
Kar yağmış Gora'yı duman sarmıştı,
Bağlanmış ayağı, eli yaylanın.

Kul Mehmet üzüldü perişan hala,
Nahırcı ho demez koyuna, mala,
Sadrekel, Düztepe gelse de dile,
Bir şeyler anlatsa dili yaylanın. (13.05.2008)

64. ÇORUH

Bin dere suyundur bir tane nehir,
Dağları dolamış kolların Çoruh.
Robot dünyasından çekiyor kahr,
Küsmüş konuşmuyor dillerin Çoruh.

Rengin değişirdi bahar gelince,
Doğa uyanırdı sesin duyunca,
Sürüler otlardı vadi boyunca,
Yok olmuş göç etmiş malların Çoruh.

Bülbül bağlarını baykuşlar tutmuş,
Dedesi mezarda torunu göçmüş,
Kervanı yükleyen bir yana koşmuş,
Nerdedir komşular kulların Çoruh.

Teknoloji geldi belayı buldun,
İsmin değiştiler Deriner oldun,
Vadiye sığmazdın tünele doldun,
Nerde çağladığın yılların Çoruh.

Önüne örmüşler ecel ağını,
Robotlar sarmıştır solu sağın,
Koskoca vadiler beton yığını,
Bağlanmış ellerin kolların Çoruh.

Sagara Kaçkar'dan coşan seline,
Canlı kurtulmazdı geçen eline,
Şimdi sakinleşmiş kendi haline,
Kırılmış ufanmış bellerin Çoruh.

Kul Mehmet nehirin halını gördün,
Hangi yarasına merhemi sürdün,
Livane Çoruh'tu evvelki yurdun,
Şimdi Artvin olmuş illerin Çoruh. (18.10.2008)

65. DAĞLAR

Çobanlar diyarı sürü otağı,
Neden yüzün gülmez n'oldu be dağlar.
Oksijen deposu doğa yatağı,
Baktı baktı hazin güldü be dağlar.

Beton yığınları aldı yerini,
Kıyaslayın bugün ile yarını,
Berrak pınarlara ağaç kurunu,
Kimler koydu kimler yoldu be dağlar.

Çökmüş yaylaları kadere razı,
Sanki deprem vurmuş onun enkazı,
Patika yollarda atalar izi,
Onu da torunu sildi be dağlar.

Ne piyaden geçer ne de bir atlı,
Göç etmiş yabani yoktur kanatlı,
Çimenler kederli çiçekler dertli,
Vakitsiz zamansız soldu be dağlar.

Doğa insanlığa en güzel varlık,
Değerin bilmezsen çekersin darlık,
Suyun satılıktır yüzün kiralık,
İşimiz Allaha kaldı be dağlar.

Yaşam sıtandardı denge bozuldu,
Dana deli oldu inek soğuldu,
Molotof icat et hormon sağıldı,
Âlem yedi hasta oldu be dağlar.

İnsanoğlu zıvanadan atladı,
İçinde kin nefret oldu patladı,
Lat Uzza dirildi Hubel hortladı,
Bizi de ikiye böldü be dağlar.

Para insanlığı geçirdi ele,
O yüzden dünyaya düştü velvele,
Mayosunu alan doğru sahile,
Denizler pilajlar doldu be dağlar. ?

Kul Mehmet içine attı acıyı,
Sal kayalar n'ettiz karakeçiyi,
Şaşort saç boyattı açtı peçeyi,
Bizi bizden kim çaldı be dağlar. (02.06.2012)

5.16. TAŞLAMA

-Semai Şekliyle Yazılanlar

66. KALDI

Şan şerefli atalardan,
İçimizde kül mü kaldı.
Uyuzlu keçiye donduk,
Kıpırdıyacak hal mı kaldı.

Ortam olmuş allak bullak,
Söz dinletir kurt Abdullah,
Ya PKK ya Hizbullah,
Güvenecek kul mu kaldı.

Kilit saktuk açtık kapı,
Gidiş buysa yuttuk hapı,
Sokaklarsa ateş küpü
Gidilecek yol mu kaldı.

Her tarafa koymuş fitil,
Ona çoktur eski mitil,
Ev beğenmez kanlı katil
Babasından mal mı kaldı.

Ahlak bozuk vicdan katı,
Kesiyorlar atı iti
Okullara eşek etti,
Yeyilmeyen fil mı kaldı.

Çilelidir aylar yıllar,
Aç şehirler fakir köyler,
Ye kürküm ye diyen beyler,
Miras size bol mu kaldı.

Kul Mehmet'im yanar közde,
Şehit gazi günlük bizde,
Çocuk cesetleri düzde,
Ağlamayan il mi kaldı. (28.01.2010)

5.16.1. İnsanlara Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

67. ARKADAŞ

Bunca aday kime sordun çıkardın?
İnadını kırmıyorsun arkadaş.
Meydanlarda bol kepçeden dağıttın,
Sözlerinde durmuyorsun arkadaş.

Biri mazlum biri mahzun rolünde,
Aklı fikri vatandaşın reyinde,
Yedi yayın, on dört basın emrinde,
Dürüst haber vermiyorsun arkadaş.

Yanlış adım hiç uymuyor bu çağa,
Vatandaşı bırakırsın merağa,
Çuvalcıya sorulmadan İrağa,
Pkk'ya vurmuyorsun arkadaş.

Kırız yaptız o kırızı aşmadız,
Ağu deyi bal şerbeti içmediz,
Beş yüz elli bir cumhuru seçmediz,
Yasayı da görmüyorsun arkadaş.

Kul Mehmet'im koştum dünya peşinden,
Ne aldın ki toprağından taşından,
Ne söylersin Kaçkarların başından,
Zaten bana sormuyorsun arkadaş. (07.07.2007)

68. NE HACET

On altıysa on altı ne ki yani,
İnanmazsan say demeye ne hacet.
Ufak yollu Hello! desen duyarım,
Bağırıp da Hey! demeye ne hacet.

Boş laf ile ona buna çatıp da,
Ömür boyu sırt üzere yatıp da,
Hazır varı bulduğunda yutup da,
İş var iken tüy demeye ne hacet.

Kenar köşe garibana kızanlar,
Bey yanında lallanıp da susanlar,
Her koyunu bacağında asanlar,
Kokar ise puy demeye ne hacet.

Bir kez olup yanlarına varmadan,
Kırsal kısmın hal hatırın sormadan,
Beş yıl boyu vatandaşı yormadan,
Seçim günü oy demeye ne hacet.

Mehmet Badur sen de yazarsın yersiz,
Söylersin dünyada kuruşsuz kârsız,
Arsıza arsız de hırsıza hırsız,
Naçarlara Ey! demeye ne hacet. (24.02.2001)

69. NE HACET

Herkes kendisini haklı sanıyor,
Eğriyi doğruyu bilsen ne olur.
Farz ile vacibe asla yanaşmaz,
Beyhude sünneti kılsan ne olur.

Açtı yaşmağını çıkardı çarı,
Rengini değişti köydeki karı,
Kaşa sürme çekti saçları sarı,
Beş metre entari bulsan ne olur.

Eğer toplum örf adetten koparsa,
Batı müziğiyle düğün yaparsa,
Duyan kulağına elin teperse,
Zurnayla her hava çalsan ne olur.

Bir becan inekle alaca dana,
İllaki birisi düşer yabana,
Peyniri şaşorda yağı çobana,
El için dağlara gelsan ne olur.

Ne astar eder ne de kılıf uyar,
Ne nasihat dinler ne bir söz duyar,
Bozulmuş zemberek kafada ayar,
Kul Mehmet'ten akıl alsan ne olur. (18.09.2012)

5.16.2. Ayıya Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

70. TARLAYA GELEN AYI

Ayılar musallat oldu mısıra,
Arayıp sahibin sormamız gerek.
Kırdı çalasını döndü hasıra,
Vaziyet yerinde görmemiz gerek.

Göze uyku yoktur baharda yazda,
Ar edep hayâ yok utanmaz yüzde,
İftara sizdedir, sahura bizde
Ziyafet sofrasın kurmamız gerek.

O tarla bu tarla kurmuşlar düzü,
Toplamış peşine gelini kızını,
Saymıyor kimseyi görmüyor gözü,
Başına bir çorap örmemiz gerek.

Ses duymaz söz bilmez Allah ayısı,
Taze mısırların olmuş bayisi,
Ne bilem mecliste varmış dayısı,
Destursuz dayıyı vurmamız gerek. (06.07.2008)

5.16.3. Sosyal Konulara Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

71. BAŞÖRTÜSÜ TÜRBA NA

Türban türban dedik, yer gök inledi,
Boş bedava konuşmasak olmaz mı?
Taktmayan bayansa, takan da bayan,
Hiç birine karışmasak olmaz mı?

İlim için ciğerini dağlayıp,
Okulların kapısında ağlayıp,
Laikliği bir türaba bağlayıp,
Dar kalıba sıkışmasak olmaz mı?

Berberiz savaşlarda barışta,
Biz de varız okumakta yarışta,
Ne var imiş trbanlıda görüşte?
Bu alandan yarışmasak olmaz mı?

Asırlardır tek vücuttur bu millet,
Cumhuruyla, meclisiyle bu millet,
Trbanlıya trbansıza var hürmet,
Bundan sonra tartışmasak olmaz mı?

şikâyetim vardır ulu Sbhan'a,
Bütün suçu vurduk, başta trbana,
Devekuşu kesilirmiş kurbana,
Böyle Şeyler tartışmasak olmaz mı?

Bu lke ki kızıl kanla yoğrulmuş,
Bir tek Türk'e yedi devlet yenilmiş,
O türbanlı Atatürk' doğurmuş,
Durduk yerde karışmasak olmaz mı?

Kul Mehmet arife bir söz yetiyor
Dünya borsasını kimler tutuyor,
El lem göklerde cirit atıyor,
Boş laflarla vuruşmasak olmaz mı? (11.02.2008)

72. UNUTTUK

şükür olsun bulut gitti gün geldi
Elem keder bütün derdi unuttuk.
Her günümüz zemheriyle karakış,
Mayıs, Nisan zaten Mart'ı unuttuk.

Hayâ perdesini kaldırdık yüzden,
Fuhuş serbest oldu bu nasıl vıjdan,
Sükseli gelinden boyalı kızdan,
Fısat gömlek başa örtü unuttuk

Düşünürse insanoğlu dellendir,
Gül dalında karakarga sallanır,
Kadın boya, erkek küpe kullanır,
Eskiden yol erkân vardı unuttuk.

Değerini buldu kılık kıyafet,
Masaya koltuğa çektik ziyafet,
Fuzuli mi oldu bunca bu zahmet,
Eksiye düşürdü artı unuttuk.

Rüşveti yalanı ortaya sardık,
Kendi malımızı kendimiz çaldık,
Banka kapısına kilidi vurduk,
İçeride çakal, kurdu unuttuk.

Bu akıl mantıkla biter mi dertler,
Kafkas üzerinden gelen avratlar,
Banka parasıyla renkli hayatlar,
Ödenecek kredi kartı unuttuk.

Kul Mehmet'im bu gidişle batarız,
Peşin alır veresiye satarız,
Avrupa yolunda depar atarız,
Başladık vitesi dördü unuttuk. (15.05.2008)

73. FAYDASI NE?

Ey kardeşim türbanlıyı okullara almayıp,
Bu toplumu cahilliğe itmenin faydası ne?
Okumadan tüm gençliği görür gezer kör yapıp,
Sonra dönüp cehalete çatmanın faydası ne?

İlim irfan öğrenmeye dolaşırız yollarda,
Dünyaya bi haber olduk konuşulduk dillerde,
Yüzde onu okuycaksa gençliğin okullarda,
Gerisini bir kenara itmenin faydası ne?

Egemenlik bu millete kayıtsız verilmezse,
Gece gündüz parlamenter çalışıp yorulmazsa,
Yasamanın organında hiçbir iş görülmezse,
Hazır vardan maaş verip yatmanın faydası ne?

Turban yasak oldu ama laiklik ne kazandı?
İyi kötü ne yapılsa mahkemeye dayandı,
Hac mac dedi dili uzun Peygamber'e dayandı,
Böyle parti el üstünde tutmanın faydası ne?

Böyle çıktı Kaçkarlardan Mehmet Badur'un sesi,
Hâkim, Savcı bu ülkenin adalet abidesi,
Parlamenter yüce meclis milletin iradesi,
Ortalığı toz dumana katmanın faydası ne? (07.08.2008)

74. BENZETME BENİ

Bana dert yanarsın dilber tabip lokman değilim,
Hal anlamaz dert dinlemez kula benzetme beni.
Gönül bağlarım çiçekli saçlarıma kar yağmış,
Suyu akmaz bitki bitmez çöle benzetme beni.

Fani dünya devr eylemiş görmedim eski hancı,
Hayat ise bir muamma her günü başka sancı,
Yıllar bana bağban oldu ben yıllara bağbancı,
Yemiş vermez yaprak açmaz dala benzetme beni.

Yanlışa dur diyendenim doğruluktur gerçeğim,
Değil bostan korkuluğu dostlarıma mertçeyim,
Zalımlara koç Köroğlu mazlumlara serçeyim,
Etrafını yakıp yıkan sele benzetme beni.

Kul Mehmet'im yanar oldum sanma bir an soğurum,
Bazen yerde gazel olur bazen dağdan ağırım,
Boş laflara karnımız tok kulaktan da sağırım,
Söz işitmez kelim bilmez lala benzetme beni.. (14.01.2014)

5.16.4. Avrupa Medeniyetine Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

75. BİTMEYEN İSTEK

Bu Batı'nın bizden bunca isteği,
Diyor ki sözümü tut bana yeter.
Eğer içimize girmek istersen,
Ülkeden toprağı sat bana yeter.

Bölmektir ülkeyi sırf bunun sözü,
Sakın aldanmayın yalandır özü,
Ne yapcan buğdayı netcen karpuzu?
Tarımı kenara it bana yeter.

Şu Ortadoğu'da kırıldı direnç,
Pıroje bazında başladı süreç,
Doğu'yu bize ver, Kıbrıs'tan vazgeç,
İran'a bombayı at bana yeter.

Çünkü katildirler hoşlanır kandan,
Kiliseler haçlar, vaz geçin dinden,
Faizi yüksek tut, sermaye bizden,
Çalışma, kenarda yat bana yeter.

Kul Mehmet Türklüğü bu da ne demek?
Çalışmadan bilmem, ne olur yemek?
Düşmana kıyak çek, furanca ekmek,
Dostuna kafa tut, çat bana yeter. (10.05.2008)

76. BATI MEDENİYETİ

Biraz tarif edem biraz söyleyem,
Seldir Avrupa'nın medeniyeti.
Ben nasıl anlatıp methin eyleyem?
Baldır Avrupa'nın medeniyeti.

Bir bardak içkiye anasın satar,
Şaraba fareyi mezelik yapar,
Babayla evladın oğluyla yatar,
Haldır Avrupa'nın medeniyeti.

Genç kızları yaşlılarla yatıyor,
Çocuk doğsa hemen çöpe atıyor,
Bina kundaklıyor, insan yakıyor
Öldür Avrupa'nın medeniyeti.

Sokakta soyunur âlemin yapar,
İnsanlık haysiyet şereften kopar,
Yıkanmayı bilmez leş gibi kokar,
Güldür Avrupa'nın medeniyeti.

Kul Mehmet kaynayıp böyle coşuyor,
Bebek değil kucak köpek taşıyor,
Kiliseye sıçar, puta işiyor,
Doldur Avrupa'nın medeniyeti. (18.08.2007)

77. AVRUPA

Avrupa Avrupa nedir ki yanı,
Bizim ülkemizde özlenir oldu.
Başını kaldır da dünyayı tanı,
Yaptığın hareket gözlenir oldu.

İkiyüzlü devler eski düşmanlar,
Atatürk, Fatihler nerde Osmanlar,
Kenar köşe kaçır oldu aslanlar,
Kedi gölgesinde gizlenir oldu.

Dünya savaşında yok olan servet,
O gün bile el açmadı bu millet,
Üç kuruş paraya koskoca devlet,
Namert kapısında sızlanır oldu.

İnsanda bu istek bu arzu nedir,
Yol erkân böyledir adalet budur,
Madde dünyasında Kul Mehmet Badur,
Eriyip tükenip azlanır oldu. (11.19.2001)

5.16.5. Amerika'ya Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

78. DEVRETTİ

İki bin altının bu son günleri,
İki bin yediye kanı devretti.
Bush denilen azgın o kanlı katil,
Dünyaya, nefreti, kini devretti.

Taştan kavi olan hırçın vicdanlar,
Boş yere akıtır su gibi kanlar,
Kör, yetim, dul, topal kalan insanlar,
Milyonlarca ölü canı devretti.

Ateşli silahlar bitmeyen kinler,
Durdurmak bilmiyor, alıyor canlar,
İnsan kasabı mı, kanlı katiller?
Bugüne çileli dünü devretti.

Başımın üstünde vardır yerleri,
Tüm cihan seyretsin bizim erleri,
Haçlı değil bunlar Türk neferleri,
Dünyaya şöhreti şanı devretti.

Erlık mi düşküne günbegün vurmak,
Adamlık mazluma kol kanat olmak,
Bunca bu dertlere bir destan yazmak,
Kul Mehmet Badur'a sonu devretti. (31.12.2006)

5.16.6. Yahudilere Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

79. FİLİSİN (1)

Eski Nemrut, Firavunlar hortladı,
Musa yok ki biz onları durdurak.
Yahudiler zıvanadan atladı,
Asa yok ki biz onları durdurak.

Bütün dünya bu vahşeti duyurdu,
Filistin'de can pazarı kuruldu,
Mescid-i Aksa'nın altı oyuldu,
İsa yok ki biz onları durdurak.

Lider yoktur İsrail'i suçluycak,
Zülfikar'ı ciğerine saplıycak,
O birlik ki tüm İslam'ı topluycak
Masa yok ki biz onları durdurak.

Osmanlıyı o bölgeden atarsan,
Lanetliye toprağını satarsan,
Dört kadınla yan gelip de yatarsan,
Kasa yok ki biz onları durdurak.

Kul Mehmet'im faydası yok ne desen,
Ses çıkmadı Avrupa'dan NATO'dan,
Vur emri var Amerika şatodan,
Yasa yok ki biz onları durdurak. (04.01.2009)

80. FİLİSİNİN (2)

Teknoloji zalimlerin elinde
Değerini bilmiyor ki ne diyem.
Medeniyet beşiğinin çocuğu,
Temiz hava bulmuyor ki ne diyem.

Aç kuzgunlar, yarasalar, bunaklar,
Kan leşleri götürüyor sokaklar,
Feryat figan işitmeyen kulaklar,
Hiçbir mesaj almıyor ki ne diyem.

Akıl fikir bozuk hırçın vicdanda,
Feryadı duyan yok, yara saranda,
Ana şehit düşmüş, beşik al kanda,
Akıl mantık kalmıyor ki ne diyem.

Sabi, sübyan mazlumların ahına,
Şu Ortadoğu'nun can pazarına,
Böyle bir vahşetin tam üzerine,
İsa Mehdi gelmiyor ki ne diyem.

Birleşmiş Milletler yoktur meydanda,
İnsan hakkı gitti Lahey divanda,
Anası bir yanda, piçi bir yanda,
Esir tutmuş salmıyor ki ne diyem.

Kına yaksın Şu Batılı sultanlar,
Hiç haybeye öldürölür insanlar,
Kara kalpli kanlı katil vicdanlar,
Seni insan görmüyor ki ne diyem.

Dur diyen olmadı kefere azdı,
Canları almaktan Azrail bezdi,
Kul Mehmet vahşete çok fena kızdı,
Bana kimse sormuyor ki ne diyem. (13.01.2009)

5.16.7. İnsanlık Âlemine

-11'li Heceyle Yazılanlar

81. BAŞKA DİYOR

Ah dünya Âdem'den bu güne kadar,
Mevsim başka diyor yıl başka diyor
Őansları zorladık sonuna kadar,
Bilek başka diyor kol başka diyor.

Zengini fakiri istiyor lüksü,
Konforlu dayreler son model taksi,
Kıvrak danslar için müziği seksi,
Kalça başka diyor bel başka diyor.

Güveni kalmamış bir dostun dosta,
Fakülte bitiren geziyor boŐta,
Uyum sağlanmıyor ayakta başta,
Sağı başka diyor sol başka diyor.

Devletin başına olmuşlar malik,
Minareyi çalan uydurur kılık,
Üstü açık havuz dibi de delik,
Damla başka diyor göl başka diyor.

Fareler dolaşır er meydanında,
Kedi aslan oldu soba ardında,
Tilki palazlanmış neyin derdinde,
Tavşan başka diyor fil başka diyor.

Analar bacılar giyer karalı,
Sokaklar yanıyor dağlar boralı,
Yedi şehit verdik üç de yaralı,
Ateş başka diyor kül başka diyor.

Bir avuç çapulcu nedir anarşi,
Bu kadar sürmedi cihan savaşı,
Rest çekin Batı'ya bitirin işi,
Akort başka diyor tel başka diyor.

Alacaksın bunca şehit öcünü,
Kuracan meydanda darağacını,
Geçircen boynuna yağlı sicimi,
Şeytan başka diyor cin başka diyor.

Kul Mehmet köpürüp adımdan aşmam,
İkiyüzlü kahpe tuzağa düşmem,
Sözde dost görünür özdeyse düşman,
Ağız başka diyor dil başka diyor. (27.12.2009)

82. KALIR

Zalım felek kaptı benim ipimden,
Ne uzun bırakır ne kısa kalır.
Bu nasıl güneştir yakar kavurur,
Ne yaza bırakır ne kışa kalır.

Bu çarkın zemini nerdedir bilsem,
Durdursam zamanı hep aynı kalsam,
Doğruluk bazında peygamber olsam,
Ne Musa bırakır ne İsa kalır.

Zenginlikte göze almış Karun'u,
Düşünmez ki geleceği yarını,
Gürdü mü devletin hazır varını,
Ne masa bırakır ne kasa kalır.

Karınca aslana yapıyor kılık,
İnsanın ruhunu sardı hastalık,
Kim kime dum duma oldu ortalık,
Ne tasa bırakır ne yasa kalır.

Öz kardeşler birbirine yabancı,
Bitmiyor ki Ortadoğu'da sancı,
Bağdat'ta kurulan o darağacı,
Ne Saddam bırakır ne Buş'a kalır.

Mehmet Badur yaşamakta bu kullar,
Bir soylasan para etmez bu diller,
İnik çıkık engebeli bu yollar,
Ne boşa bırakır ne başa kalır. (17.07.2007)

83. BİNDE BİR

Geniş dünya çarpık düzen içinde,
Toz konmamış yüz bulanlar binde bir.
Hayal umut her bir yolun ucunda,
Umduğunu tez bulanlar binde bir.

Çıkar dünyasında tutulduk cenge,
İnsanlar boyandı her türlü renge,
Seksenlik nineler alafıranga,
Evlenmeye kız bulanlar binde bir.

Kime ne sorarsan öğretir tersi
Okulda İngiliz Almanca dersi
Teşekkür yerini almıştır mersi
Özü Türkçe söz bulanlar binde bir

Daldın ufuklara hayaller kurdun
Felek çemberinden neleri gördün
Hangi gün yaşadın ne zaman güldün
Bu dünyadan haz bulanlar birde bir

Kul Mehmet'im dert başımdan aşıyor
Kul beşerdir şaşırıdıkça şaşıyor
Ağustosta palto giymiş üşüyor
Kara kışta yaz bulanlar binde bir. (07.07.2009)

84. BEYLER

Biraz tarif edem vasfi haliniz
Vatandaşın cebin delersiz beyler
Deryalar yıkamaz çamur kiriniz
Menfaat yasası silersiz beyler
Şahsı çıkarına dalmış çoğusu

Zırlara bürünmüş yoktur korkusu
Denizden de gelse para korkusu
Hemen balıklama dalarsız beyler

Vekille vurgunca yan yana kanka
Toplumda bırakmaz taşıncağ yonka
Uzayda kurulsay merkezi banka
Korkarım orayda delersiz beyler

Yalnız vurgun için gösterir çaba
Süper emeklilik yan gelir cebe
Yüz yirmi bin nebi yüz dört kitaba
Yemin etsez yine çalarsız beyler

Kul Mehmet merhamet adalet hani
Satıp ta yiyoruz yarını dünü
Seçim zamanında hem cuma günü
Abdestsiz namazı kılarsız beyler. 14.09.2011

85. ADAMLAR

Tanıtayım devrin adamlarını
Adam var deryayı yutmayı bilir
Adam var konmuştur gülün dalına
Adam karga gibi ötmeyi bilir

Adam var yönetir cümle cihanı
Adam var dört yana yetişir şanı
Adam deve yutmuş semeri hanı
Adam var durmadan çatmayı bilir

Adam var ki telden sesi geçirir
Adam var semada uçak uçurur
Adam var düğmeyle servet kaçırrır
Adam var bir ömür yatmayı bilir

Adam var fethetmiş cümle cihanı
Adam var şehittir silinmez kanı
Adam var boş yere vermiştir canı
Adam var her yola gitmeyi bilir

Adam var ser verir ama sır vermez
Adam var ki yüz bin iyilik görmez
Adam var kimsenin hatrını saymaz
Adam var dostunu satmayı bilir

Adam var dağların ardını görür
Adam çalışmadan geçimi bilir
Sana ne ki bundan ey Mehmet Badur
Kendi çöplüğünde ötmeyi bilir. (11.08.1999)

86. KABUL ET

Neler anlatırsın ey ulu çınar
Onlar eskidendi yitti kabul et
Senin saydıkların asma kabağı
Dedemle mezara gitti kabul et

Tarikten çıkmıştır insanlık emi
Şeytanla dans eder beşerin tümü
Mezarlık bir deniz sen eski gemi
Ha bugün ha yarın battı kabul et

Beyinler sulandı kafalar çatlak
Tarlam Konya'da Erzurum'da otlak
Bize vekil oldu doymayan gırtlak
Deveyi semerle yuttu kabul et

Batının bitmedi İslam'a hıncı
Toplumda başladı derinden sancı
Müslüman gerici putperest dinci
Dervişler hırkayı attı kabul et

Hormonu ettik de organik umduk
Her şey kiradadır biz patron olduk
Angus ithal ettik vurgunu vurduk
Cambaz numarası tuttu kabul et

Olaysız il yoktur terör yayıldı
Şehitler na'şına kelle deyildi
Müslüman olmayan şehit sayıldı
Hak hukuk adalet bitti kabul et

Kul Mehmet döner mi asla sözünden
Uyduk gidiyoruz batı izinden
Yediden yetmiş para yüzünden
İnsan vicdanını sattı kabul et. (24.03.2012)

87. GÜNÜMÜZ OLAYLARI

Her şey laçkalaştı temelden oynak
Tutmuyor ayaklar dizim kalmadı
Ahlaken bozulduk batıdır kaynak
Çürüdü tükendi özüm kalmadı

Basın yayınlarda hep yanlı haber
Yabancı yerliden oldu muteber
Memura tekme yi köylü ye semer
Vuranlara diycek sözüm kalmadı

Salgın grip vurdu domuz hastadır
Dana deli oldu inek yastadır
Genetikli sebze hormon ustadır
Yemeye armudum muzum kalmadı

Var sayım sıkandal bu tele kulak
Kim kime ne diyor eyleriz merak
Herkes suç işlemiş kime ne sorak
Doğruda gerçekte izim kalmadı

Siyasi patiler birbirin mıhlar
Zor gördü kaçıyor bu altı oklar
MHP masaya vurur yumruk lar
HDP'ye verdim kozum kalmadı

Ermeni lobisi gösterir dişi
Sözünü dinletir bölücü başı
Hazmede hazmede yuttuk talaşı
Midemiz bulandı hazım kalmadı

Cunta deşifrede PKK afta
Millet sokaklarda vekiller gafta
Olanlar ortada iktidar lafta
Çözüm e mözüme lüzum kalmadı

Mehmetçiğin beklediği huduttan
Gariban anadan şanlı şehitten
Kahraman gaziden canlı şehitten
Özür dileyecek yüzüm kalmadı

Kul Mehmet Badur'un kalmakal hali
Doktor üşük dedi cinci da deli
Çarşamba Perşembe isterse Salı
Dört mevsim kış oldu yazım kalmadı (15.11.2009)

88. KALMAMIŞ

Bozulmuş devranı demi dünyanın
Eski ortam eski düzen kalmamış
Güvence yıkılmış mertlik kalmamış
Hakikat babında yüzen kalmamış

Nerden alsan ele her gün perişan
Her fert alanında vardır bu nişan
Doğruyu söyleyen doğru konuşan
Doğru ölçüp biçen yazan kalmamış

Mücadele vardır kıran kırana
Kim kime dumduma vuran vurana
Helal haram denmez yiyen yiyene
Yanlışa dur diyen kızan kalmammış

Bahane aradık çiçekte gülde,
Bin çeşit yalanlar ağızda dilde,
Sağlam adımlarla dosdoğru yolda,
Edep erkân ila gezen kalmamış

Soygunlar vurgunlar bitmedi hala,
Çeteler mafyalar bir başka bela,
Müftüyle papazlar gezer kol kola,
Beyinler sulanmış izan kalmamış

Kanunlar yasalar devlet namına,
Şahısa hizmet var nimet namına,
Hoca ebcet okur cennet namına,
Rüşvetsiz müşkülü çözen kalmamış.

Kul Mehmet karışma gönül işine,
Sırrı muammalı aşk ateşine,
Mecnun gibi düşüp Leyla peşine,
Kerem gibi yanan ozan kalmamış. (29.05.2009)

5.16.8. İnsanlara Taşlama

-Semai şekliyle Yazılanlar

89. ZAMANE KADINLARI

Neye benzemek istiyor?
Bu zamane kadınları,
Sosyete yaşam istiyor,
Bu zamane kadınları.

Bir şey sorsan moral bozar,
Evde erkeğine kızar,
Gündüz yatar gece gezer,
Bu zamane kadınları.

Eşęi telden geçirir,
Düşünen aklın kaçıır,
Parayla bebek sıçıır,
Bu zamane kadınları.

Babanı ağzından anar,
Para sanki gökten iner,
Bir de sponşoru ister,
Bu zamane kadınları.

Modaya açık kapısı,
Kuaför gibi işçisi,
Sanki boyanın fiçisi,
Bu zamane kadınları.

N'ider Mehmet Badur n'ider?
Yüz yıkansa oje gider,
Hayatın içkiye adar,
Bu zamane kadınları. (17.09.2008)

90. İHBARCI

Orman dayresine ortak,
Bizim köyün ihbarcısı.
Beyni sulu kafa çatlak,
Bizim köyün ihbarcısı.

Sinsi gezer hiç bilinmez,
İzi karda belli olmaz,
Vallah cenazen kılınmaz,
Bizim köyün ihbarcısı.

Değiştirmiyor huyunu,
Köylüye yapar oyunu,
Aynen Afrika maymunu,
Bizim köyün ihbarcısı.

Yandı fukaralar yandı,
Bıçak kemiğe dayandı,
Beş yüz de baba kazandı,
Bizim köyün ihbarcısı.

Mehmet Badur fena kızdı,
Onun için böyle yazdı,
Ortam gergin hava bozdu,
Bizim köyün ihbarcısı. (06.12.2006)

91. MECBUR KALIR SIN

İster istemez dünyaya,
Gelmeye mecbur kalırsın.
Bu dünyanın ziynetinden,
Almaya mecbur kalırsın.

Sağlam vurmazsan kazığı,
Evden almazsan azığı,
Zurna ile caz müziği,
Çalmaya mecbur kalırsın.

Evlenirsin eşlenirsin,
Ara sıra taşlanırsın,
Zaman gelir yaşlanırsın,
Solmaya mecbur kalırsın.

Laf vururlar gazez gibi,
Tef yutarsın keriz gibi,
Dibi bağlı havuz gibi,
Dolmaya bağlı kalırsın.

Kul Mehmet'im dünya döner,
Bu çarkıdan medet umar,
Azrail göğsüne konar,
Ölmeye mecbur kalırsın. (03.09.2001)

-11'li Heceyle Yazılanlar

92. BEN Mİ SUÇLUYUM

Dünyada kendini haklı görenler,
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum?
Uluslararası hesap soranlar,
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum?

Çıkarına kanun yasa yapanlar,
Petrol için bunca kanı dökenler,
Sürüldüğü yeri yakıp yıkanlar,
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum?

Pekaka'yı tutup yardım edenler,
Gün geçmeden askerimi vuranlar,
Peygamber'e bile kusur bulanlar,
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum?

Gerçeği doğruyu göremeyenler,
Gaflet uykusundan uyanmayanlar,
Bir tek Usame'ye dönmeyeneler,
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum?

Göklerin dibini ben mi delmişim
Haklı haksız kimden hesap sormuşum?
İsa'yı çarmıha ben mi germişim?
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum?

Kul Mehmet dünyada ol süper güçler,
Karınları doygun ruhları açlar,
Lideri Firavun göğsünde haçlar,
Onlar suçlu değil ben mi suçluyum? (20.10.2007)

93. FUKARA

Hayat okulunda imtihan vardır,
Sen sınıfta kalacaksın fukara.
Hizmette ileri, payında geri,
Hangi günü göreceksin fukara.

Döner mi fakirin düzgün çarkısı?
Hicaz'a gidiyor nefes kokusu,
Bir gün yaşamaktır bütün arzusu,
Yaşamadan öleceksin fukara.

Adalette haksızlığı yapanın,
Masraf deyip ceplerine tepenin,
Doğrulardan gerçeklerden sapanın,
Tam gözüne vuracaksın fukara.

Kul Mehmet kanunu işte dünyanın,
Faydası olur mu nefretin kinin,
Kör talih denilen o kara bahtın,
Bacağımı kıracaksın fukara. (07.10.1999)

94. PARA

Bütün insanları peşten koşturan,
Paradan başkası nedir ki yani?
Topluma en büyük denge bozduran,
Paradan başkası nedir ki yani?

Kazanmaya sağa sola seğirten,
Düşündün mü nedir boğa böğürten?
Zalime zügürte ağa dedirten,
Paradan başkası nedir ki yani?

Şahta padişahta en büyük ferman,
Bazen sultan olur bazen Süleyman,
Her nevi derdine en keskin ferman,
Paradan başkası nedir ki yani?

Paradır insanı ayakta tutan,
Var mıdır rüşveti kenara iten?
Her türlü pisliğin önünü örten,
Paradan başkası nedir ki yani?

Kul Mehmet'im çoktur paraya tapan
Girmede bir türlü senin de cebin,
Deliyi sersemi akıllı yapan,
Paradan başkası nedir ki yani? (12.10.2003)

95. ENSEN KALIN OLURSA

Dünyada kapalı yol olmaz sana,
Ensen kalın cebin şişman olursa.
Top atsalar bile dokunmaz sana
Ensen kalın cebin şişman olursa.

Mecliste en başta yerin bulursun,
Haksız davalarda haklı olursun,
Kel olsan, dul olsan kızı alırsın,
Ensen kalın cebin şişman olursa.

Dalkavuk yağcılar arayıp bulur,
Bakandan vekilden hediye gelir,
Banka müdürleri hizmetçin olur,
Ensen kalın cebin şişman olursa.

Kul Mehmet ölsen de sana kim yanar,
Zırdeli olsan da akıllı sanar,
Kavak tepesinde değirmen döner,
Ensen kalın cebin şişman olursa. (01.08.2008)

96. GEL DE AĞLAMA

Bu kahpe dünyanın terse dönüşü,
İçime dert oldu gel de ağlama.
Develer fil oldu karınca aslan,
Çakallar kurt oldu gel de ağlama.

Korkak aslan oldu, aslanlar kaçtı,
Saçlılar kel oldu, keller de saçlı,
Haklılar suçludur, haksızlar haklı,
Zalimler mert oldu gel de ağlama.

Kul Mehmet Badur'un düğmesi düştü,
Köprünün altından çok sular geçti,
Kahpe felek vurdu, yaralar açtı,
Bazen de sert oldu gel de ağlama. (15.02.2004)

97. KAÇ PARA EDER?

Ortalık fitneyle fesat kaynıyor,
Doğrunun düzeni kaç para eder?
Cemaat kahvede, Hoca pazarda,
Mezenin ezanı kaç para eder?

Adam kafa bulmuş, gezer âlemde,
Kıredi kartları vardır elinde, ?
Nataşa güzeli viski yanında,
Emonun hozanı kaç para eder?

Hilekâr her işe sokuyor çomak,
Mesele yemeği avanta yemek,
Çatal bıçak seti, porselen tabak,
Dedenin kazanı kaç para eder?

Nene lazım onun falan filanı,
Üçü beşten satar söyler yalanı,
Gece âleminde sarı Elen'i,
Evinin Suzan'ı kaç para eder?

Güçlüler güçsüze diyor ki dayı,
Köpek baklavadan umuyor payı,
Batı müziğine takmış kafayı,
Bugünün ozanı kaç para eder?

Makamı mevkiler rüşvet alırsa,
Eğriler doğruya darbe vurursa,
İlkokul mezunu müdür olursa,
Filozof izanı kaç para eder?

Elbet ki olacak olduktan sonra,
Musibet kemale erdikten sonra,
Aç kurtlar kuzuyu yedikten sonra,
Kul Mehmet fızanı kaç para eder? (03.12.2008)

98. MİNNET

Kime ne söyleyim kime ne diyem?
İkiyüzlü olan kuldan gücendim.
Çile kervanından hayat yolundan,
Kalma kal içinde halden gücendim.

Ne yandır ateşi ne söndür közü,
Güve vurmuş bir kez insanlık özü,
Ne Şam'ın şekeri ne Arap yüzü,
Arı kovanında baldan gücendim.

Şarabın küpünden derviş tasından,
Viranede öten baykuş sesinden,
Zalimin zulmünden züğürt aşından,
Yılan gibi sokağın dilden gücendim.

Aşkın kısmetini yiyenler solmuş,
Şairler âşıklar başka yol bulmuş,
Ozanlar içine hırsızlar dolmuş,
Gerçeği çalmayan telden gücendim.

İnsanlık şereften özden kopuyor,
Paraya, servete, vara tapıyor,
Elimi uzatsam kolum kopuyor,
Her adımımı engel yoldan gücendim.

Kul Mehmet'im eser Batı virüsü,
Bal yapmaz kovanda yaban arısı,
Tilki diye satar çakal derisi,
Giydiğim libastan çuldan gücendim. (13.05.2008)

99. ÖLDÜM

Bir destanım vardır zamana uygun,
Desem öldürürler demesem öldüm.
Vicdanlar kör olmuş fikirler baygın,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Gaflet uykusunda insan uyuyor,
Fırsatını bulan vurgun vuruyor,
Yiyen yemeyenden hesap soruyor,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Kişiye yüz versen yüz daha ister,
Hayâsız yüzlere neylesin astar,
İşlenen her suça çekilir mastar,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Hilekârlık dersin biçilmez kaftan,
Yalancı yanından geçilmez laftan,
Kurnazlar geçinir ben gibi saftan,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Şöyle bir cevâlân et, ortamda tur at,
Koroğlu olsan da kişnemez kırat,
Destekli zampara geçerli sanat,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Bir de çağ atladık, gözü kapalı,
Kadın pantol giyer, erkek küpeli
Modaya uyuyor körü topalı,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Suçlar masa altı kat kat duruyor,
Fırsatını bulan vurgun vuruyor,
Yiyen yemeyenden hesap soruyor,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Alimlik taşıyor elif bilmeyen,
Cennet ehli olmuş namaz kılmayan,
İnsandan sayıldı insan olmayan,
Desam öldürürler demasam öldüm.

Kul Mehmet insanda hal kötü niyet,
Bayandan baylara geliyor davet,
Huzurun yerini aldı rezalet,
Desam öldürürler demasam öldüm. (02.05.2010)

100. SEÇİM VAR

Önümüzün baharında seçim var,
Siyasette olanları seyredin.
Dikkat edin avantadan geçim var,
Yağlı kete yiyenleri seyredin.

Bir paradır yalanların birisi,
O da ne ki daha gelir gerisi,
Yumşak koltuk üstü ceylan derisi,
Yan gelip de yatanları seyredin.

Güzel atar konuşmayı bilirse,
Asar keser alkışlayan bulursa,
Kümes saray, tavuk seçmen olursa,
Yumurtaı satanları seyredin.

Nice kişi seçimlerde barınır,
Yiyen yiyor geri kalan sürünür,
Bir gün sağda bir gün solda görünür,
Kara çarşaf giyenleri seyredin,

Meydanlarda kuracaklar davayı,
Ahkâm kesip basacaklar havayı,
Mutfaklarda tencereyi tavayı,
Zamlar ila yakanları seyredin.

Vatandaşlar kalacaklar arada,
Harareti konuşmalar sahada,
Yontulmamış kaba laflar havada,
Birbirine vuranları seyredin.

Bu laflardan isterseniz gocunun,
Ye kürküm ye öteberi geçinin,
Vicdan varsa çalar ikan düşünün,
Vatandaşı soyanları seyredin.

Nice hatip konuşmayı yaparken,
Alkış sesi meydanları yıkarken,
Tam ağzından zifirini dökerken,
Kürsüleri kıranları seyredin.

Vatandaşım her yasaya uyarım,
Ne patlarsın sağır değil duyarım,
Bir oy ile ölçülüyor değerim,
Bana kıymet verenleri seyredin.

Birileri kazanacak sonunda,
Çar çur vardır her kazancın sonunda,
Güçlü aday etrafında yanında,
Paltosunu tutanları seyredin.

Kürsülerden nutuk çeken birisi,
Bulunmayan Hint Yemen'in halısı,
Vatandaşsa sanki koyun sürüsü,
Ho babam ho sürenleri seyredin.

Dost eliyle çuvallara koyulduk,
Cahil geldik İMF'ye sayıldık,
Avrupa'nın kapısından kovulduk,
Başımıza gelenleri seyredin.

Siyasetin meydanları durulur,
Kazananlar koltuklara kurulur,
Bütün masraf vatandaşa vurulur,
Sırtımıza binenleri seyredin.

Kul Mehmet'im ediyorum hayreti,
Çar çur ile yönetirler devleti,
İMF'nin kasasına milleti,
Cerse gibi sağanları seyredin. (28.02.2008)

101. YUH OLSUN

Yalnız kendi menfaati icabı,
Ona buna kızanlara yuh olsun.
Yokluğunda sakın sakın dolaşıp,
Bulduğunda bozanlara yuh olsun.

Korkma kardeş insanların merdinden,
Bana ne ki kardeşlerin derdinden,
Kötü fikir komşusunun ardından,
Kuyusunu kazanlara yuh olsun.

Ağa beylik sevdasına bürünüp,
Makamına mevkisine bürünüp,
Ye kürküm ye hesabına dayanıp,
Sahte ilaç yazanlara yuh olsun.

Güçlü olan gösteriyor dişini,
Anlamadım üçkâğıtçı işini,
Haksız yere haklıların başını,
Rüşvet ile ezenlere yuh olsun.

Kul Mehmet'im çapulcular bulup da,
Sınırlardan ülkemize gelip de,
Kalleşliğin kitabını yazıp da,
Huzurumuz bozanlara yuh olsun. (11.12.2007)

102. ZAN EDER

Zan ila oturup kalkarsa kişi,
Dostunu kendine düşman zanneder.
Üç kere secdeye koyarsa başı,
Kendini hazreti Osman zanneder.

Gönül yapam derken yıkar hatırı,
Kendi de anlamaz neden ötürü,
Oku desen bilmez üç beş satırı,
Şahsını bir bahrı umman zanneder.

Kuru palavrada bulunmaz eşi,
Yumruğu balyozdur vafatır taşı,
Gözünü çıkartır yaparken kaşı,
Kendini tabibi lokman zanneder.

Gönül kapısını halka açmayan,
Sevgi pınarından zerre içmeyen,
Evde karısına sözü geçmeyen,
Yenilmez kendini aslan zanneder.

Kul Mehmet geçmişi eskiyi özler,
Dünyayı tersinden görürse gözler,
Kul hakkını yiyen utanmaz yüzler,
Halk içinde kendin insan zanneder. (14.01.2014)

5.16.9. Vatan Hainlerine Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

103. UTAN

Kimden ne bölecan, kim hesabına,
Aslın, neslin, ecdat, atandan utan.
Ey Allah'tan korkmaz kuldan utanmaz,
Bari bu toprakta yatandan utan.

Kimsin belli değil, kimden olduğun,
Dış mihrak sözüyle oyuna geldin,
Ekmeğin yediğin, suyun içtiğin,
Hava soluduğun vatandan utan.

Kürdüyle, Lazıyla, Çerkez, Yörükle,
Bükülmez bilekle, aslan yürekle,
Silah mermi yokken kazma kürekle,
Tam yedi düvele çatandan utan.

Kul Mehmet'im verdik bunca şehitler,
Bu vatan bölünmez, hepsi şahitler,
O Yahya çavuşlar, o er Seyitler,
Daha anlatam mi, utandan utan. (28.03.2008,)

5.16.10. İslam Düşmanlarına Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

104. KEFERE

On dört yerden yaram vardır, kanıyor,
Dermanıma kurşun attı kefere.
Kul yazısı değil Allah kelamı,
Fermanıma kurşun attı kefere.

İslam âlemine tek bunun kastı,
Ne yana açılrsa yolunu kesti,
Bu bizin beylerin en sadık dostu,
Güvenime kurşun attı kefere.

Arap dünyasında karnın doymadı,
Babil dağlarını gör ki n'eyledi,
Amentüyü param parça eyledi,
İmanıma kurşun attı kefere.

Medeniyet çığlıkları atanlar,
Para için anasını satanlar,
Her derede karga gibi ötenler,
Vicdanıma kurşun attı kefere.

Güçlü geldi mazlumlara saldırdı,
Astı kesti, kasasını doldurdu,
Silah yaptı askerimi öldürdü,
Kur'an'ıma kurşun attı kefere.

Bu yoldadır Kul Mehmet'in davası,
Elbet bize bir gün gelir sırası,
Elif lamla Nas suresi arası,
Her yanıma kurşun attı kefere. (20.08.2008)

5.16.11. Evdeki Kediye Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

105. ALACA KEDİ

Geçmiş evde başköşede oturur,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.
Her gününü diğerine getirir,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Yemez piskiveti, yemez lokumu,
Nerde bulam kış gününde zıkkımı?
Uyumakla geçer günün çoğunu,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Akşamda sabahtan rızkını umar,
Ev içinde pisler, üstünü gömer,
Fareyi görürse gözünü yumar,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Dört ayağın germiş güzel yayıyor,
Fareler üstünde cirit atıyor,
Bir kahabi tek seferde yutuyor,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Ağız büyük amma çok ince dişli,
Gözleri masmavi keskin bakışlı,
Rengine bakarsan tam Beşiktaşlı,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Fareler içinde yürüyor namı,
Kendi hoş görüşlü yakmıyor canı,
Başka bir kediyle kurdu divani,
Bizim siyah beyaz alaca kedi.

Kul Mehmet Badur sana ne diyor?
Germiş ayakları yan gel yatıyor,
Gördüğü fareden korkup kaçıyor,
Bizim siyah beyaz alaca kedi. (09.06.2007)

5.16.12. Devlet Yönetimine Taşlama

-11'li Heceyle Yazılanlar

106. GEREK YOK

Bu batıdan borazanı alıp da,
İnce hava çalmamıza gerek yok.
Ülke için farz olanı bırakıp,
Sünnetleri kılmamıza gerek yok.

Kaçırmadan kızgın demir tavını,
Görmek gerek avcı isen avını,
Kazmak için PKK'nın kuyunu,
Ona buna sormamıza gerek yok,

Bilen var mı bu ecele dermanı,
Yüce Allah yazmış böyle fermanı,
Vurulmuşsa yalnız bir tek Ermeni,
Tüm Ermeni olmamıza gerek yok.

Şu Orhan Pamuk'a ödülü verip,
İdam sehpasında Saddam'ı görüp,
Öcalan'ı lüks odada kayırıp,
Kendimizi kurmamıza gerek yok.

Kilisede papaz imiş bana ne
Davet için arıyorduk bahane,
Geldi deyip Venedik'e temenne,
El ayağın görmemize gerek yok.

Dostum diye Şu batıyı seğiyor,
Atı alan Üsküdar'ı geğiyor,
Suç işleyen Avrupa'ya kaçıyor,
O birliğe girmemize gerek yok.

Mehmet Badur bu dünyada gülmezse,
Yönetici hal hatırım sormazsa,
Vergi alıp hizmetime gelmezse,
Şu Berta'da kalmamıza gerek yok. (24.08.2006)

5.16.13. Kendine Taşlama

-Semai Şekliyle Yazılanlar

107. MEHMET BADUR

Neden böyle ağlıyorsun?
Neyin noksan Mehmet Badur?
Derdin nedir yazıyorsun?
Neyin noksan Mehmet Badur?

Kızılay'dan yardım geldi,
Bir kilo şekerini verdi,
Çay demledin yüzün güldü,
Neyin noksan Mehmet Badur?

Kuru ekmeğini zorla yuttun,
Damakta tadını bıraktım,
Beş liraya etini sattın,
Neyin noksan Mehmet Badur?

İş düzeldi halin geldi,
Kara kovan balın geldi,
Para verdin yolun geldi,
Neyin noksan Mehmet Badur?

Şükür ki tez akla geldin,
Beylere arkanı verdin,
Yeşil kartla ilaç aldın,
Neyin noksan Mehmet Badur?

Beyler ile eşit oldun,
Yük taşıdın çeşit oldun,
Dört ayaklı taşıt oldun,
Neyin noksan Mehmet Badur? (08.05.2003)

5.16.14. Millete Taşlama

-Semai Şekliyle Yazılanlar

108. MİLLET

İnsanlara bir hal oldu,
Kötüye yöneldi millet.
Rotayı yönü deyişti,
Batıya yöneldi millet.

Daha dereyi görmeden,
Henüz avını vurmadan,
Arsa yok bina kurmadan,
Çatıya yöneldi millet.

Kuru değil yaş kesildi,
Töre dedik baş kesildi,
Vicdanlarsa taş kesildi,
Katiya yöneldi millet.

Emekçiler ter sızıyor,
Çetelerse kol geziyor,
Güçlü güçsüzü eziyor,
Ütüye yöneldi millet.
İnanlara hal oluyor

Cebe mesajlar geliyor,
İnternetle yar buluyor,
Kutuya yöneldi millet.

Kul Mehmet'i dinlemiyor,
Hazır var da dayanmıyor,
Tuzlu yağı beğenmiyor,
Eti'ya yöneldi millet. (21.09.2009)

-11'li Heceyle Yazılanlar

109. BAKSANA

Örf adetten koptuk eksenden kaydık,
Başka yana döndü özler baksana.
Ar edep hayâyı bir yana koyduk,
Artık utanmıyor yüzler baksana.

Ortamda periler cinler türedi,
Gaipten alırlar istihbaratı,
Köprüsüz geçerler bunlar sıratı,
Velfecri okuyor gözler baksana.

Bir moda uydurduk olduk medeni,
Bizde anlamadık nedir nedeni,
Yarı çıplak gezer soyar bedeni,
Dolaşır gelinler kızlar baksana.

Arzusu her çöpte horozu ölse,
İster ki deveyi semerle yutsa,
Karun hazinesi eline geçse,
Yine gözü doymaz azlar baksana.

Ucuz kahramanlar caka satıyor,
Sap samanı birbirine katıyor,
Fakire bir lokma ekmek yetiyor,
Onu da cambazlar tuzlarlar baksana.

Kul Mehmet toplumun büyük yarası,
Mafya tacirlerin kara parası,
Eroin kokain bu mu çaresi,
İnsanın vicdanı sızlar baksana. (11.12.2008)

110. BELLİ DEYİL

Kazan gibi kaynar şu Ortadoğu,
Kuru belli deyil yaş beli deyil.
Bir birinden kopmuş insanlık bağı,
Mantık beli deyil iş beli deyil.

Çıkmadı bölgeyi kandan arıtan,
Yok mu akliselim işi yürüten,
Merkez bir örgüte olmuş militan,
Ayak belli deyil baş belli deyil.

Işid yorga gider kopmuş dizginler,
Ne için savaşır fikri bozgunlar,
Petroller üstünde gezer kuzgunlar,
Karga belli deyil kuş beli deyil.

Şu Ortadoğu'nun durumu feci,
Yahudi lobisi orada neci,
İnsanları olmuş göçmen mülteci,
Ekmek beli deyil aş beli deyil.

Kul Mehmet bu işler değildir şaka,
Şan şeref ar namus almıştır leke,
Mezhep savaşları büyük tehlike,
Köşe belli deyil taş beli deyil. (01.01.2003)

111. ÇOĞALDI

Doğruyu dürüstü bir tane göster,
İbare dubara yalan çoğaldı.
Dubarayı atan düşeş oynuyor,
Kestirmeden köşe olan çoğaldı.

Uyuyan kimse yok herkes uyanık,
Hâkimde savcıda paradır tanık,
Futbolda milliler üç sıfır yenik,
Her işin erbabı bilen çoğaldı.

Doktor göz ağrına iyine yazar,
Kasaplar ölmeden derini yüzer,
Tezgâhlar kurulmuş hormonlu pazar,
Her derde devayı bulan çoğaldı.

Yalanı söylemez sözünü tutmaz,
Haramdan el çekmez kul hakkı yutmaz,
Otelde müşteri bayansız yatmaz,
Ekmeksiz katıksız kalan çoğaldı.

Kantarda noksandır tartılan tartı,
Bahisler üstüne oynarız kartı,
Yüz tane tarikat doksan üç parti,
Ambarın dibini delen çoğaldı.

Haklılar haksızdır haksızlar haklı,
Paraya takılmış toplumun aklı,
Zenginle fakirin selası farklı,
Taksitle mezarı alan çoğaldı.

Raflara kaldırdık şerefi arı,
Sosyal medyalardan bulurlar yarı,
Ekranlar olmuştur evlenme yeri,
Basında yayında ilan çoğaldı.

Bu günkü dervişler ne işe yarar,
Cennetin yolunu papaza sorar,
Nerde para desen oraya kayar,
Anlının terini silen çoğaldı.

Kahveci bakkalın temizdir işi,
Lokantacı satar haftalık aş,ı,
Berberler yapıyor kuru tıraşı,
Sabunsuz tüyünü yolan çoğaldı.

Kurulmuş örgütler hem de yüz çeşit,
PYD HDP tümü anarşist,
Bir yanda PKK bir yanda işid,
İşarsız ısıran yılan çoğaldı.

Şu Ortadoğu'nun felaket işi,
Oynamış yerinden her köşe taşı,
Bayrağa sarılı geliyor na'şı,
Şehit cenazesini kılan çoğaldı.

Kul Mehmet Badurum içimiz acır,
Akdeniz mezarlık sebebi tacir,
Bir yandan göçmenler bir yan muhacir,
Ülkemize giden gelen çoğaldı. (03.09.2015)

112. KORKARIM

Dünya mı değişti, kul mu bozuldu,
Gidişatın hallerinden korkarım.
Mayası şekerden dalağı listen,
Arıların ballarından korkarım.

Kötülükte şeytan ile yarışır,
Olur olmaz tüm işlere karışır,
Yola suya camiye de karışır,
Böylesinin dillerinden korkarım.

Sinirlenir kaşlarını çattırır,
Burda üfler ta uzakta öttürür,
Çalar çırpar şeytana da yutturur,
Öylelerin ellerinden korkarım.

Kul Mehmet bu ne hal, ne biçim gidiş?
Karışma kimseye kenara sıvış,
İster zalim olsun isterse derviş,
Tüm Allah'ın kullarından korkarım. (01.10.2007)

113. TEKNOLOJİ

Teknoloji teknoloji diyorlar
İnsanları öldürmeye yarıyor
Kullanmayı bilmeyenin elinde,
Mazlumlara saldırmaya yarıyor.

Ahkâm keser yalan yere bağırır,
Dara düşse köpeğini çağırır,
Anasıdır anarşiyi doğurur,
Ülkeleri böldürmeye yarıyor.

Zevk alıyor mazlumlara vurmadan,
Duramıyor sırtı tımar olmadan,
Fatih gibi cengâveri görmeden,
Katilleri güldürmeye yarıyor.

Siyonizim dalga dalga gelirken,
Nükleerle kimyasalla vururken,
Ortadoğu tarak gibi tararken,
Haritadan sildirmeye yarıyor.

Bir miskete felaketi sığdırır,
Devlet yıkar başkanını öldürür.
Belaları tepesine yığdırır,
Güneşleri soldurmaya yarıyor.

Kul Mehmet'im sözü burda bitirip,
Çalışmadan hazır vara oturup,
Kölesini iş başına getirip,
Kasasını doldurmaya yarıyor. (22.01.2009)

5.16.15. Siyasilere Taşlama

11'li Heceyle Yazılanlar

114. GÖRDÜN MÜ?

Gül dalına konmuş bizim vekiller,
Ne de güzel ötüyorlar gördün mü?
Kendileri kârlı olduğu yerde,
Birbirini tutuyorlar gördün mü?

Solcular yolcudur sağcılar hancı,
Sokakta milletin bitti direnci,
Ne karı koca der ne kardeş bacı,
Birbirine çatıyorlar gördün mü?

Oy veren milletin çoğusu pişman
Böyle tuzaklara bir daha düşmem,
Babası bakandır oğlu danışman,
Varı vara katıyorlar gördün mü?

Har vurup çok güzel harman savurup,
Kenarda köşede adam kayırıp,
Özel sektörüne kaymağı verip,
Birbirine yetiyorlar gördün mü?

Bu millette kesilir mi sancılar,
Deve dişi bırakıldı doğrular,
İş başında yaltakçılar yağcılar,
Ceplerine atıyorlar gördün mü?

Mehmet Badur sen geçirme cinneti,
Avrupa'ya köle ettik milleti,
Bu ülkede milli olan serveti,
Çarçur edip yutuyorlar gördün mü? (16.12.2006)

5.16.16. Dolara Taşlama

11'li Heceyle Yazılanlar

115. DOLAR VAR

Dolarsız cihanda yer bulamadım
Bireyde şahısta fertte dolar var
Doları kullanmam yerim içerim
Ayranda yoğurtta sütte dolar var

Dolar eritiyor elde varını
Organik kaybetti pazar yerini
Hormonlu bağların boldur verimi
Ayvada incirde dütte dolar var

İster demir çelik istersen metal
İstersen ihraç et istersen ithal
Konya'dan buğday Erzurum'dan ot al
İnekte boğada ette dolar var

Uluslararası işi yürüten
Odur ekonomi denge eriten
Bazen hacı yapar bazen militan
İyide kötude mertte dolar var

Patlayan bombada her akan kanda
Vızlayan mermide her masum canda
Saygıda sevgide nefrette kinde
Akılda fikirde dertte dolar var

Dolar harareti bu denli niçin
Gel de bu ortamda Kul Mehmet geçin
Araç kiralsan seyahat için
Motorda viteste rotta dolar var. (12.10.2018)

5.17. TECRÜBE

-11'li Heceyle Yazılanlar

116. DÜNYA

Altı kez boşaldı yedi kez doldu,
O günden bu güne n'oldu bu dünya.
Her geleni taktı çark kanadına,
Sanma ki kimseye kaldı bu dünya.

Menat Lat Uzzalar sözde tanrılar,
Nemrut, Firavunlar, zalim şanlılar,
Nerde Asurlular, nerde Hunlular?
Kalmadı eseri sildi bu dünya.

İbrahim Nebi'yi attı ateşe,
İsa'yı çarmıha, Davud'u başa,
Yusuf'u kuyuya Yakup'u yaşa,
Yunus'u ummana saldı bu dünya.

Lut'u deprem ile yerlere vurdu,
Resul-u Ekrem'e ne günler verdi?
Adalet kapısın Ömer'i kırdı,
Hepsinin ardından güldü bu dünya.

Kul Mehmet Badur'um kaynayıp coştum,
Sığmadım bir yere içime taşım,
Hayal köprüsünden çok gelip geçtim,
Umutlar yarıda soldu bu dünya.. (21.01.2009)

5.18. UYARI/ NASİHAT

-Semai Şekliyle Yazılanlar

117. OLSAYDI

Dünya kana bulanmazdı,
Akliselim baş olsaydı.
Silahlara yatan para,
Sofralarda aş olsaydı.

Sevgi seli çok büyürdü,
Dünyamız huzur bulurdu,
Vicdanlarda buz erirdi,
İnsanlar kardeş olsaydı.

Çilen kahır çekilmezdi,
İnsan kanı dökülmezdi,
Mahzun camı yakılmazdı,
Saddam değil Buş olsaydı.

Bunca acı yutulur mu?
Vicdanlarda tutulur mu?
Bombalardan kurtulur mu?
Gökte uçan kuş olsaydı.

O ininden çıkarmazdı,
Ortadoğu yıkamazdı,
Hiç birini yapamazdı,
Şu dengeler eş olsaydı.

Utanmayan arsız yüzler,
Nemrut ile aynı izler,
Sömürücü düzen buzlar,
Yaptıkları iş olsaydı.

Kul Mehmet'im yazmaktansa,
Siyonist'e sormaktansa,
Bu günleri görmektense,
Ceber Dağ'da taş olsaydı. (02.02.2011)

118. KESME ORMANI

Aman kardeş akla gelin,
Kesme ormanı ormanı.
Doğaya çok önem verin,
Kesme ormanı ormanı.

Fidan dik hatıran olsun,
Gelecek nesile kalsın,
Yaban hayat huzur bulsun,
Kesme ormanı ormanı.

Doğal afet savandır o,
Bol oksijen havandır o,
Evin barkın yuvandır o,
Kesme ormanı ormanı.

Sev doğayı olsun dostun,
Yaşlanırsan elde baston,
Kestin ama neye kastın,
Kesme ormanı ormanı.

Akarsular membaini,
Bebelere kundağını,
Gelinlerin sandığını,
Kesme ormanı ormanı. (01.12.2011)

-11'li Heceyle Yazılanlar

119. GİDERSİN

Bu fani dünyadır, pek derin dalma,
Su gibi bir anda akar gidersin.
Fitneyle oturup fesatla kalkma,
Atarlar dereye kokar gidersin.

Elin arkasından kuyu kazarsan,
Üzülme içine kendin düşersen,
Sini kafa çalar, zifrin dökersen,
Gönül sarayını yıkar gidersin.

Çok büyük ayıptır bir şeyi çalma,
Kârlı olam derken dostunu kırma,
Yılana dokunma akrebi alma,
Zehirli dilini sokar gidersin.

Güvenme düşmana saldırır cana,
Buzda dans yaptırır eloğlu sana,
İstersen bir kere şansını dene,
Kafanı duvara çakar gidersin.

Elde olmayanın ardından yanma,
Öldürseler bile sözünden dönme,
Kul Mehmet kendini aslanım sanma,
Küçük dara düşsen takar gidersin. (20.08.2004)

120. AMAN HA!

İlim irfan bahçesinin gülleri,
Fidan iken yıkılmayın aman ha!
Aş bizdendir ekmek bizden sen oku,
Hiçbir şeyden sıkılmayın aman ha!

İşte “ikra”, “oku” demiş Yaradan,
Silah bıçak sopa aldın neredan,
Var mı yavrum bu işlerden kâr eden?
Sağa sola bükülmeyin aman ha!

Kapanmasın ilim irfan yolları,
Bulanmasın memleketin suları,
Haydi gençlik, hep el ele ileri,
Ona buna takılmayın aman ha!

Oyna geldiz, birbirize vurdunuz,
Eski mazi filimleri gördünüz,
Geleceğin umutları sizdiniz,
Kırılıp da dökülmeyin aman ha!

Kul Mehmet'im gözden akar bu yaşlar,
Kalem değil nedir yavrum o taşlar?
Yaptırırsa kötü emel şer güçler,
Zehirlidir sokulmayın aman ha! (09.04.2008)

121. İNCİNMASIN

Nasihat babına bir destanım var,
Okusun insanlar kul incinmasın.
Zalımın gaddarın sırtın sıvazla,
Mazluma tokat vur el incinmasın.

Fitneden dersi al fesattan oku, ?
Güzel çığ koparır kuşların boku,
Gece kumar oyna gündüzün rakı,
Biriktir serveti mal incinmasın.

İyilik babına gösterme çaba,
Eli boş olana deme merhaba,
Yobaz ol âlemle konuş çok kaba,
Her mecliste konuş gül incinmasın.

Arabamı aşır işin iş iken,
Vidani ne yapcan cüzdan boş iken,
Deve kartal iken karga kuş iken,
Yetiştir parmağı çal incinmasın.

Nerde mazlum varsa vur kır dişini,
Fakir fukaranın eğdir başını,
Allah'ın kulunun görme işini,
Başa bela olur hal incinmasın.

Haram denizine kıvrır rotayı,
El âlemde ara her bir hatayı,
Paradan başka da görme öteyi,
Sermaye saltanat pul incinmasın.

Vahşi ol vicdanda eritme buzu
Kar üstünde dolaş bırakma izi
Evlenmeye her dem gözleme kızı
Dokuz kez evlenmiş dul incinmasın

Her nereye varsan eyle talanı
Hiç sevmezler doğru dürüst olanı
İşine hile kat söyle yalanı
Lisanı kelamda dil incinmasın

Kul Mehmet bu ortam gider zoruma
Dokunuyor şerefime arıma
Altmışında girme deli horona
Kıvrırma kalçayı bel incimasın (03.11.2014)

122. DEĞİLİM

Eleştiri yap da dozunda bırak,
Ben senin rahmetli halan değilim.
Kim ne derse desin eylemem merak,
Cami kapısında ilan değilim.

Haset meclisinde gülüp şakımam,
Fitne kitabından satır okumam,
Fesat tezgâhında kilim dokumam,
Gün be gün değişen pılan değilim.

Lal olsam dilerim bühtan atarsam,
Şeytan pazarında hile satarsam,
Zıkkım olsun haram lokma yutarsam,
Asla kul hakkını çalan değilim.

Kibir deryasına girip aklanmam,
Namert bağlarından gülü koklanmam,
Hiç kimsenin arkasında saklanmam,
Çünkü ben falanla filan değilim.

Varlıkta yoklukta değişmez kürküm,
Dinen Müslümanım Türkoğlu Türküm,
Atam Osmanlıdır Moğol'dur ırkım,
Ejderha, şah, maral, yılan değilim.

Dünyaya iyi bak gözlerin kör mü?
Topluma yararlı bir işin var mı?
İsmimi söylemek o kadar zor mu?
Kul Mehmet Badur'um ulan değilim. (01.02.2015)

123. BENİM YAVRUM

Nasihatim vardır sözüm tufana,
Kıssadan hisseyi al benim yavrum.
Ördek gibi her gün vakvak edene,
Lafla pilav pişmez bil benim yavrum.

Besmele bereket her işin başı,
Hasmına göre de kuvvetin taşı,
Tatlı söz güler yüz sevdiren kişi,
Şekerli şerbetli dil benim yavrum.

Haram lokma yeme helalle beslen,
Kula değil yalnız Allaha yaslan,
Varın yoksa düşman kesilir aslan,
Tavşan bile olur fil benim yavrum.

Uzak ol yalancı utanmaz yüzden,
Cilveli endamlı gelinden kızıdan,
Kışın tedariki bahardan yazdan,
Sonra fırsat vermez el benim yavrum.

Muradını iste ol gani haktan,
İsterse yaradır her şeyi yoktan,
Şerliye yaklaşma gözle uzaktan,
Başına gelmesin hal benim yavrum.

Yemeğini yeyip kırarsan çanak,
Kürkün kumaş ise astarına bak,
Haydan gelen huya gider muhakkak,
Saman gibi afar gel benim yavrum.

Lisanı kelama vermezsen ayar,
Kötü söz dolanır kendine değer,
Kul rızkını Allah vermişse eğer,
Taşta da yeşerir dal benim yavrum.

Tarlayı ekmeden bekleme hasat,
Hesapsız kasabın elinde masat,
Ayağın yorgana denk gelsin uzat,
Sanma ki tükenmez bol benim yavrum.

Zan ila yürütme şöhreti şanı,
Fesadın bellidir akıbet sonu,
İçinde taşıma nefreti kini,
Zerresi kalmasın sil benim yavrum.

Gökten gümüş yağmaz yeredir hüner,
Eni sonu her şey aslına döner,
El atına binen elbet tez iner,
Gitmekle tükenir yol benim yavrum.

İnsan olan haram lokma yutamaz,
Elek dibi delik suyu tutamaz,
Dört kişide bir yatakta yatamaz,
Asla hayır vermez dul benim yavrum.

Ağır taş taşıma bedeni zorlar,
Sahipsiz eşeği aç kurtlar yerler,
Sert sirke küpüne zararlı derler,
Ağır ol yerinde kal benim yavrum.

Bin dostun az gelir bir düşman çoktur,
Cengâvere kılıç sanma ki yoktur,
Saçıp savurmanın hiç sonu yoktur,
Damla damla olur göl benim yavrum.

Kul Mehmet hayır yap hasenat işle,
Her yer bir Mina'dır şeytanı taşla,
Ele derman sorma gözünde yaşla,
Bulsa başa sürer kel benim yavrum. (22.05.2009)

124. DEĞİLDİR

Beraberce kalkınmanın pilanı,
Şahsı menfaate koşmak değildir.
Palavradan atıp üç beş yalanı,
Besli boğa gibi şışak değildir.

Hiç güvenme falan ila filana,
Dostum deme zehir saçan yılana,
Perde arkasında sinsî pilana,
Kahpe tuzağına düşmek değildir.

Fırsat elde diye haydi yallahla,
Sırtında cübbeyle başta külahla,
Elde Molotof'la dağda silahla,
Bombayla sokağa taşmak değildir.

Aynı sistem ile aynı kumanda,
Aynı adaletle aynı divanda,
Eski çakallarla aynı harmanda,
Ye babam ye sorun aşmak değildir.

Bilmiyorsan bir bilene sormalı,
Muhalefet görevini bilmeli,
Yemeninde bir raconu olmalı,
Vurgunlarla azıp coşmak değildir.

Kul Mehmet mesele düğümü çözmek,
Gönülden istemem kimseyi üzmemek,
Amacım ortama bir destan yazmak,
Eski defterleri eşmek değildir. (10.01.2013)

125. GETİRİR

Arif ile otur kâmile dolaş,
Cahiller başına bela getirir,
Âşıkları nara bülbülü hara,
Sevda ozanları dile getirir.

Cehalet hayatın puslu dumanı,
Akılsa ayırır sapla samanı,
Tüm doğa uyanır bahar zamanı,
Bütün tabiatı dola getirir.

Çiçeklerden macun bal yapar arı,
Değerin bilmezse kovanın eri,
Her şeye konuşan dırdırcı karı,
Yuvayı yaşanmaz hala getirir.

Temeli çürükler olur mu imar,
Derler ki cennetten çıkmadır şamar,
İnsan olmayana tertemiz tımar,
Eğriyi düzeltir yola getirir.

Kul Mehmet uyuma gafletten uyan,
Yaradan'a sığın gerçeğe dayan,
Hava vü hevesle nefesine uyan,
Hayatla her güne çile getirir. (25.12.2013)

126. KALIR SIN

Fazla havalanma yüksekten uçma,
Merdiven kayarsa damda kalırsın.
Güvenip dostuna sırrını açma,
On misli eklerse zamda kalırsın.

Gün be gün kurarsan hanende dava,
Tüter mi o ocak yaşar mı yuva?
Gecenin üçünde dönersen eve,
Kapılar açılmaz camda kalırsın.

Elin şerefine kem gözle bakma,
İyilik yaptınsa başına kakma,
Toplumun içinde kenara çıkma,
Ölü balık gibi kumda kalırsın.

Bir tatlı kelam ki dünyaya değer,
Ateş dumanından yağmur mu yağar,
Zalim kapısında olursan zağar,
Ahırda yatarsın komda kalırsın.

Bilmediğin yolda menzile gitme,
Boynunu vururlar vakitsiz ötme,
Medrese görmeden âlimlik etme,
Ebceti okurken cimde kalırsın.

Kul Mehmet sözlerin gitmesin güce,
Çürüdü tabanı su sızan baca,
Vurgun parasıyla gidersen hacca,
Kâbe'ye varamaz Şam'da kalırsın. (27.11.2012)

127. SENİ YER

Belaya musallat şer yuvasına,
İsmin verip okunma ki seni yer,
Kendi mekânında yatan aslana,
Kötü tavır takınma ki seni yer.

Yobaza dokunma canını yakar,
Arayan bulursa edenler çeker,
Eve gelen bela bacadan çıkar,
Geri geri çekinme ki seni yer.

Şuna buna yalan şurayı kurma,
Sabır taşı vardır balyozu vurma,
Haksız yere kulun üstüne sürme,
Geri teper yakınma ki seni yer.

Kul Mehmet hırs ile oturup kalkan,
Kılıcı gösterir cellata sorsan,
Her derdin tabibi uzmanı varken,
El âleme yakınma ki seni yer. (05.08.2009)

128. OLMAYASIN

Dünya bir arena var meydanında,
Rakipler güçlüdür tuş olmayasın.
Yediden yetmişe kâr meydanında,
Kuzgunlar parçalar kuş olmayasın.

Hükmet sen cihana doğru al tavır,
Kendi yağın ile kendini kavur,
Kin nefret duygusun bir yana savur,
Kalbi nasırlaşmış taş olmayasın.

Ceddimiz Âdemdir aslımız türap,
Dosdoğru olanlar olur mu harap?
Kapı kapı gezde dilencilik yap,
Fesat meclisinde baş olmayasın.

El âlemi boş ver ne derse desin,
Cehalet anlamaz okusan Yasin,
Derede leş ol da kartallar yesin,
Namert sofrasında aş olmayasın.

Kaybetme şerefîni kaybetme arın,
Ekmeye damlasın anlından terin,
Elin zararında arama kârın,
Vicdanı kör göze kaş olmayasın.

Kul Mehmet yüklenme dünyada vebal,
Canına malına gelmeden zeval,
Bugünden yarına tedbirini al,
Hakkın divanında boş olmayasın. (10.12.2014)

129. YALVAR

Namerde yalvarma hakir düşersin,
Âlemin rızkını verene yalvar.
Zerrenin içinde küçük zerreyi,
Karanlık gecede görene yalvar.

Yüzü hürmetine cümle-i nası,
Tauf te taşlandı kulların hası,
Anda nazil oldu İsrâ suresi,
Habibi göklere çarana yalvar.

Toplanır meydanda kadını eri,
Ne yaman dehşettir o mahşer yeri,
Günahı günahsız cümle beşeri,
Sırat'ın üstüne sürene yalvar.

Kul Mehmet yalvar da kavuş ihsana,
Hak yolda sarraf ol gönül uslana,
Şah-ı merdan gibi büyük aslana,
Hayber kapısını kırana yalvar. (27.11.2001)

130. YETER

Doğruyu söyleme suçlu sayarlar,
Her ağıza uygun kaşık ol yeter.
Boş ver be dünyayı umruna alma, -
Kuru softalara beşik ol yeter.

Beşik ol softaya rahat soysunlar,
Geçinip sırtından adam sayınlara,
Sesini çıkarma gözün oysunlar,
Akıldan fikirden düşük ol yeter.

Akıldan düşük ol nasihat alma,
Uygun ol ortama hiç geri kalma,
Fakirler yurdunda padişah olma,
Zengin konağında eşik ol yeter.

Zengin eşiğinden olur mu caymak,
Bir elinde yağ var bir elde kaymak,
Tezden istiyorsan köşeyi dönmek,
Sadece paraya âşık ol yeter.

Paraya âşık ol toplumdandevşir,
Helal haram deme işini aşır,
Maaş istiyorsan üç kere hapşır,
Kul Mehmet sadece üşük ol yeter. (15.01.2016)

-15'li Heceyle Yazılanlar

131. KAN KUSTURUR

İşi verin erbabına derdine tabip ara,
Sahte doktor reçetesi dermana kan kusturur.
Düşmanına taviz verme dosttan sakın kendini,
Sapı ağaç olan balta ormana kan kusturur.

Etme bulma dünyasıdır arayan illa bulur,
Yeter ki ayranın olsun sinek Bağdat'tan gelir,
İnsanları hakir görme içinde aslan olur,
Yahşi çıkar arenaya yamana kan kusturur.

Üçü beşten atma kardeş inan söz sözü açar,
Ehli kâmil olanlardan manadan mantık seçer,
El ağzı çuval ağzıdır sudan köprüsüz geçer,
Sahte derviş cinci hoca imana kan kusturur.

Boğazına düğüm atar kul hakkını yutarsan,
Fitne fesat ocağında ince ince tutarsan,
Hiç üzülme rüzgâr ekip fırtınayı biçersen,
Alır gider samanını harmana kan kusturur.

Bin yaşasan huzur yoksa o hayattan ne çıkar,
Her ağızda bir dil vardır yılansa zehir sokar,
İkiyüzlü kahpe insan muhakkak ki can yakar,
Cahil kasap zalim cellat kurbana kan kusturur.

Güneş yağı kurudur mu terzi köfteyi satmaz,
Kul Mehmet'im bin söyleyen beşer sözünü tutmaz,
Eğri otur doğru konuş kimse yalanı yutmaz,
Talancılar iflah olmaz zamana kan kusturur. (4.2.2010)

132. ÜSTÜNDEDİR

Altı belli değil gayrı üstü masmavi sema,
Hubbi dünya çark dönüyor temel baş üstündedir,
Yüz dört kitap bunca nebi uyarıcı insana,
Bir ikiden çok yücedir altı beş üstündedir.

Fani dünya derler buna aldanma ziynetine,
Suç ararsan kendine bak girme el gıybetine,
Türlü teğam çeşit rızık şükür et nimetine,
Yeme içmeden yaşanmaz ekmek aş üstündedir.

Her canlıya zeval vardır yapsa dört yanı hisar,
Gam kasavet dünyasının rüzgârı poyraz eser,
Dünya senin olsa bile akıbetin bir mezar,
İdrakın beyin içinde akıl baş üstündedir. (08.10.2010)

5.19. UMUT

11'li Heceyle Yazılanlar

133. GİDERİM

Yeter ki Avrupa bize gel desin,
Kuş gibi havada uçar giderim.
Varımı yoğumu çar çabuk satıp,
Gecenin birinde kaçar giderim.

Kaynar mı bilmem ki kanı kanıma,
Her bir şey tak etti burda canıma,
Kısa kol yırtmaçlı etek hanıma,
Kendime lacivert biçer giderim.

Kim çekip de gider güzel yurdundan,
Bezmişiz Batı'nın her gün derdinden,
Keselim kebabı domuz etinden,
Üstüne soğuk su içer giderim.

Edirne'den girsem Bulgaristan'a,
İngiliz Fıransız Macaristan'a,
Türk bayrağı diksem Yunanistan'a,
Allah Allah deyip geçer giderim.

Kul Mehmet Avrupa yer vermez ise,
O birlik bizlere el vermez ise,
Yugoslav dağları yol vermez ise,
Kendime bir gedik açar giderim. (28.12.2004)

5.20. ÜZÜNTÜ/ESEFLENME

5.20.1. Anlamsız Savaşa Üzüntü

-11'li Heceyle Yazılanlar

134. AH YAZIK

Kan emici vampirlerin yüzünden,
Ortadoğu kan ağlıyor ah yazık!
Canlı bomba, cansız bomba patlıyor,
Cesetlerde can ağlıyor ah yazık!

Bunca akan kana yazıktır, günah
Dünya pisliklerden olmadı felah,
Hayalet uçaklar, kimyasal silah,
Teknoloji kan ağlıyor ah yazık!

Nemrut ile Firavun'un şerrinden,
İnim inim inliyorum kahrımdan,
Sabi sübyan mazlumların ahından,
Teknoloji fen ağlıyor ah yazık!

Şikâyetçi oldu ağaçlar kuşlar,
Yerdeki karınca havada kuşlar,
Çırpınan vücutlar, kesilen başlar,
Şeytan dondu, cin ağlıyor ah yazık!

Kul Mehmet'im vahşet sona ermedi,
AB, NATO görevini bilmedi,
İsa geç kalmıştır, Mehdi gelmedi,
Nefret arttı kin ağlıyor ah yazık! (02.05.2006)

135. HER HALDE

Şeytan Nemrut Firavun'un üçgeni,
Ortadoğu bitirecek her halde.
Büyük Kürdistan'ı kurma hayali,
Başa bela getirecek her halde.

Devri geldi kızıl haçın Lenin'in,
Ne farkı var baba ile oğlunun,
Arap dünyasının petrol şeyhinin,
Paytahtına oturacak her halde.

Hele bakın medeniyet tavrına,
Katliam var Avrupa'nın neyine,
Kimi kurşun ile kimi zevkine,
Tuttuğunu yatıracak her halde.

Bombaladı şehir ile köyünü,
Neyi kaldı götürecen neyini,
Saddam pistonunu Nejat şeyini,
Ablasına götürececek her halde.

Amerika İngiliz'in emisi,
Kul Mehmet'im yok bunların iyisi,
Büyük yara aldı İslam gemisi,
Kan gölüne batıracak her halde. (12.08.2008)

5.20.2. Yaşanılan Hayata Üzülme

-11'li Heceyle Yazılanlar

136. FAYDASIZ

Ne kârlı iş buldum ne boşa kaldım,
Boş bedava yorulsam da faydasız.
Şöyle oldu böyle dedi deyip de,
Ona buna darılsam da faydasız.

Neler vardır bu feleğin işinde,
Herkes düşmüş birbirinin peşinde,
Geçit vermez sal kayanın peşinde,
Karga gibi kurulsam da faydasız.

Boş şeylere bu fikrimi yorup da,
Hal bilmezsin hatırını sorup da,
Namertlerin meclisine varıp da,
Başköşede görülsem de faydasız.

Mehmet Badur suçluları kim över,
Gerçek insanlığa biçilmez değer,
Karaçalı gül sanmışım ben meğer
Dikenlere sarılsam da faydasız. (08.05.2001)

137. İMKÂN YOK

Kördüğüm olmuştur Avrupa yolu,
Bir tek adım atmamıza imkân yok.
Pekaka'yı dostlarımız besliyor,
Ülkemizi satmamıza imkân yok.

Sağlam kafa sağlam yolda yürürsen,
Aldığımı sattığımı bilersen,
Hortumcunun hesabını görürsen,
Zarar edip batmamıza imkân yok.

Yunanlılar Kıbrıs diye tutturdu,
Avrupa'da borazanın öttürdü,
İsteğini paket diye yutturdu,
Daha fazla yutmamıza imkân yok.

Kim çeker ki bu Batı'nın nazını,
İt yalamış utanmazın yüzünü,
Askerimi vuranların sözünü,
Enayice tutmamıza imkân yok.

Kul Mehmet'im komşuları çoklarsak,
El uzatıp kasaları yoklarsak,
Bankamızda kara para aklarsak,
İleriye gitmemize imkân yok. (03.04.2001)

138. PERİŞAN

Bugün efkârlıyım bugün gamlıyım,
Anlatem derdimi oldum perişan.
Hazar'la Van Gölü çok hafif kalır,
Karadeniz gibi doldum perişan.

Zalım felek ile kurmuşum dava,
Her ne iş yaptımsa almışım hava,
Vücut volkan gibi gönlümüz lava,
Yanar dağlar gibi oldum perişan.

O yardan almıştır gönlümüz hasar,
Melamet rüzgârı başımda eser,
Revrakım bozmuştur bende sinuzer,
Kader tarlasında kaldım perişan.

Kul Mehmet artmakta içinde ağrın,
Hicran kalesine dönmüştür bağrın,
Yâr yâr dedin heba emeğin çağrın,
Artık bu hayattan yıldım perişan. (22.03.2015)

5.20.3. Hayatın Gelip Geçiciliğine Üzülme

-11'li Heceyle Yazılanlar

139. GİTTİ

Hayal dünyasında bir hesap yaptım,
Orantı sonucu tutmadı gitti.
Karun hazinesin Nemrut'tan kaptım,
O da yalnız bana yetmedi gitti.

Güzellikte yoktur emsalim dengim,
Arap üzenkiye benziyor rengim,
Milyonca askerim yüzbinler tankım,
Hedefte bir kurşun atmadı gitti.

Kuru pınar oldum denize aktım,
Himalayalarda volkanı yaktım,
Olmayan tarlaya maydanoz ekтім,
Tohum güveliymiş bitmedi gitti.

Hayal dünyasına dalmıştır akıl,
Bazen bakan oldum bazen de vekil,
Yollarda tırlarım yapıyor nakil,
Ne yazık kornası ötmedi gitti.

Bülbül oldum viran bağda şakıdım,
Yılan kırktım başa çorap dokudum,
Zaloğlu Rüstem'e meydan okudum,
Korktu da savuştu çatmadı gitti.

Kul Mehmet Badur'um kendi halinde,
Benden iyisi yok bilim dalında,
Kervanlar yürüttüm Arap çölünde,
Hık dedim deveye yatmadı gitti. (05.02.2016)

140. KAYBETTİM

Ne yaman şey imiş bu ihtiyarlık,
Serimi kaybettim özüm kaybettim.
Dudaklar bükülmüş dişlar dökülmüş,
Lisanım kaybettim sözüm kaybettim.

Bura nere diya evim sorarım,
Bastonun ucuyla yolum ararım,
Üç dakika bir adım hızla gidarım,
Gücümü kaybettim hızım kaybettim.

Burnum tutmaz nem akıtır gözlerim,
Kışa döndü baharlarım yazlarım,
Eski gücüm gençliğimi özlerim,
Kumaşım kaybettim bezim kaybettim.

Bardağımı suya tersine tuttum,
Döşeği bıraktım yorganla yattım,
İyi kötüyü karma kar ettim,
Tadımı kaybettim tuzum kaybettim.

Derler ki Kul Mehmet hasta haldadır,
Gayet ağırlaşmış teni dardadır,
Azrail'i sordum dedi yoldadır,
Dünyanın yüzünden izim kaybettim. (15.10.2007)

141. GİDERİM

Mademki gelmişim dünya yüzüne,
Bir müddet misafir kalıp giderim.
Bağlar altın olsa umrumda değil,
Çalışır rızkımı alıp giderim.

Gülmedi dünyaya basanlar kadem,
Misali meydanda Hazret-i Âdem,
Ne oldu atalar ne oldu dedem?
Ben de onlar gibi gelip giderim.

Yeşermiyor hayat, sanki çöldeler,
Vücut başka tenin başka yerdeler,
Yaşlı beden bu gün yarın yoldalar,
Namımı şanımlı salıp giderim.

Kalma kal içinde yaşadım hayat,
Her günü dert keder olmadı rahat,
İsmim Mehmet Badur, namım avukat,
Bir dava görmeden ölüp giderim. (28.07.2008)

142. HAYAL PİLAVI

Hayal pilavını pişirem derken,
Tencere dibinden kül vurdu bana.
Ben yine evlenip yaşayam derken,
Kızlar güldü geçti, dul vurdu bana.

Rüya mı, gerçek mi hayal görenler,
Arsızlar hırsızlar, vurgun vuranlar,
Seçimden seçime hatır soranlar,
Sağını gösterdi sol vurdu bana.

Haram helal demez alıp yutanlar,
Cami çevresini mesken tutanlar,
Sakal dize inmiş, Allah diyenler,
Ben derviş sandığım, kul vurdu bana.

Bu kahpe dünyanın çarkında döndüm,
Hayat okulunda sınıfta kaldım,
Şansımı denedim lotoyu aldım,
Bir tane amorti pul vurdu bana.

Aklım fikrim hep bir yana takıldı,
Parsel parsel böldük sınır dikildi,
Has bahçede bağlara kura çekildi,
Sahra diyarından çöl vurdu bana.

Dinleyenler bundan hisseyi alsın,
İster kul kaldırsın, ister cin çarpsın,
Yenilmez içilmez alan ne yapsın,
Alıp satılmayan mal vurdu bana.

Kul Mehmet'im der ki hayat muamma,
Aldanma kimseye sözüne kanma,
Düşmanlardan zaten beklerdim amma,
Dost diye bildiğim el vurdu bana. (08.12.2000)

143. İSTEMEM

Küsmüşüm felekten barışmam gayri,
Bütün dünya bana gelse istemem.
Ne huri ne melek dünya güzeli,
Dem vurup yüzüme gülse istemem.

İster padişah ol sür saltanatın,
Yine de almasın bunda muradın,
Dünya kasa olsa bu dağlar altın,
Zerresi cebime girse istemem.

Her şey biter bunda bakidir ol Hak,
Kalmadan bir canlı bir yeşil yaprak,
Mekânım mezardır yatağım toprak,
Fildişinden saray olsa istemem.

Kul Mehmet dünyada büyük tüccarım,
Kendi ektiğimi kendim biçerim,
Cennet-i alaya varmak isterim,
Gerisi hep bana kalsa istemem. (21.10.2004)

144. BANA NE

Koca dünya senin kime minnetin,
El âlemde var var imiş bana ne.
Ağustos sıcağı yaktı kavurdu,
Kaçkarlarda kar var imiş bana ne.

Gemi yalpa vurdu battıkça battı,
İhtiyarlık geldi dizlerim tuttu,
Gözlerimin ferî sigorta attı,
Karakaşlı yâr var imiş bana ne.

Elde baston gerek beni tutmaya,
Tüyden döşek lazım gece yatmaya,
Bir eşeğim yoktur binip gitmeye
Borsalarda kâr var imiş bana ne.

Kul Mehmet bülbülsen bağlarda ötcen
Resul-u Ekrem'in yolunu tutcan,
Ölürsem ben zaten cennete gitcem,
Cehennemde yer var imiş bana ne. (12.06.2006)

145. ELDE BİR ŞEY YOK

Bu ne biçim hesap, bu matematik,
Sıfıra sıfır elimde bir şey yok.
Basılır düğmeye hep otomatik,
Sıfıra sıfır elimde bir şey yok.

Kırmızıçizgiden kenara çarptım,
Akılsız kafayla çok işler yaptım,
Okudum ibreti cinleri çarptım,
Sıfıra sıfır elimde bir şey yok.

Bizim kervan menziline yetmedi,
Kırık zurna doğru dürüst ötmedi,
Kırk ile kırk çarptım hesap tutmadı,
Sıfıra sıfır elimde bir şey yok.

Bir ömür boyunca sırt üstü yattım,
Yalancı dünyanın anasını sattım,
Bir kuruş sonuna on sıfır attım,
Sıfıra sıfır elimde bir şey yok.

Kul Mehmet Badur'un düğmesi düştü,
Köprünün altından çok sular geçti,
Çalıştı terledi papağı açtı,
Sıfıra sıfır elimde bir şey yok. (11.05.2005)

146. BU KADER

Kader denen nesne ömür tarlası
Şu Âdemoğluna n'etti bu kader
Ta levhi mahfuzda alın yazısı
Her kulun yakasını tuttu bu kader

Âdem'de seceri buğdaydan yuttu
İdris'i sağ iken cennete attı
Harun semavatla göklere gitti
İbrahim'i oda attı bu kader

Lût kavmini deprem yere batırdı
Nuh' a tufan verdi dağa oturdu
Musa'yı da nice tura götürdü
Yunusu deryada yuttu bu kader

Lokman'da her derde devayı buldu
Süleyman tahtında çok hüküm sürdü
Yakup evlat dedi gözünden oldu
Yusuf'u Mısır'a sattı bu kader

Resul'ün aşkına dünya dönüyor
Eyyub'un sabrından derdi diniyor
İsmail'e ak koç kurban iniyor
Yahya'ya en kötü çattı bu kader

Eyyub'u Davud'u Hud'u da tanı
Dünya geçicidir insanlar tanı
Kul Mehmet kalkmakta aşkın kervanı
Bizi de içine kattı bu kader. (05.01.20015)

147. BU VATANDA

Büyüya mi düştük, göze mi geldik?
Her halde ki nazar olduk vatanda.
Tavırlar değişik sözler iğneli,
Kendimize kızardık olduk vatanda.

Fatihla öğündük Batıyla yattık,
Düşmana dost dedik yanlış yol tuttuk,
Toplumda huzur yok biz biza çattık,
Deli poyraz esar olduk vatanda.

Astını seven yok üstünü sayan,
Var mıdır bir tane yasaya uyan?
Ne millete soran ne sesin duyan,
Büyük çaplı hasar olduk vatanda.

Bu yanlış hesabı kim nerde yaptı?
Kim kimin koltuğun kim kimden kaptı?
Şeytan mı doldurdu cinlar mı çarptı?
Deli gibi gezar olduk vatanda.

Liderler açmışlar bir birle ara,
Bu mudur ülkenin derdine çare?
Neşter ulaşmıyor derine yara,
Dert gölünde yüzar olduk vatanda.

Kul Mehmet bu gemi bu tren gitmez,
Hesap orantısı sonucu tutmaz,
Kapılar kapalı anahtar açmaz,
Kördüğümü çözar olduk vatanda. (20.02.2007)

-15'li Heceyle Yazılanlar

148. SORARSAN İŞTE BEN

Dağlar gibi derdim vardır gün be gün de artıyor,
Bu dünyada gün görmemiş hal sorarsan işte ben.
Eflatunu bent eylemiş elem keder yırtıyor,
Kurumadan yeşermemiş dal sorarsan işte ben.

Peyandaza ikrarım var değişmeyen yapıyım,
Kör talihim kilit vurmuş açılmayan kapıyım,
Hicr-i gama gark olmuşum derd u keder küpüyüm,
Kader mezarına girmiş kul sorarsan işte ben.

Kul Mehmet'im âşıklarda var olmaz da yâr olur,
İsmin ağızdan bırakmaz içi dışı har olur,
Semerkant'a pirens olsa geniş dünya dar olur,
Çözülmeyen bir muamma fal sorarsan işte ben. (05.07.2016)

5.20.4. İnsanların Duyarsızlığına Üzüntü

-11'li Heceyle Yazılanlar

149. ANAN YOK

Ne yapmış eskiler, diye sorulur,
Al bayrağa kan vereni anan yok.
Karlı dağdan kar getiren öğünür,
Vatan için can vereni anan yok.

El âlemi gözümüzde büyüttük,
Ninni çektik kendimizi uyuttuk,
Yavuzları, Fatihleri unuttuk,
Dört kıtaya şan vereni anan yok

Bugün dostlar o gün bize hücumda,
Çok can vardı her namlunun ucunda,
Bütün vatan kan revanın içinde,
Esarete son vereni anan yok.

Yurdumuz atalar hali pek yaman,
Ne namus kalmıştı ne de din iman,
Bugün hazır satıp yiyen kahraman,
Cumhuryete yön vereni anan yok

Kul Mehmet haklıdır bayrağın nazı,
Her karış toprakta vardır bir sızı,
Her evde bir şehit, her nefer gazı,
Tüm dünyaya ün vereni anan yok. (18.02.2010)

150. KÖYLÜLER

Her alanda önde hizmet yapıyor,
Umduğunu bulamadı köylüler.
Elleri nasırlı bedeni terli,
Hiç hoş günü göremedi köylüler.

Kırediyeye kefil memuru buldu,
Eski traktörü tamire verdi,
Tarla süremedi yarıda kaldı,
Mazot bile alamadı köylüler.

Faso fiso kimin gitsen ardına,
Derdin desen koparırlar fırtına,
Gelen vurdu giden vurdu sırtına,
Ayakta da duramadı köylüler.

Tüm çekilen şutlar direktten döndü,
Meğerki hepsi siyaset fendi,
Konuşsan papağan susarsan hindi,
Derdin bile soramadı köylüler.

Hele şükür teknoloji geliştii,
Hormon buldu imdadıma yerışti,
Malı satılmadı cepler tutuştu,
Yarasını saramadı köylüler.

Kul Mehmet'im işler böyle yürümez,
Gündüz rahatsızdır gece uyumaz,
BAĞ-KUR'a borcunu tırlar götürmez,
Emeklide olamadı köylüler. (21.02.2001)

151. NE YAPAM?

Arenaya ben de boğa besledim,
Şansım yaver gitmiyorsa ne yapam?
Hoğul dedim etrafında sesledim,
Rakibini tutmuyorsa ne yapam?

Meydanlarda pehlivanlık kollayıp,
Her geleni birer birer yollayıp,
Hasmısına sağlı sollu sallayıp,
Toz dumana katmıyorsa ne yapam?

Cengâverdir bana karşı çıkıyor,
Kum toprağa fena boynuz takıyor,
Tek başına ortalığı yıkıyor,
Arenada etmiyorsa ne yapam?

Kul Mehmet'im rakibini hiç tutmaz,
İştahı var arpa ottan da bıkmaz,
Centilmendir bizim boğa can yakmaz,
Danaya da çatmıyorsa ne yapam? (20.05.2010)

152. VERİMDEN DÜŞEN DÜNYA

Verimden düşmüştür dünyanın yüzü,
Geliri azaldı varı kayboldu.
Tarlalar çayırlar hozana döndü,
Zahrası azaldı darı kayboldu.

Nerede eski günler eski çağlar,
Ne oldu suyuna azaldı dağlar,
Kısırlaştı gayri bahçeler bağlar,
Ayvası azaldı narı kayboldu.

Karnı doygun ama ruhu aç kalmış,
Para diye diye abayı yakmış,
Ayın on beşine kafayı takmış,
Alanlar azaldı teri kayboldu.

Adalet paradan yana göründü,
Doğrunun gerçeğin altı oyuldu,
Kız çocuk ismine İva koyuldu,
Gören gözlerimin feri kayboldu.

Kul Mehmet yazarsın dünya haline,
Eğ başını yürü kendi yoluna,
Üçkâğıtçı düşmüş toplum önüne,
Doğrunun dünyada yeri kayboldu. (10.10.2007)

153. NİÇİN KÜSMİYEM?

Yönetenler insan sanmadı beni,
Niçin güvenmeyem, niçin küsmiyem?
Gelenler gidene arattırmadı,
Niçin güvenmeyem, niçin küsmiyem?

Ben zaten dünyaya doğarken öldüm,
Kenarda köşede gariban kaldım,
Doğayı mı bozdum göğümü deldim,
Niçin güvenmeyem, niçin küsmiyem?

Akan pınarları ben mi kuruttum,
Samanın altından su mu yürüttüm,
Yoksa bankaları ben mi erittim,
Niçin güvenmiyem, niçin küsmiyem?

Yoksa bindiğiniz dalımı kestim,
Avrupa'ya giden yolumu kestim,
Mazluma uzanan elimi kestim,
Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

Çalıp çırıp haksız cep mi doldurdum,
Suçlu muyum acep kime saldırdım,
Kanlı katır mıyım kimi öldürdüm,
Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

Magandalar gibi kurşun mu attım,
Futbol maçlarında terör mü yaptım,
Yoksa İsrail'e toprak mı sattım,
Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

İstersaz meydanda darağaç kurun,
İstersaz sırtıma yüz sopa vurun,
İstersaz diyardan diyara sürün,
Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem?

Kul Mehmet Bodur'um avukat adım,
Bozuktur moralim hiç yoktur tadım,
Yoldan başka sizden neyi istedim,
Niçin gücenmeyem, niçin küsmeyem? (07.09.2005)

5.21. YORGUNLUK

-11'li Heceyle Yazılanlar

154. USANDIM

Koca dünya senin dert kederini,
Eli yıldır çeke çeke usandım.
Bir lokma ekmeğe bir kaşık aşı,
Alın teri döke döke usandım.

Ne az bulabildim ne de bol buldum,
Yol uğrak hakkına ne zaman döndüm,
Ne bir havuz oldum ne de göl oldum,
Damla damla aka aka usandım.

Ufak bir oyunla geldim tuşlara,
Başımı çalmışım yerli taşlara,
Kahpece kurulan kalleş işlere,
Ben kafamı taka taka usandım.

Sıyırdık deriyi gön çıkar diye,
Ceketten vazgeçtim don çıkar diye,
Kara bulut gider gün çıkar diye,
Gökyüzüne baka baka usandım.

Felek beni saldı ne büyük derde,
Yem olmuşum gayri ben kuşa kurda,
Her gün bir diyarda bir başka yerde,
Kel kafamı **çaka çaka** usandım.

Kul Mehmet dünyanın zararı karı
Anasız yaşar mı kovanda arı
Hizmette ileri payında geri
Hep kenara çıka çıka usandım. (20.05.2005)

ATIŞMALAR

155. Kul Mehmet-Âşık Perişan “-n+er isterim” Ayaklı Atışma

Perişan Eğer âşık isen gel dinle beni,
Var ise ilacın yanar isterim.
Âşıklar Mevla’ya yönelik olur,
Ela gözlerinden pınar isterim.

Kul Mehmet Dinledim üstadım Perişan seni,
Bu aşkı çekmeye hüner isterim.
Âşıkların gönlü yüksekten uçmaz,
Bende enginlere iner isterim.

Perişan Birazcık kardeşim anlasan n’olur,
Bu dünya fanidir bize mi kalır,
Söğüt yaprağından aspirin olur,
Kanseri önliyecek çınar isterim.

Kul Mehmet Anladım Perişan dert bizi bulur,
Alnımın yazısı kaderim olur,
Kulun elindeki imkândan n’olur
Derdimi Mevla’ya sunar isterim.

Perişan Tatlıca aldattı temelden yıktı,
İnsanlar anladı usandı bıktı,
Mevla’yı analım her seher vakti,
Zikire de kuytu kenar isterim.

Kul Mehmet Çeker mi hiç kimse boş tasa kaşık,
İnsanlar dünyanın varına âşık,
Parlasın gönlünde imanlı ışık,
İsmi an be an anar isterim.

Perişan Bu zamanın tezden gelir baharı,
Sanma unutulur leyl i neharı,
Mimar Sinan gibi beri gel beri,
Bu bizim binayı onar isterim.

Kul Mehmet Âdem'le Cebrail dünyayı böldü,
Ferhat'ta bir zaman dağları deldi,
Mecnun'da çöllerde Leyla'yı buldu,
Bende bir şansımı dener isterim.

Perişan Varlık aranır mı yok olan yokta,
Kanaat hiç oldu var olan çokta,
Bir elim sema da bir elim hakta,
Boynumu büker döner isterim.

Kul Mehmet Eski örf adetler yok oldu gitti,
Modayı insanlar el üstü tuttu,
İsraf deryasına kanaat battı,
Bu akıl mantığa imar isterim.

Perişan Selçuklu Osmanlı anla be âşık,
Avrupa Asya mı hangisi maşuk,
Perişan üç hilal işaret ışık,
Şahlanır atıma biner isterim.

Kul Mehmet Kul Mehmet okuyup ol ehli kâmil,
Geçmiş affetsin ol kadri cemil,
Bizans'ı titretti Şeyhoğlu Şamil,
Kendimi de bir şey sanar isterim. (12.01.2015)

156. Kul Mehmet-Âşık Perişan “-t+er diyorum sen ne diyorsun?” Ayaklı Atışma

Perişan Şu görünen üçkâğıtçı düzene,
Ben yeter diyorum sen ne diyorsun?
Benim deyip her çileden azana,
Ben beter diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Fitnenin kurduğu düzen milleti,
Ben yutar diyorum sen ne diyorsun,
Şahsi çıkarıcılar koca devleti,
Ben satar diyorum sen ne diyorsun.

Perişan Hiç inanma şunun bunun nazına,
İz yapmazdan sinsî düşmüş izine,
Mantıksız söz sanatçının sazına,
Ben gitar diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Eski ustalardan örnekler almak,
Mesele şimdiki ortama uymak,
En büyük sanatmış saksafon çalmak,
Ben satar diyorum sen ne diyorsun?

Perişan Üç hilalle çekilecek sancaklar,
Hasret çeken bunu kalkar kucaklar,
Yıllar yılı bu küllenen ocaklar,
Ben tüter diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Anadolu benim en eski çağım,
Baş koyup bağrında uyuyacağım,
Atalardan kalan üç hilal bağım,
Ben tutar diyorum sen ne diyorsun?

Perişan Saz olur elbette küsen gönüller,
Fıskırır budaktan açar o güller,
Güller bahçesinde susan bülbüller,
Ben öter diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Sınırlar açıldı yok oldu perde,
Gelenler gidenler kontrol nerede,
Yerli vatandaşlar hep ara yerde,
Ben yutar diyorum sen ne diyorsun?

Perişan Bozuldu terbiye kaldım merakta,
Ar namus kayboldu hangi durakta,
Şahlananlar bir gün kara toprakta,
Ben yutar diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Ar namus terbiye kalkmıştır rafa,
Onlar yeni moda biz eski kafa,
Gidişat dokunur ben gibi safa,
Ben hotar diyorum sen ne diyorsun?

Perişan Uyanır elbette bunca bu kişi,
Sıktıkça ufandı doğrunun dişi,
Zorlana zorlana sabrın kayışı,
Ben atar diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Yandaşlar sürüyor devranı demi,
Vatandaş yüklendi kederi gamı,
Rüşvetle torpille rotasız gemi,
Ben batar diyorum sen ne diyorsun?

Perişan Ne tarla bırakır ne dahi ağıl,
Yatağında biter tükenir çağıl,
Darlandıkça bir gün babayla oğul,
Ben çatar diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Şahsi çıkarına olan çabayı,
Parasız bir derviş duymaz abayı,
Elinin tersiyle oğul babayı,
Ben iter diyorum sen ne diyorsun?

Perişan Her zaman susmaktır ömrümü sokan,
Yatmıyor ücreti pahalı mekân,
Kul Perişana da bu ortam diken,
Ben batar diyorum sen ne diyorsun?

Kul Mehmet Kul Mehmet yürümez adalet salı,
Kapanmış yurdumun hak hukuk yolu,
Seni de beni de fitnenin seli,
Ben kapar diyorum sen ne diyorsun? (04.02.2015)

157. Kul Mehmet-Âşık Perişan “-ni dünyanın” Ayaklı Atışma

Perişan Nasihat almaza haddim değildir,
Güvenme varına fani dünyanın.
Fani dünya meyer kula mehildir,
Derdi gamı geçer bini dünyanın.

- Kul Mehmet Nasihat almayan insan değildir,
Devirir mutlaka fani dünyanın.
Kendini bilmeyen yerinde sayar,
Yığılır üstüne fani dünyanın.
- Perişan Bir derdin bulunur kendin kendince,
Çabalar uğraşır ömür boyunca,
Uykun gelmez gündüz gece boyunca,
Beş metre bez olur donu dünyanın.
- Kul Mehmet Ton ile çekersin dünyada gamı,
Kaptansız yürür mü deryada gemi?
Santimi doksanlık kuyuya tümü,
O kadar uzununu eni dünyanın.
- Perişan Donunu giyince dönmez yoldasın,
Dört kişi omuzlar cansız soldasın,
Telkin verilince nice haldesin,
Kalana değildir sonu dünyanın.
- Kul Mehmet Eni uzununca sürsen devranı,
Bir gün kaldırırlar cansız kervanı,
Bunca gelen gitmiş nerededir hani?
Âdemden bu yana şanı dünyanın
- Perişan Sonudur dünyanın kıyamet günü,
Bunca gelen gitmiş kalmamış hani,
Bir araya yığar cansız insanı,
İki taş arası sını dünyanın.

Kul Mehmet Şan ile yaşarsan anarlar seni,
Şeytana uyup da incitme canı,
Sur ile gelecek dünyanın sonu,
Çıkacak mutlaka canı dünyanın.

Perişan Sinlerin üstünde rast gelmez güle,
Ölümü hiç kimse getirmez dile,
Meşakkat endişe çekilen çile,
Görülmemiş bir hoş günü dünyanın.

Kul Mehmet Can bedene muhtaç bedende cana,
Vücudun damara damarın kana,
Zengini fakiri yatar yan yana,
Mezardır kırılan iri dünyanın.

Perişan Günün iyi geçsin olmasın kötü,
Bu dünya bizlere kâfidir kâfi,
Balçıktan insanın bu aslı zatı,
Boşalmaz hiç dolmaz hanı dünyanın.

Kul Mehmet İnden dönüş yoktur bilinmez sonu,
Sorulur insana bugünü dünü,
Çalıştın kazandın azığın hani,
Nesine güvenem yani dünyanın.

Perişan Hanına kurulmuş var iki kapı,
Yok imiş perişan kefenin cebi,
Kalsaydı kalırdı serveri nebi,
Ahrete meyilli sonu dünyanın.

Kul Mehmet Yani bozulacak çıkacak boşa,
Yazılan alınına gelecek başa,
Kul Mehmet dünyada insanca yaşa,
Zalimlere kalsın kini dünyanın. (15.03.2009)

158. Kul Mehmet-Perişan “-y+elim mi dersin” ve “-y+sek de olur” Ayaklı Atışma

Kul Mehmet Ustam Perişan’a soram danışam
Bizde bu ortama uyak mı dersin.
Bu yaşımdan sonra nasıl alışam,
Yoksa bir tarafa tükem mi dersin.

Perişan Ustadım dünyaya düşmüştür ateş,
Halil’ul Rahmana uysak da olur,
Bu ortam bu çile çekilmez kardeş,
Esasen bir yana tüksek de olur.

Kul Mehmet Ölmeden gerici modaya uyak,
Burnuna küpe tak saçlara boyak,
Ar edep hayâyı bir yana koyak,
Baldır bacağıımız soyak mı dersin?

Perişan Bu yaşta kalkıp da modaya uysak,
Göbeğe dudağa hizmalar koysak,
Haram odasına şaşırıp girsek,
Baldırı bacağı soysak da olur.

Kul Mehmet Üzümün suyunu aslan sütünü,
Bofalo, at, eşek itin etini,
Çekelim mideye haram malını,
Ne bulursak gayrı yiyek mi dersin?

Perişan Hangi et helalsa gel ondan pişir,
Emmare şehrine velvele düşür,
Biz âdemoğluyuz şaşarda şaşar,
Seceri buğdaydan yesek de olur.

Kul Mehmet İstemem züğürdün yağı balını,
Öpemem namerdin kirli elini,
Helalden kazanıp dünya malını,
Aza şükür edip doyak mı dersin.

Perişan Zengin varına yürek dağladı,
Züğürtler zengine derdin ağladı,
Peygamber bağına taşlar bağladı,
Kadere şükredip doysak da olur.

Kul Mehmet Kul Mehmet cehalet yoluna dalıp,
Melamet gölünden sefalet alıp,
Harabat ehline fikrine sorup,
Kasavet kispetin giyek mi dersin.

Perişan Perişan'ın bir gün yüklenir Salı,
Dünyaya aldanan delidir deli,
Dikenlikte biten elma misali,
Biz sabır kaftanın giysek de olur. (11.02.2010)

159. Kul Mehmet-Âşık Perişan “-an işler” Ayaklı Atışma

Perişan Tabiatın sırrı çözülmez kardeş,
Ne âşık ne şair ne ozan işler.
Muhannet ki dostu kurarsa tuzak,
Ne akıl ne fikir ne izan işler.

Kul Mehmet Tabiat denilen kuruk düzene,
Ne derdi ne keder ne hazan işler.
Gönlünde imanı yok olan kimse,
Ne kelam ne kamet ne ezan işler.

Perişan Tüketti ömrümü duygulu merak,
Nasip kısmet olmaz bir daha görak,
Bir diyar seyrettim gözlerden ırak,
Ne yolcu ne hancı ne gezen işler.

Kul Mehmet Dünyaya açmışsın gönlünde dükkân,
Aşkı ıstıraptır ömrünü söken,
Hayal dünyasıdır gördüğün mekân,
Ne tarla ne çayır ne hazan işler.

Perişan Ben bir ağaç gördüm uludur ulu,
Eflaki bent etmiş ufak bir dalı,
Sal kayada yapmış yol olmaz yolu,
Ne ehli ne yaban ne bozan işler.

Kul Mehmet Resule inmişti o ağaç Kur'an,
Dalları gönlünde din ile iman,
Azrail yukarı tuttuğu zaman,
Ne oğul ne kızın ne kızan işler.

Perişan Bu dert gök kubbeye yazı yazdırır,
Zoru gören mermer suyu sızdırır,
Deryanın üstünde mezar kazdırır,
Ne kazma ne kürek ne kazan işler.

Kul Mehmet Kader yazıları gülşen soldurdu,
Dünya baştanbaşa kimi güldürdü,
Firavun'u derya nasıl öldürdü,
Ne sızan ne gezen ne yüzen işler.

Perişan En son yolum o mekâna dönesi,
Ne efendi kalır ne de sunası,
Perişan sarayın kudret binası,
Ne imar ne tamir ne düzen işler.

Kul Mehmet Geçen günler kapatıyor arayı,
Bulan yok bu derde bir tek çareyi,
Kul Mehmet gönülden almış yarayı,
Ne tezen ne tozan ne fizan işler. (14.02.2014)

160. Kul Mehmet-Perişan “-r olur biz bilmez miyiz” Ayaklı Atışma

Perişan Canı pahasına hiç inkâr etmez,
Âşıktâ yâr olur biz bilmez miyiz?
Nûş etmeyen aşka sevda kar olmaz,
Yürekta hâr olur biz bilmez miyiz?

Kul Mehmet Yalan dolan ile nerye varılır?
İnsanda âr olur biz bilmez miyiz?
Gerçeği görmeyen göz neye yarar?
Aslında kör olur biz bilmez miyiz?

Perişan Mehmet'im dünyada bekleme payı,
Ömür bitti geri kaldı hay hayı,
Sorarsan tabiat zemheri ayı,
Dağlarda kar olur biz bilmez miyiz?

Kul Mehmet Kuşlar bile konmaz meyvesiz dala,
Erbabı değilse baktırmam fala,
Gülşen bağlarına düşse velvele,
İncinen nar olur biz bilmez miyiz?

Perişan Faydası olur mu sol ile sağın?
Düşün kabristanı hep yığın yığın,
Kurrenin içinde var ile yoğun,
Sahibi bir olur biz bilmez miyiz?

Kul Mehmet Ne faydası olur verimsiz bağın?
Maziye karışan eski ki çağın,
Ne farkı vardır **ki** var ile yoğun?
Akıbet yer olur biz bilmez miyiz?

Perişan Okudum Mehmet'im elifle hece,
Vakti gelince kabul olur rica?
Mahlûkata mutlak gündüz ve gece,
Habip'te nur olur biz bilmez miyiz?

Kul Mehmet Çürütür binayı su sızan baca,
Keşişle duaya durursa hoca,
Genç ile savaşa girerse hoca,
Mekânı dar olur biz bilmez miyiz?

Perişan Uzatıp kardeşim el ele tutak,
Bülbül olup ötmeyen bir karabatak,
Fidanla hoş olur çöl olan otağ,
Bahçede bar olur biz bilmez miyiz?

Kul Mehmet Gereksiz bir şeyi tutamam elde,
Değeri sarrafta dikenî gülde,
Yeşilden mahrumsa çöl ile belde,
İşleri zor olur biz bilmez miyiz?

Perişan Mehmet'im gücenme ağırttım kafa,
Bu dünya meğerse cevır ile cefa,
Bir gün musallada dururlar safa,
Perişan sır olur biz bilmez miyiz?

Kul Mehmet Kul Mehmet sohbetten ağırın başa,
Dost ile muhabbet gidiyor hoşâ,
Yiğit olan bakmaz üç ile beşe,
Meydanda er olur biz bilmez miyiz? (07.03.2010)

161. Kul Mehmet-Âşık Perişan “-k+tu Perişan” ve “-k+tu Mehmet'im” Ayaklı Atışma

Kul Mehmet Toplumda gözlerim aradı seni,
Çar köşeye baktım yoktu Perişan.
Sordum bir divanda kıvrılmış yatar,
Her halde çürüdü koktu Perişan.

Perişan Kör şaş desem değil güzel görürsün,
Gözlerin nereye baktı Mehmet'im.
Fareler boykotta delik tıkalı,
Kediler sütünü döktü Mehmet'im.

Kul Mehmet Bir Perişan vardı yok oldu gitti,
İzi belli değil ne yana gitti,
Mart dokuzu geçti fırtına bitti,
Ayılar ininden çıktı Perişan.

Perişan İnsanlar ölse de kalır mazisi,
Ben ne yapem kaderimin yazısı,
Bir gün geçmez dizlerimin sızısı,
Bu ile belimi bkt Mehmet'im.

Kul Mehmet mr geçmiş Kaltalak'ın yolunda,
şimdi kadah düşmüş kendi halinde,
Hayatın çeyreği kalmış elinde,
Yaşlanmış kocamış çöktü Perişan.

Perişan Ne hoş olur dedemizin yolları,
Hayalimde yaşar yayla yelleri,
Taze gonca son hayatın glleri,
Burcu burcu kokar açtı Mehmet'im.

Kul Mehmet Yaşlılık olmuştur derdi merakı,
Bir görmüyor yakın ile ırağı,
Cuarthan'a Kamberavuş durağı,
Oraya gn yıktı perişan.

Perişan Sen de ben de devreyledik bu ağı,
Görmez misin dağ ardını ırağı?
Cana minnet o babamın durağı,
Aşk ateşi beni yaktı Mehmet'im.

Kul Mehmet Kul Mehmet dünyaya gelip gideni,
Meğer hasta imiş bunun nedeni,
Ayaklar taşımaz koca bedeni,
Bunu da kafaya taktı perişan.

Perişan Ben Âşık Perişan boş imiş dünya,
Büsbütün bu hayat rüyaymış rüya,
Bu gönül Hak bire yâr diye diye,
Her şeyden elini çekti Mehmet'im. (01.04.2016)

162. Kul Mehmet-Âşık Perişan “-y+ları da farz oldu” Ayaklı Atışma

Perişan Ya zenci olmalı ya da sarışın
Soyları da değişmemiz farz oldu.
Gelini takıda herkes öpecek,
Toyları da değişmemiz farz oldu.

Kul Mehmet Irkı cinsi ayırıt etmem arkadaş,
Huyları da değişmemiz farz oldu.
Divan sazın tellerini pas tuttu,
Meyleri de değişmemiz farz oldu.

Perişan Aldatmaya köşe bucak gezerler,
Bol keseden atar bazı kızarlar,
Her işe rüşvetli mantık düzerler,
Beyleri de değişmemiz farz oldu.

Kul Mehmet Boylarına göre kaftan biçtiler,
Çelik kasalara gedik açtılar,
Yüzde elli verdik fazla şiştiler,
Oyları da değişmemiz farz oldu.

Perişan Seçeriz Muhtar'ı kendi işine,
Kaçarız peşine boşu boşuna,
İki kat yağı da katar aşına,
Köyleri de değişmemiz farz oldu.

Kul Mehmet Koşma kardeş üçkâğıtçı peşine,
Yandaş değil isen bakmaz işine,
Haram katar ekmeğine aşına,
Çayları da değişmemiz farz oldu.

Perişan Koçay gelsin mahsulleri artırarak,
Kara kışta gölgelerde oturak,
Zemheri getirek Mart'ı götürerek,
Ayları da değişmemiz farz oldu.

Kul Mehmet İpliği bozursa kim alır bezin?
Tarlada izin yok harmanda yüzün,
Mevsime aylara geçer mi sözün?
Bayları da değişmemiz farz oldu.

Perişan Perişan neylesin şöhreti şanı,
Bu can bu vatanın beden kurbanı,
Kötüler çirkinler aldı meydanı,
Eyleri de değişmemiz farz oldu.

Kul Mehmet Kul Mehmet şanlıydı rahmetli deden,
Bunca şehitlerin sebebi neden,
Tam baştan ayağa büsbütün beden,
Tüylerin de değişmemiz farz oldu. (03.04.2016)

163. Kul Mehmet-Üstünî “-ğ(k)+lar Üstünî” ve “-ğ(k)+lar Mehmet'im” Ayaklı Atışma

Kul Mehmet Felek şamarını gayet sert vurmuş,
Çökmüş bir köşede ağlar Üstünî
Başı Kaçkarlardır, gözü Akpınar,
Dereler misali çağlar Üstünî.

Üstünî İnsanın şamarı felekten beter,
Yediğin lokmayı çoklar Mehmet'im.
Düşürsa deveyi semerla yutar,
Damarda kanını yoklar Mehmet'im.

Kul Mehmet Derdin demez yarenine dostuna,
Bilmem ki feleğin sana kastı ne,
Bütün dert, meşakkat çökmüş üstüne,
Yüklenmiş üstüne dağlar Üstünî.

Üstünî Herkese Bağdat'tır vatani şehri,
İnsana dokunmaz kâmilin zehri,
Elin sitem sözü feleğin kahrı,
Oldu yığın yığın tırlar Mehmet'im.

Kul Mehmet Çok dertli, hüznü seneler geçmiş,
Her günün mazisi bir yara açmış,
Sam yeli kurutmuş, dumanlar çökmüş,
Artık gül vermiyor bağlar Üstünî.

Üstünî Mümkün mü kalkınsın yoldan kayanlar,
Kalkıp kapın tıkla sesim duyanlar,
Kalmadı eskiler hayır sevenler,
Şimdi kuruklandı sağlar Mehmet'im.

Kul Mehmet O yıllar ki sana keder bırakmış,
Çile kervanına derdini katmış,
Vurmuş pençesini tarumar etmiş,
Geçmiş üzerinden çığlar Üstünî.

Üstünî Ukala kendini aslanım sanan,
İşleri palavra her sözü yalan,
Su uyur deseler bu söze inan,
İnanma ki düşman yuhlar Mehmet'im.

Kul Mehmet Kul Mehmet Badur'a uzaktan bakar,
Şöyle bir ah çekse dağları yıkar,
Kara sevda serde ateşin yakar,
Eritir yürekte yağlar Üstünî.

Üstünî Ustunu'm der dünya böyle ki kalmaz,
Zenginler fakirden selamı almaz,
Velhasıl şeytandan şefağat olmaz,
Aç gibi ağlıyor, toklar Mehmet'im. (04.03.2007)

164. Kul Mehmet-Üstünî “+maması nedendir? ve +maları yakındır”
Ayaklı.Atışma

Kul Mehmet Şu Ortadoğu'da Üstünî Amca,
Akan kanın durmaması nedendir?
Feryat figan sesi arşa dayandı,
Liderlerin duymaması nedendir?

Üstünî İsrail'in zulmü dördü katladı,
Acı nefes almaları yakındır.
Eski Firavunlar yine hortladı,
Nil'de helak olmaları yakındır.

Kul Mehmet İslam âlemini sardı meraklar
Güzel paslaşıyor usta çıraklar,
Kuveyt için gelen bunca şer güçler,
Bu vahşete gelmemesi nedendir?

Üstünî Kendi ektiğini kendi biçmeye,
Yer arıcak sığınmaya kaçmaya,
Tığan, ekmek, miskal suyu içmeye,
Potin bağı sılmaları yakındır.

Kul Mehmet Arap milletinin pasif hepsi,
Bir tek adam attı ayakkabısı,
Ali Haydar gibi Hayber kapısı,
Sallayıp da kırmaması nedendir?

Üstünî Dünya inim inler Batı altında,
Giysiler yanmıştır ütü altında,
Alevi Sünni'si çatı altında,
Bir tek yumruk olmaları yakındır.

Kul Mehmet Yahudiler kin, nefreti kusuyor,
Sabi sübyan mazlumları kesiyor,
Kur'an'a inanmaz İncil susuyor,
Tevrat'a da uymaması nedendir?

Üstünî Solliyem demesin kimse haması,
Hala çıkmamıştır kından kaması,
Mescid-i Aksa'da sabah namazı,
Cemaatla kılmaları yakındır.

Kul Mehmet Şu Orta Doğu'ya doldu haydutlar,
Doymak da bilmiyor it oğlu itler,
Mehdi gelmesine kaldı umutlar,
Gökten yere inmeleri yakındır.

Üstünî Yine haçlı oldu yine Avrupa,
Yine eski tarak eski ki kafa,
Mehdi Ali diye nurlu Mustafa,
Gökten yere inmeleri yakındır.

Kul Mehmet Birleşmiş Milletler NATO'su yani,
Kimyasal silahlar alıyor canı,
İnsan haklarıyla Lahey divanı,
Hiçbir hesap sormaması nedendir?

Üstünî Bizim Kur'an'ımız Hakk'ın kelamı,
Bize bahşiş eylemiştir selamı,
Yalnız İslam değil, insan âlemi,
Refah huzur bulmaları yakındır.

Kul Mehmet Kul Mehmet'im kaldım derdi merakta,
Can pazarı Filistin'de Irak'ta,
Liderler uykuda halkı ayakta,
Sultanların görmemesi nedendir?

Üstünî Komünizmin mezarını kazmaya,
Siyonist'in sırlarını çözmeye,
Bu zamanda böyle şiir yazmaya,
Üstünî'yi bulmaları yakındır. (15.01.2009)

165. Kul Mehmet-Üstünî “+tik Üstünî ve +maz sanırım” Ayaklı Atışma

Kul Mehmet Arazim kiralık suyum satılık,
HES'lere mi kurban gittik Üstünî.
İşler çok vahimdir durum kiritik,
Acep yanlış el mi tuttuk Üstünî.

Üstünî Vicdan deryasına bir göz atarsak,
İktidar bu suyu satmaz sanırım.
Yedi yüz haneyi elde tutarsan,
Bu kadar gözyaşı yutmaz sanırım.

Kul Mehmet HES'te değil suyu satanda hata,
Acep ne dümenler döner ortada,
Kendi Ankara'da ağzı Berta'da,
Geleceği yedik sattık Üstünî.

Üstünî Bundan sonra biz ne yapar n'oluruz,
Namaz için Tevvum abdest alıruz,
Sudan çıkmış balık gibi oluruz,
O kadar ileri gitmez sanırım.

Kul Mehmet Kendi oylarıyla derde düşenler,
İktidar peşine dörtnal koşanlar,
Şahsi menfaatle engel aşanlar,
Suya sıra geldi yattık Üstünî.

Üstünî Akpınar suları melül çağlıyor,
Devlet bize yaşamımı çoğluyor,
Muhalefet sevincinden ağlıyor,
Kendine kazığı atmaz sanırım.

Kul Mehmet Hey gidi Akpınar düştün dillere,
Ekmeğimsin nasıl verem ellere,
Aç kuzgunlar düşmüş gelir yollara,
Eyyvah işte şimdi battık Üstünî.

Üstünî Dünyayı titretir mazlumun ahı,
Tacından tahtından indirir şahı,
Sayın başbakanım bakanlar dahi,
Aşılmaz batağa batmaz sanırım.

Kul Mehmet Kapılar kapalı kime varayım,
Eski liderleri nerde bulayım,
Kul Mehmet'im nasıl karşı durayım,
İlla HES diyorlar çattık Üstünî.

Üstünî Üstünüm ozanlar öz aşığıdır,
Sanma ki bulaşık çay kaşığıdır,
Bu sular köyümün göz ışığıdır,
Dünyamızı zindan etmez sanırım. (22.02.2013)

166. Kul Mehmet-Perişan –r meydanı Ayaklı Atışma

Perişan Vatan için canım feda
İster isen kur meydanı
Allah der şahlanır türkler
O zaman sen gör meydanı

Kul Mehmet vatanımın dört bir yanı
İçi dolu sır meydanı
Kem göz ile bakanları
Ederim ben dar meydanı

Perişan ay yıldızla islam yolum
Koru bayrağını gülüm
Baştan başa Anadolium
Unutma ki er meydanı

Kul Mehmet bayrak sembol İslam yolum
Gövde Türk'tür çoktur dalım
Önümde de olsa ölüm
Yaparım ben nar meydanı

Perişan Osmanlı son çağlarında
Ecel namert ağlarında
Sarıkamış dağlarında
Orda kaldı kar meydanı

Kul Mehmet cihan savaşı ne biçim
Hep yanarım için için
O şehitler bizim için
Vatan oldu hür meydanı

Perişan her şey benim diya yutma
Kurşun söze aklın tutma
Çanakkale'yi unutma
Orası bir nur meydanı

Kul Mehmet kalleşlerden bir şey yutmam
Doğru söze hile katmam
Cihan savaşın unutmam
Cenkle aldık her meydanı

Perişan git gide din aşınıyor
Fikre batıl taşınıyor
Evliler hep boşanıyor
Nerde kaldı ar meydanı

Kul Mehmet tarikatlar ile terör
Gün gelir ki çorap örer
Pişman olsan neye yarar
Ülke olur şer meydanı

Perişan bazıları var atar tutan
Bazısı da vatan satan
Can ile alınan vatan
Şimdi oldu çur meydanı

Kul Mehmet köşede tutarsan arsa
Edirne'den al git Kars'a
Mahkemede dayın varsa
Yaşa al git sur meydanı

Perişan vatan için düştüm dada
Size hatram olsun bu da harf d.
Perişan'ı koyma cüda
Daha bize ver meydanı

Kul Mehmet vatana canımız feda
Kul Mehmet yardımcın huda
Dostları atamam yada
Açarım ben yer meydanı. (02.02.2012)

SONUÇ

Zengin bir tarihi ve kültürel geçmişi olan Artvin ili, âşık edebiyatı sahasında önemli temsilciler yetiştirmiştir. Huzurî, Keşfi, Deryamî, Nihanî gibi âşıklar hem kendi devirlerinde hem de sonraki devirlerde birçok âşığı etkilemiştir. Artvin’de âşıklar genelde merkez, Yusufeli, Ardanuç ve Şavşat ilçelerinde yoğun olarak yaşamıştır ve yaşamaya devam etmektedir.

Artvin’de âşıklık geleneği ve âşık tarzı şiir günümüzde de devam etmektedir. Âşıklar ve halk şairleri, geçmişte köy odalarında, günümüzde ise yayla şenliklerinde ve çeşitli festivallerde bir araya gelerek saz çalıp atışma yaparak, şiir söyleyerek bu geleneği devam ettirmektedirler.

Bu çalışmada halk şairi Bertalı Kul Mehmet Badur’un şiirleri incelenmiştir. Artvin merkeze bağlı Berta (Ortaköy) köyünde 1955 yılında doğan şair, ilkokulu öğretmenlerden ve sınıf öğretmenlerinde ders alarak bitirmiştir ancak maddi imkânsızlıklardan dolayı eğitimine devam edememiştir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen hayata pozitif bakan şair, yazın yaylada kışın köyde hem ailesine yardım etmiş hem de bulduğu kitaplar okuyarak, çevresindeki âşıkları dinleyerek kendini geliştirmiştir.

Hayatının bütün evrelerini –askerlik ve birkaç şehir dışına gitmek hariç- köyünde ve köyünün yaylasında geçirmiştir. Küçüklüğünden beri çalışma hayatının içinde olmuştur. Çok istemesine rağmen saz çalmayı öğrenememiştir. Memleketini çok seven şair, şiirlerinde köyüne, köyünün yaylasına, dağlara ve Artvin’e sık sık yer vermiştir. Bunları yaparken de mahalli kelimeler kullandığı göze çarpmaktadır.

Milliyetçi bir çevre ve ailede yetişen şair, ülke ve dünya meselelerine oldukça duyarlıdır. Ülkemizde barış ve huzur istemesine rağmen gelen şehit ve terör haberlerinden olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca Ortadoğu’nun durumu ve Filistin meselesi de canını sıkan diğer konulardır.

Şair Kul Mehmet’in şiirlerinin hepsini dörtlük ile yazmıştır. Şiirlerini 8, 11 ve 15’li hece ölçüsüyle yazmıştır. Ama en çok 11’li hece ölçüsünü kullanmıştır. Şiirlerde redif ve kafiye kullanmıştır. En çok kullandığı kafiye yarım kafiye dir.

Şair, edebi sanatlara fazlaca yer vermiştir. Teşbih, tenasüp, nida, istiare, teşhis, mecaz-ı mürsel, telmih ve mübalağa bunlardan bazılarıdır.

Şair Kul Mehmet, dile çok hâkimdir. Şiirlerinde mahalli, dini, milli ve İslam dinine ait kelimeleri bolca kullanmıştır. Bazı şiirlerinde teknoloji sayesinde dilimize yeni girmiş veya belli bir konuda terim olmuş kelimeleri de kullanmaktadır. Mahalli kelimeler şiirlerine ayrı bir tat katmaktadır. Yerine göre atasözleri ve deyimlerden faydalanmıştır.

Şair Kul Mehmet, şiirlerinin büyük bir kısmını koşma şeklindedir. Semai şeklinde şiirleri de mevcuttur. İçerik olarak güzelleme, destan, ağıt, dilek, ,istek, tezat, taşlama, uyarı/nasihahat gibi şekillerde yazmıştır. Doğa için yazdığı şiirlerde coşkun bir hava sezilirken destanları kahraman bir eda ile yazmıştır.

Şair, şiirlerinde her türlü konuyu işlemiştir. Milli ve dini konular başta olmak üzere anlamsız savaş, terör, zamandan şikâyet, ders verme, ders alma, özlem gibi konular şiirlerinin ana temasıdır. Çok çalışmak, dürüstlük, eğitim ve ülke menfaatleri temel felsefesi olmuştur.

Yapılan bu çalışmada halk şairi Kul Mehmet Badur'un şiirleri tüm yönleriyle incelenerek kayıt altına alınmış ve âşık edebiyatı sahası ve halk şiiri alanında çalışanların hizmetine sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Albayrak, Nurettin (1991). “Âşık”. TDV İslam Ansiklopedisi. C. III, İstanbul: TDV Yayınları. ss. 547-549).
- Albayrak, Nurettin (2005). “Hiciv”. TDV İslam Ansiklopedisi. C. XVII, İstanbul: TDV Yayınları. ss. 452.
- Albayrak, Nurettin (2007). “Ozan”. TDV İslam Ansiklopedisi. C. XXXIV, İstanbul: TDV Yayınları. .18.
- Arat, Reşit Rahmeti (1991). *Eski Türk Şiiri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Artun, Erman (1999). "*Günümüz Adana Âşıklık Geleneğinde Nasihat (Öğütleme)*". Birinci Balıkesir Kültür Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri.
- Artvinli, Taner (2001). *Yusufelili Âşık Pervani : Hayatı, Şiirleri, Karşılaşmaları*. Kızılay Ankara: Ürün Yayınları
- Artvinli, Taner (2013). *Yusufeli Külliyyâti*. C. 2, İstanbul: Yusufeli Belediyesi Yayınları.
- Aslan, Ferhat (2007). "*Kars Yöresi Âşıklarının Usta-Çıracak Geleneği Bakımında Değerlendirilmesi*", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi. 36(36), ss. 41-77.
- Aytekin, Cemil (2014). *Yusufelili Âşık İzhari*. İstanbul: Yusufeli Belediyesi Yayınları
- Bahadır, Sedat (2015). *Artvinli Halk Şairi Gülden*: İstanbul: Pamiray Yayınları.
- Bahadır, Sedat (2015). *Âşık Kevserî*. İstanbul: Pamiray Yayınları.
- Bahadır, Sedat (2016a). *Ardanuçlu Âşık Engüni*. İstanbul: Pamiray, Yayınları.
- Bahadır, Sedat (2016b). *Âşık Gülhaninin Şiir Dünyası*. İstanbul: Pamiray Yayınları.
- Bahadır, Sedat (2017). *Artvin Folkloru*. Samsun: Yusufeli Belediyesi Yayınları
- Bekki, Salahaddin (2008). "*Anadolu Sahası Halk Şiirinde Kafiye: Tespitler Ve Öneriler*". Milli Folklor 20(78), ss 55-67.
- Boyras, Şeref (2010). *Furkanî'nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*, Kızılay, Ankara: Akçağ Yayınları
- Bozkurt, Kenan ve Bozkurt, Hacer (2012). "*Sayıların Gizemli Dünyası: Kültür Ve Edebiyatta Sayı Sembolizmi*". *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi* 1(1), ss 717-728.
- Cebecioğlu, Ethem (2009). *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ağaç Kitabevi Yayınları.

- Dilçin, Cem (1992). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi : Ölçüler, Uyak, Nazım Biçimleri, Söz Sanatları*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Dizdaroğlu, Hikmet (1969). *Halk Siirinde Türler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Durmuş, İsmail (2005). “*Mizah*”. TDV İslam Ansiklopedisi. C. XXX, İstanbul: TDV Yayınları. ss. 205.
- Elçin, Sükrü (2004). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları
- Gökalp, Mehmet (1988). *Artvin Saz Şairleri : 40 Şair 170 Şiir*. İstanbul: Asır Ajan Yayınları.
- Günay, Umay (1990). “*Halk Şiirinde ‘Ayak’ konusunda Düşünceler*”, Millî Folklor Dergisi 1(8), ss 32-34.
- Gündoğdu, Şevket Kaan (2016). *Yusufelili Yetimî : Hayatı - Sanatı - Şiirlerinden Seçmeler*. Erzurum: Yusufeli Belediyesi Yayınları
- Güzel, Abdurrahman ve Torun, Ali (2003). *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları
- Halıcı, Feyzi (1992). *Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri : Güldeste*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Heziyeva, Şerhiyye (2010). *Tarihi Süreç İçinde Türkiye’de Âşıklık Ve Âşıklık Geleneği*, Ege Üniversitesi Türk Dünyası İncelemeleri 10(1), ss 81-89.
- Kafesoğlu, İbrahim (1977). *Türk Millî Kültürü*, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- Karadeniz, Bekir (2002). *Artvinli Halk Şairleri*. Kızılay, Ankara: Ankara AKYD Yayınları.
- Karahan, Abdülkadir (1991). “*Âşık Edebiyatı*”. TDV İslam Ansiklopedisi. CIII, İstanbul: TDV Yayınları, ss 550-552.
- Karataş, Turan (2014). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*. Işık Yayıncılık Ticaret.
- Kaya, Doğan (2007). *Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. Akçağ Yayınları
- Kaya Karasüleymanoğlu, Şahver (2015). *Artvin Halkbiliminden Çizgiler*. Ankara: Yusufeli Belediyesi Yayınları.
- Köprülü, M. Fuat (1987). *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı.
- Köprülü, M. Fuat (2012). “*Ozan*”. *Edebiyat Arastırmaları 1*, Ankara: Akçağ Yayınları.

- Kul, Erdoğan (2008). *Şiir Dilinde Sapmalar ve Bir Uygulam.*, Humanities Sciences 3(3): ss 373-389.
- Mazıoğlu, Hasibe (1982). *Eski Türk Edebiyatı*. C.XXXII, Türk Ansiklopedisi ss. 81-134.
- Oğuz, M Öcal (2006). “*Âşık Şiiri (XVI-XX. Yüzyıl) Ozan-Baksı'dan Âşık'a Dönüşüm*”. C. II, Türk Edebiyatı Tarihi ss. 138-178.
- Oğuz, M. Öcal vd. (2008). *Türk Halk Edebiyatı : El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Pala, Iskender (1995). *Ansiklopedik Divân Siiri Sözlüğü*, İstanbul: L & M Yayınları.
- Parlatır, İsmail vd. (1998). *Türkçe Sözlük*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.
- Sakaoğlu, Saim (1986). *Ozan, Âşık, Saz Şairi Ve Halk Şairi Kavramları Üzerine*, III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri 1: ss. 247-251.
- Samsakçı, Mehmet (2012). “*Şiir Nesir Olmayan Söz Müdür?*” *Nazım-Nesir Farkı, Şiirde Nesirleşme ve Mensur Şiirin İmkânı Üzerine*, Turkish Studies, C. VII(IV), ss. 1209-2724.
- Şenel, Süleyman (1988). *Türk Edebiyatında Ağıt*. C. I, TDV İslâm Ansiklopedisi İstanbul: TDV Yayınları. ss. 472-473.
- Şimşekoğlu Terzi, Fatma (2000). *Artvin Âşıklık Geleneği ve Artvinli Âşıklar*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,
- Tural, Sadık K (2000). *Tarihten Destana Akan Duyarlılık*. Atatürk Yüksek Kurumu: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Tutu, Sıtkı Bahadır (2008). *Saz Çalmayan Âşık: Âşık Ali Doğan (Berdarî)*, Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi 8(2): ss. 103-110.
- Türkçe Sözlük, TDK (1988). *Atatürk Kültür, Dil Ve Tarih Yüksek Kurumu*. 1-2. Ankara.
- Uludağ, Süleyman (1988). *Ağıt*. TDV İslâm Ansiklopedisi C. I. İstanbul: TDV Yayınları. ss. 470-472.
- Yardımcı, İlhan (2007). *Yaşayan Âşıklarımız (Güldeste)*. Konya: Dizgi Ofset Matbaacılık
- Yardımcı, Mehmet (2008). *Edebyat Tarihi Çerçevesinde Âşık Edebiyatı Araştırmaları*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Yazır, Elmalılı Hamdi (2008). *Bakara Suresi 154. Ayet*. İstanbul: Cuma Pazarlama.
- Yıldırım, Nihal (2014). *Türk Saz Şairleri Antolojisi*. İstanbul: Etkileşim Yayınları
- Yılmaz, Hilal (2010). “*Artvin Kenti Ve Çevresinin Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi*”, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi 4: ss. 1595-1605.

Yılmaz, Ömer (2007). *"Tasavvuf Kültüründe İnsan–Dünya İlişkisi"*. Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi 8, ss 191-203.

İNTERNET KAYNAKLARI

http://dogankaya.com/fotograf/baslangictan_gunumuze_asik_edebiyati.pdf 16.10.2018 tarihinde erişildi.

http://dogankaya.com/fotograf/asikliga_baslama.pdf 16.10.2018 tarihinde erişildi.

http://dogankaya.com/fotograf/veyselde_milli_birlik_fikri.pdf 22.01.2019 erişildi.

http://dogankaya.com/fotograf/fehmi_gurle_ruhsatinin_ortak_ayakli_siirleri.pdf 22.01.2019 erişildi.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/vezin--edebiyat>, 20.01.2019 erişildi.

<http://marastahaber.com/yazarlar/kalem-halk-sairi-mehmet-gozukara-ve-cark-i-devran-uzerine-10808h.html>, 06.02.2019 erişildi.

<https://www.turkedebiyati.org/turk-siirinin-dogusu-ve-gelisim-evreleri/> 20.01.2019 erişildi.

<http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/18.php> 20.01.2019 tarihinde erişildi

ŞİİRLERDE GEÇEN YÖRESEL KELİMELE İÇİN SÖZLÜK

A

- Atabarı: Artvin ilinin yöresel oyunu
Ayahça: Tekstilde makinenin altında bulunan, ayak ile çalışan mekanizma

B

- Badya: Tas, büyük kâse
Becan: Alacak renk
Bedevra: Yaylada saç yerine kullanılan ince ağaç
Bikinila: Berta'ya bağlı yayla adı
Bozi: Gri
Bühtan: İftira, kara çalmak
Bühtan: Yalan, kötü söz

C

- Cafı keracı: Sıcak mısır ekmeğinin kabuğu

Ç

- Çadi ekmeği: Mısırdan yapılan bir çeşit ekmek adı
Çar koşe: Her taraf
Çaran: Çağırın kişi, kimse

D

- Davarcık: Çobanların yemeğini taşıdığı çanta
Dibdibo: Berta (Ortaköy) Köyü'nde bulunan tepe
Dellansın: Kendinden geçsin, coşsun
Dillansın: Dile gelsin
Doğmaç: Mısır ekmeği ile tereyağının karışım
Doş: Hayvan göğsü
Döktüz: Döktünüz.

Düfe: Tekstilde makinedeki ürünün sıkışması için kullanılan küçük tahta

Düztepe: Berta (Ortaköy) Köyü'nde bulunan tepe

E

Eher: Atın eyeri, eyer

Evrah: Ruhlar

F

Firdevs cenneti: İyi amel işleyenlerin gideceği yer

G

Gal: Mısırın bağlandığı yer

Gora: Artvin merkeze bağlı Ormanlık köyünün bir mahallesi

Güda: Keçi derisinden torba

Güleşmek: Güreş tutmak

H

Harga: İnce ağaçların kurutulduğu yer

Haro: Değirmendeki un kabı

Harşo: Yemek ismi

Harşo: Patates yemeği

Hasuta: Yemek ismi

Haşar: Fasulye: bir fasulye çeşidi

Helle Aşı: Yemek ismi

Hıta: Vakit, hıtam

Ho: İneklere seslenmek

Horona dalışmak: Horon oyununa başlamak

Hotar: Hayvanlara dokunan zehirli ot

Hubbi dünya: Sevgili

İ

İbrar: ödemek

K

Kah hoşafı: Elmanın kurusundan yapılan hoşaf

Kahap: Buğday unundan yapılmış ekmek

Kapçan: Küçük kazan

Kertuhel: Öküzlerle harman sürerken boyunduruk ile gemi tahta
arsındaki ağaç bağ

Keşkek göllü: Yemek ismi

Kıdevana: Un saklanan yer

Kod: Değirmendeki kalın ağaç

Koh: Eskimiş açık yaranın üzerindeki et ve kan kabuğu.

Kolopa: Yoğurdun mayalandığı küçük külek

Korkot: Mısırdan yapılan yemek

Kuci: Telden yapılan mekanizma

Kukullar: Göçmen kuşlar

Kulega tepar: Küleğe koyma işi

Kulek: Ağaçtan yapılan bir çeşit kap

Külek peynir: Peynirin külek adı verilen ağaçtan yapılmış kaplar içerisinde
yapılması

L

Lanker: Yaylalardaki buzlanmış kar

Lavlanır: Ateşlenir

Lazut: Mısır

Lenger: Et yemeği

Leşter: Neşter

Leyl ü nehar: Gece ve gündüz.

Loblolu korkotu: Yemek ismi

Lobyoy: Fasulye

M

Makaryos:	Kıbrıs'ta yaşamış bir Rum lideri
Mañçuk:	Tel sarılan ağaç parçası
Maşrık:	Doğu
Meğmur:	Memur
Meğrıp:	Batı
Meti:	Methi.
Mozayık:	Mozaik
Mubilin:	Açık, aşikâr, açıkta olan
Murli tava:	Ocakta yanan tavanın siyahlanmış (islenmiş) hali
Musandara:	Yatakların yığıldığı yer

N

N'idar:	Ne eder
Nahirci:	İnekleri otlatan kişi
Neker:	Yaprak kurusu
Nerdesiz:	Neredesiniz

O

Ormaya Gel:	Örmeye gel anlamında
-------------	----------------------

P

Pahraç:	Küçük kazan
Palaza:	Yemak ismi
Pangonot:	Kağıt para
Parali kokola:	Yeni gelinlerin başına takılan takı
Peyandaza:	Bölüşmek
Peyke:	Oturma yeri
Pileg(K):	Topraktan yapılan ekmek pişirmeye yarayan kap
Pirens:	Prens
Pişar:	Pişirme işi

Portmal: Cüzdan
Puçuko: Taze fasulyenin kurutulmuş haliyle yapılan bir çeşit yemek
adı

Puğnar: Pınar

S

Sabi sübyan: Çoluk çocuk
Sadrekel: Yaylada yerin ismi
Sakapur: Taş ocağı
Sakoza: Kaşıkların koyulduğu küçük sepet
Sapnelin: Terazi
Sasvele: İneklerin sağıldığı süt kabı
Satmal: Uyumak için yastığa destek olan cisim
Sellansın: Sel ile dolsun, taşsın
Sızma: Süzme
Sifon: İçi delikli küçük ağaç
Sinuzer: Rüzgâr
Sirim: İnce, narin
Sorarsaz: Sorarsanız

Ş

Şadra: Büyük kalbur
Şadralamak: Büyük kalburla sallamak
Şaşort: Yayla işleriyle uğraşan kadın
Şilve: Yansıma
Şira, cibra: Dut suyu
Şohal: Astarsız ceket
Şot Kahap: Ekmek

T

Teğam: Yiyecek içeceklerin hepsi

Teneşur:	Üzerinde ölü yıkanan ayaklı tahta, salacak, teneşir tahtası
Teşt:	Büyük kazan
Tukanmaz:	Tükenmez, bitmez anlamında bir söz
Tütya:	Tutya, bir çiçek adı

Ü

Üşük:	Üşümek
-------	--------

V

Vira vira:	Gözyaşlarının devamlı akması
------------	------------------------------

Y

Yaba:	Büyük dirgen
Yapalum:	Yapalım
Yaridağ:	Yayla şenliklerin yapıldığı yer ismi
Yollansın:	Yol almak, ileri gitmek
Yonka:	Ağaç parçası

Z

Yutuştığı:	Yutmak
Zağ:	Keskinlik

EKLER

RESİMLER

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Mustafa BİNİCİ
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzurum 05.04.1985
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Erzurum Atatürk Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
İletişim	
E Posta Adresi	mustafabinici_25@_hotmail.com